

sezonski popust
10% do 25%
pri nakupu ročnih ur
OD 6. 5. DO 6. 6.

urarstvo budna
Glavni trg 16 Novo mesto
tel.: 068 25 698

DOLENJSKI LIST

Št. 18 (2438), leto XLVII • Novo mesto, petek, 3. maja 1996 • Cena: 180 tolarjev

Povečan osnovni kapital Revoza

Lani za četrtno večji promet in za skoraj tretjino manjši dobiček

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo, 24. aprila, je potekala redna in kasneje še izredna skupščina delničarjev Revoza. Na redni skupščini so sprejeli poročilo o poslovanju v lanskem letu. Lani je Revoz dosegel promet v višini 111,9 milijarde tolarjev, kar je četrtno več kot leto poprej; pri tem pa je Revoz lansko leto zaključil z neto dobičkom 752,2 milijona tolarjev, kar je več kot 31 odst. manj kot leto poprej.

Na izredni skupščini so potrdili sklep o povečanju osnovnega kapitala Revoza, ki mora biti uresničen v 30 dneh po sprejetju tega sklepa. Osnovni kapital bo povečan za 871,2 milijona tolarjev in bo tako znašal 13.199,632 milijona tolarjev. Po tem povečanju kapitala bo lastniška struktura delniške družbe Revoz taka: Renault S.A. 54 odst., Holding IMV, d.o.o. 30,28 odst., Nova Ljubljanska banka 12,68 odst., Republika Slovenija 3,04 odst. Pri tem pa gre le za prvo tranšo v sklopu predvidenega potrebnega povečanja kapitala delniške družbe Revoz.

PREPOVED LETENJA

Uprava Republike Slovenije za zračno plovbo pri ministrstvu za promet in zveze je za čas od 17. do 19. maja prepovedala vse letalske športne prireditve, letenje z zmagi, motornimi zmagi, jadralnimi padali, baloni, jadralnimi letali in drugimi zračnimi plovili ter spuščanje radijsko vodenih modelov v slovenskem zračnem prostoru.

Zelo slabo poznamo delo rojakov

Slovenska izseljenska matica bo skušala s pomočjo ministrstva za šolstvo vsaj nekoliko izboljšati znanje mladih o naših rojakih po svetu - Z razstave avstralskih Slovencev

TREBNJE - Pred približno dvema letoma in pol so Slovenci v Avstraliji pod vodstvom neutrudnega Iva Lebra načrtovali predstavitev likovnega delovanja Slovencev v Avstraliji. In lani je Slovenska izseljenska matica (SIM) sklenila, da bo svoje bodoče delovanje povezovala z vsakoletnimi prikazi življenja Slovencev na posameznih kontinentih.

"Mi s to razstavo pričenjamo z drugačnim delovanjem doma zato,

ker je naše poznavanje življenja rojakov po svetu zelo slabo. To lahko rečem tudi kot pedagog. Vsakoletno generacijo študentov, ki pridejo na fakulteto, preizkusimo glede tega, kaj vedo o Slovenceh po svetu, in to znanje je izredno skromno. Zato bo SIM že v naslednjem letu poskušala delovati tudi v tej smeri, da se mlade generacije Slovencev doma, v domo-

vini, natančneje seznanijo z rojaki," je dejal predsednik SIM dr. Janez Bogataj ob otvoritvi razstave "Kulturni most med Avstralijo in Slovenijo" v Galeriji likovnih

PESEM POSAVJA 1996

BREŽICE - Posavsko pevsko združenje v sodelovanju z ZKO Brežice organizira tradicionalno revijo Pesem Posavja 1996 v soboto, 11. maja, ob 19. uri v slavnostni dvorani brežiškega gradu. Na reviji bodo sodelovali: moški zbori KUD Brežice, Svoboda Brestanica in KD Kapele; lovski zbor Globoko; mešani pevski zbori: KUD Oton Župančič Artiče, Viva Brežice, Svit Krško, Jutrjanka in Primož Trubar Loka.

Triglav tudi na evropskem vrhu

Pol stoletja organiziranega zavarovalništva na Dolenjskem, v Beli krajini in na Kočevskem - Novomeška enota postala območna - Več kot milijardo SIT dobička

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je bila v Novem mestu osrednja prireditev ob proslavi 50-letnice organiziranega zavarovalništva na Dolenjskem, v Beli krajini in na Kočevskem, ki so se je udeležili tudi generalna direktorica Zavarovalnice Triglav Nada Klemenčič, njeni sodelavci ter direktorji območnih enot iz cele Slovenije. Dan so zaključili z veliko dobrodelno prireditvijo v novomeški športni dvorani, na kateri sta nastopila Moped show in New swing quartet in katere izkupiček so namenili za gradnjo novomeške regijske porodnišnice.

"Začetki delovanja območne enote Novo mesto so bili zelo težki, saj smo leta 1991 začeli tako rekoč iz nič," pravi direktor te enote Boris Šepetavc. "16 delavcev nekdanje zavarovalne skupnosti Triglav je pred petimi leti začelo delati v najetih prostorih nekdanjega hotela Kandija, danes pa smo sodobna enota z novo poslovno stavbo v Novem mestu, s predstavništvom in zastopniškimi pisarnami v vsakem večjem kraju na območju, ki ga pokriva naša enota." V enoti je zaposlenih 77 delavcev, poleg teh pa imajo še

števile pogodbene delavce. "Letos bomo odprli novi zastopniški pisarni v Škocjanu in Šentjernej, predstavništvo v Kočevju pa se bo preselilo v večje poslovne prostore," je napovedal Šepetavc.

Dobro delo novomeške enote se, so prepričani tako v enoti kot v vodstvu največje slovenske zavarovalnice Triglav, odraža v polovičnem tržnem deležu na tem območju, ki so ga dosegli tako pri zavarovanju občanov kot pri zavarovanju podjetij. Prav te dni je, gotovo tudi zaradi take uspešnosti oziroma prav zaradi nje, nekdan-

TREBANJSKA NAIVA ZNANA V ZELO ODDALJENIH DEŽELAH - Zbrane v Galeriji likovnih samorastnikov je najprej pozdravil trebanjski župan Ciril Pungartnik (na posnetku) in izrazil upanje, da bi se pisani družini ustvarjalcev na taboru likovnih samorastnikov v Trebnjem kdaj le pridružil še kakšen od teh 17 umetnikov, ki razstavljajo svoja dela do 7. maja v tej galeriji. Razstavo je odprl predsednik umetniškega sveta galerije Zoran Kržišnik. Povedal je, da Trebnje po tej galeriji poznajo celo na Haiti-ju! Za prijeten kulturni spored je poskrbela harfistka Bronka Prinčič iz Ljubljane. (Foto: P. P.)

samorastnikov pretekli petek v Trebnjem.

Koordinator razstave Ivo Leber se je zahvalil za pomoč slovenskemu ministrstvu za šolstvo, SIM, veleposlaništvu Slovenije v Canberra in sponzorjem ter povedal, da je razstava, ki je začela svojo pot v slovenski prestolnici, nadaljevala pa jo bo še po nekaterih krajih v Sloveniji in zamejstvu, tudi prodajna. Knjižničarka Slovenskega društva v Melbourne Milena Brgoč je v kratkih besedah popeljala še po bibliografskem delu razstave.

P. PERC

PREMAGALI ŠPANCE

NOVO MESTO - Veteranska ekipa Novega mesta, ki so jo zvečinoma sestavljali igralci rekreativnega moštva Pedagogi, se je v Novem mestu prijateljski Vilafranci del Penedes v Kataloniji pomerila s tamkajšnjimi vrstniki. S 62:53 so zmagali Novomeščani. Koše za Novo mesto so dosegli: Župevec 21, Jerman 17, Cerkovnik 9, Cujnik 8, Munih 4, Olujčič 2 in direktor novomeške agencije za šport Rafko Križman 1.

VREME

V naslednjih dneh se bo vreme ustalilo, le še jutri bodo krajevne plohe.

NA SROMLJAH SREČANJE BORCEV KOZJANSKEGA

SROMLJE - Na dan upora proti okupatorju je bilo tradicionalno srečanje borcev in aktivistov Kozjanskega, tokrat spet na Sromljah, kjer je bil pred 52 leti ustanovljen Kozjanski odred. Zaradi deževnega vremena je bilo srečanje v sromeljski šoli, za pester kulturni spored pa so poskrbeli učenci osnovne šole Artiče in sromeljski moški pevski zbor. Slavnostni govornik, predsednik brežiškega občinskega sveta dr. Slavko Sušin, je med drugim povedal, da bi si ljudje v teh, danes vse preveč pozabljenih krajih zaslužili boljše infrastrukturo, ceste in vodovode. Kozjansko je bilo zanesljivo zaledje partizanskih enot, Kozjancem pa ni potrebna sprava, ker so se vsi odločili za pravo pot. Kozjanci se tudi zavedajo pomena utrjevanja dobrih sosedskih odnosov s Hrvti, je dejal Sušin.

NA SEJMU UČILA TUDI BRŠLJINSKA ŠOLA

LJUBLJANA - Od 7. do 10. maja bo v na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal Sejem učil, na njem pa se bo na razstavnem prostoru dvorane C predstavila s projektnim delom Šolski čebelnjak tudi OŠ Bršljin. Na šoli namreč deluje čebelarški krožek, pri katerem sodeluje čebelar Repše, v bližini šole pa je postavljen tudi čebelnjak. Krožkarji spoznavajo življenje čebel, delo v čebelnjaku, čebelje proizvode ter tudi sami ustvarjajo različne izdelke. K sodelovanju so pritegnili tudi zunanje strokovnjake: g. Gabrovška, zdravnika g. dr. Kapša, g. Somraka. Za pomoč in svetovanje se vsem zahvaljujejo in vabijo na ogled.

Danes v DOLENJSKEM LISTU

stran 3:

• Rotarijanski krst na Otočcu

stran 5:

• Stečaji so terjali svoj davek

stran 6:

• Polemika o direktorju Komunale

stran 8:

• Letos se turizmu ne obeta dobro

stran 11:

• Snov za usnje, apno ali heroin?

stran 13:

• Slovenija se že duši pod goro odpadkov

stran 15:

• V pričakovanju papeževega obiska

DRAGOCENO DARILO PLJUČNEMU ODDELKU - Med vsemi oddelki v novomeški bolnišnici je pljučni v najslabšem stanju. Stara stavba je vsa polna razpok, odpada omet, kljub temu pa se zdravstveno osebe prizadeva, kolikor je v njegovi moči. Žal mu za sodobno diagnostiko primanjkuje naprav, saj že dobrih deset let niso kupili nobene novega aparata, stare naprave so vsak dan manj natančne, pregledi z njimi pa vsak dan težji za bolnike. Oddelku je z darilom priskočila na pomoč zavarovalnica Tilia in pri uvozniku že naročila telesni pletizmograf, najsoodobnejši med aparati za preiskavo delovanja pljuč. Ta čas se s tako napravo v Sloveniji lahko pohvalita le dve specializirani bolnišnici: Golnik in Topolšica. Naprava je veljala 7 milijonov tolarjev in na zunaj spominja na telefonsko govornico. "To je enako, kot bi doslej imeli avto jugo, dobili pa bi najnovejšega mercedesa!", pravi navdušen nad najnovejšo pridobitvijo, ki jo pričakujejo čez mesec dni, dr. Ivan Hečimovič. Hermina Kastelic je po stažu najstarejša delavka na pljučnem oddelku, zato se še posebej veseli pletizmografa, ki ne bo olajšal dela le njej, temveč tudi bolnikom. Na sliki skupaj z bolnikom in dr. Hečimovičem. (Foto: J. Pavlin)

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

PRVENSTVO PRI VODNJAKU

NOVO MESTO - V soboto in nedeljo je bilo v Novem mestu državno prvenstvo v kegljanju za mladinke do 23. leta, na katerem je nastopilo 15 tekmovalk iz 10 slovenskih klubov. Zmagala je Nina Podlesnik iz Obhoveljskega Rudarja, ki je v nedeljo s 424 podrtimi keglji postavila novi rekord kegljišča, druga je bila Jana Verdnik iz Celja in tretja Kampančanka Hrenova.

PRI OSILNICI SPET PLAZOVI

OSILNICA - Na območju občine Osilnica spet grozijo plazovi. Zadnja dva sta bila pri potoku Belica in v Ribjeku. Tisti pri Belici spet grozi, da bo zdrsel v potok in v njem napravil jez, oni v Ribjeku pa je odnesel že kar precej zemlje in v ograjo. Vse to se dogaja na videz brez pravih vzrokov, saj potok, ki nikoli ni poplavljal, poplavlja zdaj kar na treh mestih.

V BREŽICAH PAPEŽEVO VINO

BREŽICE - Podjetje Vino Brežice je nedavno predstavilo Dr. Pepper, najstarejšo ameriško brezalkoholno pijačo, ki jo je na podlagi sklenjenih koncesijskih pogodb pred kratkim začelo polniti omenjeno brežiško podjetje. Na tiskovni konferenci je direktor Vina Brežice Karl Rečar s sodelavci predstavil tudi Papeževo in Slomškovo vino.

Sproščeni, sposobni sprave

Jutri bo minilo 16 let, odkar je umrl Josip Broz Tito, po najnovejši Tudmanovi razlagi najuspešnejši hrvaški politik vseh časov, ki še posmrtno s svojim imenom pomaga v svetu utrditi hrvaško identiteto. Seveda obstajajo tudi drugačne oznake Titove osebnosti, toda dejstvo je, da je bilo pred 16 leti v teh dneh povsod čuti iskreno žalost in pozornost. Če smem biti malo osebno: nikoli ne bom mogel pozabiti tistega četrta, ko sem kot zadnji zaklenil vrata uredništva Dolenjskega lista in na poti domov v času pogrebnih slovesnosti po vsem dolgem Glavnem trgu, čez kandijski most in po nekdanji Partizanski cesti sredi belega dneva nisem srečal niti enega človeka, pa ne v Diogenovem smislu.

Ni namen niti v moči teh vrstic izrekat zgodovinsko sodbo o fenomenu Tito, ki je ohranil presenetljivo pozitivno podobo v zavesti ljudi. Nasprotniki bodo sicer trdili, da je posledica "pranja možganov", kar je Center za raziskovanje javnega mnenja prav v teh dneh ugotovil, namreč, da je 65 odst. od 1001 po reprezentativnem vzorcu izbranega in vprašanega Slovenca zgodovinsko vlogo Tita označil za pozitivno, 18 odst. celo za zelo pozitivno in le slabih 10 odst. za negativno. Res pa je tudi, da je 48 odst. istih vprašanih ljudi pobjo domobrancev označilo za zločin in le 8 odst. kot pravično kazen za izdajo lastnega naroda ter 19,5 odst. kot zgolj politično napako. Taista javnomnenjska raziskava pa je prinesla tudi ugotovitve, ki smo je veseli vsi ljudje dobre volje: pokazala je, da smo Slovenci strpnejši do preteklosti, kot si mislimo ali kot je videti iz političnega življenja in pisma bralcev. Smo sproščeni narod, sposobni sprave, to pa je največji adut za našo prihodnost.

MARJAN LEGAN

Ali še praznik prvi maj?

Za prvi maj včasih sneži in državljanke zebe. To je mogoče eden izmed razlogov, zaradi katerih se ne udeležujejo prvomajskih praznov. Ali tja ne gredo iz političnih razlogov? Vsaj zdi se, da je prvi maj postal v dobrem stoletju do danes že nekako vseljivski praznik. Na ta dan nemalokrat pridejo skupaj tisti, ki se drugače poredko srečajo, in tako lahko nastane prijetna veselica, kjer državljanje, ne oziraje se na rase, verske, politične, poklicne in druge razlike, jedo in pijejo za isto mizo in plešejo na istem plesišču. Razlog, zakaj pridejo skupaj, je kljub vsemu tisti prvi maj, ki v mednarodnem delavskem gibanju pomeni upor delavcev proti brezsrčnim podjetnikom. Prvi maj je postal mednarodni dan razrednega boja resda zaradi krvavih dogodkov v Chicagu pred več kot stoletjem, vendar bi razloge zanj lahko dobili tudi v današnjem času. V Chicagu so delavci zahtevali 8-urni delavnik, Slovenija leta 1996 pa se lahko vpraša, koliko časa so v tovarnah in delavnicah njeni delavci. Mogoče ni najbolj zgoščeni delavski problem dolžina delovnega časa. Vsekakor pa najdete v "zakladnici" sodobnih delavčevih težav marsikaj srhljivega. Neomejena svoboda lastnikov kapitala zato potiska delavce v položaj Marxovih proletarcev in Leninovih nemaničev, ki bodo vsak čas odgovorili z nasiljem zoper nasilje vsemogočnih lastnikov. Kaj vidijo državljanje v današnjem 1. maju. Odgovori o tem so v anketi.

ANTON JAKOFČIČ, ključavničar iz Metlike: "Med prvomajskimi prazniki nekoliko praznujem, a večkrat tudi delam. Ti prazniki pridejo prav, da dokončam predvsem večja dela, ker sta prosti dva dneva. Opažam pa, da mnogi ljudje izkoristijo te praznične dni predvsem za delo in ne za počitek. Zlasti po vaseh je več tistih, ki delajo, kot tistih, ki praznujejo."

MARTIN SEVER, samostojni avtoprevoznik z Osojnika pri Semicu: "Zadnja leta na 1. maj nisem delal, prej pa je prišel ta praznik prav za gradnjo hiše, manj pa smo delali na njivah. Zdaj, ko je hiša gotova, gremo 1. maja na srečanje na Smuk. To srečanje je postalo že tradicionalno in prav je, da se v današnjem času, ko postajamo ljudje vse bolj odtujeni, takšno druženje ohranja."

TATJANA TREBŠE, učiteljica razrednega pouka na osnovni šoli na Blanci: "Ne vem, zakaj gre nekaterim v nos celo tak praznik, kot je 1. maj. Morda koga moti, ker pravimo, da je delavski praznik. Za svojega ga imamo skoraj vsi zaposleni, izkoristimo ga ga tudi za druženje s prijatelji. Med torkratnimi prazniki bom z družino obiskala sorodnike na Primorskem."

MARIJA ŠUŠTERŠIČ, učiteljica razrednega pouka na osnovni šoli v Trebnjem: "1. maj ni zaman mednarodni praznik dela, pa tudi pri nas in za nas bo gotovo še dolgo aktualen, ker je delo premalo cenjeno. Verjamem, da je še potrebna delavska solidarnost, za prevladovanje ozkih, sebičnih interesov, ki se žal preveč uveljavljajo, pa je še toliko bolj pomembna."

MARTIN RUKŠE, upokojenec iz Brusnic: "Delavci bodo svoj praznik vedno bolj potrebovali. Morda je ta praznik v prejšnjem sistemu preveč izgubil, saj ga delavci skorajda niso imeli za svojega. Sedaj je čas, da prapore zamenjajo transparenti, delavske pesmi in delavci za govorniškimi pulti. Delavci naj opozorijo, da obstajajo in da morajo živeti."

FRANC GRAMC, upokojenec iz Brežic: "Prvi maj smo zmeraj praznovali. To je delavski praznik, star praznik. Kres, zastave, mlaj, pihalna godba, jesti in piti, vse to je bilo. Ta praznik je vsaj tako potreben, kot je bil včasih. Za delavca je zdaj slabo, saj nima pravic. Prej so bili ljudje v službi, zdaj so brez nje. Tisti delavci, ki izgubijo službe, pa nimajo zemlje, bodo reveži."

ZORAN STANKO, delavec tovarne Videm papir iz Krškega: "Položaj delavcev je slab. Če veš, da moraš cel mesec delati za petdeset jurjev ali za manj, je to slabo. Čedalje slabše je, pa so rekli, da bo bolje. Zato je prvi maj še delavski praznik. Praznik delavcev in nič političen. Prav je, da je ta praznik. Preveč ljudi je pomrlo, da ga ne bi bilo. Zanj so se borili."

NATAŠA ANDOLJŠEK, upravna delavka iz Lipovca pri Ribnici: "Kljub različnim spremembam praznik dela ni izgubil svoje vsebine. Jemljem ga tako kot vedno in tudi pri drugih ne opazim, da bi imeli do praznika drugačen odnos kot včasih. Tako je še posebno na vasi, kjer vsako leto na predvečer praznika kurimo kresove. Vse to dokazuje, da nam praznik ne pomeni nič manj kot včasih."

JOŽE NOVAK, direktor Doma starejših občanov Kočevje: "Z leti se tudi ta praznik in odnos do njega spreminja. Vendar pa je toliko vsidran v srcih ljudi, še zlasti tistih na podeželju, da še naprej ohranjajo tradicijo kurjenja kresov. To pa je bil verjetno tudi razlog za umik prepovedi kurjenja v naravi. Osebnost mi praznik dela pomeni toliko, kot mi je nekoč, in ne občutim nobene razlike."

Informacije neredko skrivajo

Poziv za okroglo mizo

LJUBLJANA - Društvo novinarjev Slovenije in Sindikat novinarjev Slovenije dve leti po sprejetju slovenske medijske zakonodaje ugotavljata, da je med normativistiko in prakso še vedno prehudo in včasih naravnost katastrofalno razhajanje. Tako v praksi in v navzkrižju z zakonodajo prihaja pogosto do zapiranja informacij in do izmikavanja, pri tem pa je zapiranje virov informacij tudi najbolj ugodna podlaga za manipuliranje z informacijo in za zlorabo informacije za doseganje parcialnih in pristranskih političnih ciljev, za korupcijo novinarjev z informacijo ter podobne nečednosti, ki ne sodijo v razvito demokratično okolje. Tej temi sta DNS in SNS posvetila okroglo mizo sredi aprila v Bovcu. Od tam sta pozvala nosilce javnih služb, naj svoje delovanje prilagodijo zakonodaji, novinarje in uradnike pa, da uberejo zakonsko pot, če jim nosilci javnih služb kratijo informacijo, do katere so upravičeni.

DENAR IZ PRORAČUNA

NOVO MESTO - Sekretariat za kulturo, šport in mladino pri mestni občini Novo mesto bo del proračunskih sredstev za področje športa razdelil preko javnega razpisa, ki ga je poslal vsem klubom in društvom v novomeški občini. Tako so 1,6 milijona tolarjev namenili pomembnim športnim prireditvam, 3 milijone večjim športnim prireditvam, 2,5 milijona rekreativnemu športu in množičnim projektom na področju športa in enako vsoto projektom delu z mladimi. Zaposliti nameravajo tudi še enega trenerja za delo z mlajšimi kategorijami. Klubi in društva, ki bi se radi potegovali za proračunski denar se lahko na javni razpis javijo do 17. maja. Predlog razdelitve denarja bo na osnovi prijave predlagala projektna skupina za šport.

MARKOM VABI

LJUBLJANA - Markom, know - how info supply, d.o.o., stopa v sedmo leto svojega delovanja. Uvaža vsakovrstne knjige, časopise, revije, CD - rome in ostale nosilce strokovnih informacij. Posebno pozornost pa posveča izobraževanju - učenju tujih jezikov. Sodeluje z "Euroclubom", d.o.o., in organizira različne jezikovne tečaje za otroke in odrasle, za mlade pa je nekaj posebnega jezikovni tabor. Informacije dobite na tel. št. 061/441-772.

• Ne verjamem v konec socialistične ideje, kajti to bi pomenilo konec človekovega hrepenenja po umni in humani družbi. (Franci Sali)

MINISTER OSTERC NA ZEVIKOVKI KMETIJI - Elka in Anton Zevnik sta 25. aprila na svoji kmetiji na Čatežu ob Savi odprla apartmajski objekt, s katerim dopolnjujeta turistično ponudbo kmetije. Trak pred vhodom je prerezal dr. Jože Osterc, minister za kmetijstvo in gozdarstvo (na sliki). Otvoritve so se udeležili med drugimi državna sekretarka Alenka Urbančič, župan brežiške občine Jože Avšič, župnik s Čateža ob Savi Jože Paček ter še nekateri predstavniki občine in upravne enote. Ob otvoritvi so se pohvalno izrazili o razvoju omenjene kmetije. Anton Zevnik je dejal, da pomeni otvoritev prelomen dogodek. (Foto: L. M.)

Triglav tudi na evropskem vrhu

(Nadaljevanje s 1. strani)

vornost," pravi generalna direktorica Klemenčičeva. "To pa še ni naš dokončni cilj. Naše naloge so ambiciozne in zahtevne. Letos smo ponudbo popestrili z novimi zavarovanji s področja osebnih zavarovanj, to je z novim pokojninskim zavarovanjem in zavarovanjem proti kritičnim boleznim."

Zavarovalnica Triglav, ki je imela svoje čase v Sloveniji na tem področju skorajda monopolističen položaj, saj je imela kar 95-odst. tržni delež, ima danes kljub čiščenju portfelja še vedno celih 58 odst. slovenskega zavarovalniškega trga in posluje zelo uspešno. Lansko leto so zaključili z več kot milijardo tolarjev dobička in delničarji bodo dobili 7-odst. dividendo. "Naša bilanca uspeha pa ni dobra le zaradi dobička, čeprav je to naš osnovni cilj. Zlasti smo zadovoljni, da naše zavarovalnotehnične rezerve znašajo toliko

kot letna premija v lastni izravnavi," pravi Klemenčičeva. "To pa še ni naš dokončni cilj. Naše naloge so ambiciozne in zahtevne. Letos smo ponudbo popestrili z novimi zavarovanji s področja osebnih zavarovanj, to je z novim pokojninskim zavarovanjem in zavarovanjem proti kritičnim boleznim."

Lani je Zavarovalnica Triglav zbrala 47 milijard tolarjev bruto premij, kar je realno 13 odst. več kot leto poprej, rešili so 224.000 škodnih primerov in izplačali za 28 milijard tolarjev odškodnin, kar je 17 odst. več kot leto poprej. Drugače povedano: vsak dan je ta zavarovalnica izplačala za milijon in pol mark odškodnin.

TRIGLAVSKI VRH - Ob 50-letnici zavarovalništva na Dolenjskem je bil v Novem mestu celoten vrh največje slovenske zavarovalnice. (Foto: A. B.)

Neponovljiva zaščita zdravja

Poslanica dr. Kožuhova na javni tribuni v Sodražici o vseh večjih problemih in anomalijah v zdravstvu

SODRAŽICA - Javno tribuno je pripravila območna organizacija ZLSD 23. aprila. Prav na ta dan so v Sodražici ustanovili tudi krajevno organizacijo stranke. Dobra udeležba in razprava sta pokazali niz slabo rešenih zdravstvenih in socialnih problemov, predvsem pa, kako naj bi zdravstvo v bodoče organizirali, da bi se odpravile razlike med privilegiranci in tistimi, ki so odvisni zgolj od obveznega zavarovanja.

"Tak sistem zdravstvene zaščite, ki smo ga imeli v zadnjih desetletjih, je neponovljiv," je dejala poslanica dr. Mateja Kožuh Novak. Razlogi, ki ga vse bolj poslabšujejo, izhajajo iz nedorečene zakonodaje. Zdravnik ne more biti dober ali slab, če je odvisen od finančne zmožnosti pacienta. Zdravstvo je zašlo v moralno krizo predvsem tam, kjer si bogati usluge plačujejo posredno ali direktno. Tega na podeželju ni opaziti, dogaja pa se. Mnogo preveč denarja se namenja predolgi ležalni dobi v bolnišnicah, denarja pa zmanjkuje za vlaganja v sodobne instrumente, ki jih zdravstvo nujno potrebuje.

Mnogo je bilo postavljenih vprašanj, zakaj tako dolga čakalna doba, ki pa je samoplachniki ne poznajo. Razpravljalci so bili mnenja, da zdravstvo ne bi smelo razlikovati revnih in bogatih. Govorili so tudi o kategoriji zavarovancev, ki malo ali nič ne plačuje. Za primerjavo so navedli kmete, ki plačujejo samo desetinko za enako zdravstveno oskrbo, kot jo imajo delavci, na katerih kljub mizer-

nim plačam sloni dotok denarja. Nedvomno pa je tudi med kmeti veliko revežev. Žal sedanja oblast

• Splošna ugotovitev je bila, da se ljudem obetajo črni časi, čeprav se večina tega še ne zaveda. Kot je dejala dr. Kožuhova, zavarovalnice dajejo le lažno upanje, da si bomo z doplačili kupili pravice. Sedanje kritično in neurejeno stanje se nam bo otepalo še desetletja.

ne prisluhne anomalijam, ki so prisotne pri zaposlovanju v zasebnem sektorju, kjer je varnost delavcev katastrofalna.

A. KOŠMERL

Povečanje zavarovalnotehničnih rezervacij in še nekateri drugi kazalci uvrščajo Zavarovalnico Triglav med najboljše evropske zavarovalnice.

A. BARTELO

Ugodna posojila tudi za Twingo

NOVO MESTO - V pooblaščenih prodajni mreži Renault v Sloveniji je od 17. aprila naprej moč s posebno ugodnimi posojilnimi pogoji, ki so doslej veljali le za Renault 5 in Clio, kupiti tudi vsa različna modela Twingo.

Pri odplačilih dobi 36 mesecev z naša obrestna mera za posojilo do zneska 800 tisočakov T + 5 odst. Obrestna mera je ugodna tudi pri višjih zneskih posojila: za 800.000 do milijon tolarjev znaša T + 7 odst., za milijon do 1,4 milijona tolarjev T + 8 odst., za 1,4 do 2 milijona tolarjev pa T + 9 odst. Pri daljši odplačilni dobi (do 48 oz. do 60 mesecev) je obrestna mera nekaj višja, toda praviloma ne presega T + 10 odst.

Nedavna primerjava posojil za nakup avtomobila, ki jo je naredilo uredništvo revije Kapital, je pokazala, da so posojila za nakup Renaultovih avtomobilov v pooblaščenih slovenski prodajni mreži med najugodnejšimi.

ZAMUDA PRI DOBAVI MEGANOV

NOVO MESTO - Nekaj kmetov, ki so naročili avtomobil Renault Megane z opremo RL, dodatno doplačali za električni pomik stekel in daljinsko vodeno srednjo ključavnico, še vedno čakajo na svoje nove avtomobile. Zastojajo pri izdelavi avtomobilov to kombinacijo serijske in dodatne opreme je prišlo zaradi težav z dobavo nekaterih sestavnih delov, saj imajo proizvajalci nepredvidljivo veliko število podobnih naročil iz cele Evrope. V Revozu se kmeti zaradi zamude opravičujejo, jih prosijo za razumevanje.

Ljubljansko pismo

Res moramo vstopnico v EZ plačati Italiji?

Stališči poslanca dr. Bučarja in predsednika Kučana

LJUBLJANA - Razgreta razprava v parlamentu o tem, kolikšno ceno plačati Italiji za naš vstop v Evropo, močno vznemirja slovensko javnost. To je razumljivo, saj še vedno živi spomin na trpljenje in žrtve, ki jih je ljudem med 2. svetovno vojno (in že prej) prizadejal italijanski fašizem. Pri obsodbi popuščanja zahtevam Italije po vrnitvi nekdanjega optantskega premoženja je zlasti odločen dr. Franc Bučar, ki pravi: "Italija se želi vrniti na slovensko ozemlje in v kraje, ki jih je dobila z londonskim sporazumom kot nagrado za prestop na stran zaveznikov. Vrnitvi optantskega premoženja bi sledili še drugi koraki italijanskega prodora, ki sicer ne govori na glas o revizijah raznih pogodb, ki jih je sama podpisala s Slovenijo, ampak o nadgradnji, ki je nujna zaradi spremenjenih okoliščin. Slovenija je del za zdaj še praznega prostora, kjer je nekdanji vladal komunistični bojni in Italija bi nas na poti v Evropsko zvezo ovirala v vsakem primeru: sedanji razlog so optanti in nepremičnine, če pa tega ne bi bilo, bi izbrala kaj drugega. Slovensko upiranje je konstruktiven korak za Evropo."

Če bo Slovenija popustila, bo znak, da so taki pritiski v Evropi legitimni in da je vrhovno pravilo močnejšega in večjega. Slovenija je nacionalna država. Nacionalna država pa je organizacija, v katero je povezan narod. Naloga države je braniti in ohranjati narodovo istovetnost.

Vse to drži, res pa je tudi, da nam je Evropa usojena, sicer nam grozi Balkan. Zato si Milan Kučan prizadeva umiriti poslanke in druge glasove, da bi sprejemba lastniške zakonodaje ogrozila nacionalne interese in ozemelsko nedotakljivost države. "Ne vlada ne parlament in tudi ne stranke se odgovornosti za odločitve, ki bodo v splošnem državnem interesu, ne morejo izogniti in jih ne morejo prelagati na druge. Zato naj poudarimo, da medsebojni spori, volilni razlogi, prestižna vprašanja, zapleteni pogajanjih s sosednjo Italijo ali druge morebitne ovire ne bi smeli Sloveniji zapreti poti v evropske integracije," je poudaril odgovoru za vprašanje STA.

Predsednik Kučan me je še spomnil, da je "odločitev državljansko Slovenije, da ustvari samostojno državo, vsebovala povsem prepoznano voljo, da bi Slovenija živela po evropski. To je mogoče razumeti samo kot odločitev, da živijo Slovenci in vsi drugi državljani Slovenije enako kot državljani razvitih evropskih držav, ki so članice EU, in da delijo njihovo usodo. Ta volja državljansko je upravljalce slovenske države zavežala, da najdejo poti v EU, da Slovenijo usposobijo za življenje znotraj nje in da zato uskladijo tudi zakone in druge predpise s tistimi, ki veljajo v državah Evropske zveze."

VINKO BLATNIK

35 občinskih stanovanjskih posojil

Kar 26 prosilcev ni izpolnjevalo vseh pogojev - Od odobrenih 35,3 milijona SIT ostalo neizkoriščeno 5,8 milijona SIT - Najvišje posojilo 2,2 milijona tolarjev

NOVO MESTO - Lani je bilo v novomeški občini na voljo za stanovanjska posojila blizu 70,7 milijona tolarjev; pol te vsote je bilo namenjene kreditiranju individualnih posojiljemalcev, in to za novogradnje, nakupe, prenove oz. rekonstrukcije ter vzdrževalna dela na demografsko ogroženih območjih, druga polovica pa za kreditiranje neprofitnih stanovanjskih organizacij.

V razpisnem roku - razpis je bil zaključen v začetku decembra lani - je prispelo 59 vlog, od teh le ena za pravno osebo, Zarjo. Občinski sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora je po pregledu vlog pripravil predlog dodelitve stanovanjskih posojil, posebna komisija občinskega sveta pa je konec lanskega leta sklenila, da stanovanjsko posojilo dodelijo 32 fizičnim osebam in Zarji; ker niso izpolnjevali razpisnih pogojev, posojila niso dodelili kar 26 prosilcem.

Do konca januarja letos, to je do izteka roka za uporabo teh posojil, je bilo porabljenih 29,5 milijona tolarjev od dobrih 35,3 milijona, kolikor je bilo namenjeno za posojila fizičnim osebam, neizkoriščenih pa je ostalo 5,8 milijona tolarjev. Na izdane sklepe o dodelitvi stanovanjskih posojil se je pravočasno pritožilo 7 prosilcev, od tega petim pritožbam niso ugodili, dvema pa so. Gre za nekaj manj kot 1,16 milijona tolarjev naknadno odobrenih sredstev. Tako je za lani za novogradnje prejelo občinsko posojilo 26 prosilcev,

in to v skupnem znesku nekaj manj kot 33 milijonov tolarjev; najvišje odobreno posojilo znaša 2,2 milijona tolarjev, najnižje pa 500.000 tolarjev. Za nakup stanovanj so dobili posojilo trije prosilci, skupni znesek pa znaša dobra 2,5 milijona tolarjev; za prenovo oz. re-

RAZPIS ZA KULTURNI DENAR IZ PRORAČUNA

NOVO MESTO - Sekretariat za kulturo, šport in mladino pri mestni občini Novo mesto bo del proračunskih sredstev za področje kulture razdelil preko javnega razpisa, ki ga je poslal vsem društvom, samostojnim skupinam in zavodom ter mladinskim organizacijam v novomeški občini. Gre za sredstva, namenjena skupni rabi nekaterih objektov, perspektivnim posameznikom na področju kulture, projektom na področju kulture, založništvu in mladinskim projektom. Vsi, ki bi se radi potegovali za proračunski denar, se lahko na javni razpis javijo do 20. maja.

konstrukcijo sta občinsko stanovanjsko posojilo dobila dva prosilca v skupnem znesku 618 tisočakov; za vzdrževalna dela na demografsko ogroženih območjih so prejeli posojilo trije prosilci, in to v skupnem znesku nekaj manj kot 1,5 milijona tolarjev.

A. B.

TURK MED OSEM

NOVO MESTO - Na turnirju za odprto prvenstvo Slovenije v tenisu za igralce do 16. leta v Ptujcu je uspešno nastopil tudi Novomešan Blaž Turk, ki se je uvrstil v četrtfinale, medtem ko je Tomaž Kastelec izpadel v prvem krogu, Tomaž Budja pa žal že v kvalifikacijah.

LETOS FLORJANOVO NA CEROVCU

NOVO MESTO - Zaradi proslavljanja 700-letnice šmihelske fare bo letošnja osrednja novomeška gasilska prireditve pri podružnični cerkvi sv. Florijana. 5. maja ob 9.30 bo krenila gasilska povorka v spremstvu novomeške mestne godbe izpred gasilskega doma na Lakovnicah k podružnični cerkvi sv. Florijana na Cerovcu, kjer bo ob 10. uri slovesna maša, nato pa kulturni program, v katerem bodo sodelovali učenci podružnične osnovne šole Birčna vas in moška pevski zbor Šmihel in Ruperčvrh. Po kulturnem programu bo družabno srečanje. Pri organizaciji prireditve sodelujeta KS Birčna vas in GD Gorenje Lakovnice.

MOST BO KMALU ODPRT - Dela pri obnovi kandijskega mostu potekajo po načrtih in predvidevanjih in tako bo, zatrujejo, most odprt v tem mesecu. Promet po njem bo dovoljen za lažja vozila in bo potekal enosmerno. Ko bo stekel promet, bo seveda konec brezskrbnega pešačenja po mostu. Most in tudi celotno staro mestno jedro bi lahko, pravijo odgovorni, za promet povsem zaprli šele po izgradnji severne obvoznice. (Foto: A. B.)

PODPISI ZA DRUGAČNE VOLITVE - Socialdemokrati se zavzemajo za spremembo ustave, ki bi uvedla neposredne volitve poslank in poslancev ter omogočila njihov odpoklic. Podpise za podporo tem zahtevam za razpis referenduma zbirajo po celi Sloveniji, in akcija bo trajala do 21. junija. V Novem mestu imajo svojo stojnico pred občinsko stavbo na Novem trgu, podpise pa zbirajo ob občinskih uradnih dnevih. Fotografija, na kateri prof. Janez Mežan iz vodstva SDS Novo mesto vpisuje eno od podpornic za njihova prizadevanja, je bila posneta v ponedeljek, ko je bil njihov tretji "delovni dan". Pravijo, da zanimanje ljudi kaže na uspešno akcijo. (Foto: A. B.)

Še ugodneje do "petke"

Nova Revozova ponudba za nakup petke: staro za novo in ugodno posojilo - Tudi Twingo in Clio

NOVO MESTO - Revoz je v sodelovanju s pooblaščenimi prodajalci vozil Renault v Sloveniji pripravil dodatno ugodnost pri nakupu vseh različnih modela Renault 5. Kupci, ki so se odločili za nakup priljubljene "petke" po sistemu staro za novo, lahko od 22. aprila dobijo posebej ugodno posojilo z odplačilno dobo 5 let (60 mesecev) in obrestno mero T + 4,65 odst.

obroke, pri nakupu modelov Renault 5, Twingo in Clio v pooblaščen prodajni mreži v Sloveniji še naprej odločajo za posojila z odplačilno dobo do 36 mesecev in obrestno mero T + 5 odst.

V času od 19. do 28. aprila so v novomeški porodnišnici rodile: Majda Dragan iz Črnomlja - deklico, Majda Sintič z Ostrca - Boruta, Klavdija Mravinc z Goleka - Tanjo, Mihaela Zupančič iz Dolenjih Laknic - Tino, Nežka Miklavčič iz Gorenje Brezovice - Vesno, Marija Jelovšek z Ostroga - Marka, Anica Sladič iz Svinjskega - deklico, Jadranka Pečar iz Metlike - Zvonka, Snežana Bukovec iz Vavte vasi - Majo, Marija Bukovec iz Straže - Lovra, Nevenka Strahinja iz Gorenjih Laknic - Nino, Jelka Kozole s Senovega - Mojco, Jožica Prešeren iz Brezovice - Klemenca in Suzana Gornik s Primostka - Lejo.

Iz Novega mesta: Darja Žagar, V Brezov log 17 - Tjašo, Brigita Mlakar, Mestne njive 11 - dečka, Tatjana Vovko, Westrova 44 - deklico, Vesna Medle, Padersiščeva 26 - Benjaminca.

Čestitamo!

Nova prodajna akcija temelji na odkupu rabljenega vozila katerekoli znamke v vrednosti od 181.000 do 453.000 tolarjev, kar se pri nakupu "petke" upošteva kot polog za posojilo z odplačilno dobo 5 let in obrestno mero, ki je odvisna od vrednosti pologa. Najugodnejša obrestna mera (T + 4,65 odst. letno) velja pri odkupu rabljenega vozila, katerega ocenjena vrednost znaša od 308.001 do 326.000 tolarjev. Na podlagi te ponudbe bo kupec novega vozila Renault 5 Five s troje vrati, ki je ob nakupu oddal svoje rabljeno vozilo v vrednosti 317.000 tolarjev (približno 3.500 DEM) in se odločil za posojilo na 60 mesecev, za svoj novi avto plačeval mesečni obrok v višini 18.035 tolarjev.

Seveda se lahko tisti kupci, ki lahko plačujejo večje mesečne

OGRAJA - Ko je Ciril Klemečič pred kratkim postal novi direktor novomeškega Gasilskega reševalnega centra, je dal najprej pobavati ograjo okoli centra. Ciril je tudi pri tem opravičil svoj vzdevek Rdeči Ciko, saj so ograjo prebarvali na rdeče. Najbrž ne zaradi rdečega petelina, s katerim se bojujejo vrli gasilci...

DOPUST - Ko nastopijo lepi dnevi in pomlad vabi k delu na vrtovih ali na sprehode, začnejo ljudje jemati po dan dopusta, saj se ne da vedno strpeti do konca tedna, pa še vreme ima to zoprno navado, da je največkrat lepo med tednom, za soboto in nedeljo se pa že kako spridi. Občinski uslužbenici zelo radi vzamejo dopust ob sredah, ko so uradne ure tudi popolnoma odne. Kdor dopust na dolgo sredo lahko dobi, seveda. Prejšnjo ga je imel sekretar Miloš Dular. Pa ga ni potreboval za zgoraj omenjene dejavnosti, ampak je bila prejšnja sredi prvi "delovni dan" za zbiranje podpisov za uvedbo referenduma za drugačne volitve, kar predlagajo socialdemokrati. Dular pa je njihov novomeški predsednik.

ELEKTRIKA - Kaže, da je bil april mesec silno visokih računov za elektriko. Po objavi bodevke v prejšnji številki, ko je račun za elektriko za tričlansko družino znašal skoraj 240 tisočakov, se je oglašila še druga gospa, in to iz iste hiše, ki je prav tako dobila nenormalno visok račun. Pa ni vse ostalo le pri tem. Tudi novomeški pesnik je dobil sorazmerno veliko prevelik račun za elektriko v vikendu, v katerem niso bili celo zimo.

PLIN - Stanovalec na Jakčevi ulici v Novem mestu so obljubili, da bodo letos dobili plin. Nekateri lastniki stanovanj so že začeli napeljevati centralno ogrevanje, o napovedovani gradnji plinovoda pa ni še ne duha ne sluha. Ljudje so spregledali šalo v napovedi: da bodo plinovod začeli graditi - 1. aprila.

Ena gospa je rekla, naj bo praznik občine dan, ko bo sedanjemu občinskemu svetu potekel mandat.

Suhokranjski drobiž

VESELI DROBNIH STVARI - Veliko stvari potrebujejo dvorski solarčki in učenci male šole. Želja po telovadnici in po prostoru, kjer se bodo lahko igrali je dolgoletna, na telovadnico pa bo potrebno še počakati. Tudi majhni predmeti, bodisi za igro ali učenje, pridejo

prav, če ga pokloni dobrotnik. Majhna gugalnica tovarne Novoles - Drobnopohištvo so se otroci zelo razveselili. Tako pomoč cenijo tako otroci kot tudi šola Žužemberk.

NAJVEČJE ŽELEZARSKO-TALILNO OBMOČJE - Nad vasjo Dvor, ki je znana po svoji železovilni, je manjša vas Vinkov Vrh. Severozahodno od vasi se dviguje z gozdom porasli hrib Gradec ali Gradec-srim, na katerem se še danes dobro vidijo vko-pi prazgodovinskega naselja. Železodobni prebivalci so svoje naselje dodobra utrdili s kamnitimi obzidjem. Na tem mestu so svoje čase stale talilne peči za železo, kjer so prebivalci izdelovali železne predmete in z njimi tudi trgovali. Skoda, da največje železarsko-talilnega območja na Dolenjskem ne predstavimo bolj vsem tistim, ki hodijo po naših krajih.

NOVE RAZGLEDNICE NAŠIH KRAJEV - Turistično društvo Žužemberk-Dvor bo izdalo v letošnjem letu par novih razglednic in tako zapolnilo dolgoletno vrzel. Ob 200-letnici železarstva na Dvoru bo prav tako na voljo nova razglednica Dvora, ki jo bo izdalo kulturno društvo Dvor.

S. M.

AVTOKLINIKA, d.o.o.

Novo mesto, Foersterjeva 10
(pri Novoteksu v Bršljinu!)
☎ 068/ 323-035

V našem servisu nudimo kvalitetne in hitre mehanične storitve na vseh tipih vozil po konkurenčnih cenah. Redno pa vam BREZPLAČNO zamenjamo pri nas kupljeno olje in oljne filtre, ki so vedno na zalogi.

Olja:

CASTROL VALVOLINE PROTON
SVEČKE IN OLNJI FILTRI CHAMPION

NOVO! ROČNA AVTOPRALNICA

ALU PLATIŠČA

DAN ODPRTIH VRAT V BRUSNIŠKI ŠOLI - Osnovna šola Brusnice je nedavno organizirala dan odprtih vrat, kjer so med drugim predstavili projektno nalogo Naš kraj. V večmesečnem projektu so učenci in njihovi mentorji raziskovali zgodovino in zanimivosti Brusnic in okolice. V programu za zaključek projekta so učenci v lastnem dramskem prizoru razložili izvor krajevnih imen s tega območja. Nastopili so tudi šolski folkloristi (na sliki) in ljudski pevci iz Gabrja. (Foto: L. M.)

Rotarijanski krst na Otočcu

Rotary klub Novo mesto sprejet v mednarodno rotarijansko organizacijo - Visoki cilji

NOVO MESTO - Organizacija Rotary po celem svetu povezuje več kot 1,1 milijona članov, v glavnem vodilne ljudi iz poslovnega sveta in strokovnjake, ki so pripravljene dati humanitarno pomoč in delati za visoke etične cilje ter za utrjevanje zapužanja in miru v svetu. Prvi Rotary klub so ustanovili pred 90 leti v Chicagu, danes pa ta organizacija združuje več kot 25.000 klubov po vsem svetu. Organizacija je nepolitična, njeno geslo pa je podrejenost osebnim interesov skupnim. Karkoli rotarijanci naredijo, delajo kot prostovoljci. Ukvarjajo pa se s problemi okolja, izobraževanjem,

preprečevanjem narkomanije in skrbijo za vse, ki so potrebni pomoči.

Na Dolenjskem je bil pred dvema letoma ustanovljen Rotary klub Novo mesto, ki šteje okoli 30 članov. Novomeški klub so pred kratkim sprejeli za polnopravnega člana mednarodne rotarijanske organizacije. Uradno bodo sprejete Rotary kluba Novo mesto v mednarodno članstvo proslavili sredi junija na Otočcu. Takrat se bo tam zbralo okoli 200 članov evropskih in prekomorskih rotary klubov, ki bodo proslavili vstop novomeškega kluba v svet tega

vplivnega klubskega združenja. Ob tej priložnosti bodo izdali posebno publikacijo, v kateri bodo predstavili delovni program in cilje novomeškega kluba, Novo mesto kot kulturno, gospodarsko in upravno središče regije ter Dolenjsko s poudarkom na njenih gospodarskih in turističnih potencialih. Tako bodo Novo mesto, Dolenjsko in Slovenijo predstavili tudi poslovnem in strokovnjakom z različnih področjih iz celega sveta.

Tudi denar, ki ga bodo zbrali na tej "krstni" prireditvi, bo šel v dobrodelne namene.

A. B.

KOCIJANČIČ NA ZBORU ZLSA METLIKA

METLIKA - Območni odbor Združene liste socialnih demokratov Metlika je imel pretekli teden redni letni občni zbor, na katerem sta bila tudi predsednik stranke in poslanec v državnem zboru Janez Kocijančič in poslanka Breda Pečan. Pregledali so delo odbora, predvsem pa župana in štirih svetnikov stranke v občinskem svetu v preteklem letu in letos, ter govorili o pripravah na volitve v državi in na delu, ki jih v letošnjem letu še čaka. Evidentirali so dva kandidata ZLSA za volitve v DZ iz belokranjskega volilnega okraja. Sicer pa je Kocijančič govoril o vlogi stranke po izstopu iz koalicije, o vstopanju v Evropsko unijo in o volitvah. Pečanova pa je poudarila napake lokalne samouprave in financiranje občin, kjer je še vedno velika centralizacija države.

O DELU OBČINSKE UPRAVE

SEMIČ - Semiški svetniki so na zadnji seji sprejeli precej obširno poročilo o delu občinske uprave. Župan Janko Bukovec je ob tem spomnil, da v občinski upravi zelo pogrešajo pravnika, sicer pa tisto, kar v črnomaljski občinski upravi dela 18 ljudi, po njegovih besedah v semiški opravljajo le štirje in župan s polovičnim delovnim časom. Zato semiški občinski uslužbenci delajo veliko več, kot je njihova delovna obveznost. Oporočil je, da mnogi občani še vedno ne vedo, da so pristojnosti in opravila sedanje občine veliko večje kot nekdanje v krajevni skupnosti.

KAKŠEN BO OBČINSKI ČASOPIS?

SEMIČ - Člani tukajšnjega občinskega sveta so imeli veliko pripomb k osnutku odloka o ustanovitvi in izdajanju javnega glasila občine Semič. Nekatere je motilo ime časopisa Semičan, grajali so, ker časopis, ki je začel izhajati lani, letos še sploh ni izšel, slišati je bilo predloge, naj bi natančneje določili, o čem bo pisal časopis, ki naj bi bil sicer povsem neodvisen, urejal pa bi ga 5-članski uredniški odbor.

PROSLAVILI BODO 50-LETNICO DRUŠTVA

ČRNOMELJ - Letnih konferenc društva upokojencev, ki so bile v preteklih dneh v Adlešičih, Črnolju in Dragatušu, se je udeležilo preko 200 članov. Iz poročila predsednika Vilija Fortuna in ostalih članov je razvidno, da je bilo društvo zelo delavno na raznih področjih.

Marija je znala povezati mlade

Okrog 30 mladih iz Črmošnjic in Srednje vasi že šest let pod vodstvom Marije Zupančič pripravljajo programe za različne prireditve - Pomembna šola za življenje

ČRMOŠNJICE - Zupančičeva družina se je pred osmimi leti preselila v Črmošnjice. Gasilci, ki jim predseduje Drago Zupančič, so lepo uredili svoj dom, ki pa je v glavnem sameval. Ženo Marijo je motilo, da se v domu nič ne dogaja, zato je pred šestimi leti zbrala okrog 30 otrok iz Črmošnjic in sosednje Srednje vasi ter začela z njimi vaditi skeče, recitacije, ples, petje.

Vsi osnovnošolci pa tudi nekaj predšolskih in srednješolskih otrok tako že vrsto let pod vodstvom Marije Zupančič pripravljajo nastope ob dnevu žena ali materinskem dnevu, ob Miklavžu ali dedku Mrazu. "Otroci so veseli, da igrajo in nastopajo, saj v naši vasi razen naše skupine in mladih gasilcev zanje ni druge organizirane dejavnosti," pravi Zupančičeva, ki sama prej ni nikoli igrala, ideja o otroški igralni skupini pa se je pri njej porodila povsem spontano.

Marija navadno izbere besedila ali pa jih celo sama napiše, potem pa se skupaj odločijo, kaj bodo pripravili za nastop. Seveda ima vedno pred očmi, da dela z otroki, med katerimi so tudi trije njeni:

Zopet florjanovo

V Črnolju bodo jutri z veliko prireditvijo obudili tradicijo

ČRNOMELJ - Nekdaj je bilo florjanovo (4. maj) v Črnolju pomemben praznik, saj se je le na ta dan ter na velikonočni in binčnošni ponedeljek v mestu plesalo kola in obredno igro Most. Letos bosta tukajšnje praznovanja gasilsko društvo in Zveza kulturnih organizacij znova obudila staro tradicijo medsebojne pomoči in skupnega dela. Prireditve sodi v okvir različnih dejavnosti, združenih pod skupnim naslovom "Črnemelj-moje mesto". Letošnje florjanovo so Črnomaljci pripravili poseben program, ob katerem bodo prispevali tudi številni sponzorji. Generalna sponzorja bosta Beti in zavarovalnica Tilia.

Na slavnostni otvoritvi metliških poletnih kulturnih prireditev, ki bo 29. junija, bo nastopila domača folklorna skupina "Ivan Navratil", ki obljublja nov program, kot gostje pa bodo povabljeni prireditelji uglednih slovenskih grajskih festivalov. 6. julija se bodo na 2. etno folk festivalu predstavile skupine Šukar, Marko Banda in D Kovači.

Kulturne prireditve celo poletje

Prireditveni odbor pri metliški ljudski knjižnici je že pripravil pester program letošnjih poletnih kulturnih prireditev "Pridi zvečer na grad" - 18 kulturnih večerov

METLIKA - Na tukajšnjem grajskem dvorišču bodo letos že osme poletne kulturne prireditve z naslovom "Pridi zvečer na grad", četrtič zapored pa jih pripravlja poseben odbor pri metliški ljudski knjižnici. Lani je bilo na sporedu rekordnih 14 prireditev, letos pa še 4 več. Od 29. junija do 31. avgusta bo vsak konec tedna vsaj ena prireditev, največkrat pa dve ali tri.

Tako kot lani bo tudi letos prireditveni odbor, ki ga vodi Anica Kopinič, v njem pa so še Toni Gašperič, Matjaž Rus, Rudi Vlašič, Martin Skoliber, Matra Strahinič in Andreja Brancelj-Bednaršek, izdal programsko knjižico in zloženko. Vse prireditve bodo ob 21. uri, vstopnina simboličnih 500 tolarjev, denar za prireditve pa bodo prispevali tudi številni sponzorji. Generalna sponzorja bosta Beti in zavarovalnica Tilia.

Na slavnostni otvoritvi metliških poletnih kulturnih prireditev, ki bo 29. junija, bo nastopila domača folklorna skupina "Ivan Navratil", ki obljublja nov program, kot gostje pa bodo povabljeni prireditelji uglednih slovenskih grajskih festivalov. 6. julija se bodo na 2. etno folk festivalu predstavile skupine Šukar, Marko Banda in D Kovači.

dan pozneje pa v cerkvi pri Treh farah z orgelskim koncertom Milko Bizjak ter kvartet flavt pod vodstvom domačinke Ane Pezdirec. 12. julija bo večer z znanimi Slovincami, dan pozneje pa večer z Jerico Mrzel in pianistom Emilom Glavnikom, ki bosta predstavila šopek najlepših pesmi slovenskih pesnikov ter ljudske pesmi različnih narodov. 19. julija bodo nastopili Prifarski muzikanti, 20. julija Popolnočne kočije, 21. julija pa mednarodni mladinski komorni orkester. 26. julija bo jazz večer s skupino Acid jazz trio iz Italije, dan pozneje pa koncert Roberta Magnifica in Alke Vujice.

Avgustovske kulturne večere bo 2. avgusta pričela skupina Duma Levantina iz Trziča s pesmimi španskih Židov, 3. avgusta pa bo nastopila Alenka Godec s pri-

jateljji Primožem Grašičem, Blažem Jurjevčičem, Janijem Hacetom in Ratkom Divjakom. 9. avgusta bo na ogled dokumentarni film o fotografiji domače režiserke Maje Weiss in Petra Braatzta Foto film 2001, fotografska razstava Žige Koritnika in koncert skupine Indust bag. 10. avgusta bo večer šansonov Edith Piaf v interpretaciji Alenke Vidrih, 17. avgusta pa 6. Okarina etno festival. 23. avgusta bo večer z Zoranom Predinom in gostom Arsenom Dedičem, naslednji dan pa se bodo ob spremljavi Mojmirja Sepeta predstavile legende slovenske popevke Marjana Deržaj, Lado Leskovar in Stane Mancini. Zaključek prireditev bo 31. avgusta s koncertom Vlada Kreslina in Malimi bogovi. M. B.-J.

Brez stiske samo v Vinici

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini ugotavljajo, da so se v zadnjem času razmere v osnovnem šolstvu izboljšale, toda še vedno je denarja zgotelj za pokrivanje najnujnejših stroškov, s katerimi zagotavljajo minimalne normative.

Poleg rednih vzdrževalnih del bodo letos obnovili streho na šoli v Starem trgu in ravno streho na novem delu dragatuške šole ter zvočno izolirali telovadnico vinskiške osnovne šole. Nadaljevali bodo s sanacijo stavbe, v kateri je glasbena šola, in uredili strešne prostore ter dokončali prizidek k osnovni šoli Loka, opremili zbornico, pisarne in računalniško učilnico.

Zelo pereča je v črnomaljskem osnovnem šolstvu prostorska stiska. Po novem zakonu o osnovnem šolstvu ima dovolj prostora za devetletko le šola v Vinici. Največ težav zaradi pomanjkanja prostora imata največji šoli v občini OŠ Mirana Jarca in OŠ Loka, ki imata dvoizmenski pouk. V šoli Mirana Jarca poteka pouk za predmetno stopnjo v matični stavbi, za razredno stopnjo v dijaškem domu, trije oddelki nižjih razredov pa imajo pouk popoldne.

Osnovna šola Loka ima v namenu 6 učilnic v sosednji srednji šoli, za 2 oddelka učencev 3. razreda vozijo v podružnično šolo v Adlešičih, 3 oddelki razredne stopnje pa imajo pouk popoldne. Ker predvideva v prihodnjem šolskem letu srednja šola več oddelkov za svoj izobraževalni program, pomeni to manj učilnic za osnovno šolo. Zato so na šoli predvideli, da bi imelo popoldne pouk kar 8 oddelkov. To pa bi povzročilo večje stroške predvsem pri prevozu učencev - vozačev je namreč kar 73 odst. Ne gre pa prezreti tudi negativnih sociopedagoških posledic.

Nekaterim nekdanjim šolskim poslojcem, ki so v precej slabem stanju, pa se vendarle obetajo boljše časi.

M. BEZEK-JAKŠE

M. B.-J.

ČISTILNA AKCIJA - Nedeljske čistilne akcije jelševniškega potoka so se udeležili številni ribiči. Četudi je potok dolg le dva kilometra, akcija pa poteka že drugo leto, ga letos kljub pridnosti ne bodo mogli očistiti, ker je premočno zaraščen. (Foto: M. B.-J.)

Njim ekologija ni le na jeziku

Člani črnomaljske ribiške družine tudi čistijo zanemarjene in zaraščene vodotoke, čeprav to ni njihova dolžnost - 15 obveznih delovnih ur - Za občinski ekološki tolar

ČRNOMELJ - Okrog 350 članov ribiške družine Črnemelj je v svojem statutu zapisalo, da morajo največjo skrb posvetiti vzdrževanju voda, ki jim jih je občina Črnemelj zaupala v upravljanje. Mnoge od njih so precej zanemarjene, vendar ribiči upajo, da jim bo z rednimi delovnimi akcijami, ki jih imajo že desetletje, v nekaj letih uspelo očistiti zaraščen vodotok.

Črnomaljska ribiška družina je razdeljena v starotrško, viniško, dragatuško in črnomaljsko sekcijo in skrbi za okrog 100 kilometrov vodotokov: za Kolpo od kočevske do metliške občinske meje, za Lahinjo od izvira do Vranovičev, za

Dobličico ter za Jelševniški in Paški potok. Po besedah Staneta Lozarja, podpredsednika družine in predsednika komisije za varstvo okolja, je dolžnost ribičev vzdrževati vodotoke in poribljavati, medtem ko je čiščenje delo vod-

nega gospodarstva. Ker pa so vodotoki preveč zarašči, so se sami lotili dela, s tem pa tudi ekološkega osveščanja ribičev. "Člani morajo na leto obvezno opraviti 15 delovnih ur. Lahko rečem, da smo edina organizacija v naši občini, ki nima ekologije zgolj na ustih," pravi Lozar.

Ribiči bi radi revitalizirali vode, naselili vanje zlahtne ribe in jih ponudili turistom. Tako so že očistili zgornji tok Lahinje od izvira do Podloga, naredili nekaj jezov in pred dvema letoma vložili 3.000 potočnih postvri, letos pa še postvri, primerne za ribolov, ter ponudili Lahinjo za komercialni ribolov. "To je za nas že velik uspeh. Naertujemo, da bosta postala gojitvena potoka tudi jelševniški in paški potok," je ob čiščenju jelševniškega potoka povedal Lozar.

M. BEZEK-JAKŠE

ŽUPANOVA MICKA - Mladi iz Črmošnjic in Srednje vasi so letos prvič naštnudirali tudi daljšo igro, in sicer Županovo Micko. Na fotografiji: Andrejka Retelj (levo) kot Jaka in Katarina Bobaš v vlogi Micke. (Foto: M. B.-J.)

• Ko bo končana denacionalizacija, bo država z lučjo iskala ljudi, ki bodo pripravljene delati na zemlji pod pogoji, ki bodo narekovani iz Evrope. (Čater)

PREDPRAZNIČNE SLOVESNOSTI - V vseh treh belokranjskih občinah so pred dnevom boja proti okupatorju in mednarodnim praznikom dela pripravili svečanosti. Tako je na dvorišču metliškega gradu imela koncert mestna godba (na fotografiji), predstavili so se recitatorji OŠ Metlika, slavnostni govornik pa je bil župan Branko Matkovič. V Ganglovem razstavišču v gradu pa je bil koncert skupine Duma ter otvoritve razstave akademske slikarke Brigite Požegar. V črnomaljskem kulturnem domu je gostovala Slovensko gledališče iz Celja z gledališko predstavo Zorana Hočevarja "Smejči", na ogled pa so bili tudi pasteli belokranjskih osnovnošolcev. V Semiču so imeli 27. aprila svečanost pri spomeniku ob semiškem kulturnem domu, na predvečer praznika dela pa še pri cerkvi sv. Mihela na Trati. (Foto: M. B.-J.)

METLIČANI SO MALALAJE PREJSNJEM SISTEMU, farbe obče pa tudi v zdajšnjem. Stene nabo reč. Navadno takrat, kadar zažne čez Gorjance kakšna pomembna ša republiška osebnost. Po naku d čilu "protokola" so dali v Beatero kranjskem muzeju prebeliti dojen, še en del zidov, ko sta bila v Metli na obisku slovenski in hrvaški policijski minister. To še ni ure grešnega, če ne vemo, da njo pr zdaj računa nihče plačati, mušk pa tudi nima cvenka za takšno za podobne spomladanske prenovoe Ravnateljica Belokranjskega m SR zeja Beba Brancelj se zdaj medpripr uči na izust preurejeno pesmarji. Še kikelec prodala bom, za šli, na hanje dala bom...

ZE NEKAJ LET DAJEJO SEBEN PEČAT VINSKIM GREDIM slovenski frajtonarj... bodo letos raztegovali mehovekat nedeljo, 26. maja, po rani mami je namenjeni dobri letini. Njihovj predstava bo na Mestnem tržnjih vse, kar morajo pred njo storiti, je, da se pripravijo na naslov: Tvarje Gašperič, Naselje Borisa Kidržami 3, 8330 Metlika.

TOP PRED BELOKRANJSKIM MUZEJEM BI JEL STATI jabolko spora med pripravljalnim odborom Vinske vigrdelj vodstvom Belokranjskega muzej Na prostoru, kjer top stoji, bve razstava, zato bi bilo treba spskem menik iz prve svetovne voj prestaviti. Muzealci se bojijo, misljo bo zadeva v tem primeru razpaso la, pripravljali Vinske vigrdelj zagotavljajo, da bodo v naspr nem primeru izgubili kar pre denarja pokrovitelja razstave. pomoč bi bilo treba poklicati o jence, ki so pred leti pod vplivo alkoholnih hlapov top spustili strmini do vrat prve Dolenjsk hranilnice in posojilnice, in s brez posledic za top in zanje.

Črnomaljski drobi

PREVIDNOST - Črnomaljs Komunalna že nekaj let naslav na gasilska društva prošnje, jim sporočijo, koliko vode so rabili gasilci pri vajah in požar Toda doslej se na prošnje kom nalcev ni odzvalo še nobeno dr šstvo. Na Komunalni pravijo, da radi imeli te podatke zgolj zato, bi vedeli, koliko je v vodovodni omrežju nepravilnih izgub. Zatrjujo, da gasilec na vajah in gašenju požarov porabljene vode zagotovo ne bodo zaračunali. Gasilci pa si mislijo: "Previdnostne mati modrosti," in podatke o porabljeni vodi raje obdržijo zase.

NAMAKANJE - Marsiakatvpr Črnomaljec in Semičan pa ne zume, kako so nekateri šele pri nekaj leti začeli govoriti o pri potrebnem namakalnem sistemu v Beli krajini ter pri tem dajali kot da je to njihova pogruntava ščina. Samo na črnomaljsko Komunalno bi povprašali in izvede bi, da ima del Bele krajine, katerem je razpeljan vodovod, katerega skrbi omenjeno javno podjetje, že dolgo podzemni makalni sistem. Vendar so komnalci, da bi izum skrilil pred pose movalci, imenovali vodovod. Izšli so se pred kratkim, ko so pov dali, da ima njihov "vodovod" kot 50-odstotne izgube vode.

Semiške tropine

SLOVESNOST - Semičani s nameravali jutri slavnostno obpreti novo občinsko hišo, pa se občinske žene in mož zadnji h opozorili župana, da bodo prav dan ob istem času imeli velika slavje v Črnolju, na katero b gotovo povabljen tudi sam semiški župan. Semičani so svojo slavnost ne predstavili na poznejši čas. Tako bodo imeli dovolj časa, da pretuhtajo, kakšno podobo naj imela slovesnost. Še prejšnji teden se namreč niso mogli odločiti, naj pripravijo slavnostno slovenskih svetnikov ali tiskovno konferenco. Pričakujemo lahko, da se bo na koncu iz vsega skupaj izcimila slavnostna novinarska konferenca.

ODLOČANJE - Eden od svetnikov se je na zadnji seji občinskega sveta zelo razjezil nad tem, kako se morajo odločati svetniki. Zatrdiril je, da ga njihovo odločanje spominja na oddajo "Presodite" kjer se je moč odločiti za eno izmed dveh možnosti. Razlika je le v tem, da v tv-oddaji ni nikakršnih posledic za gledalce, medtem ko so njihovi "gledalci", torej voliči, lahko marsikdaj tepeni. Ne ravno z gorjačo, pač pa po žepu.

KAPIRANJE - Svetniki so nekolikokrat ugotovili, da so odloki, ki jih sprejemajo, dobeseden prepis aktov, ki so veljali v nekdanji skupni črnomaljski občini. Kritičnega enega od svetnikov je bila kratka "Odloke moramo kapirati, ne kot pirati!"

Stečaji so terjali svoj davek

Število socialno ogroženih se je v ribniški občini lani povečalo - Prevladujejo nezaposleni zaradi stečajev, veliko pa je tudi iskalcev prve zaposlitve

RIBNICA - Zaradi stečajev se je lani število upravičencev do socialnovarstvenih dodatkov v ribniški občini povečalo. Ob močno zmanjšanih možnostih zaposlovanja v ribniški občini in odstotkovno največji brezposelnosti v državi pa je tamkajšnji center za socialno delo zaprosilo za pomoč tudi veliko iskalcev prve zaposlitve.

Denarno pomoč kot edini vir preživljanja je v preteklem letu prejelo 9 občanov, denarni dodatek pa 125 upravičencev, med katerimi jih je bilo 67 samskih in 58 družin. Med družinami so prevladovala popolne družine z dvema ali tremi otroki. Več kot polovica vseh prejemnikov je bila samskih. Največ jih je bilo v starosti od 27 do 45 let, med njimi pa poleg lani prvič zabeleženega precejšnjega porasta iskalcev prve zaposlitve.

Po rahlem zmanjšanju števila prejemnikov socialnovarstvenih dajatev v začetku letošnjega leta glede na lani december, ko jih je bilo 92, je njihovo število v naslednjih treh mesecih postopoma naraslo na 100, kolikor so jih imeli v aprilu. Najvišji denarni dodatek za polnoletnega je znašal 17.233 tolarjev, denarna pomoč kot edini vir preživetja, ki jo le z izvedenskim mnenjem, s katerim je doka-

zana nezmožnost za delo, lahko prejmejo mlajši od 60 let, pa je znašala 19.884 tolarjev. Zaradi novosti, ki jo prinaša zakon o vrtcih, pa so v zadnjem mesecu in pol

OBOGATITVENI PROGRAMI V VRTCU

RIBNICA - Med občasnimi programi, ki jih v letošnjem letu izvajajo v ribniškem vrtcu Ringaraja, so Mali umetnik, Lonček kuhaj in Ciciban planinec. Ciciban planinec je program, ki teče že od decembra lani in se bo zaključil junija. Razdeljen je na teoretični in praktični del, ki so ga poimenovali Cicibanove stezice. V okviru tega programa bodo otroci spoznavali bližnjo okolico Ribnice, najdaljša in najzahtevnejša pot, ki jo bodo opravili, pa bo pohod k sv. Ani. Program vodita vzgojiteljici Darja Šilc in Kati Vesel. Program mali umetnik tudi že teče od sredine februarja, vodita pa ga vzgojiteljici Marija Petek in Agata Ilc. Namen programa je spoznavanje različnih materialov in njihova obdelava, otroci, ki pri takšnem delu radi sodelujejo, pa so bili zelo navdušeni tudi nad srečanjem z umetnikom iz Ribnice Milanom Čirovičem. Zadnji iz niza letošnjih obogatitvenih programov je program Lonček kuhaj, v okviru katerega naj bi otroci spoznavali kulinariko naših babic in sodobne prehrane. Program vodijo: Mojca Trdan, Andreja Marolt in Helena Kozina.

na ribniškem centru prejeli veliko prošnj za ugotovitev upravičenosti do denarnega dodatka. Od 15. marca namreč po novem velja, da so vsi, ki prejema denarni dodatek, oproščeni plačila oskrbnin v vrtcih, zato se večina tistih, ki imajo otroke v vrtcih in ki so do sedaj svojo osebno denarno stisko skušali reševati na drugačne načine, sedaj obračajo po pomoč na center za socialno delo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

OBČINSKA GASILSKA ZVEZA LE USTANOVLJENA

LOŠKI POTOK - 27. aprila so delegati iz vseh šestih društev, ki delujejo v občini Loški Potok, svojo odločitev o ustanovitvi gasilske zveze potrdili, temu pa so pritrdili tudi predstavniki GZ Slovenije, ki so sodelovali na zboru, in pa predstavniki občinskih zvez iz Kočevja in Ribnice. Omeniti velja, da so se zbora udeležili tudi predstavniki GZ iz sosednje Hrvaške. Na zboru so sprejeli finančni plan za to leto, smernice delovanja in statut. Splošna ugotovitev govorcev je bila, da ima zveza spričo dokaj dobro organiziranih društev vse pogoje za uspešno delo. Upravni odbor nove GZ ima 11 članov. Poveljnik zveze je postal Janez Ravnikar, za predsednika je bil predlagan Ivan Marjanovič, ki je bil sicer soglasno izvoljen, a je izvolitev vsaj na zboru zavračal, tajnika bo izvolil upravni odbor, za to delo pa je bil predlagan Stane Mišič.

A. K.

Priprave na papežev obisk

Kočevje bo dalo drugo najštevilnejšo ekipo prve pomoči

KOČEVJE - V kočevski občini se je v priprave na svečani sprejem papeža Janeza Pavla II. aktivno vključilo okoli 100 pripadnic enot prve pomoči civilne zaščite. Z enajstimi ekipami prve pomoči bodo pripadnice civilne zaščite iz kočevske občine druga najštevilnejša ekipa iz ljubljanske regije.

"Zagotovitev tako velikega števila ekip prve pomoči je odraz večletnega kadrovanja v enote civilne zaščite in permanentnega usposabljanja na tem področju," pravi namestnica poveljnika občinskega štaba CZ v Kočevju Milena Lautar. Priprave na papežev obisk so v Kočevju potekale od marca do konca aprila v obliki 11-urnega dopolnilnega pouka, pojasnjuje Lautarjeva.

Medtem ko so morali po nekaterih drugih občinah, da bi zagotovili potrebno število enot, ki se bodo udeležile papeževnega sprejema, pospešeno opaviti še temeljne programe usposabljanja, pa se je v

kočevski občini lahko v dopolnilno usposabljanje takoj vključilo skoraj 100 pripadnic enot prve pomoči. Zato so v Kočevju tudi lahko oblikovali kar 11 ekip, ki v skupnem številu vseh sodelujočih, ki jih bo za sprejem papeža zagotavljala ljubljanska regija, predstavljajo 16,6 odst., glede na število prebivalcev občine Kočevje pa kar 0,4 odstotka. Posebnost kočevske ekipe v regionalnih merilih pa je tudi, da vseh 11 ekip sestavljajo izključno ženske, kar je po mnenju Lautarjeve vredna pohvale.

M. L.-S.

Suha roba reševala podeželje

Izdelovanje suhe robe učinkovitejše od pomoči demografsko ogroženim

VELIKE LAŠČE - 23. aprila je bil na Trubarjevi domačiji na Rašici posvet o problematiki izdelovanja suhe robe. Udeleženci so poudarili, da za izdelovalce suhe robe ni vprašanje plačevanja davkov, le postopke vodenja evidence in plačevanja davkov naj bi poenostavili, in tako zahtevo so naslovili tudi na vlado. Posvet je bil pomemben tudi zato, ker je v pripravi zakon o kmetijstvu, ki bo natančneje opredelil dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Kmet, ki želi izdelovati suho robo, mora po sedanjih predpisih imeti obrtno dovoljenje. Če želi te izdelke prodajati kot izdelke domače obrti, mora pridobiti o izdelkih mnenje obrtne zbornice Slovenije in je v tem primeru obdavčen na osnovi normiranih stroškov, se pravi, da se mu ob prodaji prizna 60 odstotkov iztržka za normirane stroške, od preostalih 40 odstotkov pa plača davek po

veljavnih predpisih. Možna pa je še, da kmetje suhorobarsko dejavnost le prijavijo, a morajo v tem primeru voditi poslovne knjige. Ob vsem tem pa naj bi bilo

• Posveta so se udeležili predstavniki občin Velike Lašče, Ribnica, Dobropolje in Kočevje, poslanci Benjamin Henigman, Marjan Podobnik in Nada Skuk, predsednik Obrtne zbornice Slovenije Pavel Sedovnik, predstavniki območnih obrtnih zbornic Ribnica in Ijubljana-Vič-Rudnik, ministrstva za kmetijstvo (republiške uprave), kmetijskih združenj, ki odkupujejo suho robo, in še nekateri. Skupno je bilo prisotnih okoli 30 udeležencev posveta.

PLANINCI NA SV. ANO

DOBREPOLJE, RIBNICA - Planinsko društvo Dobropolje organizira v soboto, 4. maja, pohod na poti Struge-Sv. Ana-Grmad-Kamen Vrh-Videm. Med pohodom bodo v sosednji ribniški občini obiskali planinsko kočjo ribniških planincev za Sv. Ano in to razgledno točko ter turistični dom na Grmadi. Pohod bo praktično zaključen pri planinskem domu dobrepoljskega društva na Kamen Vrhu.

kmetom, ki dobivajo starostno kmečko pokojnino, prepovedano izdelovati suho robo. Vsi ti predpisi so za kmete dokaj nerazumljivi in zapleteni, zato so nekateri predlagali, naj bi za vse suhorobarske izdelke predvideli

Amandmaji skoraj ogrozili proračun občine Kočevje

Prevladal je razum

KOČEVJE - Minuli petek zvečer so v podaljšanju po poslovniku določene štiriurnega trajanja seje občinskega sveta med zadnjimi v zahodnodolenjski regiji sprejeli občinski proračun tudi Kočevjarji. Nepravilno vloženi amandmaji in ostali kasnejši zapleti pa so skraj ogrozili sprejem proračuna.

Kočevski župan Janko Veber je povedal, da so amandmaji, ki so jih vložile stranke LDS, Zelenih in SKD v neskladju s poslovnikom občinskega sveta, ker so jih vložile stranke. Pravilno je bil vложен le amandma svetnika Jožeta Novaka, ki pa mu je župan oporekal, češ da je za šport, kateremu naj bi po amandmaju namenili še dodatnih 5 milijonov tolarjev, že tako namenjeno 8 milijonov nad merili.

Po prekinitvi seje je takoj prvi zaplet, ki je postal osrednja točka razprave o proračunu, povzročil prvi predstavljeni amandma, ki ga je vložila skupina svetnikov. Predlagali so, da se za 4 milijone tolarjev zmanjšajo bruto plače zaposlenih v občinski upravi, denar pa nameni za ureditev pločnika v Dolgi vasi. Kljub županovim pojasnilom, da zagotavlja denar za delo občinske uprave država ter da ga ni možno prerazporediti drugam, so predlagatelji vztrajali, naj se o amandmaju glasuje.

Po vrnitvi župana, ki je s sodelavci zapustil sejo, da bi uskladili vse predlagane amandmaje, pa je med svetniki vendarle prevladal razum. Z glasovanjem o posameznih amandmajih spornega amandmaja niso sprejeli, zavrnili pa so tudi Novakov amandma, amandma Irene Trobentar, da bi povečali sredstva kulturnemu centru, in predlog skupine poslancev, da bi prerazporedili delavko iz ZTKO na občinsko upravo. Sprejeli pa so amandmaje: Braneta Dekleve, da se za letno šolo v naravi namenijo 700 tisoč tolarjev, ki naj bi jih občinarji "privarčevali" pri zamenjavi avtomobilov; Irene Trobentar, da se iz naslova najemnin namenijo 3 milijone tolarjev za vzdrževanje stavbe kina; Vincenca Janše, da se za proračun vključi obnovitev stare elektrarne in vodarne v višini štirih milijonov tolarjev, ter amandmaje, da se za ureditev pločnika v Dolgi vasi namenijo skupno 20 milijonov tolarjev. Proračun kočevske občine bo znašal na prihodkovni strani 1.120.189.734 tolarjev, odhodkov pa je planiranih 1.204.200.000 tolarjev.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Ribniški zobotrebc

ZDRAVSTVENI DOM SPRAVITI IZ TEŽAV - Na izredni seji ribniškega občinskega sveta, ki je bila minuli teden, so svetniki izdali soglasje k imenovanju dr. Petra Rusa za direktorja zdravstvenega doma Ribnica. Ob tem so se dogovorili, da bodo ustanovili posebno komisijo, njena naloga pa bo ugotoviti možnosti in pogoje za izvedbo in razrešitev težav, ki nastajajo pri ribniški zdravstveni dom.

POBITI VSE MEDVEDE? - Mnenja o tem, ali bi bilo potrebno napadalo medvedko, ki je napadla 70-letnega Stanislava Grudna iz Zlatega Repa le nekaj metrov od njegovega doma, so se razdelile. O tem pa v Ribnici ne razglabljajo in razpravljajo le "navadni" občani, marveč so na zadnji, izredni seji občinskega sveta spregovorili tudi občinski svetniki. Tako je eden izmed svetnikov ob nedavnem ne-rečnem srečanju človeka z medvedom opozoril, da gre tu že za vprašanje preživetja: ali človek ali medved. Mnenja je bil namreč, da bi bilo potrebno vse medvede, ki jih ljudje videvajo v bližini naselij, pobiti. Ob navedeni tragični dogodku za Grudna in njegovo družino bi bilo nevidno v tem trenutku reči v bran medvedov, eno samo lepo besedo, vendar bi bilo tudi sprejemanje dokončnih odločitev pod vtisom nesrečnega dogodka lahko prav tako nevidno, čeprav v tem primeru za nasprotno stran.

Krpanova kobila:

"Imamo take poslance, ki sprejemajo predpise, po katerih je prepovedano izdelovati suho robo kmečkim upokojencem, ki prejmejo 18 ali 19.000 tolarjev starostne pokojnine, sami pa za vsake denarje počenajajo predvsem neumnosti. Borijo se torej, da bi bili reveži še večji reveži..."

Dobrepoljski krompirčki

DAN GODBE - Za nedeljo, zadnjega junija, pripravljajo dobrepoljski godbeniki Dan godbe, na katerega so povabili 6 pihalnih orkestrrov (Kočevje, Ribnica, Novo mesto, Grosuplja, Stične in Mengša) in mažoretke. Domači godbeniki pridno vadijo ne le za ta nastop, ampak tudi za gostovanja po Dolenjski, saj bodo v maju in juniju nastopili v raznih krajih Dolenjske kar 10-krat. Letos so že nekajkrat nastopili tudi doma, med drugim 14. aprila s Schubertovo mašo v domači farni cerkvi.

DOBREPOLJCI NAJBOLJŠI PEVCI

Dobrepoljci pogosto pravijo kar pevška dolina. Da so Dobrepoljci dobri pevci, se je izkazalo že pogosto. To so potrdili tudi mladi pevci osnovne šole Dobropolje, ki so na nedavni reviji otroških in mladinskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični zasedli v konkurenci desetih zborov prvo mesto. Dobrepoljski zbor, ki je tiel tudi največ pevec, je vodil Miro Rozman.

USTANOVILI ODBOR SDS

Stragah so 21. aprila ustanovili krajevni odbor Socialdemokratske stranke Slovenije, za predsednika pa so izbrali Darka Medjo. Ustanovnega zbora se je udeležil tudi predsednik stranke Janez Janša.

Dobrepoljci vadijo za Torino

Tam bodo 5. julija nastopili na Igrah brez meja - Iščejo pokrovitelje, saj potrebujejo 20.000 DEM

DOBREPOLJE - Na letošnjih Igrah brez meja bo sodelovalo tudi 9 slovenskih ekip, med njimi iz Dolenjske Novo mesto in Dobropolje. Dobrepoljci so izvolili 5-članski organizacijski komite, ki ga vodi predsednik Stane Škulj, njegova najpomembnejša naloga pa je nabiranje denarje za kritje stroškov nastopa, ki bodo veljali okoli 20.000 DEM.

Dobrepoljci so že izbrali ekipo, ki jo vodi Brane Ternovšek, in vadijo. Na testiranje za izbor ekipe je prišlo 10 moških in pet žensk, v ekipo pa so bili izbrani po štirje moški in ženske ter tri moških dve rezervi, pri ženskah pa le ena, ker več kandidatki ni bilo. Zdej ekipa pridno vadi, določena pa je za tekmovanje evrpskih mest oz. krajev, ki bo

5. julija v Torinu. Še pred odhodom, 23. junija, se bo ekipa predstavila domačinom na zabavnoglasbeni prireditvi, ki jo bosta organizirala domača Turistično in Športno društvo.

Posebna komisija pripravlja tudi predstavitev tako imenovane "TV-razglednice dobrepoljske občine", ki bo predvajana ob tekmovanju v Torinu. Dogovorjeno je še, da bo v Torinu odpotovala tudi dobrepoljska godba na pihala, začeljenih pa je kar največ ostalih navijačev, za katere bo organiziran poseben prevoz. Rok za prijave potočje v soboto, 4. maja. Navijači plačajo stroške prevoza in vstopnico za prireditve, kar znaša 6.000 tolarjev.

M. STEKLASA

Junija nova centrala v Trebnjem

Telekom v Trebnjem začel montažo nove, sodobne telefonske centrale - Boljše tudi medkrajevne zveze - Letos še povečanje zmogljivosti ATC Dobrnjic in Velika Loka

TREBNJE - Do konca meseca maja bo zaključena montaža nove nadomestne in sodobne telefonske centrale sistema Iskra SI 2000, v začetku junija pa jo bodo vključili v promet in nanjo priključili vse obstoječe naročnike. To razveseljivo novico za vse, ki so se doslej nemalokrat upravičeno jezili zavoljo slabih telefonskih zvez, so nam sporočili iz novomeške poslovne enote Telekom Slovenije.

Sedanja centrala je ne le tehnološko zastarela, ampak že tudi popolnoma zasedena. Nova telefonska centrala bo ob kakovostnem telefonskem prometu uporabnikom ponudila še vrsto novih storitev, ki jih omogočajo današnje digitalne centrale, od preusmeritve pozivov, zapisa klicanih števk in porabe impulzov do ugotavljanja nezaželenih klicev in podobnih storitev. Ko bo vključena v promet nova centrala, bodo ožive-

le tudi nove, boljše medkrajevne povezave s telefonsko centralo v Novem mestu. Povedati pa je treba, da so poštarji že pred nekaj

• Telekom Slovenije bo letos vložil v prenovi novih prostorov in zamenjavo telefonske centrale v Trebnjem ter v nove medkrajevne zveze in gradnjo krajevnega omrežja preko 120 milijonov tolarjev. Po besedah pomočnika generalnega direktorja Telekom Slovenije Andreja Zupanca, se bo 1.790 uporabnikom sedanje centrale v Trebnjem lahko priključilo kar okrog 600 novih. Ker pa je za zdaj interesentov "le" 182, bi lahko rekli, da je naložba v novo sodobno telefonsko centralo, za katero so kar nekaj časa zbirali denar, že naložba za prihodnje tisočletje. Po gostoti (32 telefonov) pa so Trebanjci že zdaj pri vrhu, tik za Novomeščani.

letu začeli obnavljati in širiti tudi krajevno omrežje, da bi omogočili vključevanje novih naročnikov. Zgradili so krajevno omrežje za obrtno cono, Telekom pa pripravljajo dograditev omrežja na območju Nemške vasi in obnovo omrežja na Starem trgu.

Z zamenjavo in povečanjem prometnih zmogljivosti telefonske centrale v Trebnjem se bodo odpr-

le možnosti še za posodobitev preostalih telefonskih central v trebanjski občini. Te razvojne korake načrtujejo pri Telekomu v naslednjih letih. Za krajane Suhe krajine v trebanjski občini pa je gotovo razveseljiva obljuba Telekom Slovenije, da bodo že letos podvojili zmogljivost centrale v Dobrnjicah, kjer je gostota telefonov na 100 prebivalcev komaj slabih 15; povečanje zmogljivosti za 190 priključkov še letos obljublja tudi za centralo v Veliki Loki, kjer je gostota 25, interesentov za nov priključek pa 120.

TREBNJE - DEŽELA, KJER SE UČI

LJUBLJANA - V hali C Gospodarskega razstavišča bodo na razstavnem prostoru Andragoškega centra RS na Sejmu učil, ki traja od 7. do 10. maja, v projektu "Slovenija - dežela, kjer se uči" predstavili štiri slovenske občine: Ormož, Trzica, Trebnje in Maribor. Občino Trebnje bodo predstavili 9. maja od 10. do približno 17. ure, in sicer takole: Naredimo nekaj za boljše jutri (izdelovanje cvetja in ekoloških materialov VVE pri OŠ Mokronog), S knjigo v življenje (OŠ Trebnje - knjižnica); Potopisna predstavitev občine Trebnje, Rom, aktivni družbeni dejavniki, Študij na daljavo, Modne ilustracije kot pogoj za uspešno delo pri modnem oblikovanju (CIK Trebnje), Kulturno zgodovinska predstavitev občine Trebnje (Knjižnica Pavla Golie) in Družinski dan (projekt Trebnje zdrava občina dobrih medlovskih odnosov), Dejavnost društva za zdravje in sožitje v družinah (Istoimensko društvo), Godovanje (KUD Svoboda Mirna), večkrat čez dan pa bo občina Trebnje pripravila Celostno urejanje podeželja.

VPIS V MALO ŠOLO DO PETKA

SEVNICA - Tukajšnji vzgojno-varstveni zavod Ciciban bo vpisoval predšolske otroke v različne vzgojne varstvene programe (celednevne, poldnevne, krajše) in v program priprave na šolo (mala šola) za šolsko leto 1996/97, in sicer: od ponedeljka, 6. maja, do petka, 10. maja, od 9. do 12. ure; v torek in sredo pa tudi od 15. do 18. ure. Dodatne informacije dobijo starši na telefonu 81-403.

ODPRTI DAN OSNOVNE ŠOLE BLANCA - Z malo šolo je na blanski osnovni šoli 199 učencev, kar povzroča v že nekaj let preveč utesjenih prostorih ob dvoizmenem pouku še dodatne težave pri količinski normalni organizaciji učno-vzgojnega procesa. Blanska šola je v sevniški občini na vrsti za večjo naložbo takoj za boštanjko, kjer pa gre letos h koncu. Navzlic tem zagatam je dan odprtih vrat OŠ Blanca lepo uspel: učenci so predstavili življenje v naravi in glasilo Ajdica, projekt Od Blance do Bohorja, malo šolo, projekt Obrt v naši okolici (na posnetku si učenci ogledujejo to razstavo) in razstave drugih izdelkov. (Foto: P. Perc)

IZGNANCI IMAJO V DOLENJEM BOŠTANJU NOVO KAPELICO SV. JURJA - Zadnje aprilsko nedeljo popoldne se je v lepem sončnem vremenu zbrala ob novi Jurjevi kapelici v Dolenjem Boštanju množica nekdanjih izgnancev, tudi iz drugih krajev. Boštanski župnik Srečko Golob je daroval mašo, predsednik boštanske krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije Tone Novšak in recitatorji pa so obudili spomin na trnovo pot slovenskih izgnancev. Kapelico so poleg boštanskih izgnancev izdelali pomagali zgraditi Jurjevi pevci, ki ohranjajo jurjevanje in so, po besedah Cirila Udovca, že nekaj let namenjali večji del pobranih prispevkov za obnovo Trubarjevega hrama na Rašici in za eno najlepših kapelic naokoli, ki jo je zasnoval do vseh podrobnosti sevniški umetnik Rudi Stopar. (Foto: P. Perc)

OKROGLIČANI PO DOLGIH LETAH DO ASFALTA - Praznični dnevi so bili že nekdanj nadvr primerna prilžnost za ti delovne zmage in to tradicijo je spoštoval tudi predsednik vaše skupnosti Janez Nunčič, ko je ob zaključevanju del pri posodobitvi lokalne ceste Breg - Okroglice - Razbor v dolžini 6 km na dan upora proti okupatorju povabil najzaslužnejše krajane in goste na srečanje (na posnetku), da bi se jim zahvalil in da bi tudi družno nazdravili veliki pridobitvi. Na Okroglicah pod Lisco je le 46 hišnih števil, a so krajani že pred 3 leti zbrali za cesto 100.000 tolarjev in bili zato deležni občinske podpore oz. pomoči iz t.i. demografskega tolarja. Asfaltirali so 3 km ceste. Letos so krajani in KS Loka za naložbo predvideli in zbrali okrog 22 milijonov tolarjev; največ so prispevali po 2.500 mark, lastniki vikendov po 1.500 mark, 20 krajanov zaselka Podvine pa za nekategorizirano cesto kar po 2.700 mark. Krajanom, KS Loka in sevniški občini se je za sodelovanje zahvalil še prizadevni predsednik gradbenega odbora Vidko Močivnik. (Foto: P. Perc)

PROTESTNA IZJAVA - Na občnem zboru sevniške borbovske organizacije in proslavi 55. obletnice ustanovitve OF (na posnetku) so veterani 2. svetovne vojne sprejeli protestno izjavo proti rušenju spomenikov Kidriču in Kardelju v Ljubljani. "Pobuda prenapetih ljubljanskih svetnikov spominja na čase, ko so preganjali Primoža Trubarja in javno sežigali knjige, ko so bili nekaterim v napoto celo Prešeren, Cankar, Gregorčič in druga velika imena slovenske kulture. Svetniki naj zgodovino raje prepustijo stroki, odločitev glede spomenikov referendumu in svoje moči reševanju perečih mestnih problemov!" Slavnostni govornik je bil Joško Papež, kulturni spored pa so izvedli učenci sevniške osnovne šole Sava Kladnika in glasbene šole. (Foto: P. P.)

ROTARIJANCI PRINESLI IGRAČE SEVNİČANOM - Drugi petek v aprilu so učence sevniške osnovne šole Ane Gale in vodstvo te šole za razvojno motene osebe zelo razveselili člani ljubljanskega Rotary kluba, na čelu s predsednikom prof. dr. Fedorjem Pečakom in zakoncema Šubic, ki so prinesli na šolo igrače v vrednosti 100.000 tolarjev. Defektologinja Fanička Zemljak je povedala, da imajo že slabo izkušnjo z interpretacijo integracije v OŠ, ki so si jo nekateri razlagali čisto po svoje. Strokovnjaki, ki se ukvarjajo z drugačnimi osebami, se namreč bojijo, da gre za neupravičeno zadrževanje razvojno motenih oseb v OŠ, in če je tako, se dela tem otrokom nepopravljiva škoda. Učenci so gostom in staršem pripravili prrsrčen kulturni spored. (Foto: P. P.)

DARUJTE KRI!

TREBNJE - Rdeči križ Slovenije - Območna organizacija Trebnje organizira krvodajalsko akcijo, in sicer: v sredo, 15. maja od 7. do 13. ure v Zdravstvenem domu Trebnje, v četrtek, 16. maja, od 7. do 12. ure v Kulturnem domu Mokronog in v petek, 17. maja, od 7. do 13. ure v OŠ Mirna. Lepo vabljeni, kajti le kri lahko nadomesti kri, zato pa je dar življenja.

Uravnotežen občinski proračun

Odbor za družbene dejavnosti pri trebanjskem občinskem svetu že imel na rešetu osnutek proračuna

TREBNJE - "To je proračun, ki omogoča boljše delo. Jasno bo potrebno še odgovoriti na prostorske izzive trebanjske osnovne šole v luči zidave prizidka za potrebe glasbene šole in občinskega pihalnega orkestra. 25. aprila smo na svetu OŠ Trebnje ugotavljali, da če bodo 4 paralelke," je povedal predsednik odbora za družbene dejavnosti pri občinskem svetu v

Trebnjem, Milan Rman. Poudaril je, da je odbor proti delnim rešitvam, osebno pa pogreša skupno voljo v želji, da bi se skupaj dobili predstavniki javnih služb oz. zavodov, občinskega sveta in zavodov, da bi naredili skupno strategijo. "Lažje je problem amortizirati, če imajo ljudje določeno vizijo o namerah. Predlagatelj je upošteval uravnoteženost, iz tega se vidi skrb glede kontinuiranega razvoja tega prostora," je komentiral razpravo o osnutku občinskega proračuna predsednik odbora za družbene dejavnosti, prof. Milan Rman.

Polemika o direktorju Komunale

Sevniški občinski svet ni potrdil predloga svoje komisije, da bi za direktorja Komunale imenovali Bojana Lipovška - "Tehtanje" direktorjev Dobovška in Lipovška

SEVNICA - Dosedanjemu direktorju javnega podjetja Komunala Sevnica Miru Dobovšku je aprila potekel mandat. Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je ugotovila, da izmed petih na razpis prijaviteljnih kandidatov za direktorja vsi izpolnjujejo pogoje razpisa. Občinskemu svetu pa je predlagala, naj za direktorja Komunale imenuje 44-letnega diplomiranega inženirja elektrotehnike iz Sevnice Bojana Lipovška, sedaj direktorja Inesa.

Ko so svetniki zvedeli, da se je nadzorni svet podjetja med dvema kandidatom, ki sta prišla v ožji izbor, Lipovškom in Dobovškom, bolj nagibal za slednjega tudi zato, ker je bil Lipovšek pred leti že izbran na to delovno mesto, a si je premislil, in je takrat "reševal" Komunalo Dobovšek, se je polemična razprava poglobila. Svetniki, zlasti Franc Pipan (ZLSD), so podvomili, da je komisija "kot izhodišče za razpravo oz. obliko-

vanje predloga upoštevala strokovnost kandidatov in sposobnost vodenja podjetja v širšem razvojnem smislu". Medtem ko je nadzorni svet po strokovni plati dajal prednost Dobovšku, naj bi imel Lipovšek več menedžerske žilice.

Toda tudi o teh domnevnih prednostih so svetniki polemizirali. Zlasti Boštanjčana Boris Pernovšek (SDS) in Alojz Zalašček (SLS) sta spraševala, kje je Dobovškova

strokovnost, če pa je imela Komunala zadnja tri leta izgubo. Drugi svetniki so spet v bran sedanjemu direktorju navajali, da je potrebno pač upoštevati, da so cene komunalnih storitev že dolgo zamrznjene. Spraševali pa so zagovornike kandidata Lipovška, kaj imajo s stroko skupnega elektrotehni-ka in komunale storitve, pa tudi naposled, kakšne so njegove menedžerske reference in kako posluje Ines, ki ga vodi.

Naposled so svetniki soglašali, da je potrebno razpis za direktorja sevniške Komunale ponoviti, kandidati pa morajo predložiti tudi delovni program oz. razvojno vizijo Komunale.

Krjavljeve iskric

KDAJ SEJA V STIČNI? - Svetnik SKD v ivanškem občinskem svetu Pavel Groznik je že la pri predlagal, naj bi eno izmed slovenskih občinskega sveta imeli pod streho samostana Stična. To naj bi si želeli tudi opat s sodelavci. Zdj se, kakoj kaže, nekaj zatika pri usklajevanju termina seje. Svetniki bojak morda se pred papeževim obiskom skočili iz lepo opremljenega a utesnjene sejne sobe na županje usstvu na sestanek v večnamenski dvorani ivanške cerkve. Za rezanje mo vo ostajajo še gasilski domovi...

KMEČKO GLASILO? - Sotomocialdemokratski svetnik Igor Bočina se pritožuje, da je občinsko glasilo Klasje predvsem "kmečko glasilo" z malo kulture in športom, da pa skoraj nič ne piše o gospodarstvu". Urednik Klasja Andrej Agnič zanika, da bi favoriziral katerokoli stranko, ne Zelene alternativne niti SLS, kot so bili pogostejši očitki. Milena Vrhovc svetnica SLS, zaposlena kot direktorica KZ Stična, pa meni, da strokovnih nasvetov v časopisu ni smeli mešati s politiko.

PRAVILNIK O PLAČAH O NADOMESTILIH - Nekateri svetniki so prepričani, da omenjeni pravilnik spada prej na začetek dnevnega reda kot pa na začetek kamor so ga doslej uvrščali, ker ne bi želeli, da bi ga sprejeli na seji občinskega sveta 10. maja.

Trebanjske iveri

DO RANE ZORE - Občinski odbor za družbene dejavnosti ga vodi Milan Rman, je eno prizadevnejših teles trebanjske občinskega sveta. Odbor je 2. aprila izčrpno razpravljal o osmiku občinskega proračuna. Navzlic temu da so se v dobrih petih dolgem zasledanju ukvarjali pretežno s to materijo, in so obravnavo nekaterih drugih točk odložili so sestanek zaključili šele po uri jutraj. Kaj bi šele bilo, ko člani odbora vedeli, da je predsednik Rman ravno tistega dne praroval rojstni dan?

DOKTOR ALI ZIDAR ŽUPAN? - Pevec Alberto Gregorič s svojim čudovitim glasom neposrednostjo preteklo sobo zlahka navezal stik z množico obiskovalcev prireditve Pesem družji v Velikem Gabru. Alberto je spomnil, da je zbranim čestil "lep praznik" (dan upora), zdravil pa je tudi trebanjske "doktor župana." Gregorič je vedal, da v Južni Ameriki povsotako titulirajo župane, da pa ne zakaj ne bi bil župan zidar.

VESELJE IN ŽALOST - Z organizacijo prvih dveh omenjenih prireditev se je največ ubadalo Alojz Barle. Tako naj bi bilo tokrat, toda Lojze je moral zaradi težav s srcem počivati. Na večer operacije srca, pred dnevom žena oz. materinskim dnevom, še napisal svojim prijateljem pismo in drugim pismo, kot da slutil, da bo to poslednje dejanje v njegovem življenju. Ko so prebrali to pismo s sporočilom, uživajte v petju in druženju, se navkljub številnim veselim trenutkom na tej prireditvi mam sikomu v dvorani utrnila solza.

Sevniški paberki

ČESTITKE ATLETOM - Takratnik sevniškega atletskega kluba Srečo Vodenik vestno beleži rezultate obetavnih in vse bolj uveljavljenih sevniških atletov, ki pa tudi za obveščanje medijev dosežkih Sevnčanov. Tako Sreča ni ušla ne ravno nepomembno podrobnost, da te dni Klavdij Tomažin, ki je na sobotnem tekku na Petelinjek zmagala članicah na 6.500 m, in Zvonka Bregar, ki je bila v prav tej kategoriji tretja, praznujeta rojstni dan. Rafku, Jasni in Klavdiji želimo v imenu vodstva kluba privržencev kraljice športov pečne priprave v Medulinu!

SE ČREVA VEN VLEKLI? Spomladanska čistila akcija dotokov v sevniški občini je dobila uspeha, predvsem po zaslugi otro in njihovih mentorjev oz. učiteljev. Vprašanje pa je, če so otroci dolžni počistiti vso svinjarijo, ki odrasli zmečejo v naravo in celopotoke. Na primer: na Blanci se okrog 30 osmo- in sedmošolcev na akciji pridružil le nekaj gasilcev, žal pa noben ribič ali lovec. Otroci so iz Blansčice zvelikli tagnagnusne sluzaste kože domačje živali in njih trupla, vmes so našla tudi kakšna čreva, tako, da je mladino, povsem minila željo po hrani. Odrasli so raje opazovali akcijo iz za zaves, kot da bi samizgledom pokazali, kot so na primestudenški lovci, ki so od zasebne ka Novo do Rovišč nabrali tovornjak odpadkov.

Praznovala ena najlepših šol

Ob 90-letnici stare šolske stavbe več prireditev - 40-letnici galerijske dejavnosti posvečena razstava 8. otroškega ekstempora v Lamutovem likovnem salonu

KOSTANJEVICA - Osnovna šola v Kostanjevici praznuje praznik šole že vrsto let ob obletnici rojstva domačina Jožeta Gorjupa, po katerem šola nosi tudi ime. Letošnji 8. ekstempore, ki so se ga udeležili mladi likovniki iz 14 osnovnih šol, je posvečen še enemu pomembnemu jubileju - 40-letnici od uradne otvoritve Gorjupove galerije, ki domuje v starem delu šolskega poslopja. Tudi ta letos praznuje 90 let. Danes šola ni samo šola, ampak je hkrati tudi galerija Jožeta Gorjupa, ki spada pod okrilje Galerije Božidarja Jakca.

Stara šolska stavba je bila med drugo svetovno vojno deloma porušena in v šolo v obnovi je leta 1953 prišel poučevati slavist Lado Smrekar. Bil je umetniška duša in se je s svojim neutrudnim delom vpisal v zgodovino kraja kot eden najpomembnejših ljudi, ki so kdaj živeli in ustvarjali v Kostanjevici.

"Še iz Akademskega kolegija, kjer sem med študijem stanoval, sem imel nekaj risb in grafik, ki so mi jih dali prijatelji. Obesil sem jih na šolske hodnike. Ker sem imel v umetniških krogih mnogo znanec, so le-ti prihajali tudi v Kostanjevico. Zlasti slikarji in kiparji so hitro opazili, da nastaja na šolskih hodnikih prava likovna zbirka. Ta se je množila in 21. oktobra 1956, ko smo imeli prvi občinski praznik, posvečen najbolj žalostnemu dnevu v Kostanjevici, spomenu na

streljanje talcev med vojsko, je bilo v zbirki že 65 umetnin," se spominja Lado Smrekar, ki je zbirko postavil skupaj z Vladimirovom Lamutom. Z gradnjo nove šole so

8. EKSTEMPORE - Slike, ki so jih ustvarjali mladi iz 14 osnovnih šol Dolenjske, Posavske in Bele krajine, so od petka na ogled v Lamutovem likovnem salonu. (Foto: T. G.)

prostore v stari šoli prilagodili lepim razstavnim prostorom za li-

kovno kulturo, kar so "zapečatili" še z Čopičevim mozaikom Bitka na krškem polju, ki je danes naš največji mozaik.

V petek, 26. aprila, se je v Lamutovem likovnem salonu, kjer je bil pouk že leta 1773, zbralo precejšnje število domačinov in ljubiteljev likovne umetnosti, saj so slovesno odprli razstavo 8. otroškega ekstempora. Ob kulturnem programu in besedi ravnatelja Matjaža Zajčelnika je spregovoril tudi Lado Smrekar, ki je orisal življenjsko pot šole, galerije, domačina Jožeta Gorjupa, ni pa mogel niti mimo manj spodbudnih značilnosti Kostanjevice, namreč, da je to "najbolj zapuščenno mesto v Sloveniji in vsem v sramoto, bolj kot nam, ki v njem delamo in pre-

Danes šteje Gorjupova zbirka, ki je ena najpomembnejših postimpresionističnih zbirk na Slovenskem in združuje stvaritve kakih 180 domačinov in tujih umetnikov, nad 2.000 umetnin, če odštejemo tiste, ki so jih prenesli v 30 dvoran Galerije Božidarja Jakca. Tako je prišlo v Kostanjevico v 40 letih več kot 3.000 umetnin, med temi prav lepo število, ki si jih kako večje in pomembnejše mesto ni moglo ali pa ne znalo privoščiti.

bivamo. Nič ne kaže, da bi se kaj premaknilo na boljše, vse več znakov je, da se upanje spreminja v obup..." Pa vendar, marsikaj se da narediti z zagnanostjo in odrekanjem - to je dokazal tudi Lado Smrekar.

T. GAZVODA

Posavje spet izbira najlepší kraj in šolo

Najprej po občinah, nato v regiji in državi

KRŠKO - Turistični delavci treh posavskih občin so se konec aprila dogovarjali o akciji Turistične zveze Slovenije "Pomladansko urejanje in čiščenje okolja", ki je predhodnica večletnega projekta "Moja dežela - lepa, urejena in čista". Regija v projektu sodeluje že četrto leto.

Tekmovanja bodo posebej za osnovne šole in posebej za kraje, prijavijo pa se lahko vsi, ki mislijo, da imajo lepše urejen kraj ali šolo kot drugi. Udeležence lahko prijavijo šole, kraji ali krajevne skupnosti, in sicer do 15. maja - Brežičani na naslov Občinske turistične zveze Brežice, Sevničani na Turistično zvezo Sevnica in Krčani na Oddelek za gospodarske dejavnosti občine Krško. Posebna komisija bo najprej opravila izbor na občinski ravni in vsaki od obeh kategorij, nakar se bodo zmagovalci pomerili še na regijskem tekmovanju. Najboljše bo od tam pot vodila na državno tekmovanje. Ocenjevanje bo tudi letos dvakrat: prvič v začetku junija in drugič v septembru.

Turistični delavci Posavskega posavja so prepričani, da v regiji ne manjka krajev in šol, ki se lahko kosajo z drugimi po Sloveniji.

Krško bo imelo (malo manjšo) športno dvorano

Zavrtnjen zaključni račun

KRŠKO - Veliko časa in energije so spet porabili krški občinski svetniki pretekli četrtek, da so prišli do sklepa o izgradnji večnamenske športne dvorane. Predlog je, potem, ko so ga na eni izmed prejšnjih sej že zavrtnili, prišel ponovno na svetniške klopi - tokrat popravljen. Namesto prejšnjih 3.500 kv. metrov površine za dvorano so sedaj razpravljali o "skrčenem" predlogu z 2.480 kv. metri površine. Občina bo sofinancirala projekt do višine 162,5 milijona tolarjev, ostalo pa bo primaknilo ministrstvo za šolstvo in šport. Občinski svet je imenoval tudi komisijo, ki bo spremljala gradnjo in finančne tokove pri investiciji. Poleg predsednika občinskega sveta Francija Bogoviča so v komisiji še Emil Moškon, Brane Janc, Silvo Gorenc in Stanislav Dvoršak.

Potem ko matični odbor ni podprl predloga o zaključnem računu občinskega proračuna za leto 1995, so ga zavrtnili tudi svetniki. Zaradi večjih odstopanj pri nekaterih porabnikih sprejetega proračuna so predlagatelju naročili, da za naslednjo sejo pripravi natančnejše obrazložitve in utemeljitve porabe. Ker je bila seja prekinjena pozno zvečer, bodo o predlogu proračuna za leto 1996 razpravljali na nadaljevanju seje, ki bo predvidoma 9. maja.

B. BJEGOVIČ

"KDOR OD MINISTRSTVA PRIČAKUJE VEČ, SE MOTI"

Ministra za šolstvo in šport dr. Slavka Gabra smo med nedavnimi obiski v krški občini vprašali za mnenje glede odločitve krškega občinskega sveta, da bo poleg šolskega centra stala manjša telovadnica, in ne nadstandardna. Neposredno ni hotel povedati svojega mnenja, pač pa je dejal: "Po Sloveniji se lepo število občinskih svetov odloči, da bodo le našli dodatna sredstva, saj je to priložnost, da državni denar oplemenitijo. V jeseni bomo začeli z gradnjo šolskega centra v Krškem, a kdor pričakuje, da bo šlo ministrstvo s sredstvi preko že določene meje, pričakuje v prazno. Kdor ne verjame, da občina potrebuje kaj več od običajne telovadnice, bo lahko kasneje sam sebi pripisal takšno odločitev. Upam pa, da bo občina še enkrat premislila." Trenutno ministrstvo za šolstvo in šport sodeluje kar pri 72 investicijah.

Novo v Brežicah

NA MOSTU - Brežiški most med Savo in Krko bodo kmalu obnovili. Kako tudi ne, saj na njem delajo dan in noč. Podnevi na njem delajo gradbinci, ponoči pa kompresor, in sicer vse do jutra, kar se tiče kompresorja, je zdaj jasno. Sprva so namreč mislili, da je kompresor posebne vrste, da kmalu po polnoči začne delovati kar sam. Potem so ugotovili, da ga vključujejo razpojavno brežiški fantje, ki jim ob dveh urah manjka do popolnega zadovoljstva samo še ta užitek.

ZNAK - Včasih je veljala na avtocesti v Obrežju omejitev hitrosti 40 km/h. Za mostom je stal znak konec omejitve hitrosti. Ta znak stoji še vedno, vendar so ga nastarji obrnili vstran, tako da ga ne vidijo vozniki na cesti, ampak na spodnjinje iz bližnjih hiš. Če se bo v cestarski ukrep obnesel, bodo v Sloveniji prenehali popravljeni ceste in bodo raje samo obračali prometne znake. Hitreje in ceneje je obrniti znak kot pa asfaltirati cesto, posebno če je že tako zdelana, kot je ta skozi Obrežje.

ČAKANJE - Podjetnika, ki delata nov znak brežiške občine, sta pred dnevi spet na seji brežiškega občinskega sveta, tokrat že drugič. Predstavitev tudi v drugem poskusu ni uspela. Na zadnji seji sveta predstavnik podjetja sploh nista prišla do besede. Skoraj celo popolnoma sta čakala na poziv v dvorano, potem pa so svetniki ob pol devetih zvečer prekinili sejo in predstavitev znaka sploh niso dočeli. Če bo šlo tako naprej, bo omenjeno podjetje tisti milijon, ki ga je dobilo za znak, zapravilo samo za vozovnice v Brežice in nazaj domov.

V času od 13. do 25. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Martina Gramc iz Kraške vasi - Davida, Kristina Kunej iz Gorjana - Uroša, Tanja Kovačič iz Brežic - Aleša, Jožica Petan iz Sevnice - Miha, Irena Majce iz Mosteca - Brina, Mihaela Juravčev iz Mrzlave vasi - Jureta, Jožica Kodrič iz Sutne - Neja, Andreja Miklavž iz Podbočja - Laro, Vesna Kozole iz Dolenjskega Leskovca - Tamaro, Marjana Mirt iz Dobrove - Luka, Marta Švajger iz Krškega - deklico, Jožica Filipič iz Bojsnega - Katarino, Dorotea Lazarova iz Brežic - Eleno, Metka Stih s Senovega - Klemna. Čestitamo!

OBMORSKE LIKOVNE VZPOREDNICE

SLOVENSKA VAS - V Galeriji Hamer v Slovenski vasi bodo 4. maja ob 19. uri odprli razstavo Obmorske likovne vzporednice, ki jo galerija gostiteljica organizira skupaj z Obalnimi galerijami Piran. Razstavljali bodo Apollonio Zvest, Mira Ličen-Krmpotič, Jure Cihlar, Erik Lovko, Aleš Sedmak, Tomo Vran, Janez Matelič, Ljerka Kovač in Masayuki Nagase. Avtorje bo predstavil Dejan Mehmedovič, kustos Galerije Insula. Pred otvoritvijo razstave bodo v Galeriji Hamer organizirali razpravo o bodočem programu Trgovsko-poslovnega centra Slovenska vas.

MARATON TERME ČATEŽ

BREŽICE - Atletski klub Fit Brežice bo pod pokroviteljstvom Term Čatež in Vina Brežice v nedeljo, 5. maja, ob 10.30 pripravil drugi maraton Terme Čatež 96. Organizatorji so tekačem namenili progi, dolgi 21 in 10 km, nastopajoče pa bodo glede na starost razdelili na 4 kategorije: mladinsko, člansko ter veteransko A in B. Start in cilj prireditve bo v Termah Čatež pred zdraviliškim domom, prijavitve pa se lahko pisno na naslov: Atletski klub Fit Brežice, Bizelska cesta 20, Brežice, ali po telefaksu 0608 62 860, možne pa so tudi še prijave do pol ure pred tekmovanjem. Na lanski prireditvi sta zmagala Mirko Vindiš iz Ptuj in Novomeščanka Mateja Udovc.

ZA BOLJŠO OBVEŠČENOST DELAVCEV

BREŽICE - Občinski odbor SDS Brežice pripravlja brošuro v obliki opomnika tako za delavce kot delodajalce, ki bi oboje seznanjala in opozarjala na pravice in dolžnosti iz delovno-pravne zakonodaje. Pogosto se namreč zgodi, da delavce zaradi nepoznavanja zakonov išče pomoč pri inspekcijah takrat, ko je že prepozno in je edina rešitev sodišče, kjer pa so postopki dragi in dolgi. Opomnik bo izšel v enem mesecu, brezplačno pa bo na voljo na upravnih enotah in drugih javnih mestih. Pred kratkim je bil v okviru občinskega odbora SDS Brežice ustanovljena tudi Socialdemokratska mladina, ki je v eni prvih akcij opozorila na ekološki problem v občini, v ta namen pa je izdala tudi manjšo brošuro o črnih odlagališčih.

RAZSTAVA SLIK NA STEKLO IN RISB

BRESTANICA - Društvo likovnikov Krško OKO in Galerija samorastnikov sta v soboto, 27. aprila, zvečer pripravila razstavo slik na steklo in risb Leopolda Petana.

BOGATAJEV DAN

KOSTANJEVICA - V petek, 10. aprila, ob 13. uri bo v kulturnem domu v Kostanjevici 12. dan dr. Jožeta Bogataja, ki ga v spomin na pionirja zdravstvenega varstva v občini organizira Zdravstveni dom Krško. V slavnostnem delu bodo med drugim podelili tudi priznanja, v strokovnem delu pa bo dr. Ivo Nemeth spregovoril o glavobolih, dr. Vlado Mlinarič pa o gastroenterologiji. V avli kostanjeviškega zdravstvenega doma bo od 10. do 13. ure na ogled razstava stare zobozdravstvene opreme.

ZARADI AVTOCESTE ŠE BREZ SPOMENIKA

BREŽICE - Potem ko so letos odkrili spominsko obeležje v Rigoncah, nameravajo v prihodnje postaviti še nekatere spomenike v spomin dogodka in žrtvam vojne za Slovenijo. Prvi naslednji tak spomenik bo v Prilipah, kjer bodo postavili ostanke oklepnika. Za zdaj še ne morejo odkriti spomenika v Krakovskem gozdu, ker morajo tu najprej najti ustrezno mesto, od koder obeležja ne bo treba umakniti ob gradnji bodoče avtoceste.

IZVOLILI ODBORE ZDRUŽENJA

KRŠKO - Na nedavnem zboru Zdrženja veteranov vojne za Slovenijo v Krškem so izvolili člane območnih odborov v vseh treh občinah in pokrajinskega odbora. Tako je Jani Košir postal predsednik območnega v Sevnici, Rudi Smodič v Krškem in Edi Zanut v Brežicah. Ernest Breznikar bo še naprej predsednik pokrajinskega odbora za Posavje.

HOTEL ZDRAVILIŠČE - Terme Čatež so letos obnovile trgovino Market v zdraviliškem kompleksu ter avlo, restavracijo in teraso nekdanjega hotela Zdraviliški dom. Na sliki: ob otvoritvi hotela Zdravilišče. (Foto: L. M.)

Terme na Čatežu in na Hrvaškem

Terme Čatež odprle prenovljeno trgovino in hotel Zdravilišče - Terme kot mega center - Švicarji bi gradili hišice - Posodobitev Mokric - Nekajkrat večji dobiček

ČATEŽ OB SAVI - V Termah Čatež so 25. aprila odprli prenovljeni hotel Zdraviliški dom, ki s posodobitvijo dobiva novo ime Zdravilišče. Od tega dne lahko gostje v Termah kupujejo v modernizirani, dobro založeni trgovini z mešanim blagom, med katerim je tudi precej vrst kruha in peciv iz lastne pekarnice in slaščičarne Term.

Omenjene dokončane naložbe pomenijo le enega od korakov v širitvi in kakovostni rasti ponudbe

Term Čatež, o kateri so govorili na tiskovni konferenci. Terme Čatež bodo postale "mega center", kot je že zadnjič v Ljubljani pred mednarodnim auditorijem in tudi na tokratni konferenci na Čatežu poudaril Borut Mokrovič, generalni direktor ter delniške družbe. Gre za to, da nekdanje čateško naravno zdravilišče razvijajo v veliko rekreacijsko in zdraviliško središče. To bodo delali verjetno s sodelovanjem tujcev. Za poslovno uspešne Terme se zanimajo tuji vlagatelji, nazadnje so tak interes pokazali Švicarji, ki bi za začetek zgradili na Čatežu več kot 100 hišic apartmajskega tipa.

Z zdraviliško dejavnostjo se Terme širijo v prostor zunaj občine Brežice in tako želijo vlagati kapi-

tal v Ljubljani in ob morju ter v hrvaški prestolnici. V turistični ponudbi naj bi tudi v bodoče igrale pomembno vlogo Mokrice z igriščem za golf.

V Mokrice bodo zato vlagali, pri čemer bodo obnovili recepcijo in bivalni del za goste, načrtujejo tudi, da bi znova začel delovati dvizni most pri gradu. Med naložbami omenjajo tudi obnovo hotela Terme na Čatežu in gradnjo poslovnega objekta v Brežicah ter več deset novih hišic v kampusu na Čatežu. Do konca leta se bodo odločili o vsem, kar zadeva gradnjo novega hotela in večnamenske dvorane.

Terme Čatež se, po vsem sodeč, ne bojijo za lastno prihodnost. Vodstvo družbe ne skopari z optimizmom in tudi ne s hvalo. "Naš dobiček nekajkrat presega dobiček konkurentov," komentira statistične podatke o poslovanju Term direktor Mokrovič. L. M.

Kratke domače

INFLACIJA - Kot je sporočil Zavod za statistiko, je bila inflacija v aprilu kar 1,2-odstotna. V preteklem mesecu so se cene na drobno dvignile torej za več kot en odstotek, v lanskoletnem aprilu pa so komaj zaznavno celo nazadovale za 0,1 odstotka. Napovedim o enomestni celoletni inflaciji se torej ne piše nič dobrega, saj bi, če bi inflacija rastle tako naglo, kot je v prvih mesecih, do konca leta skupno presežala 18 odstotkov.

JAVNE PRODAJE - Doslej je bilo zaključenih že 86 javnih prodaj, trenutno pa potekajo tri: v podjetju Lip z Bleda do 16. maja, v podjetju TP Rožca iz Jesenic do 15. maja in v kranskem RTC Krvavec do 31. maja.

NOVO V KOTACIJI - V začetku maja, predvidoma 8. maja, bosta na Ljubljansko borzo v kotacijo OTC uvrščeni dve novi delnici. Gre za delnico Lesnine Emmi iz Slovenske Bistrice in delnico Slovenijalesa.

PREMIJE ZA DELAVCE ZAPRTIH RUDNIKOV

SENOVO, KANIŽARICA - V Uradnem listu so bili že objavljeni razpisi za financiranje prezaoposlovanja delavcev iz treh slovenskih rudnikov rjavega premoga, ki so v postopku zapiranja, med njimi sta tudi senovski in kanižarski rudnik. Rok za prijave je do konca leta, o vlogah pa bodo odločali vsak mesec sproti. V skladu z razpisom bodo izplačali nepovratno premijo tistemu delodajalcu, ki bo zaposlil delavca rudnika za nedoločen čas (vsaj dve leti), ali tudi delavcu, ki se prezaposli na kmetijo in dobi status kmeta. Premije znašajo od 750.000 do 980.000 tolarjev, odvisno od pokojninske dobe delavca.

SLOVENICA PRVIČ V BELI KRAJINI - Podjetje Lahinja iz Gradca v Beli krajini je pretekli petek v metliškem obrtnem domu odprlo zastopstvo za zavarovalnico Slovenica. Kot je povedal direktor Lahinje Janez Molek, je njihovo podjetje zastopnik za vso Belo krajino, pri njih pa so na voljo vsa avtomobilska, premoženjska in življenjska zavarovanja. Trak je tokrat prerezala Ivanka Vertelj iz Slovenice, ki je botra belokranjske agencije, v bogatem kulturnem programu ob otvoritvi pa so nastopili folkloristi, recitatorji in plesalke iz metliške osnovne šole. (Foto: M. B.-J.)

MALA ŠOLA PODJETNIŠTVA

Za bodoče kapitaliste

Preden se odločamo o nakupu vrednostnega papirja ali pa o tem, če ga bomo prodali ali za dalj časa obdržali, je dobro poznati nekaj pomembnih kazalcev vrednostnega papirja. Poleg cene, za katero se poznamo pri borznih posrednikih, je med drugim pomemben podatek o tem, kakšna je likvidnost določenega vrednostnega papirja.

Likvidnost

Če je likvidnost neke listine namreč slaba, to za nas pomeni, da jo bomo zelo težko prodali ali kupili. Papir je nelikviden, če pride do popolne blokade v trgovanju, če pa je takih papirjev več, postane nelikviden trg vrednostnih papirjev; posamezne papirje je sicer mogoče prodati, le večji posli niso mogoči.

Kako presojamo borzno likvidnost vrednostnega papirja? Predvidimo jo lahko že na začet-

Stečajni tudi za obrtnike in male podjetnike

Kako do svojega denarja?

KOČEVJE - Člani Mreže za pomoč malemu gospodarstvu v zahodnodolenjski regiji so nedavno razpravljali o tem, kako izkoristiti vse zakonske možnosti, da tudi manjši podjetniki in obrtniki pridejo do plačil za svoje račune.

Obravnavali so primer mizarja, ki je gostilničarju izdelal opremo. Delo je bilo pisno dogovorjeno s postavljenimi roki za plačilo in predvidenimi zamudnimi obrestmi, vendar se krčmar za plačilo ne zmeni. Plačilo mu je odredilo tudi sodišče, a ker računa ni poravnal, je sledil rubež. Pokazalo se je, da gotovine na žiro račun nima, na hišo je zapisana hipoteka, medtem ko je oprema osnovno sredstvo in se je ne sme rubiti. Upniku (mizarju) so svetovali, naj predlaga uvedbo stečaja, vendar je sodišče zahtevalo 400.000 tolarjev predplačila za plačilo nagrade stečajnemu upravitelju. Poleg tega bi moral plačati vnaprej tudi vse sodne takse, odvetnik pa ni vedel povedati, koliko bo treba plačati njemu. Po vsem tem bi upnik lahko v najboljšem primeru dobil nazaj opremo, ki jo je sam naredil.

Prisotni so se vprašali, ali res ni mogoče za obrtnike in manjša podjetja predpisati stečajnega postopka, ki bo terjal le toliko plačila, kolikor bo res stroškov. Ni jim tudi razumljivo, zakaj postopki tečejo tako dolgo, saj je npr. kočevski SGP Zidar v stečaju že 6 let! Prizadeti v postopkih ne dobijo informacij, vrednost premoženja podjetja v stečaju pa pada iz dneva v dan. Nekateri stečajni upravitelji vodijo postopke za več podjetij, in to z nagradami v višini menedžerskih plač, povrh vsega pa opravljajo še odvetniško delo.

M. CETINSKI

Vse gospodarstvo temelji na obrestih, te pa so v Svetem pismu prepovedane. Prepovedane so zato, ker z njimi revni postajajo še revnejši, bogati še bogatejši. (Drewwermann)

Sporna prodaja pred stečajem?

S tožbo nad prodajo Kekovega premoženja tik pred uvedbo stečajnega postopka - Bo to vplivalo na prodajo premoženja? - Delavcem priznanih 184 milijonov terjatev

NOVO MESTO - Minulo sredo je bil v Novem mestu drugi preiskus terjatev do žužemberškega Keka v stečaju. Na njem smo med drugim zvedeli, da je bila na novomeškem sodišču še v roku vložena tožba, ki poskuša spodbiti pravna dejanja pred začetkom stečajnega postopka v Keku, tovarni keramičnih kondenzatorjev. Tožba sicer nima povezave z narokom, vendar pa lahko njen izid vpliva na potek stečajnega postopka.

Vložil jo je Emil Glavič, nekdanji predsednik delavskega sveta in tudi sam eden izmed delavcev, ki imajo skupaj največjo terjatev do Keka. Po njegovem je podjetje tik pred stečajem prodalo več kot 10 odstotkov vrednosti podjetja, ki jih omenja zakon o lastnini, vendar k taki prodaji ni dobilo soglasja Agencije za privatizacijo. S tožbo želi doseči, da bi razveljavili prodajo proizvodnje, blagovnih znamk in poslov petim podjetjem,

ki nadaljujejo programe Keka.

Predsednik stečajnega senata Anton Panjan je na samem začetku naroka opozoril prisotne, da snemanje ni dovoljeno, ker ga je namreč varnostna služba opozorila, da se bo narok skrivoma zvočno snemal. Stečajni upravitelj Martin Drgan je na 2. naroku priznal za 184 milijonov tolarjev terjatev delavcev (skupno so jih prijaviili za 224 milijonov).

Delavci so nekaj denarja za

O MALEM GOSPODARSTVU - Vse tri posavske občine so že oblikovale razvojne koalicije za področje malega gospodarstva in so se javile na razpis za pridobitev državnih sredstev. Zdej pridobivajo tudi ustanovne partnerje za regionalni pospeševalni center, saj bi radi projekt še pred poljetem pripeljali v zaključno fazo. O tem, o državnih vzpodbudah in o strategiji razvoja malega gospodarstva so govorili pretekli teden na okrogli mizi v Krškem, ki jo je sklical predsednik Združenja podjetnikov Posavja Emil Vehovar (na sredi), udeležili pa sta še tudi državna sekretarka Staša Baloh Plahutnik (desno) in Cvetka Tinauer, direktorica Sklada RS.

Pomoč ne bo več simbolična

"Denar za razvoj malega gospodarstva je treba združiti iz različnih virov," so dejali v Krškem

KRŠKO - Kot je na okrogli mizi o razvoju malega gospodarstva v Krškem dejala državna sekretarka za to področje Staša Baloh Plahutnik, bo država v prvi fazi podprla 15 od 60 prijavljenih projektov lokalnih pospeševalnih centrov za malo gospodarstvo. V njih bodo delovali svetovalci, ki bodo morali zadostiti nekaterim standardom, če bodo hoteli, da bo država njihovo dejavnost sofinancirala. Cvetka Tinauer, direktorica Sklada RS za razvoj malega gospodarstva, pa je še pojasnila, da je razpis odprt, saj bo denar od kupnin na voljo tri ali celo štiri leta.

Po besedah Tinauerjeve je denar za razvoj malega gospodarstva razpršen na najmanj 20 različnih virov, zato bo nujno temeljito dogovarjanje in nato skupni razpisi 3 ali 4 skladov. "V preteklosti smo pomagali vsak po svoje, v resnici pa smo z majhnimi vsotami podjetjem pomagali le simbolično

in so propadla! Zdej je odziv občin neverjeten - kar 80 se jih je odločilo, da želi z nami skupaj v razpis," je dejala. V sedanjem razpisu lokalne skupnosti še ne sodelujejo, vendar lahko sklenejo pogodbe z istimi bankami po istih merilih. V državnem razpisu bodo imeli prednost tisti projekti, ki bodo podprti tudi z lokalnimi viri.

B. D. G.

REVOZ VEČ PROMETA, PA MANJ DOBIČKA

LJUBLJANA - Konec aprila sta bili redna in izredna skupščina Revozovih delničarjev. Na redni so potrdili poročilo o poslovanju v letu 1995, po katerem je Revoz dosegel skupni promet v višini 111,9 milijarde tolarjev, kar je za četrtino več kot leto prej. Ob tem je družba zaključila poslovno leto z neto dobičkom 752,2 milijona tolarjev, kar pa je skoraj za tretjino manj kot v letu 1994.

Izredna skupščina Revoza je potrdila sklep o povečanju osnovnega kapitala podjetja za 871 milijonov tolarjev. Po tem, prvem od predvidenih povečanj kapitala, bo imela država Slovenija 3-odstotni delež v družbi, Holding IMV 30,3-odstotnega, Nova LB 12,7-odstoten in Renault 54-odstoten delež.

B. D. G.

Kako kaže na borzi?

Delnicam v preteklih dneh ni bilo prizaneseno, saj so vse izgubljale vrednost. Slabo se je godilo predvsem delnicam Finmedie, MK - Založbe in Dolenjske banke, ki so izgubile skoraj 10 odstotkov svoje vrednosti, še slabše pa je bilo z delnico Salusa, ki je po sprostitvi trgovanja od 12.600 zdrsnila na 10.253 tolarjev, kar je 20-odstotno znižanje.

Poleg padanja tečajev je dogajanje na borzi vrednostnih papirjev v znamenju izredno majhnega prometa. Vlagatelj ne pritegnejo niti najave skupščin delničarjev, bližajoči čas izplačila dividend in niti objave dobrih rezultatov poslovanja v preteklem letu večine družb, katerih delnice kotirajo na borzi. Očitno je negotovost, ki je posledica spora med poslovnim sistemom Dadas in Agencijo za trg vrednostnih papirjev, še vedno prevelika, po drugi strani pa se mnogi vlagatelji odločajo za nakup privatizacijskih delnic, kjer vidijo možnost za večje zasluzke. Največja nihanja tečajev je zabeležila delnica Dadasa, ki se je v terek dobila za 62.000 tolarjev, kar je najnižja vrednost delnice po

letu 1993, nato pa si je tečaj opomogel, tako da se je v naslednjih dneh trgovalo po cenah preko 80.000 tolarjev. Dokaj živahno je bilo še trgovanje z delnico Priemofina, dokler ni bilo v petek trgovanje zadržano, in sicer dokler ne bo izdajatelj objavil pojasnila o dogajanju v podjetju in o omejitvi pooblastil direktorju. Zaradi prenosa delniške knjige v centralni register KDD je bilo zadržano tudi trgovanje z delnicami SKB banke in Term Čatež.

In še kratek pogled na izvenborzni trg OTC. Cena Mercatorjevih delnic se je ustalila na ravni okrog 4.000 tolarjev, na novo pa je začela kotirati delnica podjetja Grosist iz Gorice, vendar z njo še ni bil sklenjen noben posel. Trgovanje s privatizacijskimi delnicami, ki še ne kotirajo in s katerimi se trguje večinoma preko oglasov, je zelo nepredvidljivo. Cene se pri različnih posrednikih precej razlikujejo, praviloma pa so nižje od cen, doseženih v javni prodaji.

MARJETKA ČIČ.

Dolenjska borznoposredniška hiša, Novi trg 5, tel. 068/323-553, 323-554

Letos se turizmu ne obeta dobro

V prvih mesecih letos zmanjšanje števila prenočitev - Manj tujih gostov, tudi v zdraviliškem - Od stacionarnega k izletniškem turizmu? - Manj gostov, več smučarjev

V prvih dveh mesecih letošnjega leta je bilo v Sloveniji zabeleženih kar za 3 odstotke manj prenočitev kot v enakem obdobju lani, kar ni ravno vzpodbuda za letošnje turistično leto. Še posebej pomemben je podatek Združenja za turizem in gostinstvo pri GZS, da se je kar za 8 odst. zmanjšalo število tujih prenočitev. Slovenski turizem beleži največje nazadovanje pri številu gostov in njihovih prenočitev iz Avstrije in Italije, medtem ko je gostov iz Nemčije in Hrvaške več.

V teh dveh mesecih so imeli več prenočitev kot lani v planinskih kočah, prenočiščih, turističnih naseljih, gostilnah in počitniških domovih, manj pa je bilo prenočitev v osnovnih nastanitvenih objektih (hoteli, penzionski, moteli). Turistom je bilo na voljo 43 tisoč ležišč, ki pa so bila kljub s snegom izjemno bogati zimi izkoriščena le 25-odstotno. Ob tem je štel letošnji februar še dan več in tudi šolske počitnice so bile tega meseca.

Tudi v vseh 15 slovenskih zdraviliških je bilo v letošnjem prvem četrtletju 7 odstotkov manj hotelskih gostov kot v enakem obdobju leto prej. Zabeležila so za 10 odst. manj tujih gostov in prenočitev in 5-odstotno zmanjšanje pri domačih gostih. Število hotelskih gostov se je povečalo v Termah Čatež (3. odst.), v Strunjanu (1 odst.) in v Šmarjeških Toplicah (1 odst.), vseh prenočitev je za 5 odst. več, pa tudi v Lendavi, Moravskih Toplicah, Atomskih Toplicah (11 odst.) in v Termah Zreče. Najbolj se je v prvih treh mesecih letos zmanjšalo število hotelskih prenočitev v Termah Portorož in v Rogški Slatini. Čeprav je bilo v tem času v zdraviliških hotelih za 13 odst. manj Avstrijcev, imajo ti kar več kot polovico tujih prenočitev. Po deležu jim sledijo Nemci in nato Italijani, ki pa so v tem času ustvarili za 30 odst. manj prenočitev v zdraviliških hotelih. Za 8 odst. je bilo več gostov iz Hrvaške, ki so za 16 odst. tudi povečali število

prenočitev. Tako se je Hrvaška po deležu prenočitev v zdraviliških hotelih (10,4 odst.) približala Italiji.

Podatki za prve mesece letošnjega leta kažejo, da se način počitnikovanja v Sloveniji izrazito

TURIZEM: PRED BREŽICAMI LE PIRAN

Po podatkih Združenja za turizem in gostinstvo pri GZS je dvajset turističnih občin lani ustvarilo 87 odstotkov vsega turističnega prometa v državi. Najbolj turistični občini sta Piran (17,6 %) in Brežice (7,6%), ki sta tako lani skupaj ustvarili kar četrtino vseh turističnih prenočitev!

Po številu gostov so Brežice s 87.000 gosti na 5. mestu, število prenočitev v občini pa je tako veliko predvsem zaradi Term Čatež, ki so zabeležile kar 440.620 od skupno 446.380 prenočitev v občini. Po deležu domačih turistov so med vsemi slovenskimi občinami na prvem mestu Brežice (92 odst.), podoben odstotek pa imata še Podčetrtek in Laško, ki jima sledijo Zreče, Izola in Novo mesto (vse tri občine čez 80 odst.). Največji delež tujih prenočitev pa imajo: Postojna, Ljubljana, Nova Gorica in Bled. Turisti so se najdlje zadrževali v občini Laško (povprečno 8,9 dni), medtem ko so se v Novem mestu povprečno zadrževali 5,3 in v Brežicah 5,1 dneva.

spreminja in preveča od stacionarnega v izletniški turizem. Čeprav je bilo manj gostov in manj prenočitev, pa je bilo na slovenskih smučiščih vendar bistveno več smučarjev. Slovenski žičničarji v prvih dveh mesecih prepeljali kar četrtino več oseb kot pred letom dni. Ker se je povečalo tudi število obratovalnih dni, so žičničarji zabeležili kar za 63 odst. povečanje prihodov. V tem času je tudi pretek naših mejnih prehodov v Slovenijo pripotovalo za 4 odst. več potnikov kot v istem času lani.

B. D. G.

KATERE BANKE SODELUJEJO?

Obrtniki in mali podjetniki lahko oddajo vlogo za posojilo od katerikoli od navedenih bank, glede na to, če so njeni komitemi. K sodelovanju za razvojne programe MG so pristopile: Banka Vipava, Nova Gorica, A banka Ljubljana, Komercialna banka Triglav Ljubljana, Nova KBM Nova Gorica, SIB banka Ljubljana, Splošna banka Koper, Banka Celje, Krekova banka Maribor in SKB banka Ljubljana.

O PROSTOCARINSKIH OBMOČJIH

SLOVENSKA VAS - Območno gospodarska zbornica Posavje priredi v terek, 7. maja, v prostornih Galerije Hamer v Slovenski vasi pri Brežicah okroglo mizo o predlogu zakona o prostih carinskih conah in prostih conah. Okroglo mizo bo vodil Cveto Stantič, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

"S kmeti je zelo prijetno delati"

Hranilne vloge so trikratno zavarovane, zanje jamčijo ustanoviteljice, Slovenska kmetijska banka in država - Ob 25-letnici HKS priznanje tudi v Novo mesto

NOVO MESTO - Ob 25. obletnici ustanovitve Zveze Hranilno-kreditnih služb na Slovenskem so na nedavni proslavi v Ljubljani štirim od skupaj 61 HKS v Sloveniji podelili priznanja za uspešno delovanje, med njimi ga je prejela tudi združena HKS Novo mesto.

Združena hranilno-kreditna služba Novo mesto zajema območje kar treh občin: Šentjerneje, Škocjan in Novo mesto, vendar pa so kmetije razen nekaterih izjem razdrobljene in majhne. HKS Novo mesto je bila ustanovljena v letu 1976 kot poslovna enota

tedanje KZ Krka Novo mesto, po nekaj spremembah pa je od leta 1980 samostojna pravna oseba. Sedaj ima združena HKS tri ustanoviteljice: M-KZ Krka Novo mesto, M-KZ Suha Krajina Žužemberk ter Pekarna in slaščičarna Dolenjska, Novo mesto.

Da bi pritegnili čimveč varčevalcev, poskušajo biti čimbolj konkurenčni tako z obrestnimi merami za varčevanje kot s krediti, kar je v zadnjem času zelo težko, saj so v mnogočem izenačeni z bankami. Varčevalci lahko urejajo svoje finančne zadeve na sedežu v pro-

storih KZ Novo mesto ali na blagajniških mestih na Grabnu, v Šentjerneju, Škocjanu, Mirni Peči, Straži, Žužemberku in Hinjah. Hranilne vloge zbirajo tudi od drugih občanov in se ne zapirajo v okvire kmečkega denarja.

"Na prvem mestu so krediti za pitanje goved, za katere uveljavljamo tudi regresirano obrestno mero za kmete, isto velja tudi za dolgoročne investicijske kredite za razne namene," pravi vodja ZHKS Nada Jakše. Pri odobravanju kreditov upoštevajo merila: pri kme-

• Služba je opremljena z računalniško obdelavo podatkov, ima lastno mrežo Novell ter je pristopila k izvajanju projekta, ki ga organizira Infohit Ljubljana in naj bi v bodočnosti povezoval vse HKS v Sloveniji vključno z Zvezo HKS. V HKS Novo mesto posvečajo veliko pozornosti izobraževanju kadrov, zniževanju stroškov, uvajanju novih del in povečevanju kapitala.

tih tržno proizvodnjo, pri delavcih kreditno sposobnost na osnovi plače in pri upokojenih pokojni-

"Moram priznati, da je s kmeti zelo prijetno delati in nimamo večjih težav z vračanjem sredstev, saj zadeve sprotito spremljamo in opozarjamo na eventuelne izjeme. Menim, da smo s svojim načinom dela in ponudbo pridobili zaupanje kmetov in drugih varčevalcev," meni Nada Jakše. T. G.

Nada Jakše

Drugo dognojevanje žit

Ozimna žita prihajajo v značilno fazo kolenčenja

Prvo dognojevanje ozimnih žit smo opravili ob koncu zime, ob začetku vegetacije, da so se žita obrasla in ustvarila zasnovne za številne klasove. Sedaj pa bodo v fazi kolenčenja in to je čas za drugo dognojevanje ozimnih žit z dušičnimi gnojili. Z drugim dognojevanjem ugodno vplivamo na število klaskov v klasu in cvetne zasnovne. Če je na razpolago dovolj hranil in vlage v tleh ter zmerne temperature, je to čas najbujnejše rasti žit.

V tem času priporočamo gnojenje v odmerku 40 do 60 kg čistega dušika na ha za ozimno pšenico, kar pomeni 150 do 220 kg KAN-a. Ozimnemu ječmenu dognojimo s 30 do 50 kg dušika na 1 ha in ozimni rži prav tako 30 do 50 kg dušika na 1 ha, vendar rži dognojimo nekoliko pozneje, v fazi bilčenja, da ne pride do polega-

nja. Večje odmerke damo redkijšim posevkom, nizkim sortam, posevkom, ki so rumeni, in tistim, ki rastejo na slabših tleh.

Za velike in kvalitetne hektarske pridelke, predvsem pa vsem tržnim pridelovalcem žit, po potrebi priporočamo še tretje dognojevanje v času klasenja. V tem času se polni, debeli zrnje, nalagajo beljakovine in zadostna količina vpliva na kvaliteto kot tudi na količino pridelka.

Da pa ne bi dognojevali na pamet oziroma z napračnimi odmerki, priporočamo uporabo hitrega nitrata, kjer na osnovi rastlinskega soka odčitamo količino nitrata in se na osnovi rezultata odločimo za potrebno količino hranila.

Inž. MARJETA UHAN
Svetovalka za poljedelstvo

tabakum

Novo mesto
Podbevškova 5
tel.: 068/23-826, 341-810
fax: 068/322-625

TRGOVINA S KMETIJSKO
MEHANIZACIJO

VABI CENJENE KUPCE NA
PRAKTIČNI PRIKAZ
DELOVANJA TRAKTORJEV
IN MOTOKULTIVATORJEV
PRIZNANE FIRME

GOLDONI

K J E ? SREDNJA KMETIJSKA
ŠOLA GRM
NOVO MESTO
Sevno pod Trško
goro 13

K D A ? TOREK, 7. MAJA 96
OB 11. URI

Z A K A ? — DA SPOZNATE
NOVE DOSEŽKE NA
PODROČJU
KMETIJSKE
VINOGRADNIŠKE
IN SADJARSKO
MEHANIZACIJE
— DA SPOZNATE VI
NAS IN MI VAS

NE ZAMUDITE!!!

VSE NA ENEM MESTU
V NOVEM MESTU

Inž. M. L.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Vinogradniki pred obdobjem pričakovanj

Malo premisleka, preden uporabimo pesticide

Prebujanje novega življenja z ozelenitvijo narave nam vlije veselje do življenja, upanje, da bomo dosegli po svojih pričakovanih zastavljene cilje. Zal nam tudi doseženi cilji ne napolnijo z dolgotrajnim občutkom notranjega miru. Zato svetujem: ne zapravljajmo moči v pričakovanih, bodimo srečni vsako novo jutro, ki je enako lepo kot razcveten maj, vendar v svoji drugačnosti.

Vem, bojazni je mnogo, ker je mnogo nakopičenih težav. Odprte pa so poti in mi se zanj odločimo. Bodite brez skrbi, nič več se ne bo potem zgodilo, kar bi bilo nezaželenega.

Spoštovani vinogradniki, želim, da skupno skušamo pregneti strah in izvajati ukrepe samo v nujnih primerih. V prihodnjih mesecih tja do avgusta bom na terenu spremljal razmere in ogledoval razvoj trte in se skupaj z vami odločal, kaj ukreniti, da bi preprečili nastanek večje škode. Vse potrebno bo objavljeno v tej rubriki in dostopno na telefonskem odzivniku št. 98-23.

Torej: ko začutite, da bi bil ogled in posvet neposredno v vinogradu najboljši način pred odločitvijo o izvedbi nepreverjenih ali sumljivih ukrepov, pokličite svetovalno službo in se boste dogovorili za ogled pri vas. Dosedanja praksa rednih mesečnih ogledov je bila na večini območij uspešna. Sedaj se bo nadaljevala samo s to razliko, da se bo potrebno sproti poprej dogovoriti za datum in uro.

Prepričan sem, da veste, kdo je vaš območni svetovalc. Za-

željeno je, da se dogovori za več ogledov na terenu v istem dnevu, za kar bo potrebno sodelovanje tudi s sosednimi vinogradniškimi društvi. Del organizacije na svojem območju bodo prevzeli tudi svetovalci.

Razvoj trte poteka zadovoljivo in skrbi lahko povzroči posameznikom le dolgotrajnejša ohladitev s padavinami. Padavine, neglede na nizke temperature, omogočijo okužbo z črno pegavostjo samo v vinogradih, kjer je ta prisotna v večji meri. Poznamo je po beli rozgi na osnovi poganjka, posuti z drobnimi črnimi pikicami (obvezno prisotne), ali črnih plitvih kratah (pri večji okužbi). Do večje občutljivosti pripomore gnojenje z mineralnimi gnojili in pretirano obremenjevanje.

Okužbe omejimo s škropljenjem z dithanom ali antracolom ali euparenom v 0,2-odst. koncentraciji, možno pa tudi s folpetom in mikalom, vendar je folpet zaradi strupenosti najmanj primeren. Tudi pršice bodo povzročile škodo samo ob hladnem vremenu ali kvečjemu na izčrpanih in preobremenjenih trsah na poganjkih na osnovi šparonov ali reznikov. Torej redno pregledujte vinograd, in ko ugotovite, da se lističi ne razvijajo sorazmerno porastu mladice, morate nemudoma škropiti. Če je zadosti topla, uporabite pepelin v konc. 1% ali (če je nujno) thiodan v konc. 0,2%; če pa ste opazili tudi rdečo sadno pršico, uporabite pinuron v konc. 0,15%.

Za omejitev širjenja oidija je priporočljivo uporabiti žveplo v prahu, ko bodo poganjki veliki 10 do 15 cm. Pogoj je, da žveplo v toplem, mirnem vremenu. Z žveplanjem omejimo tudi razvoj pršice, zato predhodno škropljenje opravimo res samo takrat, če je večja prizadetost poganjkov, kar je najbolje ugotoviti s pregledom.

JOŽE MALJEVIČ, dipl. inž. agr.

PRAVNA SVETOVALNICA
Svetuje odvetnica
Marta Jelačin

Vložil več kot drugi

VPRAŠANJE: S soglasjem ostalih solastnikov hiše sem opravil nujna adaptacijska dela, v kateri sem vložil veliko denarja. Sedaj pa bi solastniki radi vrednost te hiše delili po enakih delih. Kako naj zadevo uredim pravno?

ODGOVOR: Če solastniki zgradi drugemu solastniku izrecno

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Mikrovalovne in druge pečice

Pri nakupu klasičnega štedilnika ima velik pomen izvedba pečice, saj je izbira med njimi večja kot pri kuhalnem delu. Pečice so običajne, ventilatorske, dvosistemske, večsistemske in plinske. Po načinu ogrevanja jih ločujemo na ogrevanje s klasičnimi sevalnimi gredi, ki so lahko skrita pod dno pečice, z infra gredi na ogrevanje s krožečim vročim zrakom in ogrevanje s plinom. Po kombinaciji načina ogrevanja se pečice ločijo na klasične, ventilatorske, dvosistemske, večsistemske, plinske in plinske z infra gredcem.

Med naštetimi so najboljše pečice na VENTILATORSKO OGREVANJE. Omogoča prisilno kroženje vročega zraka po vsej pečici, tako da je mogoče peči v treh nivojih hkrati in s tem prihranimo do 25 odstotkov energije. Moč segrevanja živil je večja kot pri običajnih pečicah, čas obdelave pa je krajši. Različne vrste mesa se v pečici na ventilatorsko

ogrevanje enakomerno zapečejo in jih ni potrebno obračati.

INFRA ŽAR uporabljamo predvsem za pečenje tanjših kosov mesa, za opekanje kruhkov, raznih narastkov in sladici. Novejšee pečice imajo med pečenjem na žaru zaprta vratca, zato porabijo do 15 odstotkov manj energije. Za pečenje večjih kosov mesa, to je nad 1 kilogram, pa se priporoča kombiniran način ogrevanja: s sevanjem infra grela in z delovanjem ventilatorja, kar imajo vgrajene vse novejšee večsistemske pečice. Temperatura pri tem načinu pečenja na žaru je samo med 40 do 180° C in prihranek energije je kar do 45-odstoten pri zaprtih vratcih pečice.

VEČSISTEMSKA PEČICA je opremljena z vsemi tremi načini ogrevanja, to je običajnim, ventilatorskim in infra, ter ima najmanj šest načinov obratovanja. Novost pri pečicah je tudi uporaba mikrovalovnega sevanja.

KMETIJSTVO

PRIDELOVALCEM JAGOD

JAGODE NA PROSTEM - Še posebej na lahkih tleh je potrebno jagode namakati, ob tem pa je koristno dodajati kristalno ali preplamt. Plevela uničimo s hericidom (5 kg/ha); škropljenje je treba opraviti skrbno po navodilih pred cvetenjem jagod.

JAGODE V TUNELIH - V 10 tedeh po prvem škropljenju je proti rotitru treba škropiti drugič. Priporočljiva je menjava škropiv s humilux, ronilan, mithos) in dodajanje calciogreena, ki učvrsti plovo. Najboljša preventiva pred rotitru je zračenje tunelov, s katero uravnava vlažnost in temperaturo v njih. Odločilno je tudi enakomerno namakanje.

Inž. A. BRENCE

NOVOMEŠKE TRŽNICE

Predpraznični utrip se je dodobra občutil tudi na tržnici. Spremljalcev med mizicami je bilo veliko, branjeve pa so tarnale, da kupčij ni bilo. Izpisali smo naslednje cene: jajca od 22 - 25 tolarjev, jajčica zlatega delišesa 900, nagata jabolka 50, kozarček semena 100, liter čebulčka 300 - 400, semenski krompir 60, koren 200, krompir 300, domače žganje 650, med 550, smetana 600, sirček 400, domači krompir 150 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi je špinaca 368 tolarjev, solata 400, peteršilj 1370, kumare 450, cvetača 295, strovov 190, limone 185, kivi 273, grozdje 570 tolarjev. Deladini je paradižnik 350 tolarjev, jabolka 180, hruške 200, grozdje 650, pomaranče 150, limone 220, hruške 700, banane 150, jagode 400, solata 700, zelje 120, čebulo 120, koren 200, česen 500 in cveto 400 tolarjev.

SAD ŠT. 4

KRŠKO - V aprilski številki revije za sadjarstvo, vinogradništvo in sadjarstvo piše mag. Anita Solar o bakterijski pegavosti orehov, mag. Tanja Strniša o naložbah v jabolkanov nasade na kmetijah, inž. Primož Ogorelec o hidrogelih in sadjarstvu, inž. Andrej Karba o radgonski rani kot sorti za predikatna vina in inž. Marij Mamilović o strokovni ekscurziji slovenskih sadjarjev v sonečno Andaluzijo.

kmetijski nasveti

Deset silirnih zapovedi

Siliranje krme se je v zadnjih desetletjih tudi na Dolenjskem močno uveljavilo in pripomoglo do napredka v živinoreji, ki si je brez silazne koruze sploh ni moč več predstavljati. Koruzo je sorazmerno lahko silirati, težje pa je s travami in deteljami, ki vsebujejo več beljakovin in manj sladkorjev ter so zato bolj izpostavljene kvarjenju. Pri njih še posebej veljajo strokovna navodila, ki jih je urednik revije Kmetovalec, inž. Andrej Golob, imenoval deset silirnih zapovedi za travo in ki jih na kratko povzemamo:

1. Siliraj v ustreznih razvojni fazi! Najboljši čas za košnjo in siliranje trave je od začetka do polnega latenja trav.
2. Siliraj samo zdravo in nepokvarjeno krmo! Če pokošeno krmo nekaj dni pere dež, je ne bomo rešili z baliranjem, temveč je bolje počakati na lepo vreme in jo posušiti na tleh.
3. Siliraj samo čisto krmo! Da ne bo imela primesi zemlje, je nujno potrebno že spomladi razgrabit krtine, ob košnji pa koso naravnati tako visoko, da ne bo "dodajala" krmi še zemlje.
4. Pazi na pravilno uvelost. Najbolje se silira trava, ki ima sušine od 30 do 40 odstotkov. To praktično ugotovimo tako, da pri zvišanju šopa trave kapljice vode ne izstopajo več. In še to: mokre trave brez dodatkov skorajda ni mogoče uspešno silirati.
5. Čas od košnje do siliranja naj bo čim krajši. Zaželeno je, da krmo posiliramo najkasneje v 24 urah po košnji.
6. Siliraj hitro!
7. Cimbolj iztisni zrak! Tlačenje silaže je odločilno za uspeh siliranja, saj izrine iz silazne mase kar največ zraka, ki omogoči kvarjenje.
8. Prepreči dostop zraka! Ko gre za prekrivanje silaže ali baliranje, s folijo ni pametno varčevati. Če siliramo v obliki bal, je treba še posebej skrbeti za zanesljivo zrakotesnost in folijo na poškodovanih mestih kar najhitreje zalepiti.
9. Dodatek pravilno uporabljaj! Uporaba je smiselna le pri krmi, ki se sama težko silira. Za vse dodatke velja, da morajo biti kar se da enakomerno razporejeni.
10. Pravočasno reagiraj na težave, ki se pojavljajo med siliranjem!

Inž. M. L.

Tudi vsakdanjik lahko postane pesem

Predstavitve pesniške zbirke Miše Shaker Zvezde v pritličju, ki jo odlikuje intuitivnost in senzibilnost - Delo predstavil Tugo Zaletel - Vloga Društva za revitalizacijo kulture

NOVO MESTO - 23. aprila, ob mednarodnem dnevu knjige in avtorskih pravic in prvem slovenskem dnevu knjige, so tudi na Dolenjskem potekale različne prireditve, s katerimi smo obeležili pomen knjige v razvoju človeštva in ohranjanju narodove kulturne identitete. Ena izmed njih sta bila večerno literarno srečanje in pogovor z ustvarjalko Mišo Shaker, ki je s pomočjo Tuga Zaleta predstavila svojo novo pesniško zbirko Zvezde v pritličju. Zaradi velikega števila prireditev ta dan - nekatere so potekale tudi istočasno - se je v rokopisni čitalnici Knjižnice Mirana Jarca sicer zbralo le nekaj obiskovalcev, toda kljub temu sta bila srečanje in pogovor nasploh o slovenskem literarnem in pesniškem ustvarjanju zelo prijetna in zanimiva. Predstavilo pa se je še novo Društvo za revitalizacijo literature, ki je bilo skupaj s knjižnico organizator srečanja s Shakerjevo.

Pogovor z Mišo Shaker je vodila Jadranka Matić - Zupancič, ki je poudarila predvsem to, da tudi

Shakerjeve druga pesniška zbirka (prva iz leta 1991 nosi naslov Malo nostalgije, a ne preveč) Zvezde v pritličju kaže osnovno značilnost t.i. ženske poezije - močno senzibilnost in intuicijo. "Točno, Miša ima nedvomno izjemen dar za opazovanje. In to za tiste najmanjše stvari. Tiste, ki jih v naglici vsakodnevnega življenja niti ne opazimo. Še več, ki jih sploh ne opazimo, ki se nam zdijo tako zelo nepomembne v primerjavi z žvelikimi zgodbami", ki jih piše življenjske, piše v recenziji knjige Tadej Cateer. Zato in ker se Shakerjeva v letova zarisov socialnih odnosov, je treba njeno poezijo prebrati dosledno, pa čeprav je zelo "berljiva".

O gostinem ustvarjanju je zanimive misli povedal tudi Tugo Zaletel, literat, ki se ukvarja in s prozo, poezijo, piše pa tudi druge tekste. Shakerjevo poezijo je

označil za odprto, razumljivo, prijetno in berljivo, kar pomeni, da je "pesnica ena od znanilcev novega odnosa do poezije in njenih bralcev". Zaletel je povedal, da zna vsakdanje dogodke zabeležiti kot pesem, vendar pri tem ni banalna in ohrani kritičen odnos do življenja. "Njene pesmi so napisane epsko, vendar jim ne manjka lirike, tistega, kar pesem naredi pesem," meni Zaletel. Sama avtorica pravi, da ko piše, se z nekom pogovarja, mu nekaj zaupa, "kot da so pesmi pisma prijatelju". Seveda je vsaka knjiga živa, če je

"ZVEZDE V PRITLIČJU" - Avtorica Miša Shaker je na literarnem srečanju prebrala nekaj svojih pesmi.

• Miša Shaker je članica Društva za revitalizacijo literature, njegovo vlogo pa sta predstavila Borut Dolenc, tehnični urednik, in Tugo Zaletel, glavni in odgovorni urednik. Menita, da je pot knjige do bralca predolga, da so knjige predrage, da veliko avtorjev usahne tudi zaradi nerazumevanja založb itd.

med ljudmi in jo berejo. Glede tega ni bilo slišati pohvalnih besed na račun grosupeljske založbe Mondena, pri kateri so izšle Zvezde v pritličju. Knjiga vsaj do sedaj menda ni bila dovolj založniško podprta, premalo je bilo predstavitev ipd. Zanimivo pa je tudi to, da je urednik založbe Ivo Frbežar iz te Mišine zbirke izločil cikel ljubezenskih pesmi, čeprav je ravno ta poezija letos februarja dobila v Trstu prvo nagrado revije Mladika.

L. MURN

GOSTJE V PRVI VRSTI - Med številnimi obiskovalci zaključnega koncerta sta bila tudi Tea Valencič, sekretarka v ministrstvu za šolstvo in šport (druga z leve), zraven nje pa sedi Jože Privšek, ki je ob 50-letnici glasbene šole prav zato napisal skladbo Ob reki in ji je v izvedbi novomeškega simfoničnega orkestra z veseljem prisluhnil. (Foto: L. Murn)

Enajst bogatih večerov

Zaključek ob 50-letnici Glasbene šole Marjana Kozine - Gostje T. Valencič, J. Privšek, glasbeniki iz Langenhagna...

NOVO MESTO - Zadnji petek v mesecu aprilu, 26. aprila, se je zvečer v avli KC Janeza Trdine slovesno zaključil program prireditev ob 50. rojstnem dnevu novomeške Glasbene šole Marjana Kozine. V dveh tednih so učitelji in učenci šole - tudi tisti, ki se sedaj glasbeno izobražujejo naprej - pripravili 11 nastopov, na katerih so pokazali svoje znanje in navdušili vedno veliko število obiskovalcev. Na petkovem zaključnem koncertu je bilo še posebej slovesno, saj smo bili obiskovalci deležni glasbenih užitkov novomeškega simfoničnega orkestra pod vodstvom Zdravka Hribarja in mlajšega godalnega orkestra, ki ga vodi Petra Gačnik, kot gostje pa so nastopili še glasbeniki iz pobratenega nemškega mesta Langenhagen.

Med številnimi gosti je prvi imel besedo novomeški župan Franci Koncilija, ki je poudaril predvsem to, da je šola kljub neštetim težavam vsa leta vztrajno vzgajala nove generacije in je danes ustvarjalka glasbene podobe mesta ob Krki. Zahvalil se je sedanjemu ravnatelju Zdravku Hribarju, ravno tako pa tudi Tea Valencič, državna sekretarka v ministrstvu za šolstvo in šport RS, ki je rekla, da je 50 let novomeške glasbene šole velik dogodek za vseslovenski prostor in da šola sodi v ožjo skupino najbolj uspešnih glasbenih šol

pri nas. Kako se pride do tega pa je lepo povedal ravnatelj šole: "Lahko in lepo je delati z dobrim kolektivom in učenci, če pa imamo potem še tako prijazno publiko kot danes, je res enkratno." Boris Dular, predsednik sveta šole, se je zahvalil še sponzorjem, brez katerih praznovanje jubileja, ob katerem so izdali tudi zbornik, ne bi bilo tako uspešno.

Mnogim čestitkam in pozornostim od vsehposod (iz glasbenih šol Slovenj Gradec, Krško, Brežice itd.) se je pridružila tudi glasbena šola iz Langenhagna. Njen ravnatelj Horst Hans Becker je Hribarju in Konciliji podaril sliko njihove mlade umetnice. Zanimivo je bilo tudi darilo glasbene trgovine F+ - novo dirigentski pult. Prav posebno pa je darilo Jožeta Privška, posebej za to priložnost je napisal skladbo Ob reki, ki jo je novomeški simfonični orkester na zaključni prireditvi tudi zaigral. Želja vseh zbranih je bila, da bi glasbena šola Marjana Kozine Novo mesto še naprej trajala in tako dobro opravila svoje kulturno - umetniško poslanstvo in da bi mladi glasbeniki kmalu zaigrali v novi dvorani KC Janeza Trdine. Naj nam njihova glasba še naprej lepša vsakdanjik!

L. MURN

19. dolenjski knjižni sejem

Od 6. do 10. maja v avli poslovnih prostorov Krka - Spremljajoče prireditve z znanimi gosti

NOVO MESTO - Letošnji dolenjski knjižni sejem, 19. po vrsti, pomeni začetek praznovanja 25-letnice KUD Krka in bo trajal pet dni, od ponedeljka, 6. maja, do petka, 10. maja. Na sejmu bo Mladinska knjiga - Knjižarna Novo mesto razstavila vse knjige, ki so izšle od lanskega do letošnjega maja. Letos 50-letnico delovanja praznuje Knjižnica Mirana Jarca, ki bo v času knjižnega sejma postavila razstavo ob 120-letnici rojstva pisatelja Ivana Cankarja, prav tako pa bo predstavila dela pesnika Vena Tauferja in dr. Borisa Paternuja.

Otvoritev sejma bo v ponedeljek, 6. maja, ob 19. uri v avli poslovnih prostorov Krke, tovarne zdravil, gost večera pa bo letošnji Prešernov nagajenec za življenjsko delo, pesnik Veno Taufer. Z njim se bosta pogovarjala novinarka in publicistka v Delovi kulturni redakciji Zdenka Leiler in kulturni delavec, režiser Filip Robar - Dorin. Glasbena gostja bo Vita Mavrič.

V okviru knjižnega sejma pa bodo potekale še ostale prireditve: v sredo, 8. maja, bo ob 20. uri slovesnost ob 120. obletnici rojstva pisatelja Ivana Cankarja, na kateri bo slavnostni govornik predsednik slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. France Bernik, z monodramo Domovina, ljubezen moja pa bo nastopil igralec Tone Kuntner. V četrtek, 9. maja, bo ob 19. uri gost sejma dr. Boris Paternu, tema pogovora pa bo poezija in sodobni človek. Založba Ethno bo ob 160. obletnici prve izdaje Prešernovega Krsta pri Savici predstavila bibliofilsko izdajo Krsta. Zadnji dan sejma, v petek, 10. maja, se bodo predstavili mladi literati novomeških osnovnih in srednjih šol. Njihov in naš gost bo pesnik prof. Janez Kolenc.

Obeta se torej pester kulturni teden z veliko knjižno bero in zanimivimi spremljajočimi prireditvami, na katere ste lepo vabljeni.

L. MURN

Naj igra harmonika!

Jože Zevnik 200 učencev poučuje na domu

VIDEM - DOBROPOLJE - Med glasbenimi instrumenti je vse večjega zanimanja pri mladih deležna harmonika. Tako gotovo drži za kraj Videm - Dobropolje in okolico, kajti Jože Zevnik, ki se je pred 3 leti odločil za privatno poučevanje harmonike, ima učencev vsako leto več. "Leta 1992/93, ko sem začel, sem imel 10 učencev,

JOŽE ZEVIK S TREMI UČENCI - Devletni Boštjan Slana iz Les pri Krki se učil tri leta in je lani prišel v polfinale na tekmovanju harmonikarjev v Ljubljani, zraven je njegova sestra Mojca in Tanja Setničar iz Praproči pri Žužemberku.

potem 20, nato kar 100 in letos že 200. Če bo šlo tako naprej..." pravi Jože in se nasmehne. Sicer pa je velikega povpraševanja zelo vesel, kajti ve, kaj lahko glasba pomeni človeku. Sam izhaja iz glasbene družine, oče mu je kupil tudi prvo harmoniko in vsch pet bratov je pevec.

Jože je leta 1950 začel sodelovati v domačem pihalnem orkestru, kjer je igral vse instrumente, če je bilo treba, v godbi pa je vztrajal vse do lani. V tistem času je tudi ustanovil svoj ansambel Veseli Dobropolci, s katerim je do pred štirimi leti veliko nastopal ob raznih priložnostih. Igral ni samo harmoniko (klavirsko in diatonično), pač pa tudi trombono. Jože je pred nekaj leti z dvema svojima učencema ustanovil trio Zelena dolina, pred tremi leti pa se je odločil tudi za privatno poučevanje harmonike. Njegova posebnost je, da pride na dom: hodi v Žužemberk, Trebnje, Gaber itd., največkrat popolne. Letos ima kar 200 učencev, ne samo mlajših, čeprav je res, da prevladujejo stari do 10 let.

Skupni nastop vseh učencev Jožeta Zevnika bo junija na Jurčičevi domačiji na Muljavi. Dekleta pa bodo nastopila še prej, predvidoma maja.

L. MURN

Blok premajhen za ljubezen

Ivanka Mestnik izdala novo knjigo - Zgodbe o živalih

NOVO MESTO - Ivanka Mestnik se je z upokojitvijo pisateljsko razvnela, saj zagnano suka pero in se oglašča z novimi in novimi prispevki v časopisju in s samostojnimi knjižnimi izdajami. Kot upokojena učiteljica ima poseben posluš za mladinsko oziroma otroško književnost, in tako je svojemu knjižnemu prvencu Izlet na Modri planet, ki je postal uspešnica, in zbirki črtic V dedovi grapi te dni dodala še knjigo Kara, napisano za mlajše bralce.

Zgodbe v knjigi pripovedujejo, katere perate in štirinožne prijatelja sta si dobila Sandi in Tina, ki tako kot mnogi slovenski otroci živita v bloku, kjer seveda ni pravega prostora za živali, otroci pa kot otroci bi jih radi imeli. In tako sta poskusila s papagajčkom Pikijem, ki pa je žalostno poginil, potem z želvo Pepino, ki je lepega dne na dvorišču izginila v svobodo, pa z zajčkom Mikijem, ki je nekaj časa razveseljeval otroška srca, a pozvočal skrbi in jezo staršema, ko je glodal vrata, stole, fotelj in kavč, in je seveda moral iz stanovanja med svoje dolgohe vrstnike na deželi. Zadnja v tej vrsti je bila Kara, ki so jo kot drobno premraženo kepico našli pred blokom, jo vzeli za svojo, dokler ni zrasla v lepo črno psico, preveliko za blokovsko stanovanje in preživahno za hišni red, pa je tudi morala stran, na kmete za čuvaja. Otroškemu veselju z živalmi je tako vedno sledilo spoznanje, da živali ne moreta imeti pri sebi, in s tem spoznanje, da žival sodi v sebi primerno okolje, kjer je edino lahko srečna.

Posebnost knjige je njena likovna oprema. Pisateljica je zahtevno nalogo grafičnega oblikovanja in ilustriranja prepustila Katji Markovič, učenki 8. razreda, ki je za knjigo pripravila pet barvnih in sedem črno-belih ilustracij. Oboje skupaj, besedilo in ilustracije se lepo ujamejo.

M. MARKELJ

SKUMAVC V "SKEDNJU"

RAŠICA - V galeriji "Skedenj" na Trubarjevi domačiji na Rašici pri Velikih Laščah so 26. aprila odprli razstavo del slikarja Marjana Skumavca. Na otvoritvi je pel in igral na kitaro Tomaž Pengov.

12 DOBITNIKOV GALLUSOVH PRIZNANJ - Znano je, da je v šentjernejki občini za ljubiteljsko petje veliko zanimanja. Eden izmed zelo zagnanih je mešani pevski zbor Vlaste Tavčar, ki je v soboto, 27. aprila, zvečer pripravil letni koncert, s katerim je v prostorih OŠ Šentjernej navdušil številno občinstvo. Tamkajšnji župan Franc Hudoklin (drugi z desne) je pevcem izrekel pohvalo z besedami, da njihovo petje daje občini še posebno vrednost, skupaj z Janezom Selakom (prvi z desne), predsednikom KUD Šentjernej, pa je 12-im najztrajnejšim podelil Gallusova priznanja. Za 5 let prepevanja v zboru so bronasta priznanja dobili: Justina Faraguna, Alojz Radovan, Janez Janc, Avguštin Hudoklin in Marija Cvelbar; za 15 let zvestobe v MePZ Vlaste Tavčar iz Šentjerneja pa so srebrna priznanja prejeli: Jožefa Gorenc, Frančiška Selak, Marko Simončič, Tina Luzar, Stanislav Švalj, Jože Hrovat in Joži Jordan. Program, ki ga je povezoval Janez Bratkovič, so popestrili tudi gostje: domači citarar Darko Duh, Vinogradniški oktet iz Šentjerneja, skupina deklet Copacabana iz Novega mesta, iz domače glasbene šole pa Jerneja Bučar, Petra Slak, Mateja Jordan in Sonja Udvanc. (Foto: L. Murn)

RAZSTAVA O ROCK SKUPINI VAN HALEN

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je bila v novomeški galeriji Luna, kjer so se kulturni dogodki vrstili vso zimsko sezono, otvoritev razstave, povezane z ameriško rockovsko skupino Van Halen. Že zadnja tamkajšnja prireditev je bila posvečena tej skupini. Gledanje videospotov omenjene skupine in poslušanje njihove glasbe je popestril še dober izbor posterjev, plakatov, nekaj koncertnih rekvizitov, na voljo pa so bili tudi vsi njihovi pomembnejši podatki. Občinstvo je bilo zadovoljno, pav tako tudi prireditelj. Sicer pa si podobnih prireditev še želimo, saj je ta razstava dobro zdravilo proti vsesplošni melanholiji, ki je močno razširjena med mladimi.

S. SROVIN

TO IMAMO V DRUŽINI

NOVO MESTO - KC Janeza Trdine vabi na zadnje abonmajsko predstavo v sezoni 1995/96, na ogled komedije To imamo v družini v izvedbi Prešernovega gledališča Kranj. Predstava bo tokrat izjemoma na sporedu v torek in sredo, in sicer za red A v torek, 7. maja, ob 19.30 in za red B v sredo, 8. maja, ob 19.30. Vstopnice izven abonmaja lahko rezervirate na tel. št. 21 - 447 vsak delavnik razen 3. maja.

VEČER Z MARINOM IN RAZSTAVA "VELIKA NARAVA"

TREBNJE - Knjižnica Pavla Golie vabi v torek, 7. maja, ob 19. uri v avli CIK, Trebnje, kjer bo otvoritev razstave "Velika narava" akad. slikarke Brigite Požegar. Avtorica bo imela kratko uvodno predavanje o svojih delih in estetiki ustvarjanja. V petek, 10. maja, pa bo ravno tako v avli CIK v Trebnjem ob 19.30 večer z g. Marinom, ki je velik erudit, izjemen govornik in zabaven mož. Pripovedoval bo o gradu, o svojem delu - že tretje leto izdaja tudi revijo Speča lepota in celo o vas. Priložnost bo tudi za ogled slik gradu, ki bodo prvič predstavljene javnosti, namenjene pa so bodoči grajski galeriji.

NA OGLED SLIKE BRANKO KOTARJA - Branko Kotar je četrtek, 25. aprila, svoja dela predstavil stanovalcem in delavcem Doma starejših občanov v Smilnem v Novem mestu. Po 20-ih letih je začel ponovno odkrivati nov svet s tem tudi del sebe. Na slikah ovekovečil prelepo dolenjsko pokrajino in s tem stanovalcem omogočil, da jo občudujejo vsaj indirektno. Razstava je na ogled v glavni jednici doma še 30 dni. Lepo vabljeni! (Petra Mihalič, delovna terapevka)

RAZSTAVA DULARJEVIH DEL - V metliški Ljudski knjižnici so ob mednarodnem dnevu knjige in avtorskih pravic pripravili razstavo del pisatelja prof. Jožeta Dularja. Mladim obiskovalcem knjižnice so zastavili knjižno uganko, povezano s tem metliškim pisateljem. Dular pa je izbral 10 srečnežev, ki so dobili tolažilne nagrade, medtem ko je glavno nagrado njegovo knjigo "Krka umira", dobila drugošolka Sara Vivoda (na fotografiji). (Foto: M. B. J.)

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

IMEL OROŽJE - 28-letni R. K. Zagorice pri Velikem Gabru je umrjen kaznivega dejanja nedolžne proizvajalca in prometa z orožjem ali razstrelivimi snovmi, ki je marca kupil vojaško avtomatsko puško in 26 nabojev. Takega orožja posameznikom sploh ni dovoljeno imeti v posesti. Na podlagi odredbe sodišča so mu policisti puško zasegli.

VLOMIL V GARDEROBNO - Neznanec v Čateških Toplicah vlomil v garderobno omarico, iz katere je izpustil 110 tisočakov.

OB SMREKE - Od jeseni do konca aprila je neznanec v gozdu med Pavičiči in Gribljami posekal 6 smrek in s tem lastnika J. B. iz Pribelji oškodoval za 60 tisočakov.

MOBITEL BREZ SLUŠALKE - Neznanec je iz odklenjenega osebnega avta, ki ga je F. H. s Studenca vzel na parkirnem prostoru pred basiliškem domom v Trebnjem, ukradel prenosno slušalko mobitela. Lastnika je oškodoval za 60 tisočakov.

ODNESEL ŽAGO - Neznanec je iz Jernejevi vasi vlomil v skladišče, lastnik je ukradel 46-letni Jože G. iz Novega mesta brusliko za montirano diamantno krogelno žago, vredno 70 tisočakov.

PRECEJ VINJENIH

NOVO MESTO - 26. aprila med 21. in 3. uro je bilo na območju UNZ Novo mesto poostreva kontrola prometa s poudarkom na kontroli vinjenosti. Policisti so ustavili in kontrolirali 336 voznikov. Zaradi kršitev cestnoprometnih predpisov so sodniku za prekrške napisali 36 predlogov, od tega kar v 22 primerih zaradi vožnje pod vplivom alkohola. Na tujih prekrških so 38 voznikom izrekli denarne kazni, od tega 18 voznikom zaradi prekršitve varnosti. Policisti so z alkokestom preizkusili 54 voznikov, od tega je bilo 15 preizkusov pozitivnih, 7 pa jih je preizkus odklonilo.

ROMA NA POLICISTA

KOČEVJE - V soboto okoli ene ure ponoči so policisti intervenirali v Biljard klub v Kočevju, kjer naj bi se stekli Romi. Ko so hoteli s prizorišča odpeljati 26-letnega Milana G., se je njemu v bran postavilo šest drugih Romov, ki so začeli policista vleči za oblčila. Eden od njih je policista s pestjo udaril po glavi, tako da je ta padel, poskusili pa so se spraviti še na drugega. Okoli policistov se je nenadoma zbrala velika množica Romov, ki so jima grozili, da bodo z njima obračunali, zato sta poklicala pomoč. Ker se niso hoteli umakniti, je policist izlekel službeno pištolo in jih pozval, naj se razidejo, kar ni bilo učinkovito, je opozorilno ustrelil v zrak, kar je zaleglo. Štiri Romi so policisti odpeljali na policijsko postajo, enega pa so odpeljali nazaj na Dob, ker se ni vrnil s prostega izhoda.

KRONIKA NESREČ

NA NASPROTNI PAS - 23. aprila ob 8.50 je 38-letna Marta K. iz Novega mesta vozila osební avto po lokalni cesti iz Cegelnice proti Zalogu. Ko je pripeljala v bližino Ceste vasi, je iz neznanega vzroka zapeljala na levo polovico vozišča. V trenutku, ko je nasproti pripeljal 46-letni Jože G. iz Novega mesta. Voznik je zaviral in se umikal, vendar trčenja ni mogel preprečiti. V nesreči sta se voznica in

Snov za usnje, apno ali heroin?

S skoraj 26 tonami kemikalije bi lahko po navedbah policije izdelali skoraj 10 ton heroína

NOVO MESTO - Po Dolenjski se je že dober mesec govorilo o obsežni policijski akciji, v kateri so kriminalisti temeljito premetali stanovanje Jožeta Papiča, z računalnikov njegovega podjetja **Biro 5** pa naj bi skopirali tudi tiste podatke, ki so bili že zbrisani. Prejšnji teden smo le dobili tudi uradno informacijo policije, ki je ovadila dva osumljenca, zadeva pa je že naletela na burne odmeve, saj obtožena stran navedbe policije zanika.

Tako so novomeški kriminalisti na podlagi suma, da družba z omejeno odgovornostjo **Biro 5** pri svojem poslovanju uporablja ponarejene listine, ki so podlaga za uveljavljanje določenih ugodnosti pri prometu blaga, na osnovi odredbe preiskovalnega sodnika opravili več hišnih preiskav. Ugotovili so, da je **Biro 5** nabavil 25,9 tone kemične snovi - anhidrida očetne kisline, ki se lahko uporablja tudi za izdelavo heroína. Iz tolikšne količine bi lahko izdelali kar 10 ton heroína, po nekaterih drugih izračunih pa celo 100 ton! Surovino naj bi podjetje nabavilo na podlagi ponarejene izjave končnega uporabnika, da se le-ta ne bo uporabljal za izdelavo narkotikov, drog in psihoaktivnih izdelkov. Kriminalisti so ugotovili, da končni uporabnik ni naročil niti nabavil omenjene snovi, zato so prepričani, da kemikalija očitno ni bila namenjena legalnemu tržišču.

Kriminalisti so raziskovali tudi sum prodaje okrog 200.000 tablet mamil fenitilina, ki je bolj znano pod imenom captagon.

Snov spodbuja centralni živčni sistem in lahko povzroči odvisnost. Captagon v Sloveniji velja za mamilo in ni predviden za zdravljenje, cena za posamezno

tabletko pa se v tujini giblje od 3 do 8 ameriških dolarjev. "Pri vseh zadevah je slaba tolažba, da kemikalija in tablete niso končale na našem tržišču. Očitno pa je, da se Slovenija poskuša, v nekaterih primerih tudi uspešno, uporabljati kot tranzitno območje in kot odskočna deska za dobavo mamil v tujino," je bilo zapisano v policijskem sporočilu.

Na policijsko sporočilo je odgovoril tudi pooblaščenec **Biroja 5** odvetnik Milan Krstič: "Policija z več kot enomesečno zamudo javnosti poroča o svojih začetnih ugotovitvah, ki so nepopolne, pomanjkljive in nepreverjene. **Biro 5** je bil le člen v verigi družb, ki so sodelovale pri nakupu in prodaji kemične snovi, za katero se trdi, da bi se lahko uporabljala za izdelavo heroína. Trditve, da končni uporabnik ni naročil niti kupil omenjene snovi, ne drži.

Naročnik, podjetje iz Makedonije, je posredovalo družbi **Biro 5** ustrezno izjavo o tem, da se blago ne bo uporabljalo v nedovoljene namene, pač pa v usnjarski industriji in proizvodnji apna." Blago, po besedah odvetnika, ni bilo pripeljano v Slovenijo, zaposleni v **Biroju 5** pa niso vedeli, da je ta snov na

kakršenkoli način sporna. Kot je povedal Jože Papič, je o tabletah fenitilina prvič slišal šele iz časopisov. "Povsem normalen posej s kemikalijo, ki ni bil nič posebnega, je tako izpadel kot aferi. Kriminalisti pri preiskavah niso našli nobenih mamil ali sledi o njih, vzeli so le dokumentacijo. Trgovanje z omejenjo kislino je čisto legalno, saj je v prosti prodaji, tako kot na primer papir ali polivinilaste vrečke, slednje tudi uporabljajo za trgovanje z mamil, pa niso sporne," je dejal Papič. "Le novomeški policisti vedo, zakaj menijo, da je podjetje **Biro 5** odgovorno za izpeljavo navedenega posla, čeprav je v poslu sodelovalo kar nekaj podjetij.

Po prepričanju Biroja 5 gre za zlonamerno trditev organov, ki se ne morejo sprizjanziti z dejstvom, da v tej državi o tem, ali je kdo storil kaznivo dejanje ali ne, odloča sodišče in ne policija. O tem, ali je bila sporna snov namenjena za proizvodnjo apna, usnjarsko industrijo ali morda za proizvodnjo heroína, bo torej odločilo sodišče.

Trditve o ponarejenih papirjih, vsaj kar zadeva **Biro 5**, ne držijo in niso dokazane. Družba **Biro 5** ugotavlja, da je policija presešla pooblastila, ki jih ima, ko je dala v javnost sporočilo, ki se nanaša na zadevo, ki ni nova in ki je že v pristojnosti novomeškega okrožnega sodišča," meni Krstič. **T. GAZVODA**

ALKOHOL NAREDIL SVOJE

SEVNICA - V soboto, 27. aprila, dopoldne je Jurij Z. iz Zavrtača prišel domov močno vinjen. Začel je pretepati in zmerjati Ido H. Ob prihodu policistov je s kršitvami nadaljeval, zato so ga odpeljali na sevniško policijsko postajo, kjer je alkokest pokazal kar 2,3 promila alkohola v izdihnjem zraku.

POZOR, VABE ZA LISICE

Veterinarska uprava Republike Slovenije v teh dneh do predvidoma 13. maja opravlja spomladansko vakcinacijo lisic proti steklini, s čimer se lisice aktivno imunizirajo in se tako prepreči širjenje bolezni. Ob izkorenitvi t.i. urabane stekline z redno vakcinacijo psov pomeni steklina lisic nenehno grožnjo za prenos bolezni preko domačih živali na ljudi. Polaganje vab veterinarska uprava opravlja s posebej prirejenimi avioni iz višine 300 metrov, ki jih vodijo piloti domačih športnih društev. V tem času psom (razen službenim) ni dovoljeno prosto gibanje. Po zahtevah mednarodne zdravstvene organizacije je potrebno vsak stik z vsebino vabe obravnavati kot ugriz stekle živali. Če pride vsebina vabe v stik s sluznico ali svežo rano, je potrebno mesto dobro izprati in umiti z milom ter nemudoma obiskati najbližjo antirabično ambulanto območnega zdravstvenega zavoda, kjer bodo strokovnjaki zdravstvene organizacije poskrbeli za prizadetega.

Ministrovi odgovori Potočanov niso zadovoljili

Več zaščite policije

LOŠKI POTOK - 25. aprila so okrogle mize v Loškem Potoku o cestni infrastrukturi v občini in državni meji udeležili tudi ministri Andrej Šter, Nace Polajnar, Benjamin Henigman, Anton Šajn in Franc Henigman. Minister Šter je spregovoril o vlogi policije ob meji in o skrbi za te kraje, da ostanejo poseljeni. Udeleženci okrogle mize so mu zastavili niz vprašanj: zakaj toliko policije v naseljih, kjer ljudje pogosto plačujejo prekrške, medtem ko policija ne nudi zaščite; zakaj ne uredijo mejnega prehoda v Novem Kotu, kjer se prebivalci počutijo utesneje; zakaj je prepovedan promet s tovornjaki na delu republiške ceste, saj je to ovira za razvoj gospodarstva...

Šter v bistvu ni odgovoril nič, kar bi ublažilo gnev občanov, govoril pa je o tem, da bi moralo biti več domačinov policistov, ki razmere bolje poznajo. Glede razdeljenosti občine na dve upravni enoti je menil, da je teh težav kar veliko in da se težko rešujejo, glede mejnega prehoda pa je dejal, da je bil sporazum že večkrat tik pred podpisom. Anton Šajn je dejal, da je cestna problematika tudi v tej občini pereča. "Zal lahko ceste le krpamo. Načrtujemo odprtje Črnega Potoka, cesto do Novega Kota in cesto v Loško Dolino. Težava pa je, da je na teh cestah premalo prometa. Trudimo se tudi, da bi nekatere ceste pre-kategorizirali in ne bi bile več v breme občine," je dejal. Prisotni so menili, da gostota prometa ne more biti merilo, saj v stanju, kakršne so ceste, promet največkrat sploh ni mogoč. **A. KOŠMERL**

GROZIL S PIŠTOLO

PIŠECE - 19. aprila med 18. in 19. uro je v Pišecah prišlo do prepira med 47-letnim M. K. iz Glogovega Broda in 56-letnim M. Š. iz Pišec. Med preprirom je M. Š. iz stanovanjske hiše prinesel plinsko pištolo, jo repetal in M. K. grozil, da ga bo ustrelil. Policisti so pištolo zasegli in zoper M. Š. napisali ovadbo.

Začelo se je sojenje Marjanu Anžurju

Obravnava prekinjena

NOVO MESTO - Prejšnji teden se je na novomeškem okrožnem sodišču začelo sojenje Marjanu Anžurju, nekdanjemu prvemu možu holdinga IMV in sanatoriju proizvajalca avtomobilov in prikolice v Novem mestu. Obtožba ga v zvezi z Adrio Caravan obtožuje poskusa kaznivega dejanja zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe in pridobitve večje premoženjske koristi zase in za druge. Marjan Anžur naj bi očitano kaznivo dejanje začel, ne pa tudi dokončal, s tem da je kot predsednik poslovnega odbora holdinga IMV, ki je bil lastnik tovarne prikolice Adria Caravan, oktobra 1991 brez sklepa organov upravljanja in brez predhodne vloge za vpis v register podjetij v tujini s kapitalom v višini 250 tisoč francoskih frankov v Parizu ustanovil delniško družbo Adria International. Po obtožnici naj bi to družbo dokapitaliziral z 213 tisoč francoskimi franki in emisijo 213 delnic v korist dveh zasebnih družb iz Luksemburga in Švice, ki sta tako postali 46-odstotni lastnici Adrie International. Anžur naj bi po obtožnici na to družbo prenesel delnice in revalorizirane deleže podjetij Adrie Caravan v tujini v skupni vrednosti skoraj 15,7 milijona nemških mark, 51 odstotkov neto aktivne AC, ki je znašala 36,44 milijona mark in brezplačno uporabo blagovne znamke Adria. Z

Na okrožnem sodišču se je obtoženi že zagovarjal, zaslišana pa je bila ena prič. Marjan Anžur je med drugim povedal, da se ne čuti nič krivega in da so se sanacije Adrie Caravan lotili resno in strokovno in si nikakor ne bi mogel privoščiti očitane. Priča Miran Verdelj pa je med drugim dejal, da se mu je zdel projekt vse-skozi sporen in naiven. V nadaljevanju obravnave bodo zaslišani še Danilo Plesničar, Cirila Zajc in še nekateri drugi, ki so sodelovali pri omenjenem projektu.

vsem očitanim naj bi za društvo Eurofinance pridobil protipravno premoženjsko korist v višini 21,5 milijona mark zase in za Andrea Poschacherja pa za vsakega po 1.235 milijona mark. To mu ni uspelo zaradi upora delavcev AC, posredovanju agencije za privatizacijo in sklepa upravnega sodišča o moratoriju na del zakona o podjetjih. Eurofinance pa je po plačilu odškodnine v znesku 19,6 milijona tolarjev vrnil 213 delnic in se odpovedal solastništvu v AI.

po dolenjski deželi

- Proti koncu aprila je neznanec ob lokalni cesti Jordan Kal v potu svoje obraza naložil tri hlode, ki jih je lastnik A. K. iz Mirne Peči pripravil, da jih bo odpeljal domov. Neznanec mu je očitno hotel pomagati, a kaj, ko se je pozabil pozanimati, kje stanuje lastnik.
- Policistom se pogosto zgodi, da vozniku zaradi vinjenosti prepovedo vožnjo, prepovedi pa ta ne upošteva, in tako ponovno pade v policijske mreže. Poseben primer je bil 45-letni D. C. iz Melike. Policisti so ga ustavili v Rosalnicah in ugotovili, da je le malo prevečkrat videl dno kozarčka. Sledila je običajna prepoved vožnje, voznik pa je moše v modrem lepo prosil, naj ga odpeljejo domov. Očitno je bila ta poteza le krinka, saj je bil že pol ure kasneje spet sam sposoben sestiti za volan. Kako je mogoče tako hitro treznenje, bo pojasnil tudi sodniku za prekrške, zadeva pa je zanimiva tudi z medicinskega stališča.
- Se bolj je bil prepričan o svojih sposobnostih 38-letni J. A. iz Zalok, ki so ga 24. aprila ustavili sevniški policisti. Prepovedi vožnje ni upošteval, pač pa je pogumno peljal naprej. Njegova korajža je pravzaprav razumljiva, saj je alkokest pokazal kar 2,34 promila alkohola v izdihnjem zraku, kljub junaškemu nastopu pa ni mogel preprečiti policistom, da mu ne bi razkazali notranjosti policijske postaje.

NOVA ŽRTEV MAGISTRALKE

ZALOKE - 24. aprila ob pol peti uri zjutraj se je na magistralni cesti M1 Gmajna - Obrežje zgodila huda prometna nesreča, v kateri je ena oseba izgubila življenje. 50-letni državljan Bosne in Hercegovine je vozil tovornjak proti Obrežju. Pri Zalokah je nenadoma zapeljal na nasprotni pas, v tistem trenutku pa je nasproti pripeljal 20-letni Zagrebčan. Vozili sta silovito trčili, v nezgodi pa je umrl sopotnik v osebnem avtomobilu 22-letni B. Z. iz Velike Gorice.

Žaga ne moti samo prebivalcev

Žago razširili brez dovoljenja, zazidalni načrt pa na tem območju predvideva stanovanjsko pozidavo - Hrup, prah in tovornjaki postajajo neznosni

DOLENJSKE TOPLICE - Res, da je žaga v Dolenjskih Toplicah menda že celih pet desetletij, vendar predvsem v zadnjem času povzročata med prebivalci kar nekaj hude krvi. Žago je leta 1993 od Kmetijske zadruge Krka kupil Anton Zupančič iz Straže, ki jo je v preteklem letu popolnoma prenovil in povečal zmogljivost žage za razrez hlodovine.

Žaga je toliko bolj sporna, ker je zgrajena nelegalno, brez lokalnijskega dovoljenja, po zazidalnem načrtu Na Kamenju pa je na tem območju predvidena stanovanjska pozidava, tako da žaga na tej lokaciji ni možna, kakor tudi ne posegi na objektu, ki bi stanje še poslabšali, žagarska dejavnost pa se naj se nebi tej lokaciji v neposredni sosesčini stanovanj več odvijala. Kot je povedal sekretar za varstvo okolja in urejanje prostora na mestni občini Novo mesto Miloš Dular, so na lastnikovo zahtevo za legalizacijo objekta odgovorili negativno, napoliti pa so ga v iskanje nadomestne lokacije, saj bi bila sprememba zazidalnega načrta ne le dolgotrajna, pač pa prav gotovo ne bi uspela. Lastnik žage Anton Zupančič iz Straže izjave za časopis ni hotel dati, dejal pa je, da žago še kako potrebujejo bližnji kmetje, tudi na novo lokacijo bi se preselil. V preteklih mesecih so se

stanovalci iz bližine žage s pritožbo že obrnili na inšpekcijske službe, zahtevali so prepoved, predvsem pa prekinitve izvajanja dejavnosti, kar pa se še ni zgodilo. Investitor je konec septembra lani prejel odločbo gradbene inšpekcije za odstranitev nedovoljenega objekta, po kateri bi ga moral odstraniti do 20. novembra lani. Zoper odločbo se je Anton Zupančič pritožil, dejavnost ter gradbena in urejevalska dela na objektu in okolici pa nadaljuje.

Sosede v neposredni bližini žage zaradi kratke zračne razdalje in izpostavljene lege objekta moti stalen hrup, saj žaga deluje vsak dan od 6. ure zjutraj, pogosto celo do 18. ure, in tudi ob sobotah in nedeljah. "Žaga je proti naselju v celoti odprta in brez ustrezne protihrupne bariere, hrup žage pa sočasno povečuje še delovanje kamionov, viličarja in motornih žag. Bivanje v takšnem okolju je nemogoče, v toplejšem obdobju

pa bo podobno tudi v stanovanjih. Poleg hrupa zelo moti tudi prah, ki se ob suhem vremenu useda na okna, balkone in vrtove s sadjem in zelenjavo," so zapisali krajani v pismu, ki so ga naslovili tudi na Ministrstvo za okolje in prostor. A kaj, ko zadeve na državnem nivoju tako počasi tečejo, iz dneva v dan pa lahko spoznavamo, da celo sistem sam s svojo počasnostjo spodbuja negativne posege v prostor. **T. G.**

SPORNA ŽAGA V DOLENJSKIH TOPLICAH - Žaga ne ovira le prebivalcev, saj objekt sploh ni legaliziran. Po izdani odločbi inšpektorja za odstranitev in pritožbi investitorja na ministrstvu ljudem v okolici ostaja le strpno čakanje.

Po Sloveniji zares v Beli krajini

Letošnja mednarodna kolesarska dirka Po Sloveniji se bo po ponedeljkovem prologu v Ljubljani zares začela v torek v Beli krajini - Med favoriti tudi Krkini kolesarji

NOVO MESTO - Dolenjski kolesarski delavci so bili pred tremi leti edini, ki so si upali in bili sposobni pripraviti mednarodno kolesarsko dirko Po Sloveniji. Letos bodo to največjo kolesarsko prireditev v Sloveniji pod okriljem novomeškega kolesarskega društva Cyclotour pripravili že četrtri, nastopilo bo 17 ekip s 102 tekmovalci, med katerimi sta tudi dve moštvi poklicnih kolesarjev.

Letos prvič na dirki ne bo nastopila slovenska reprezentanca, pač pa bodo na štartu vse najmočnejše klubске ekipe - Rog, Krka in Sava ter kranjsko poklicno moštvo Cantina Tollo, kjer velja poleg obeh Slovencev Hvastje in Rovščeka omeniti tudi Italijana Marca di Renza, ki je bil lani na koncu tretji. V drugem poklicnem moštvu Selle Italia Glacial bo na dirki nastopil tudi lanski zmagovalec in najboljši slovenski kolesar Valter Bonča.

Novomeščani bodo edini nastopili z dvema ekipama. V prvi bodo vrteli pedala Sandi Papež, Bogdan Ravbar, Branko Filip, Martin Derganc, Bogdan Fink in Boštjan Mervar, v drugi pa Uroš Murn, Brane Ugrešenič, Vladimir Miholjevič, Milan Eržen, Andrej Gimpelj in Pavel Šumanov. Vsi razen Martina Derganca so na dirki Po Sloveniji že nastopili, lani pa je bil na koncu najbolje uvrščen (22. mesto) Rečan Vladimir Miholjevič, ki je takrat vozil za hrvaško reprezentanco. Lani najbolje uvrščeni Novomeščani Srečko Glivar (16. mesto), bo letos sodeloval kot trener, Gorazd Stangelj, ki letos tekmuje za italijansko moštvo Fior, pa letos na dirki Po Sloveniji ne bo nastopil. Vsekakor so letošnji načrti Krkinih kolesarjev precej višji, kot so bile lanske uvrstitve. Glede na izjemno dobro pripravljenost nekaterih konkurentov, med katerimi od slovenskih kolesarjev prednjači Robert Pin-

tarič), pa bodo imeli kar precej dela, če želijo, da bo ededn izmed njih stal na zmagovalnih stopnicah, neko-

• Po prologu v Ljubljani se bo prava dirka začela s prvo etapo v Beli krajini. Urnik dirke in kraji, kjer bo le-ta potekala, so obširneje predstavljeni v posebni prilogi, ki je danes vložena v Dolenjski list.

liko lažje pa bo doseči vsaj kakšno etapno zmago. Glede na formo, ki so jo pokazali na zadnjih dirkah, lahko

NAŠI NA DUNAJU

DUNAJ - Tekme za Evropski pokal Dunaj 96 v praktičnem streljanju z velikimi kalibri, ki je bila od 21. do 23. aprila, so se udeležili tudi slovenski tekmovalci. Na 11 stezah se je pomerilo 176 tekmovalcev iz devetih držav. Rezultati naših so bili nad pričakovanji in spodbuda za naslednjo tekmo Austrian open v Salzburgu, selektor slovenske reprezentance Ludvig Dvojmoč pa računa na dobre rezultate naših tekmovalcev tudi na svetovnem prvenstvu v Braziliji. Na Dunaju je bil Andrej Feguš tretji, Ludvig Dvojmoč je zasedel 17. mesto, Damjan Pesek je bil 20., Samo Jakšič pa je zaradi težav z orožjem osvojil 40. mesto.

v novomeškem taboru največ pričakujejo od prerajenega Sandija Papeža, ki je letos zmagal na zahtevni in naporni dirki po poteh kralja Nikole in se izkazal na dirki Po jadranski magistrali, za etapne zmage se bodo trudili predvsem sprinterji Eržen, Mervar in Fink, pa tudi kdo od mla-

Sandi Papež je letos izvrstno pripravljen in sodi med favorite dirke Po Sloveniji.

dih lahko presenetiti. Morda je njihov skriti adut Bogdan Ravbar, ki je do sedaj dokazal, da mu naporne in dolge etapne dirke ležijo, lani pa je prišel v pravo formo šele v drugem delu dirke Po Sloveniji.

Kočevski šport je na robu

Brez dovolj denarja tudi v športu ni mogoče pričakovati željenih uspehov. To so letos na svoji koži zelo boleče občutili kočevski športniki, ki so predvsem zaradi precej neuspešnega gospodarstva v svojem koncu, ki je v preteklosti zlahka napajalo šport, na robu preživetja. Lani je zaradi zloma podjetja Avtobum dobesedno čez noč izgubil prvotnega nogometni klub, letos pa po istih stopinjah stopajo še nekateri športi.

V namiznoteniskem klubu, ki je zaradi slabega vodenja in skrbi za podmladek ter neurejenega financiranja na robu prepada, se lahko zgodi, da bo po dvajsetih letih ta igra v Kočevju utonila v pozabo. Tak razplet napoveduje trener Marjan Oražem, ki je trdno prepričan, da bi odhod Gregorja Komca pomenil dejansko konec upanja v lepšo prihodnost namiznega tenisa v mestu ob Rinži. Na nitki visi tudi obstanek ženskega odbojarskega kluba Lik Tilia, ki se več kot dve leti ubada z večnim pomanjkanjem denarja. Klub že dlje časa ne plačuje sodnikov in delegata takoj po tekmah, ampak denar, ko ga zberejo, pošljejo po pošti. Igralke že dve leti nastopajo v istih dresih, za večino drugih sicer nujnih stvari pa v klubski blagajni

denarja preprosto ni. In zgodilo se je. Zaradi denarja Kočevke v soboto niso odpotovale v Celje, kjer bi morale igrati prvenstveno tekmo v skupini za obstanek v prvi ligi. Če pred tem je bilo jasno, da nimajo več možnosti, da ostanejo v družbi najboljših. V klubu sicer delajo z mladimi, toda kmalu se lahko zgodi, da tudi tega ne bo več.

Neurejene so tudi razmere v ženskem rokometnem klubu Kočevje, ki je znan, da precej obljubi, a tega potem ne plača. Pred začetkom prvenstva so klubsko upravo okrepili s kočevskim županom, toda blagajna se zaradi tega ni napolnila in trener že ugiba, ali naj odide.

Zdaj je povsem jasno, da bo kočevsko prvotna drevo v prihodnji sezoni odrezano vsaj za eno vejo, saj je Lik Tilia že izpadla iz lige. Lahko pa se zgodi, da bo po istih stopinjah krenil še kdo drug. Podobne ali še večje težave z denarjem imajo tudi manjši klubi. Skoraj povsod se čuti tudi neaktivnost upravnih odborov, ki pa očitno nikomur ne polagajo računov za svoje (ne)delo, pa tudi tisti redki, kjer je vodstvo dejavno, ne živijo ravno v izobilju.

M. GLAVONJIČ

DUATLON V STRAŽI

STRAŽA - Tekaški klub Portoval, kamor so se, ko je prenehal delovati triatlonski klub Novo mesto, preselili nekateri novomeški triatlonci, bo v nedeljo, 5. maja, v Straži pri Novem mestu pripravil tekmovanje v duatlonu Straža 96. Tekmovanje bo na krožni progi od Straže proti Zalogu, štart ob 11. oziroma 12. uri pa bo pred kulturnim domom v Straži. Tekmovalci se bodo pomerili na dveh različnih progah. Ob 10. uri bo duatlon za pokusno namenjen rekreativcem in začetnikom (2 km teka, 6,5 km kolesarjenja in še 1 km teka), ob 11. uri pa bo duatlon Straža 96 namenjen boljše pripravljenim tekmovalcem (6,5 km teka, 26 km kolesarjenja, 3 km teka). Prijave bodo zbirali po faksu 068 21 405 in na dan tekmovanja pred kulturnim domom od 9. ure do 10.30.

KRKA V FINALU

NOVO MESTO - Kadetska ekipa odbojarskega kluba Krka je nastopala v zahodni skupini kadetske lige in se z drugim mestom uvrstila na finalni turnir, ki bo 11. maja v Slovenski Bistrici, kjer se bodo za naslov državnega prvaka pomerili z Olimpijo, Granitom Preskrbo in mariborskim Marlesom. V rednem delu lige so Novomeščani izžubili le tekmi z Olimpijo in Žuzemberkom.

Utrujeni Interier klonil v Krškem

Košarkarji krškega Interierja so v finalu pošteno namučili državne prvake - Dotokle so jih štiri zaporedne tekme vsak drugi dan - Ivo Nakič je nastopil z vročino

KRŠKO - Košarkarji krškega Interierja so minuli in ta teden poskrbeli, da je bil finale državnega prvenstva v košarki napet do zadnjega trenutka in da se je morala ljubljanska Smelt Olimpija za peto zvezdico pošteno potruditi. Odločili so Nakičeva bolezen, ubijalski tempo igranja štirih tekem na teden in utrujenost prve peterke krškega sanjskega moštva, saj so imeli Ljubljanci na razpolago več košarkarjev, ki so bili sposobni enakovredno meriti se z odličnim nasprotnikom.

Da se ne morejo več šaliti, so Ljubljanci spoznali že v Ljubljani na prvi tekmi, ko so Krčani močno zapretili, le dobri sreči se imajo zahvaliti, da so prejšnji torek, potem ko so Krčani po prvem delu vodili s 44:41 in je bilo ob koncu rednega dela 77:77, v podaljškem zmagali z 92:81. Da se Ljubljanci še iščejo, je bilo očitno na drugi tekmi, ko je Interier v Krškem z zanesljivo igro brez večjih težav z 89:81 (40:40) premagal moštvo državnih prvakov, v drugem polčasu pa je blestel predvsem Mišel Krajcar, ki je s 5 trojkami dotokel Ljubljance.

Tretja tekma v Ljubljani je bila odločilna, Krčani pa so bili zaradi Nakičeve bolezn precej oslajljeni, saj je Ivo stopil na igrišče vročičen in je bil le senca najboljšega strelca lige; pripravil je kar precej žog in dosegel zanj rekordno malo točk - le 8. Kraljevič, ki je dosegel 20 točk, se je izkazal predvsem v prvem polčasu, a sam tudi ob pomoči hitronovega McDonalda in bojevitiga Ademija ni mogel narediti vsega, Ljubljanci pa so že vodili z 2:1.

Da možnosti za zmago ni več, je bilo jasno v ponedeljek na četrti tekmi, ko se je v Krškem le zbralo nekaj več ljubljanskih navijačev kot na drugi tekmi, ko so zanje zaman ogradili in pustili prazen kar precejšnji del tribune. Težke tekme vsak drugi dan so pustile posledice na petih košar-

karih Interierja, ki večino odločilnih tekem ostanejo na igrišču vseh 40 minut. Nekaj več moči je imel le še McDonald, ki je z mnogimi izsiljenimi osebnimi napakami in presekanimi napadi komajda uspel obdržati ravnotežje na igrišču. Nakič si je sicer nekoliko opomogel, a prav velikega učinka ni imel, centra Ademi in Kraljevič pa sta si hitro prisluzila po 4 oziroma 5 osebnih napak. Ljubljanci so imeli očitno dovolj časa, da so temeljito preučili Krško peterko in proti njej postavili čvrsto in neprebojno obrambo, ki so jo Krčani s prodori pod koš razrahljali šele v prvih minutah drugega polčasa. Na drugi strani so Krčani v

• INTERIER : SMELT OLIMPIJA (izidi finalnih tekem in najboljši strelci pri Interierju): 1. tekma v Ljubljani: 83:92 (77:77, 44:41), Nakič 22, McDonald 19, Kraljevič 18, Ademi 12; 2. tekma v Leskovcu: 89:81 (40:40), Nakič 27, McDonald 22, Krajcar 21; 3. tekma v Ljubljani: 67:87 (36:36), Kraljevič 20; 4. tekma v Leskovcu: 82:89 (38:51), McDonald 26, Nakič 21, Ademi 17.

obrambi premalo sodelovali, pa tudi v napadu je žoga prepočasno potovala iz rok v roke, tako da za met ni bilo prave priložnosti.

Čeprav s Kraljevičem na klopi, se

je Interier 6 minut pred koncem Ljubljancanom približal na 1 točko (68:69), potem vse skupaj še nekaj časa držal v negotovosti. A na koncu so Krčani le morali priznati, da ima Ljubljana ta čas boljše moštvo, čeprav mu je bil Interier povsem dorasel tekme.

I. V.

ZABIJANJE - Steber obrambe krškega Interierja Mario Kraljevič se je na drugi finalni tekmi tako izkazal z zabijanjem žoge v koš. Krčani se bodo morali pošteno potruditi, da bodo Maria, ki se že ozira čez veliko lužo, zadržali v Interierju.

Naši rokometiši izpolnili načrte

AFP Dobova je tretja in je vstopila v Evropo, Krško je osmo in Akripol deveti v državi - Dobovčani naj razmišljajo o še višjih ciljih - Trebanjci bodo morali še kupovati

Če bi AFP Dobovi, Krškemu (na začetku sezone Interier) in Akripolu pred začetkom letošnje rokometne sezone v prvi slovenski rokometni ligi ponudili uvrstitve, kakršne so zasedli na koncu, bi verjetno z veseljem podpisali, da se strinjajo. Čeprav nekateri danes niso zadovoljni, velja omeniti, da je bila liga z izjemo prvo- in zadnjeuvrščenega moštva izredno izenačena.

AFP Dobova je celo sezono igrala zanesljivo. Bila je zelo nevarna tudi, ko je igrala v gosteh, kjer je razen Pivovarne Laško bila sposobna premagati prav vsakogar. Boj za naslov državnega prvaka je po petih podaljških na dveh tekmah z Gorenjem izgubila le za las, v igri za tretje mesto pa so Dobovčani dokazali, da so poleg Velenjčanov za razred boljši od ostalih, saj so utrujeni in brez pravega motiva tudi na zadnji tekmi s 24:23 (13:10) premagali Primorske novice Pro mak ter se tako uvrstili na evropsko rokometno sceno. Dobova bi prav lahko osvojila drugo mesto, vendar razlika ni velika in tega ne kaže objektivati. Klub je tudi finančno stabilen, in čeprav imajo Celjani na razpolago skoraj toliko denarja kot

vs ostali klubi skupaj, bi veljalo resno zamisliti, če si ne bi za naslednjo sezono za cilj zastavili resnejše konkurirati Pivovarni Laško.

Krčani so bili novinci v ligi in so imeli kar precej težav z denarjem pa tudi nihanje forme moštva, ki je bilo, kadar je bilo razpoloženo, sposobno premagati vsakogar. Je teden kasneje pa je lahko izgubilo z vsakim. Kljub temu nevarnosti pred izpadom ni bilo. Rokomet ima v Krškem bogato tradicijo in Krčani vsekakor sodijo v prvo ligo. V boju za 7. mesto so trčili ob ljubljanskemu Slovana, ki je bil pred ero Celjanov najboljši slovensko rokometno moštvo in dokazano eno najboljših v Evropi, kar Celjanom nikakor ne gre od rok. Uprava Krškega mora odmor do

naslednje sezone izkoristiti prevsem, da nabere dovolj denarja in da zadrži ključne igralce moštva.

Trebanjci so dosegli svoj maksimum. Če je bil njihov cilj pred sezono obstanek v družbi najboljših, so ga povsem izpolnili, le malo pa je manjkalo, da bi se lahko potegovali celo za 5. mesto. V rednem delu prvenstva so naredili le en spodsrhlaj, ko so doma izgubili s Krškim. V skupini za obstanek v ligi so si potem lahko privoščili celo tak spodsrhlaj, kot je poraz z litjskim Inženiringom Šarbkom. Za kaj več bi morali imeti kar precej močnejše moštvo, ki bi bilo sposobno zmagati tudi v gosteh in ne le pred fanatično množico navijačev na domačih tribunah, zato so klub zagretemu delu z mladimi še za nekaj let obsojeni na kupovanje igralcev, pri tem pa je velikokrat potrebno imeti tudi srečo, ne le denar.

I. V.

LOKOSTRELCI V SADINJI VASI - Lokostrelska sekcija novomeške vojašnice je v soboto v Sadini vasi na strelišču za gostilno Na gričku demonstrirala streljanje z lokom na klasične in živalske tarče. Predstavitelj se je ogledalo kar precej gledalcev, predsednik lokostrelskega kluba Novo mesto Marjan Ilar pa je povedal, da skušajo tudi s takim treningom, kot je bil ta, v klub privabiti nove člane. (Foto: S. Mirtič)

TURNIR V VITI

TREBNJE - V športnem centru Vita v Trebnjem bo v soboto, 4. maja, ob 9.30 rekreativni teniški turnir s posamezniki. Prijavnina je 1.700 tolarjev, prijavitve pa se lahko po telefonu 44 990.

PADALCI S KOBALJE

NOVO MESTO - V soboto, 2. aprila, se je s štartom na Kobalju na Tolminem začelo letošnje tekmovanje v slovenski jadrnopadalski ligi. Tokratna tekma je bila najdaljša, sedaj, saj so morali tekmovalci na zahodnimi Julijskimi Alpami preleteti kar 103 km, povrhu tega pa s izredno težavne vremenske razmere močno ovirale udeležence. Nastopili so tudi Dolenjci, člani društva Kolumbus. Marjan Grač se je dobitnik znašel in osvojil 8. mesto, Melita Šuštar je bil 36., Aleš Šaver pa 49.

ŽVAN ČETRTI

NOVO MESTO - Na prvi letošnji dirki za pokal Alpe Adria v motokrosu v Budimpešti je v dresu državne reprezentance skupaj s Kernom in Koroškom nastopil tudi Novomeščan Matej Žvan in med posamezniki v razredu do 80 ccm osvojil 4. mesto, slovenska ekipa pa je zmagala. Od Novomeščanov je nastopil tudi Jaka Može in bil osmi.

Ponovno obujen "sindrom ZTKO"

Predsedstvo ZTKO nasprotuje predlogu odbora za kulturo in šport

KOČEVJE - Ker so nekateri občinski svetniki v zadnjem času ponovno obudili ugibanja in sumnje o delu ZTKO Kočevje v zadnjih nekaj letih, je predsedstvo ZTKO županov urad posredovalo dopis, katerem obsoja takšno ravnanje svetnikov. Ob tem so zavrnili tudi predlog odbora za kulturo in šport, prenosu finančno-računovodske službe ZTKO na občino.

V dopisu predsedstvo ZTKO navaja, da je predlog o prenosu finančno-računovodske službe na občino dokaz, da predlagatelj ne ve, zakaj od kdaj je ta služba pri ZTKO in kakošno ter kako obsežno delo pravi priprav gre. Predlog spremembe ocenjujejo za neodgovorno dejanje posameznih svetnikov in odbora celoti kot predlagatelja.

Predsedstvo tudi ocenjuje, da finančno-računovodska služba niti ni potrebna za pravilno in funkcionalno delovanje ZTKO in da je bila pravilna dosedanja odločitev, da je služba pri ZTKO. Doseženi športni uspehi, ki jih postavljajo v sam slovenski vrh, po mnenju predsedstva že sami po sebi povedo veliko o delu ZTKO, služili pa naj bi tudi, da bi Kočevju prenehali govoriti o "sindromu ZTKO", kar pomeni, da ni bi se končno prenehalo z dvomi, na tolecevanji in ugibanji o delu ZTKO. Klevetanje namreč deluje nespodbudno in zaviralno na šport in delavce, kot so zapisali v dopisu kočevskemu županu Janku Veburju.

M. L.

Odlagališče odpadkov v Leskovcu pri Novem mestu je eno redkih, ki ne bo zapolnjeno do leta 2000.

za okoljsko sprejemljivo končno obdelavo tistega, česar ni mogoče ne snovno in ne energijsko izrabiti. Tako bi se močno zmanjšala količina odpadkov, ki preostanejo za odlaganje. V Sloveniji bi tako lahko zmanjšali število odlagališč ter s tem odpravili možne nevarnosti za okolje in zdravje ljudi. Navsezadnje bi se izkazali tudi kot dobri gospodarji s prostorom, ki ga v Sloveniji tako in tako nimamo na pretek.

Namesto navadnih odlagališč male tovarne

V strategiji ravnanja z odpadki pa ne gre samo za načelne usmeritve, ampak so zastavljeni tudi konkretni cilji. Začrtano je, za koliko naj bi se zmanjšala količina odpadkov v industriji gradbeništvu in energetiki. Bistveno pa naj bi se zmanjšal tudi pritisk na odlagališča komunalnih odpadkov. Do leta 2000 naj bi odlagali za 40 odstotkov manj komunalnih odpadkov kot sedaj, po letu 2010 pa za 57 odstotkov manj, se pravi da bi šlo na odlagališča precej manj kot polovico vseh nastalih odpadkov iz naselij. Za uresničenje tega cilja bo treba poleg ostalega predvsem zgraditi sodobne centre za obdelavo odpadkov, kjer bodo odpadke razvrščali, razstavljali, termično obdelovali v sekundarne surovine oziroma predelovali organske odpadke v kompost.

A kje take sodobne predelovalnice in obdelovalnice odpadkov postaviti? Znan je odpor ljudi do takih objektov. Vsi so sicer za reševanje problema odpadkov, vendar pa odlagališč in obratov za predelavo odpadkov nočejo imeti v svoji bližini, naj bodo še tako sodobni. Morda bodo prvi centri za obdelavo in odlaganje odpadkov, ki naj bi začeli delovati pri nas že prihodnja leta, spremenili odnos javnosti, saj bodo tako kot v tujini lokalnim skupnostim, kjer bodo postavljeni, prinašali dodaten vir dohodka in nova delovna mesta. Po načrtih sestavljalcev strategije ravnanja z odpadki naj bi pri postavljanju teh objektov upoštevali regijski princip, se pravi, da bi te male tovarne za obdelavo odpadkov postavili v večjih lokalnih skupnostih, saj bi bile predrage za vsako občino posebej.

Gospodinjstva bolj obremenjena

Sodobno ravnanje z odpadki namreč ni poceni stvar. V razvitem svetu plačujejo kar precejšnje denarje za celovito in učinkovito ravnanje z odpadki. Žal je tako, da tudi pri nas cena odpadka ne more biti bistveno cenejša. Izračuni kažejo, da bi morali za uresničitev začrtane strategije ravnanja z odpadki letno nameniti v povprečju okrog 16 milijard tolarjev za investicijska vlaganja. Prva leta naj bi bila vlaganja nekoliko manjša, v naslednjih pa bi porasla in preseгла povprečje. Za letošnje in prihodnje leto naj bi tako zagonska sredstva za program znašala 3,2 milijarde tolarjev, potem pa vsako leto več. Do leta 2000 naj bi obremenitev bruto družbenega proizvoda na prebivalca dosegla 1,1 odstotka. Del potrebne denarja bo zagotovila država, predvsem iz ekološko-razvojnega sklada, del ga bo mogoče dobiti iz programa Phare, zlasti sredstva za študije in projekte, precejšen del stroškov pa bo padel na lokalne skupnosti, se pravi na ramena prebivalstva.

Zanimivo je, da ni več predvideno plačevanje odvoza odpadkov po površini stanovanja, ampak po dejanski količini odpeljanih odpadkov. Ocene govore, naj bi slovensko gospodinjstvo do leta 2000 plačevalo v povprečju od 3700 do 5000 tolarjev letno kot prispevek k investicijskim vlaganjem v programe in objekte za obdelavo odpadkov. Po letu 2000 bo obremenitev gospodinjstev še večja, v primerjavi z razvitim svetom pa še vedno ne tako velika kot denimo v Nemčiji, kjer gospodinjstva plačujejo za odpadke tudi do 600 nemških mark letno. A tako je pač, enkrat je treba plačati zapitek, nkega dne pride streznitev. Prej ko pride, manjši bo račun in manj bo vse bolela glava.

MILAN MARKELJ

Razvoj da, vendar drugačen

Odpadki, ki se kopičijo po naši lju-bi domovini na sončni strani strani Alp in delajo sive lase iskalcem poti in načinov, kako jim biti kos, še zdaleč niso edina stvar, ki nas opozarja, da se gibljemo po nevarnem robu. Še veliko je stvari, ki so prav tako ali še bolj glasne, in ves svet, še posebej pa razviti, opozarja, da smo v težnji po nenehni gospodarski rasti za vsako ceno in z dobičkom kot edinim merilom stopili na tisto točko, ko tako ni več mogoče naprej; ne zato, ker bi nam zmanjkalo moči ali volje, ampak ker smo do skrajnih meja prenapeli zmogljivosti prostora, v katerem uprizarjamo to noro potrošniško dirko za gmotnimi dobrinami, ker smo okolje tako obremenili, da se grozi sesuti z nami vred. Pustimo ob strani puščave, ki so se razprostirale v notranjem svetu sodobnega človeka, in varljivo bliskanje fatamorganskih oaz duhovne sreče in miru, zaradi teh puščav svet ne propada, naš rodni modro zeleni planet Zemlja se spreminja v življenjsko puščavo zaradi človekovih nespametnih in kratkovidnih dejanj, ker svojim nepre-

tudi tako

mišljenim in sebičnim interesom podreja prav vse. Degradacija okolja je zaradi človekovih posegov v okolje že tako velika, da se povsem jasno očrtuje na obzorju možnost katastrofe planetarnih razsežnosti.

Človeštvo se ne more več obnašati kot slovitja trojica opic, ki si s šapami zatiskajo oči, ušesa in usta: spregledati mora, prisluhiti in spregovoriti. Čas je tak, da se ne da več sprenevedati. In se tudi ne več. Minili so namreč časi, ko so za tolažbo slabe vesti zadoščali kozmetični popravki okolja in romantično okoljsko vračanje k naravi, že kar nekaj časa je popolnoma jasno, da ne bo šlo brez temeljitih globalnih sprememb, predvsem v takšni odločni preusmeritvi tokov gospodarskega razvoja in življenjskih navad, da razvoj in življenjski slog ne bosta usodno škodljiva za okolje in bosta temeljila še na kakšni vrednoti več, kot sta dobiček in posedovanje stvari.

Morda je rešitev v tem, kar se je rodilo in uveljavilo kot geslo konca tega tisočletja in rešitve tako potrebne 21. stoletja - v trajnostnem razvoju. Trajnosten oziroma sonaraven ali uravnotežen razvoj je Svetovna komisija za okolje opredelila kot razvoj, "ki zadošča današnjim potrebam, ne da bi pri tem ogrožal možnost prihodnjih generacij, da zadostijo svojim lastnim potrebam". Kasneje so definicijo dopolnili s tem, da je trajnostni razvoj "težnja po izboljšanju kakovosti življenja tako, da bomo živeli v okviru nosilnih zmogljivosti podpornih ekosistemov". Gre torej za več kot le za varstvo narave, saj doktrina trajnostnega razvoja upošteva ob njem tudi skrb za kvaliteto življenja ter medgeneracijsko solidarnost in enakopravnost, poudarja etične in socialne razsežnosti človekovega blagostanja, razvoj pa dopušča le v okviru nosilnih sposobnosti naravnih sistemov.

Voditelji 179 držav so leta 1992 v Riu de Janeiru sprejeli načela trajnostnega razvoja in akcijski načrt Agenda 21 za njihovo uresničevanje. S tem je doktrina trajnostnega razvoja postala svetovna razvojna strategija. Med podpisniki je tudi podpis predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška. Slovenija je torej zavezana uresničevati načela trajnostnega razvoja.

Ali jih? Osnutek strategije ravnanja z odpadki daje pritrilne znake, žal pa jih ni mogoče raztegniti na vse slovenske strateške razvojne opredelitve. Že sam podatek, da znaša letna škoda, ki jo povzročamo okolju, 4 do 6 odstotkov BDP letno, da pa namenjamo za okoljevarstvene namene le 0,6 odstotka BDP, prepričuje drugače.

MILAN MARKELJ

Slovenija se že duši pod goro odpadkov

Gospodarska razvitost in potrošništvo naj bi ljudem prinesla raj na zemlji. Obilje dobrin in splošno blagostanje morda res osrečujeja potameznika, vendar pa tega ne bi mogli reči za raj sam, za prostor, v katerem živijo potrošniški srečneži. Ta raj je vse bolj zastrupljen, onesnažen, čezenj pa za nameček lega tudi vse bolj temna senca, ki jo meče iz dneva v dan rastoča gora odpadkov. Slovenci smo po mnogih pokazateljih, če ne že v središču potrošniškega raja, pa vsaj na poti k njemu, že zdaj pa uživamo premnoge njegove stranske "pridobitve", od onesnaženih voda do umirajočih gozdov. Pri rasti gore odpadkov smo celo enako marljivi graditelji kot naši razviti sosedi. Stvarno povedano: Slovenija se sooča s hudim problemom odpadkov, ki ga mora rešiti, predno se bomo zadušili v smeteh.

Po ocenah iz lanskega leta v Sloveniji pridelamo letno precej več kot 8 milijonov ton najrazličnejših odpadkov. Skoraj polovica jih nastane v gozdarstvu, kmetijstvu in živilskopredelovalni industriji, dobra petina v gradbeništvu, 14 odstotkov v energetiki in slaba desetina v ostali industriji. Precejšen del teh odpadkov lahko vrnejo naravi, uporabijo za prekrivne sloje na odlagališčih ali za zasipavanje, problematično pa je že zdaj reševanje končne oskrbe nevarnih in posebnih odpadkov, gnojekve, grezničnih gošč, hkrati ko se že nakazujejo problemi z velikimi količinami žlindre, pepela in sader ter z gradbeniškim odpadki, ki se bodo z nadaljnjo urbanizacijo, gradnjo avtocest in investicijsko dejavnostjo v podjetjih izjemno povečali.

Izrazito že nekaj časa narašča tudi količina odpadkov iz naselij oziroma komunalnih odpadkov. Pred petimi leti je letna količina komunalnih odpadkov v povprečju znašala 628 tisoč ton oziroma 314 kilogramov na prebivalca, zdaj pa znaša letno povprečje že 850 tisoč ton oziroma 420 kilogramov na prebivalca. S tem se Slovenija lahko primerja v razvitimi zahodnoevropskimi državami; v Nemčiji denimo pride na prebivalca letno 375 kilogramov komunalnih odpadkov, v Švici 424, v Avstriji 316. Seveda pa je treba takoj pripomniti, da smo v ravnanju z odpadki v velikem zaostanku za omenjenimi državami.

Samo da gre izpred oči

Pri nas se namreč lotevamo odpadkov iz naselij na najbolj preprost način.

neka prostora po letu 2000 samo na komunalnem odlagališču v Leskovcu (novomeška občina) in Mali Gori (ribniška občina), vsa druga so že zdaj polna ali pa se bodo napolnila v naslednjih dveh letih.

Ko ljudje v skrbi za okolje pospešeno čistijo črna odlagališča, je to hvale vredno, saj odstranjujejo potencialno nevarna žarišča onesnaževanja okolja in ogrožanja zdravja ljudi, vendar pa osnovnega problema pravzaprav ne rešujejo, saj odpadke z njih le prenašajo na bolj urejena odlagališča, ki se tako še hitreje polnijo. V takem ravnanju pa je vseeno čutiti, da sta okoljska osveščenost in občutljivost ljudi večji, kot sta bili.

Predvsem zmanjšati količino odpadkov

Ravnanje s komunalnimi odpadki je že vrsto let ena od prednostnih in temeljnih okoljstvenih nalog, ki jih v razvitem svetu skušajo kar najbolj učinkovito in celovito reševati. Slovenija se je z naraščanjem količin odpadkov, z zapolnjenimi odlagališči in konflikti, ki se vnamajo ob njih, znašla pred nujno, da pohiti in ujame Evropo ne samo v "proizvodnji" odpadkov, ampak tudi v smotrnem ravnanju z njimi. Z zdajšnjim ravnanjem smo namreč v zaostanku za 15 do 20 let.

V ta namen je nastal osnutek strategije ravnanja z odpadki, ki bo po usklajevanju na vladni ravni kmalu šel v parlament. Z njim si Slovenija srednjeročno do leta 2000 in dolgoročno do leta 2010 začrtuje poti, ki jih bo ubirala pri obvladovanju zapletenega vprašanja ravnanja z odpadki.

Osnovno načelo, ki ga bo verjetno najtežje uresničiti, sega v samo jedro problema in zahteva občutno zmanjšanje nastajanja odpadkov pri samem izvoru, tako v proizvodnji kot potrošnji. Drugo enako pomembno načelo govori o tem, da je treba odpadke snovno in energijsko kar najbolj izrabiti, se pravi, da je treba pri ravnanju z njimi poskrbeti, da se, kar je uporabnega, vrne v proizvodnjo kot sekundarna surovina oziroma vrne v naravo, kar je za to primernega, ter da se izrabijo, kar je le mogoče, za energijsko recikliranje in nazadnje poskrbi

Trdne odpadke, embalažo, odslužene predmete, izrabljene avtomobile in podobno, kar vse se uvršča pod pojem odpadki iz naselij oziroma komunalni odpadki, pobiramo in odlagamo na odlagališča. V redni odvoz odpadkov so vključene že tri četrte slovenskega prebivalstva, kar se sliši lepo in je na prvi pogled videti urejeno, vendar je resnična podoba daleč od tega. Med 53 odlagališč komunalnih odpadkov, ki so v uporabi in jih upravljajo komunalna podjetja, jih je kar 70 odstotkov takih, ki delujejo pravno nelegalno. K njim je treba pristeti še tisoče in tisoče črnih odlagališč, kamor slovenski državljani samovoljno odvažajo vse mogoče, samo da se nadležnih odpadkov znebe in da jim izginejo izpred oči. Ocena, ki so jo pripravili strokovnjaki v Poročilu o stanju okolja 1995, govori o 60 tisoč črnih odlagališčih po jamah, jarkih, grapah, brežinah, gozdovih in še kje, kamor se vsako leto odloži kakega pol milijona kubičnih metrov odpadkov. Na črnih odlagališčih naj bi po najbolj grobih ocenah ležalo okrog 10 milijonov kubičnih metrov odpadkov.

Za nameček povejmo še to, da niti eno odlagališče komunalnih odpadkov v Sloveniji ni urejeno v skladu s predpisi Evropske unije, kamor si tako želimo in se radi prištevamo.

Slovenija se torej že zdaj duši v odpadkih. A kaj šele bo, če bomo nadaljevali s takšnim ravnanjem! Večina sedanjih odlagališč v Sloveniji bo zapolnjena prej kot v petih letih, le dvanajst je takih, ki zadoščajo za deset ali več let. Za območje širše Dolenjske velja, da bo

Slastno domače sadje – do kdaj še?

FOTO: B. DUŠIČ GORNIK

Ne odhajamo samo mi v Evropo, saj v resnici Evropa prihaja k nam in z njo tudi raznovrstno sadje, ki nam ga na prodanih policah ponujajo vse leto. Dežele Evropske zveze vsako leto pridelajo preveč sadja, zato ga poskušajo prodati drugam ali pa kmetom celo plačajo, da pridelka ne dajo na trg. Kakšno bodočnost ima v taki Evropi slovensko sadjarstvo? S pritiski domačih proizvajalcev je že izdelan program razvoja te dejavnosti, ki naj bi jo spravili iz plenic še pred vstopom v EZ, da bi tam lahko hodila po svoje.

Slovenski sadjarji in strokovni krogi, ki se ukvarjajo s to panogo kmetijstva, so zadovoljni s pripravljenim razvojnim programom, ki ga je februarja pretresal in nato podprl že tudi parlamentarni odbor za kmetijstvo in gozdarstvo. Samo upamo lahko, da bo država program sprejela in ga resno uresničevala, tudi s predvideno zaščito, subvencijami in drugimi oblikami pospeševanja razvoja. Časa ni veliko, saj Evropska zveza Sloveniji ne bo dovolila širiti nasadov in je zato sadjarstvo treba okrepiti prej. Morda se bo kdo vprašal: zakaj naj bi država trošila denar, če pa lahko kupimo cenejše sadje od naših evropskih bratov? Razlogov je veliko. Sadjarstvo marsikomu na podeželju prinaša dodatne ali celo osnovne zasluge, prispeva k ohranitvi poseljenosti, ekstenzivni (travniški nasadi) pa ohranjajo tudi značilno slovensko pokrajino. Sadjarstvo ima na Slovenskem dolgo tradicijo (spomnimo se, s čim so se sladkali na cesarjevem dvoru na Dunaju!) in dobre naravne danosti. Poleg tega naša kmetijska zemljišča še niso niti približno toliko onesnažena kot evropska, zato so izredno primerna za vse bolj želeno "zdravo" pridelavo, ki ji v sadjarstvu pravijo integrirana pridelava (SIPS).

Slovinci si lahko želimo razvoja in ohranitve našega sadjarstva tudi, če bi radi še po našem vstopu v Evropo kdaj ugriznili v "ta pravo" sadje. Tisti, ki so kdaj s pohlepom gledali razloženo sadje v tujini, bodo razumeli. Bleščeča jabolka imajo verjetno do desetinke milimetra enak obseg, enako debele breskve se skoraj ne ločijo druga od druge po barvi. Izgled je vrhunski, a ko ugrizneš - no, vsak ima svoj okus, pa vendar razočaranje ostane, poželenje po takem sadju pa haj hitro splahni. To so priložnosti, ko človek začne ceniti slovensko sadje. Morda je tu priložnost. Čeprav pridelamo malo, bi morali to kot posebno dragocenost ponuditi tudi evropskemu trgu.

Prenovimo le 170 ha na leto

Po statističnih podatkih je v Sloveniji zdaj okrog 4500 ha intenzivnih in čez 30 tisoč travniških nasadov, kar je v evropskem merilu le drobna kapljica v morje. Skupno je sadjarstvu namenjenih le dobrih 5 odstotkov obdelovalnih površin, vendar pa Špela Terpin in Vesna Valant, ki sta analizirali stanje in pripravili razvojni program, ocenjujeta, da je za intenzivno sadjarstvo pridelavo primernih 20 tisoč ha zemljišč. Trenutno se s intenzivnim sadjarstvom ukvarja 1800 slovenskih kmetij, medtem ko se jih je kakih 70 povsem specializiralo in živijo samo od te dejavnosti. Velik del nasadov obdelujejo kmetijska podjetja (zadruga), vendar se njihov delež s privatizacijo manjša.

Travniški nasadi so pomembni predvsem kot sestavni del urejene krajine,

vendar je pridelava v njih večinoma namenjena za predelavo v sadne sokove in žganje ter ne pokriva stroškov vzdrževanja. Med vrstami sadja pri nas prevladujejo jablane, precej pa je še breskev in hrušk. V zadnjih letih so se povečale površine, zasajene z oljkami, breskvami in jagodami, medtem ko se je izrazito zmanjšala pridelava višenj, robid in češenj. Pidelava ribeza, po kateri je bilo znano tudi Posavje, je skoraj povsem izginila.

V zadnjih 30-ih letih pridelek po vrstah sadja ni bistveno naraščal, in čeprav je sadjarstvo ena najbolj donosnih dejavnosti na kmetijah, je bilo v zadnjih letih le malo obnov. Povprečno je bilo vsako leto obnovljenih 400 ha nasadov, največ jablan, breskev, oljk in jagod. Trenutno je z obnovami še slabše, saj se prenovi le 170 ha na leto, kar ne zadošča niti za ohranitev že obstoječih sadovnjakov! S prenovo se spreminja vrsta sadnih dreves (odvisno od tržnih možnosti), trgu se prilagaja tudi sortni izbor in posodablja tehnologija pridelave. Izrazite spremembe so se dogajale zlasti v zadnjih petnajstih letih, ko je naraščala gostota sajenj sadik, se krajašalo obdobje, v katerem je nasad dosegel polno rodnost, in se nižala starost, pri kateri so nasad krčili.

Premalo hladilnic

Kar so slovenski sadjarji že dolgo poudarjali, še vedno drži: Tehnologija pridelave v intenzivnih nasadih pri nas ne zaostaja toliko za pridelavo v Evropi, čeprav bo treba poskrbeti še za učinkovitejši prenos sodobnih tehnoloških postopkov. Država naj bi po predlaganem programu razvoja združila proračunska sredstva in kar v največji meri podprla napravo novih nasadov in obnovo starih, kar velja tudi za travniške nasade in nasade namenjene za predelavo sadja.

Zaradi velikega zaostanka v tehnologiji skladiščenja in priprave sadja za trg naj bi država neposredno podprla obnovo, razširitev in gradnjo novih skladišč in hladilnic ter opreme za pripravo sadja za trg (sortirnic in pakirnic). Slovenija razpolaga s hladilnicami, v katere je mogoče spraviti okrog 20.000 ton sadja, kar niti približno ne zadošča za ustrezno uravnovo oskrbe s sadjem čez vse leto (in tudi večje zasluge), saj v zadnjih letih samo v intenzivnih jablanovih nasadih sadjarji pridelajo čez 40.000 ton jabolk. Kot ugotavljajo na kmetijskem ministrstvu, je pomanjkanje skladiščnega prostora zadnje čase še večje, saj se lastniki hladilnic preusmerjajo k skladiščenju bolj donosnih živilskih izdelkov. Za povrh vsega predstavljajo tri četrta vseh zmogljivosti hladilnice z navadno atmosfero s hlajenjem in tudi redke s kontrolirano atmosfero so danes že zastarele. Tako so slovenski sadjarji prisiljeni prodajati ka-

kovostno sadje jeseni, ko je cena najnižja, in še to kot polizdelke namesto v končni embalaži.

Šibka točka slovenskega sadjarstva so tudi transportna sredstva, medtem ko sadjarji sami med največje pomanjkljivosti štejejo slabo kakovost sadik in nered na trgu z njimi. Zakonodaja na tem področju niti približno ni usklajena z evropsko, pa še tista, ki jo imamo, se ne izvaja, zaradi tega ni dobre kontrole niti nad domačim sadilnim materialom niti nad tistim, ki se uvaža. Iz slabe sadike pa seveda ni bogatega pridelka.

Razvoj le z državno pomočjo in zaščito

Sadjarstvo vrednostno predstavlja 6 do 7 odst. slovenske kmetijske pridelave, vendar pa razen zadnjih let ni bilo deležno pozornosti države in se je razvijalo po svoje. Pred tremi leti je država uvedla zaščitno politiko tudi na področju sadjarstva (posebne uvozne dajatve in sezonske carine, nizke carine za reprodukcijski material v kmetijstvu, oprostitev nekaterih davkov za sezonsko delo). Poleg tega zdaj namenja tudi več proračunskih sredstev za obnovo nasadov, za pomoč pri izvozu in trženju nasploh, za registriranje sadik, pospešuje tudi raziskave in poskuse ter financira genske banke.

Zdi se, da se ob državni pomoči po večji "povojni" krizi slovensko sadjarstvo spet pobira. V letu 1994 so sadjarji tako

izvozili za tretjino več sadja kot leto prej. Žal je šlo večinoma za sveče sadje (predvsem jabolka in hruške), in to v paletah kar neposredno iz sadovnjaka, medtem ko je Slovenija uvažala dražje sadje, pakirano že za končnega potrošnika. Za ureditev razmer na trgu in doseganje stabilnih cen, ki bi se jih lahko oprijeli sadjarji, ko načrtujejo razvoj, bi država morala stalno nadzirati ta trg, po potrebi sprejemati zaščitne ukrepe in celo umikati določene količine sadja s trga.

Ker je trg Evropske zveze močno zaščiten, ima Slovenija tam možnosti samo z izredno organiziranim tržnim nastopom in s prodajo kakovostnih, za ta trg primernih pridelkov. Njena priložnost je tudi slovenska integrirana ter človeku in naravi prijazna pridelava (SIPS), ki je vzbudila veliko zanimanja med sadjarji, vendar doslej na trgu ni bila ustrezno nagrajena.

Organizirano trženje in blagovna znamka

Slovenija izvozi največ jabolk, večinoma v nekdanje države Jugoslavije (Hrvaška, BiH), medtem ko največ hrušk izvozi v Italijo. Bivša jugoslovanska tržišča so gotovo tudi v bodoče velika priložnost za naše sadjarje, poleg tega pa ne bi smeli zanemariti niti trgov Vzhodne Evrope, ki so razen Poljske in Armenije, vsi uvozniki jabolk. Predvsem bi morali že zdaj izkoristiti dostopen trg držav CEFTE. Po-

leg tega pa gre računati tudi na povečano porabo svečega sadja doma ter morda na boljše in dolgoročneje sodelovanje z domačo predelovalno industrijo, ki zdaj večji del potrebnega sadja uvaža.

Ker med osnovne pomanjkljivosti slovenskega sadjarstva sodi tudi slaba organiziranost pridelovalcev in neučinkovito trženje, bi morali med prednostne naloge razvoja sadjarstva zapisati ravno to. Pobude za organiziranje so sicer v rokah sadjarjev samih, vendar pa ga država lahko spodbuja tako, da ponudi finančno pomoč le pridelovalcem, ki se združujejo v zadruga ali druge oblike tržnih skupnosti. Namesto dostikrat neučinkovite obrambe pred točo naj bi država sofinancirala raje protitočne mreže in zavarovalne premije, ki dosegajo že do 30 odstotkov vrednosti pridelka. Podpirala naj bi tudi promocijo zaščitne znamke slovenskega sadja in opredelila merila za delovanje svetovalne službe. Sadjarji opozarjajo, da že dobivajo resne ponudbe tujcev, ki so pripravljene jeseni odkupiti ves pridelek in ga prodajati pod svojo blagovno znamko.

Slovenija naj bi torej še pred vstopom v Evropsko zvezo povečala obseg obnove sadovnjakov tako, da bo potem lahko kar v največji meri izkoristila svoje naravne danosti. O konkretnem številu obnovljenih in nanovo postavljenih nasadov ter o ceni za to še nihče ne govori.

BREDA DUŠIČ GORNIK

ČETRT STOLETJA BELOKRANJSKEGA MUZEJA

V muzeju zagnani kot nekdanj

1. maja 1951 so v Metliki slovesno odprli Belokranjski muzej, ki je po skromnih in težkih začetkih v 45 letih prerasel v eno najpomembnejših kulturnih ustanov v Beli krajini. Ob otvoritvi so bile zbirke kar na treh različnih krajih v mestu in šele ob 25. obletnici ustanovitve muzeja so bili urejeni zadnji razstavniki v metliškem gradu.

Do ustanovitve Belokranjskega muzeja je pripeljal veliko srečnih naključij in okoliščin. Misel o njegovem ustanovitvi je bila živa že od leta 1910, ko je bil v Črnomlju ustanovljen odbor društva za spoznavanje Bele krajine. Ta naj bi pripravil vse potrebno za ustanovitev Belokranjskega muzeja, a do tega ni prišlo ne takrat ne leta 1932, ko je bil v Metliki pri Tujskoprometnem društvu osnovan muzejski odtsek. Za muzej so namenili opuščeno in precej dotrajano Martinovo cerkvico ter jo začeli obnavljati, delo pa je prekinila druga svetovna vojna. Šele ko je bilo leta 1949 v Metliki ustanovljeno Muzejsko društvo, so člani obnovili cerkvico in začeli zbirati muzejske predmete. Toda za vse muzejske zbirke je bila cerkev premajhna. V njej je bila na ogled le arheološka zbirka, kulturnozgodovinska in etnološka zbirka je bila v metliški proštnji, zbirka narodnoosvobodilnega boja pa v mestni hiši.

Med 22 ustanovnimi člani muzejskega društva, ki je leta 1951 ustanovilo Belokranjski muzej, kar je eden redkih ali celo edinstven primer v Sloveniji, je bil tudi prof. Jože Dular. Trideset let je vodil društvo in z izrednim smislom za muzeološko delo ravnateljaval v muzeju, v katerem je pustil svoje življenjsko delo. Prav njemu, ki je prijel za vsako delo, ki je bilo v prid muzeju, gre zahvala, da so Belokranjci lahko ponosni na svoj muzej. Tik pred 45. rojstnim dnem muzeja je ravnateljstvo prevzela v svoje roke dipl. etnologinja in profesorica umetnostne zgodovine Andreja Brancelj-Bednaršek, ki je šele tretja, ki vodi to ustanovo. Pred njo je petnajst let uspešno krmaril v muzeju prof. Zvonko Rus. Čeprav se novopečena ravnateljica dobro zaveda, da časi niso naklonjeni kulturi in s tem tudi muzealstvu ne, ni preveč črno-gleda. "Prof. Dular je kot oče belokranjskega muzealstva začel iz nič in je postavil zbirke, kar je ogromno delo. Profesor Rus je nasledil že veliko in začel prenavljati grad, v katerem domujemo. Meni bi moralo biti kot ravnateljici še veliko lažje kot predhodnikoma," je optimistična Branceljeva.

Njene oči so že uprte v leto 2001, saj naj bi do 50. obletnice muzeja prenovili vse zbirke. Ve sicer, da je sedanja postavitve še vedno zanimiva in da so tisti, ki prvi obiščejo muzej, presenečeni nad pestrostjo in bogastvom razstavljenega gradiva. Toda v muzeju čutijo, da morajo zbirke posodobiti po vseh modernih merilih in jih dopolniti z novimi spoznanji zadnjih let. "V zadnjem času v muzejih ne govorijo več o stalnih razstavah, pač pa naj bi jih vsakih nekaj let na novo postavili. A ker gre za velike stroške, tega v glavnem ne uresničijo. Imamo pa kljub temu srečo, da so na upravi za kulturno dediščino pri ministrstvu za kulturo razumevali do naših načrtov," pravi ravnateljica. Da je to res, je dokaz prenovljena zbirka novejših zgodovine, ki bo odprta prihodnji teden, medtem ko je na ministrstvu že odobren denar za obnovo etnološke zbirke, ki jo bodo pričeli na novo postavljati še letos. Problem vseh muzejev, kakršen je belokranjski, ki imajo sedeže v historičnih objektih, pa je, da se morajo skoraj bolj posvečati obnovi in vzdrževanju stavb kot delu v muzeju. Muzej v Metliki ima srečo, da imajo zanj razumevanje tudi na občini.

Danes obišče stalne in občasne razstave v Belokranjskem muzeju, ki ima tudi krajevno muzejsko zbirko v Semiču in Župančičevo spominsko zbirko v Viniču, okrog 20 tisoč obiskovalcev na leto. Po slovenski vojni se je njihovo število podvojilo. Takrat so začeli v muzeju razmišljati, ali vsem tem ljudem tako oni kot tudi drugi v Beli krajini nudijo dovolj. Ugotovili so, da ne. Zato nameravajo opremiti pedagoško sobo, kjer bi jim v pomočjo multivizije nazorneje predstavili Belo krajino. Dobro vedo, da sta klasično vodstvo in neposredni stik z obiskovalci zelo pomembna, a kaj, ko jih poleg pomanjkanja denarja še najbolj tepe premalo zaposlenih, saj v muzeju delajo le štirje, nikoli pa jih ni bilo več kot pet in jih najbrž tako kmalu tudi ne bo. Toda če je kje kdaj držalo, da se zgodovina ponavlja, to zagotovo velja za zaposlene v muzeju v Metliki. Tako kot so pred desetletji zagnanci v glavnem delali zastoj, iz ljubezni in zanimanja ter zbrali številne od deset tisoč predmetov, od katerih je za mnoge zmanjkalo prostora v petnajstih sobah stalne zbirke, tudi danes zaposleni v službo hodijo z veseljem. Z zagnanostjo se lotijo vsakega dela, tudi izven delovnega časa, na petek ali na svetek, ter na laž postavljajo vse, ki trdijo, da danes ni več udarnega dela. Skratka, živijo z muzejem, tako kot je z njim živel njegov osnovec.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Stebri Belokranjskega muzeja: prof. Zvonko Rus, ravnateljica Andreja Brancelj-Bednaršek in prof. Jože Dular.

V pričakovanju papeževega obiska

Andrej Saje

Letošnje leto bo našo državo zaznamoval zelo pomemben dogodek - prav kmalu, 17. 18. in 19. maja, jo bo prvič v zgodovini obiskal poveljar rimokatoliške Cerkve papež Janez Pavel drugi, z njim pa se bo na treh krajih, tako se vsaj pričakuje, srečalo veliko naših vernikov in ostalih. Tudi zato smo tokrat v goste povabili duhovnika Andreja Sajeta, našega rojaka, doma z Velikega Kala pri Mirni Peči, ki že skoraj dve leti opravlja delo tajnika nadškofa dr. Alojzija Šuštarja. Andrej meni, da bo srečanje s svetim očetom le še utrdilo krščansko vero, ki ima pri nas dolgo tradicijo - prav letos namreč praznujemo 1250 let zvestobe Cerkvi.

• Vsač človek v življenju opravlja neko delo, če ima srečo, potem celo takšno, ki ga res veseli in izpolnjuje. Menite, da je vsak že poklican za določeno poklic, in ali je bila vaša odločitev za duhovniškega, ki ni čisto navaden, težka?

Pri vsaki stvari je težko, dokler se ne odločiš. Pri meni je šlo takole. V Novem mestu sem leta 1985 končal srednjo naravoslovno-matematično šolo, potem sem šel k vojakom v Bitolo v Makedonijo, po vrnitvi pa sem v Ljubljani vpisal študij gradbeništva. Toda po mesecu in pol sem se premislil oziroma dokončno odločil za duhovniški poklic, o katerem sem razmišljal že prej. Odločitev je bila težka, ker je to temeljna življenjska odločitev in ima posledice za vse življenje. Toda ko je bilo to za mano, sem bil zelo pomirjen in srečen, ker sem čutil, da me Bog kliče. Vsač duhovniški poklic je sad mnogih molitev in žrtev. Razlika med duhovniškim, redovniškim ali misijonskim in ostalimi poklici je ravno ta, da pri prvih Bog kliče človeka. Sam se sicer nikoli ne bi odločil za ta poklic. Za druge pa se odločamo po svoji presoji, nagnjenostih in možnostih. No, moji starši so to lepo sprejeli, ravno tako tudi nekateri v okolici. Nekaterim pa se zdi to nerazumljivo. Pred kratkim me je na primer nek moški vprašal, kolikšno plačo dobim za svoje delo. Ko sem mu povedal, da plače nimam in da duhovniki živimo od mašnih darov, je rekel, da se to ne izplača. Res je torej, da duhovniški poklic lahko razumeš samo v luči vere.

• Delo duhovnika vas torej osrečuje. Kaj je najlepše pri tem poklicu in kako ste sprejeli celibat?

Ta poklic je nekaj posebnega tudi zato, ker nudi posebno notranje zadovoljstvo. Sreča je v tem, da z nerazdeljenim srcem živiš duhovništvo in lahko veliko ljudem pomagaš, da so bolj srečni. To pa si želimo vsi. Danes je veliko stisk in trpljenja v družinah, ljudje se ne ali pa se premalo pogovarjajo. To se da razbrati tudi pri spovedih, kjer ljudje zaupajo svoje težave. Opažam, da tukaj v Ljubljani ljudje prihajajo k spovedi res s tem namenom, ker se poleg sprave z Bogom želijo še pogovariti. Pripovedujejo najrazličnejše življenjske zgodbe, predvsem je veliko mladih. Rad spovedujem, je pa

poslušam nekatera predavanja iz svetopisemskega področja. Žal zaradi časovne stiske vseh predavanj ne morem obiskovati. Doba kaplana je v različnih škofijah različna, v naši je pet let, ni pa vedno enako. Če so potrebe, lahko duhovnik opravlja naloge župnika že prej, čeprav še nima vseh izpitov. Vsi duhovniki moramo namreč po posvečenju še pet let opravljati tečaj, najprej tri leta kaplanski in zatem župniški. Potem dobiš uraden naziv župnik. No, mene je še prej kot po dveh letih v Grosuplju poklical nadškof in vprašal, če bi bil njegov tajnik. Bil sem presenečen in sem rekel, da se ne čutim primerne, toda če me je izbral, potem sprejemem. Ko sem z diakonskim posvečenjem postal duhovnik ljubljanske nadškofije, je nadškof Šuštar dobil jurisdikcijo in lahko z mano razpolaga po svoji presoji. Ravno tako tudi nastavlja duhovnike za župnike, kaplane in druge službe v škofiji. Nadškof mi je z ime-novanjem za svojega tajnika izkazal veliko zaupanje in to je velika odgovornost.

• Kakšne so vaše obveznosti kot nadškofov tajnik?

Moja služba je odgovorna, tudi zato, ker sem v središču cerkvenega in političnega dogajanja. Že samo ime tajnik pa pove, da moram držati stvari tajne. Tajnik torej veliko ve in malo govori. Moja glavna naloga je, da pomagam nadškofu, da dobro opravlja svoje poslanstvo. Moje delo se razteza na različna področja. Delam v pisarni in skrbim za stike z duhovniki in z javnostjo ko pripravljamo razne slovesnosti), odgovoren sem za tiskovni urad nadškofijskega ordinariata - javnost obveščam o pomembnejših dogajanjih in obiskih na škofiji, skrbim tudi za bogoslužje v stolnici ob raznih slovesnostih, ko ima mašo nadškof Šuštar. Vsakič se je treba posebej dogovoriti o poteku, kakšno bo sodelovanje s strani duhovnikov, vernikov itd. Sedaj spomladi imamo veliko birm po vsej nadškofiji. Nadškof veliko hodi okrog, obiskuje tudi bolne duhovnike v bolnišnici in po župnijah; v glavnem sem vedno zraven, ker sem tudi njegov sofer. Pogosto je povabljen na razne sprejeme ob različnih državnih praznikih in ob drugih priložnostih, ker ima velik ugled v naši državi. Nemogoče pa je, da bi sprejel vsa vabila. Tudi sam ima veliko obiskov: duhovnikov, vernikov, naših in tujih veleposlanikov ter drugih. Moja naloga je še urejanje Sporočil slovenskih škofij, to je interni mesečni informativni list za vse tri slovenske škofije. Skratka, delo je zelo razgibano in zahteva veliko samoiniciativnosti. No, sedaj že bolje poznam stvari kot na začetku, saj to službo opravljam skoraj dve leti - to bo 15. avgusta.

• Kakšen je vaš delovni dan, ostane kaj časa za sprostitve? Glede na to, da veliko ur na dan preživite z nadškofom - kako se razumeta?

Z njim se zelo dobro razumem, ker je izredno plemenit in pozoren človek. Delati z njim je res veselje in ni prenaporno. Je pa zame delo tajnika nekaj čisto novega in sedaj pastoralnega dela prak-

tično nimam več - no, lani sem imel v stolnici mladinski verouk. Vstanem ob 5.20, čez slabe pol ure imam hvalnice, ob 6. uri mašo, potem dnevno molitveno uro, ob 6.45 je zajtrk, od 7. do 8. ure je prosto. Takrat se še kaj pripravim za čez dan, preberem dnevne časopise ipd. Moja dolžnost je namreč tudi ta, da nadškofa čimbolj obveščam o tekočih družbenih dogajanjih. Od 8. do 13. ure sem v pisarni, popoldne pa delam v svoji sobi ali pa grem z nadškofom na razne obiske, sprejemamo goste, politike itd. Ob 18.30 je molitev, uro kasneje večerja, potem pa prosto, čeprav veliko dela, ki mi ga ostane čez dan, ostane še za nočne ure. Prostega časa je torej zelo malo. Načelno imam vsake dva tedna prost dan. Predvsem pogrešam naravo, tako da grem v prostem času rad v planine, da se sprostim, pa seveda domov.

• Kot nadškofov tajnik ste verjetno vseskozi spremljali priprave na obisk papeža Janeza Pavla II. Kako ste jih doživljali in kakšno je po vaši oceni sodelovanje med cerkvenim in državnim pripravljalnimi odborom?

Priprave so se začele lani jeseni (daljna, bližnja in neposredna priprava), sedaj pa se že počasi iztekajo, kar seveda pomeni, da so vedno bolj intenzivne in konkretne. Za zdaj je prijav manj, kot smo pričakovali. Ob tej priložnosti vabim seveda tudi bralce Dolenjskega lista, da se nam pridružijo na enem od treh srečanj s papežem. Ves čas priprav smo se na obeh straneh zavedali, da papežev obisk ni samo državniški, ampak predvsem pastoralni. Vključuje množična srečanja papeža z verniki in vsemi, ki bi se jih želeli udeležiti, in sicer v Ljubljani, Mariboru in Postojni. Organizacija samih prireditev je zelo zahtevna in predvsem za varnost se trudi Ministrstvo za notranje zadeve RS. Mislim, da oba pripravljalna odbora, tako državni, ki ga vodi minister Andrej Šter, kot tudi cerkveni pod vodstvom pomožnega škofa Alojza Urana dobro sodelujeta. Sicer bi bilo nemogoče izpeljati organizacijo tako zahtevnega obiska. Še pomembnejša pa je duhovna priprava, ki je ves čas zelo intenzivna. Molitvena veriga slovenskih redovnikov in redovnic poteka že eno leto, po mnogih župnijah molijo rožni venec in posebno molitev za papeža, na različnih srečanjih spoznavamo papeževo osebnost in njegov nauk itd. Seveda lahko v vsem tem nekdo vidi le nekakšno predstavo in spektakel, za večino pa sem prepričan, da bo srečanje s papežem pomenilo veliko več - utrditev vere in krščanskega življenja za prihodnje.

• Sam papež je ob obisku naše delegacije v Vatikanu dejal, da se veseli obiska v Sloveniji. Kako bi označili pomen obiska svetega očeta in ali ste se že kdaj srečali z njim?

Papež prihaja k nam po večkratnih povabilih naše države in Cerkve. Najprej je bilo rečeno, da bo prišel leta 1985, no sedaj pa bo pri nas letos. Prvič je, da prihaja k nam uradno na obisk sploh kakšen papež. Zato je to velik zgodovinski dogodek ne samo za verne ljudi, ampak tu-

di za neverne. Papež ima namreč po vsem svetu veliko moralno avtoriteto, saj na prvo mesto postavlja človeka, nepovnovljivega v svoji identiteti, in zagovarja vrednote, ki so večno veljavne. Nekaj posebnega je tudi po svojih mnogih potovanjih in okrožnicah in po tem, da evangelij podaja na nov in današnjim ljudem razumljiv način. Zanima se za vprašanja ljudi današnjega časa in jih tudi rešuje, zato lahko rečemo, da je sodoben. Papežev obisk je pomemben tudi zato, ker prihaja v letu, ko Slovenci praznujemo 1250 let krščanstva. Zato seveda ni isto, ali si papeža ogledamo doma po televiziji ali pa doživimo živo srečanje s Petrovim naslednikom. Bo pa dobro poskrbljeno za obiskovalce - vsak bo s simboličnim denarnim prispevkom, ki ni vstopnica, dobil dežni plašč, stolček in malico ter knjižico z vsemi besedili, berili, pesmimi in nagovori, da bo lahko sodeloval. Sam v priprave nisem neposredno vključen, jih pa spremljam vseskozi zelo intenzivno, ker sem v nadškofovi bližini. Dr. Šuštar se bo namreč udeležil vseh srečanj s papežem. S svetim očetom pa sem se srečal že dvakrat: v Rimu na evropskem srečanju mladine 1987 in jeseni 1994 v Zagrebu.

• Je že jasno, ali bo papež ob obisku v Sloveniji razglasil Slomška za blaženega?

Vsi to upamo in si močno želimo, ker bi bil Slomšek prvi svetnik na Slovenskem. Vendar za zdaj zadnje besede iz Vatikana še ni. Gre za zelo zapleten in dolgotrajen proces beatifikacije, ko posebne službe pregledajo vse njegovo delo, življenje, dokazani morajo biti čudeži na njegovo priprošnjo itd. Ta postopek traja menda že 70 let. Papež je izrazil veliko željo, da bi našega svetniškega kandidata razglasil za blaženega, to pa bi bila tudi najlepša potrditev 1250-letne zvestobe Cerkvi pri nas. Pristojne službe - kongregacije za posamezna področja pa bodo odločile o tem, saj morajo biti določeni postopki končani.

• Menda bo šlo za največji medijski dogodek v Sloveniji. Se vam zdi, da mu mediji posvečajo dovolj pozornosti in da so pri svojem poročanju korektni?

Imamo različne izkušnje, nekateri novinarji in novinarske hiše poročajo realno, druge ne in tudi zlorabljajo priprave. Je pa res, da ko je bil obisk papeža uradno potrjen, je to povzročilo veliko razburjenje in polemik, zakaj ga vabimo ravno pred volitvami in predvsem, zakaj tako visoki stroški. Vsač državniški obisk in priprave nanj pač nekaj stanejo, tako tudi papežev. Vendar se mi zdi, da se to preveč poudarja, čeprav je tudi finančna stran brez dvoma zelo pomembna. Pripravljalna odbora se trudita, da bi bili stroški čim manjši. Sam imam veliko stikov z novinarji in običajno so zelo prijazni, včasih pa tudi vsiljivi. Imajo pa mediji danes prav gotovo veliko moč pri oblikovanju javnega mnenja, zato upam, da bodo ta zgodovinski dogodek znali obeliliti tako, kot si zasluži.

LIDIJA MURN

Dr. Alojzij Šuštar in njegov tajnik Andrej Saje v veliki dvorani Nadškofijskega ordinariata 17. aprila, ko je bila predstavitev znamke papeža Janeza Pavla II.

Z novimi močni naprej

V vaseh in zaselkih Pleterje, Loke, Zdole, Anovec, Kostanjek in Ravne, ki so združene v krajevno skupnost Zdole ter so le nekaj kilometrov od Krškega, se je v preteklosti marsikaj dogajalo. In če je mnogo aktivnosti zamrlo, je z vstopom krajevne skupnosti v državni projekt Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV) življenje v teh krajih dobilo novih moči. Seveda se le od računanja na državno pomoč ne bi veliko zgodilo, krajanji so morali močno pljunuti v roke in rezultati so že vidni.

Naselje Zdole, ki leži na slemenu Zdolskega hriba in ponuja razgled na Krško-Brežiško polje, je bilo prvič omenjeno v 13. stoletju, saj so ga takratni lastniki salzburški škofje imenovali Villa in Monte suppani Santi Georgii ali po naše - vas na hribčku sv. Jurija. Ljudje so bili dolgo vrsto let tesneje navezani na Brežice, saj jih je povezovala Puntarska cesta, ki so jo morali zgraditi puntarji za kazni, ko so se uprli graščakom.

Znano je, da je bil pouk na Zdolah že leta 1857, šolska stavba pa je začela služiti svojemu namenu leta 1862. To je bila druga najstarejša šolska stavba v občini, dve leti prej je bila postavljena brestaniška šola. Podružnično šolo na Zdolah je v "najboljših" letih obiskovalo preko 200 otrok, v šolskem letu 1916-17 je bilo v šolskem okolišu kar 268 šoloobveznih otrok, a vsesplošno zmanjševanje rojstev

se je kazalo tudi v teh vaseh. Po drugi svetovni vojni se je število otrok močno zmanjšalo, najbolj v šolskem letu 1965-66, ko jo je obiskovalo le 62 otrok, kar je bil poleg centralizacije tudi vzrok, da so šolo v letu 1971 ukiniteli, šolarji pa se od takrat vozijo v Krško. Ob ukinitvi šole je v kraju zavladalo popolno mrtvilo. Takratni občinski možje niti krajanji se niso zavedali, kaj je kraj izgubil ob ukinitvi šole. Kljub tej izgubi pa so se v prazni šoli pojavile možnosti za razvoj amaterske dejavnosti, tako da mrtvilo ni dolgo trajalo. Kmalu so mladi ustanovili mladinsko kulturno skupino, pod okriljem kulturnega društva Rudi Rožanc so delovale številne sekcije.

Široko paleta dejavnosti je z leti zamrla, nove možnosti pa so se pojavile, ko je pred leti skupina krajanov sprožila pobudo, da bi se ti kraji vključili v državni

program CRPOV. Na množičnem zboru krajanov leta 1993 kot tudi pri občinskih oblasteh je projekt naletel na odobravanje, zato si je po 11 letih oživljena krajevna skupnost zastavila širok program. V njem velja omeniti program več kot 10 prireditev po vseh krajih krajevne skupnosti skozi vse leto, s katerimi skušajo na čim pristnejši način oživiti stare običaje.

Velik poudarek so dali sadjarstvu, vinogradništvu in vrtnarstvu, spodbudili pa so tudi ustavnavljanje društev. Tako se je dolgoletnemu in aktivnemu gasilskemu društvu Zdole pred dvema letoma pridružilo Vinogradniško društvo, ki šteje preko 100 članov, in Turistično hortikulturno društvo. Slednje si je zadalo pomemben cilj: uresničiti potrebe za vsestranski razvoj turizma in urejenost kraja, vzpodbujati in organizirati kulturne, narodno-folklorne ter družbene prireditve. Pred kratkim so krajanji ustanovili športno društvo, ki bo prav tako vneslo nekaj družabnih srečanj, ponovno pa želijo oživiti tudi kulturno-umetniško društvo.

Krajevna skupnost si je kot prednostne naloge začrtala cestno infrastrukturo in vodooskrbo, v okviru programa

Jurjevanje je na Zdolah znano še iz časov pred drugo svetovno vojno, bolj organizirano je zadnjih 14 let, letošnje pa je bilo nekaj posebnega. Že v soboto popoldne je zeleni Jurij s konjsko vprego po vseh vaseh krajevne skupnosti nabiral jajca, ki so jih pekli v nedeljo. Ta dan pa je bilo ob bogatem programu živahno še pozno v noč. Če so lani krajanji nabrali 500 jajc, je bila letošnja bera več kot uspešna: kar 1.200 se jih je cvrlo v nedeljskem dopoldnevu.

CRPOV načrtujejo zbiralnico zelenjave za 6 kmetij in ureditev vaškega centra z začrtanim trietažnim večnamenskim objektom, ki naj bi ga začeli graditi prihodnje leto; v vasi bi radi imeli pošto, ki je sedaj v trgovini, za razvoj kmetijstva pa je še kako pomemben projekt namakanja, na katerem bi se lahko dela začela še letos. Obsežen program sta si zadali tudi Vinogradniško društvo in Turistično-hortikulturno društvo, slednje je največjo nalogo opravilo prav minuli vikend z organiziranjem tradicionalnega jurejevanja, ki je zadnji dve leti tudi krajevni praznik. Za zdolsko faro je jurjevo velik praznik, ker je sv. Jurij farni patron. Možnarji, zvonjenje in veliki kres napovedujejo ta praznik, pri katerem sodelujejo vsi krajanji z naprejšnjim darovanjem jajc, ki jih pečejo v nedeljo dopoldne.

Čeprav je bilo v krajevni skupnosti v zadnjih dveh letih že kar nekaj narejenega, pa je dela pred krajanji še ogromno. Glede na to, da Zdol v predlogu občinskega proračuna sploh ni bilo (razen nekaj malega za program CRPOV, za katerega svojega dela ni poravnala niti za lani), se krajanji zavedajo, da lahko tudi v bodoče računajo največ na svoje delo in sredstva. Krajevni vodovod, ki so ga krajanji zgradili leta 1972, bi radi skupaj s Kostakom pripravili do te mere, da ga bo prevzelo to komunalno podjetje. Prioriteta ostajajo ceste, v vsaki vasi bi radi vsaj na glavnih mestih uredili javno raz-

svetljava. V programu tudi letos ostaja zbiralnica zelenjave, nadaljevanje s projektom vinske ceste, krajanji kažejo zanimanje za ureditev kmetij odprtih vrat, razmišljajo pa tudi o blagovni znamki CRPOV Zdole za sadjarstvo in zelenjavarstvo, saj se pridelki iz teh krajev že uveljavljajo po Sloveniji. Tudi na ljubljanski tržnici je povpraševanje po zdolskih pridelkih vse večje.

TANJA GAZVODA

Na območju krajevne skupnosti Zdole je nekaj starih lesenih hramov, ki bi jih krajanji radi vključili v turistično ponudbo, vendar pa ta projekt na državnem nivoju lani žal ni doživel podpore.

Mercator

Dober nakup od 25.4. do 11.5.'96

Ohogaten z vitamini.

Red Horse 189,00
energetski napitek 0.25l

Poživljajoča in osvežilna brezalkoholna pijača.

Zelo ugodno!

Ketchup 485,00
paradižnik Eta 1 kg

Gorčica 236,00
Eta 700 g

Hamburger special 1.009,00
vakuumsko pakiran 1 kg

Okusen mesni izdelek. Nepogrešljiv pri narezkih in odličan z ocvrtimi jajci.

Pariška 597,00
mini salama 1 kg

Vedno sveža mini salama je "lahkega" okusa, zato jo imajo zelo radi tudi otroci.

Mesnine dežele Kranjske

ZDRAVNIK RAZLAGA

Prim. mr. sc. TATJANA GAZVODA, dr. med.

Skrb za telo v jeseni življenja (2)

Gubanje že po tradiciji ocenjujemo kot najbolj jasen znak starajoče se kože. Vendar se gubanje v resnici začne že v dvajsetih letih in se nadaljuje precej enakomerno vse življenje. Obraz uporabljamo za sporazumevanje med ljudmi, za izražanje jeze, gneva, sreče, razočaranja ali presenečenja. Ti izrazi so ujeti na naših obrazih s črtami, ki se pokažejo na mestih, ki se največ premikajo. Zato zelo malo ljudi doseže štirideset let brez teh izdajalskih znakov. Gubanje povzroči predvsem stanjšanje podkožne maščobne plasti, ki daje koži prvotno debelino. Obenem pa razpad vezivnih vlaken, česar je krivo zlasti sonce, povzroči izgubo elastičnosti. Dolgotrajno izpostavljanje soncu nedvomno pospešuje staranje kože. Poleg tega je krivo za različna druga obolenja kože.

Pri večini starajočih se na koži pojavijo "rjave pege". To so nepravilne pigmentacije (obarvanja) kože, nastale zaradi starosti in izpostavljanja soncu. Te pege niso nevarne, pač pa neprijetne.

Kjer se kožne površine med seboj stikajo (med prsti na nogah, pod pazduhami, pod prsmi pri ženskah), lahko trenje in pomanjkanje zračenja povzroči vnetje. Koža postane hrapava, dobi zadah in se rada okuži z glivicami. Zato je potrebno te predele ohraniti suhe in hladne, prav tako se ne smemo rediti. Če postane koža rdeča in občutljiva, bo zdravnik predpisal zdravila za preprečevanje glivičnega obolenja.

Kaj pa lasje? Sivenje je normalen del staranja in večina ljudi je sredi štiridesetih let že opazno osivela. Sivi lasje pa so prav tako zdravi kot nesivi in ne potrebujejo posebne nege.

Plešavost prizadene predvsem moške, čeprav lahko postanejo plešaste tudi ženske, vendar v manjši meri. Če gre za družinsko nagnjenost, tega ni mogoče ne preprečiti ne pozdraviti. Nekatere bolezni, zlasti nepravilno delovanje ščitnice ali slabokrvnost, tudi povzročijo izpadanje las. Vendar se lasje po zdravljenju obnovijo.

Mnogi živijo zaradi plešavosti v duševnem stresu. Izguba las lahko povzroči izgubo poguma in to poslabša depresivno stanje. Za plešavost so krivi trije dejavniki: dednost, hormoni in starost. Običajno se začne v zgodnjih dvajsetih letih in je v srednjih letih že kar precej razvita. Zgodnji znaki se pokažejo na obeh krajih čela, kar je značilno.

(Nadaljevanje prihodnjic)

NAGRADA V NOVO MESTO IN KOSTANJEVICO

Žreb je izmed reševalcev 8. nagradne križanke izbral Alojza Stubičarja in Vido Franko iz Kostanjevice. Stubičar bo prejel 6.000 tolarjev denarne nagrade, Frankova pa knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 10. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 9. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 8. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 8. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PLISKAVKA, REGENERAT, AMAN, RALO, TELAMON, VENO, ASKET, TARA, POTAGE, STAR, TERRA, ER, TRUŠČ, LEKTIRA, RAFAL, IDA, SIR, OPEVANJE, MAJI, PARANGAL, KRAJ.

PRGIŠČE MISLI

V svetu negotovosti koprimo po gotovostih, ki bi nas, če bi bile lahko trajno vzpostavljene, ugonobile kot posameznike in kot vrsto.

B. PEKIČ

Senilnost nima ne moralnih ne političnih razsežnosti.

V. KAVČIČ

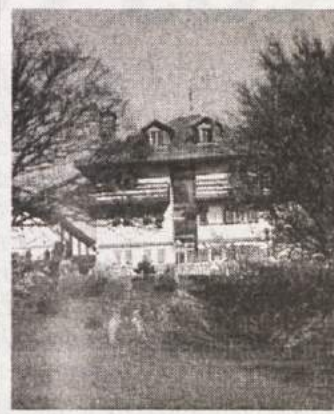
Intelektualci imajo, kadar se javljajo v trumah, na sebi zmeraj nekaj neizrekljivo komičnega.

L. KOVAČIČ

Poglavitne človeške norme ostajajo vse večne čase enake.

I. TORKAR

NAGRADNA KRIŽANKA 9

AVTOR: MARKO BOKALIČ	VŽIG MOTORJA	PEVKA LEAR	MAKEDON. REVOLUCIO. (GOCE)	KROVNA PLOŠČA NA STEBRU	RAK DESETERO- NOŽEC	SALOMONOV UGANKAR				
MESTO V SEVERNI DALMACIJI						PULOVER	13. IN 15. DAN V MESECU RIMSKEGA KOLEDARJA	DRŽAVA NA BLIŽNJEM VZHODU	AZUSKI VELETOK	
PRAŽNAL MENJAJČICA										
ZVEZDNI SESTAV										
VOJAŠKI OKLEPNIK										
VSAK PETEK NOVI UGANKAR	ITALIJANSKI IZDELOVAL- CI GODAL	FERDINAND PO DOMAČE IGRALKA ZUPANČIČ			ROM. SKLAD. (ANATOLU) JUHA OD KRVAVIC					
GLAVNO MESTO JORDANIJE			MAGMATNA KAMNINA				DOKTOR			
NEKDANJA JUGOSLOV. PREMIERKA PLANINC			CITROENOV AVTO	GLAVNO MESTO GANE	PRESOJA, KRITIKA ŽLAHTEN PLIN				SIRSKI PREDESEDNIK (MAFEZ EL)	
NABOJUŠI BORSKA VSEH ČASOV (MUHAMMAD)			ORANŽEN JUŽNI SADEŽ							
MODO, TESTIS			KATRAN			UGANKAR- SKI IZZIV	ZVIŠANA NOTA "G"			
AMERIŠKI REŽISER NEMEGA FILMA (THOMAS)				SKUPINA ŽUŽELK V ZRAKU		POTREBA PO PLIAČI	RAZLIČNI ČRKI			
SALAMO- NOV VANDRO- VEC	NAPEV, MELODIJA (FRANC.)		LITERARNA JUNAKINJA KARENINA			FEVDAL- ČEVO BIVALIŠČE				

praktični
praktični
praktični
praktični
praktični

Nakit zopet v modi

Zopet je v modi nakit, bodisi pravi ali ponarejen. Stvar okusa, tipa in ne nazadnje tudi denarja je, za kateri material se boste odločili pri nakupu. Vendar pa morate vedeti, da ni okusno nositi hkrati zlato in srebro. Optično prištevajo zlato k toplim, srebro in platino pa k mrzlim kovinam, zato nekateri nosijo poleti zlato, pozimi pa platino ali srebro. Posebno za alergike je priporočljiva platina, ki je najdragocenejša in najdražja kovina in se skoraj ne obrabi. Ko nosite nakit, si lase nalakirajte, preden si ga nadenete, saj lahko sicer na nakitu za vedno ostanejo madeži. Zlat nakit očistite z mlačno milnico ter z mehko krpo zdrgnite do suhega. Platino, diamante in nakit z različnimi kamni naj vam očisti juvelir. Srebrni nakit hranite v aluminijasti foliji, da ne počrni, sicer pa nakit spravlajte tako, da vsak kos zavijete v svilen papir ter se tako izognete praskam.

Postrvi z vinsko omako

Postrvi dobimo v ribarnici, kjer jih na našo željo tudi očistijo. Za spretnost si jih privoščimo za kosilo namesto svinjine ali drugega mesa. Štiri srednje velike postrvi očistimo, oplaknemo pod tekočo vodo in popivnemo s papirnatim prtičem. Z zunanje in notranje strani jih solimo in popoprano. Trebušno votlino nadevamo z drobno sesekljano mešanico šunke, korenčka, čebule, rožmarina in v belem vinu namočene kruhove sredice. Nadevane postrvi pečemo v ponvi na maslu, da z obeh strani lepo porjavijo. Dodamo strt česen, da svetlo zarumeni. Postrvi preložimo na pladenj, prelijemo pa jih z omako: v kozici razpustimo 50 g masla, dodamo žlico moke, premešamo, zalijemo z 2 dl čezlega suhega vina, solimo, popoprano in kuhamo na majhnem plamenu, da se zgosti.

Za jablane dovoljeni pesticidi

Slovenija ima na stotine agronomov, vendar lahko na prste dveh rok prešteje vse tiste, ki se resnično temeljito spoznajo na pesticide. Stvar pač ni preprosta, saj gre za množico kemičnih pripravkov z različnimi učinki, v različnih razmerah, njihovo število pa se še stalno povečuje. Za primer naj navedemo pripravke, ki so dovoljeni v naravi prijazni integrirani pridelavi jabolk. Zelena lista med fungicidi dovoljuje bakrove pripravke, ceptan 50, venturin 50, delan SC 750, dodin S-65, melprex, chromodin, cuparen, kumulan, anvil, baycor, bayleton, punch, rondo, rubigan, score, sithane 6 E FLO, topas C, topas 100 EC, med insekticidi butarad, biobit, thuricide, alystin, dimilin, dudim, frutapon, belo olje, insegar, pirimor, zolone, hostaquick, med akaricidi proti pršicam apolo in nissorun, med herbicidi pa boom efekt, cidokor, kamata, sting, roundup, bata, fusilade super in deharban M. Dosti krajša tudi ni t.i. rumena lista, na kateri so pogojno dovoljeni pripravki, med katerimi sta tudi slovti dithane M-45 in cosan.

Razsvetljava

Pravilna in dobra svetloba poveča delovni učinek, ugodno počutje in dejavnost ter obenem zmanjša število napak in nesreč pri delu in gibanju. Zanj leta velja v svetlobni tehniki posebna pozornost razvoju energetsko varčnih žarnic. Povprečno štiričlansko gospodinjstvo porabi za razsvetljavo okoli 10 odst. od porabljene električne energije. Če bi si svetili štiri ure na dan s petimi 60 vatnimi žarnicami, bi na leto porabili 438 kWh ali mesečno 36 kWh. To sicer ni veliko, vendar je razsvetljava zaradi razširjenosti in hkratnosti uporabe dokaj neugodna obremenitev za elektroenergetski sistem. Zato bomo v prihodnjih sestavkih pisali o varčnih žarnicah. Več lahko zveste brezplačno v Energetski svetovni pisarni v Brežicah, Črnomlju in Novem mestu.

IZJEMNA PRAZGODOVINSKA NAJDBA

Piščal, stara 45 tisoč let

V jamskem arheološkem najdišču Divje babe nad Reko pri Cerknem so arheologi znanstvenoraziskovalnega centra SAZU našli stegenico jamskega medveda z umetno narejenimi luknjami. Menijo, da gre za piščal. Preseneča seveda njena starost, saj je s 45 tisoč leti najstarejše znano glasbilo na svetu. In ker naj bi piščal uporabljal neandertalec, je najdba še toliko bolj presenetljiva in prava svetovna senzacija, saj korenito menja poglede na neandertalca in njegovo duhovnost.

V jami na strmem pobočju Divje babe, kjer so začeli z arheološkimi izkopavanji že leta 1980, so bili tisočletja dolgo stalni prebivalci zdaj že izumrli jamski medvedi, ne pa tudi edini. Arheologi so v starejših plasteh našli sledove, ki pričajo, da je jama nudila zavetišče tudi našim davnim prednikom. Našli so namreč sledove ognja ter kamnito in koščeno orodje. Od 26 datiranih plasti zgornje tri pripadajo modernemu človeku (Homo sapiens sapiens), vse ostale pa neandertalcu (Homo sapiens neandertalensis). Lani poleti je arheolog Janez Dirjec našel v mousterienski plasti dobrih 10 cm dolgo kost stegenice mladega jamskega medveda, v katero sta bili izvrtani dve luknji, sled tretje pa je dobro vidna. Raziskave so zavrgle možnost, da bi luknjice lahko naredila kaka žival z ugrizom, očitno so delo človekovih rok. In jasno je bilo tudi, čemu je kost z luknjicami služila - piskanju. V jami so torej našli piščal. Datiranje je pokazalo, da je piščal stara najmanj 45 tisoč let, kar pomeni, da je za najmanj 10 tisoč let starejša od kateregakoli drugega doslej znanega glasbila.

Niso bili le čakati divjaki

A presenečenja in izjemnosti najdbe s tem ni konec. Najbolj namreč preseneča dejstvo, da je piščal imel v rokah neandertalec, vrstnik modernega človeka, ki je skrivnostno izginil z razvojne poti in o katerem znanost doslej ni imela nobenega materialnega dokaza, da je poznal kakšno obliko umetniške ustvarjalnosti. Neandertalci so živeli v Evropi v obdobju od 230.000 do 30.000 let pred sedanostjo. Ko so znanstveniki odkrili to zgodnjo vrsto mislečega človeka, so dolgo prevladovali stereotipi o manjvredni človeški vrsti, o čakatih, divjih ljudeh, nizke inteligence, na zelo nizki stopnji razvoja, ki niti govoriti niso znali. Najdbe in nam bližnji Krapini in drugod so celo nakazovale, da so poznali ljudožerstvo,

naj je šlo za izhod v sili ali za obredno uživanje človeškega mesa.

V zadnjih desetletjih se podoba neandertalca v očeh znanosti korenito menja. Novejša odkritja potrjujejo, da so neandertalci poznali skupinski lov, skrb za bolne in oslabele, novejšje najdbe pa prav tako kažejo na višjo stopnjo obrtnega znanja izdelave orodja iz kremenca, kar vse nakazuje bolj zapleteno družbeno organiziranost, kot se je ocenjevalo doslej.

"Neandertalci so bili domiselna in inteligentna bitja. Niso bili čakati divjaki, ampak kot mi, le drugačni," pravi strokovnjak za neandertalce Fred Smith z univerze Illinois.

Poznali ljudožerstvo, a tudi skrb za bolne

Kljub mnogim novim odkritjem pa ostajajo neandertalci še vedno skrivnostni, ki je znanost še zdaleč ni razrešila. Neandertalska uganka se je zastavila daljnega leta 1856, ko so v dolini Neandertal blizu Duesseldorfa našli fosilno človeško okostje. Takratni znanstveniki, ki so si prvi ogledali okostje, so menili, da gre za sloviti manjkajoči člen med človekom in opico. Nekateri so celo dokazovali, da gre za kosti spačka. Kmalu zatem so podobne fosilne ostanke odkrili v Belgiji, Franciji in drugih delih Evrope. Na prelomu stoletja so odkrili ostanke kakih 80 okostij neandertalcev v Krapini na Hrvaškem.

Njihov izvor je negotov. Znanstveniki domnevajo, da imajo skupnega prednika z modernim človekom v pokončnem človeku (Homo erectus), ki se je kot prvi hominid naselil iz Afrike v Evropo pred kakim milijonom let. Neandertalci naj bi se pojavili pred kakimi 300.000 ali 230.000 leti. A kot njihov izvor je skrivnostno tudi njihovo izginotje. Nihče zanesljivo ne ve, zakaj so pred dobrimi 10.000 leti povsem izginili. Naj-

verjetneje jih je izrinil moderni človek. Morda je prinesel bolezn, ki so pomorile neandertalce, ali pa so počasi izumrli, ker niso mogli tekmovali s sposobnejšim modernim človekom.

Neandertalci so živeli v skupinah do 30 posameznikov. Po telesni zgradbi so bili prilagojeni surovim bivanjskim razmeram, bili so čakati, kratkoudni in z močnim mišičevjem. Zanimivo je, da so bili njihovi možgani precej večji, kot jih ima moderni človek. Umirali so zvečine pred 30. letom starosti, življenje neandertalcev je bilo namreč zelo trdo in kruto. Preživljali so se z nabiranjem plodov in lovom. Razvili so skupinske oblike lova in se lotevali tudi velikih živali, kot sta los, bizon in celo mamut. Lov je bil zelo nevaren in lovci so bili pogosto hudo ranjeni. Raziskave okostij iz mnogih najdišč, kjer so našli ostanke neandertalcev, so pokazale, da so utrpeli zelo hude poškodbe. Presenetljivo pa je, da so se nekatere zarasle, kar kaže, da je za ranjene lovce skupnost poskrbela in jim omogočila življenje. Se posebej presenetljiva je bila najdba neandertalca, ki je bil hudo ranjen po glavi, brez očesa, brez desne roke in z hudimi artritičnimi poškodbami nog, pa je vendar v tistem krutem in nesumljenem svetu nekako živel.

Po stotisočletjih iztrebljeni

Pred 40.000 leti je v Evropo prišel prednik današnjega človeka. Znal je iz-

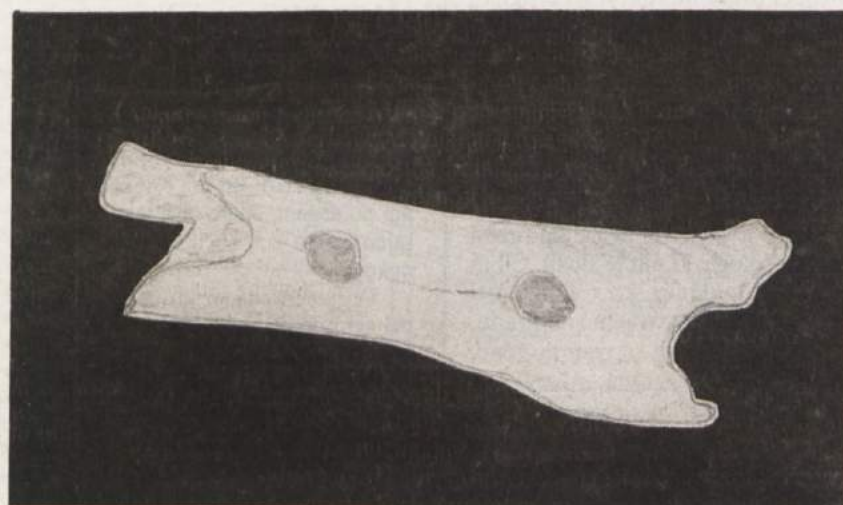
delovati boljše orodje in orožje, gradil je boljša zavetišča ter poznal govorico in umetnost. Naselil je kraje, kjer je dotlej lovil neandertalec, in ga v naslednjih 30 tisoč letih povsem izrinil, ugonobil ali pa ga povsem asimiliral. Za slednjo možnost se zavzema le malo znanstvenikov, večina jih je prepričanih, da je prišlo od iztrebljenja.

Ena od skrivnosti je tudi, ali so neandertalci znali govoriti. Prve najdbe so kazale, da sploh niso imeli primerno oblikovanega organa za govor, manjkala je hyoidna koščica. Kasneje so jo pri nekem dobro ohranjenem okostju le našli. Da so znali na nek način dobro komunicirati, pa nakazuje ugotovljeno dejstvo, da so poznali skupinski lov na veliko divjad, ki ni možen brez sporazumevanja med posamezniki v loveči skupini.

Vse do slovenske najdbe znanstveniki niso imeli v rokah prav nobenega predmeta, ki bi dokazoval, da so neandertalci poznali kakšno obliko umetnosti. Raziskovalci se zato nagibljejo k mnenju, da so morda neandertalci svojo ustvarjalnost izražali v plesu, krašenju oblaci in rezljanju lesa, kar se vse ali sploh ne more ali pa le zelo težko ohrani skozi večja časovna obdobja. Zdaj vemo, da so poznali glasbo, kar dokazuje prav izjemna slovenska najdba.

MILAN MARKELJ

(Vir: Delo, National Geographic)

Risba 45 tisoč let stare piščali.

Foto: T. JAKŠE
Jože Brodarič iz Dragatuša

Uši ga niso marale

Ko je pred kratkim osnovna šola v belokranjski vasi Griblje spet praznovala visoko obletnico svojega obstoja, so na prireditve povabili tudi najstarejšega učenca te šole Jožeta Brodariča. Našli so ga v Dragatušu, kamor se je še pred drugo svetovno vojno preselil. Že po tem je moč sklepati, da mora biti možakar kar v letih. In ko ga je prišla sedanja gribeljska učiteljica v Dragatuš vabiti na obletnico šole, jo je Jože presentil. Pri devetdesetih se je še dobro spomnil stvari iz Abecednika, ki se jih je učil v prvih razredih osnovne šole. In ko je potem prišel na gribeljsko slavje, je prinesel s sabo tamburico. Nanjo je zaigral nekaj melodij, ki se jih naučili prav tu. Takratna učiteljica Amalija Uršič iz Gorice je bila skupaj s sestro Pepco, ta ji je gospodinjala, duša gribeljskega tamburaškega društva, ki je bilo ustanovljeno sredi dvajsetih let.

Tistega časa se Jože rad spominja, saj je bil to čas brezskrbne mladosti. Rodil se je leta 1906 na Stanakovi kmetiji v Gribljah. Bila je to takrat druga največja kmetija v vasi in vsi na njej so morali po svojih močeh prijeti za delo, naj si bo za pastirsko palico, plug ali za lonce na ognjišču. Pri hiši je bilo sedem otrok, trije fantje in štiri dekleta. Najstarejši brat Matija je bil med vojno vpoklican, zato so morali ostali toliko bolj prijeti za delo. Sestra Ana je pri petnajstih letih že gospodinjala številni družini, kajti mati je bila bolna, pa tudi oče je bil invaliden. Nogo si je poškodoval v ameriških rudnikih. Kar trikrat je potoval prek Atlantika za kruhom. Zadnjič je dobil izplačano nadomestilo za poškodbe in vse vložil v domačijo. Takrat je pri Stanakovih zrasla zidana hiša in dobili so več kmetijskih naprav in orodij, ki so močno olajšale delo. A Jože se spomni tudi svojega deda, ki je bil prav tako skrben in umen gospodar. On je k hiši pripeljal železni plug, ki ga je napravil kovač Janko Doltar iz Gradca. Takrat so bili taki plugi še redkost in pogosto so si jih kmetje izposojali med sabo, posojnino pa poravnali z delom. Stari leseni plugi so še čemeli in trohneli pod skednji, a jih pri delu Jože ni več videl.

Tisti čas so v belokranjskih vaseh še sejali lan in konopljo in iz njiju izdelovali predivo za domače platno. Za domačo nošnjo je morala zadostovati konoplja, iz katere je bilo platno bolj grobo. Platno iz lanu je bilo namenjeno za boljše priložnosti. Takih priložnosti pa je bilo tisti čas veliko. Gribeljski tamburaši so bili dobrodošli na porokah in ljudskih slavnih. A staro se je že takrat sramežljivo umikalo v ozadje. To se dobro vidi na fotografiji iz tistih let. Mladi tamburaši so na njej odeti v moderno krojene

obleke iz industrijskega blaga. To je bilo takrat, tako so to pojmovali, napredno. Danes mislimo drugače.

Kmetijo v Gribljah je potem prevzel starejši brat, Jože pa se je v Podzemlju in v Gradcu izučil za mizarja in odšel v svet. Pristal je v Dragatušu, kjer sta z ženo Kristino osnovala družino. Rodila sta se jima dva sina in dve hčerki, sedaj pa imata tudi že sedem vnukov in dva pravnuka.

Devetdesetletni Jože Brodarič iz Dragatuša pa ni le zanimiv pripovedovalec gribeljske preteklosti, ampak tudi dragocena priča o usodi, ki je doletela mnoge naše ljudi, ker so bili in hoteli ostati Slovenci. Ko so leta 1942 Italijani iz Slovenije odvažali moše in fante v Italijansko zaledje, ker so se bali, da se bodo pridružili odporniškemu gibanju, je bil med temi nesrečniki tudi Jože. Sprva je sicer kazalo, da bo ostal skupaj z družino, a nekega poletnega dne so prihrumeli italijanski vojaki v Dragatuš in pričeli zganjati ljudi skupaj. Jože se je izmuznil na njivo s koruzo, pa so ga našli in potisnili v skupino kakih tridesetih sovaščanov, ki so jih tistikrat odpeljali v internacijo. Doma je ostala Kristina sama z otroki.

Interniranci so najprej tolkli lakoto v Padovi, od tam pa so jih prepeljali v Renici, kjer so jih poleg lakote zdelovale še uši. Lakoto so še nekako premagovali, med drugim tako, da so si skrivaj pekli in kuhali "kostanj". Užitenega kostanja seveda niso imeli, pač pa so v taborišču med šotori rasli hrasti in njihove plodove so taboriščniki pobirali in obirali. Predstavljali so si, da je žir slastni kostanj, pa so ga jedli in preživeli. Uši pa so se zalezle v obleko in se jih nisi mogel več znebiti, saj je bila osebna higiena na psu. Jože pa je bil svojevrsten človek. Njega uši niso marale. Seveda se ni nikoli in nikomur pritoževal nad tem, a v množici ušivih internirancev je bil vsekakor zanimiva redkost. Seveda mu je ta posebnost tudi pomagala, da je lažje dočkal čas, ko so jih Italijani spet preselili, tokrat v Peruggio, kjer so bile razmere precej boljše. Tja so dobivali pakete, lahko so trgovali z Italijani za hrano in druge potrebščine. Čas je hitreje tekkel in tako je prišla tudi jesen naslednjega leta, ko se je fašistična Italija zlomila.

Jože je preživel fašistični režim in marsikoga, ki mu je služil. Čil in zdrav je še danes, ko v Tanči gori privezuje trtje v svojem vinogradu, v dolini pod njih pa zeleni gozd. "Tudi letos bo želoda, a jaz ga ne bom več jedel," verjetno sam zase ugotavlja, ko mu oko objame to zeleno bogastvo.

TONE JAKŠE

Prihaja čas čudežev

Zgodovina je polna pripovedi o nadnaravnih dogodkih, ki so osupljali ljudi od davnin do današnjika, naj je šlo za to, da so shodili hromi, spregledali slepi, v hipu ozdravili dolga leta bolni, ali za prikazovanja božanstev in znamenj vseh vrst. Verujočim so ti pojavi izraz delovanja božanskih sil, neverujočim, ki so kot sodobni človek sploh prežeti z racionalizmom in empirijo, pa se ob nemoči znanosti, da bi pojave zadovoljivo razložila, razlaga odmika in prepušča prostor dvomu in zanikanju. In če se, kot govori veliko najrazličnejših pričevanj, čudeži res dogajajo - bilo naj bi jih celo vse več - kaj pomenijo, zakaj do njih prihaja?

Zanimiv odgovor na to vprašanje nam ponuja knjiga Prihaja čas čudežev, ki je pred kratkim izšla pri založbi Vep-Jankovič. Napisala jo je slovenska avtorica, Barbara Škoberne, ki je po formalni izobrazbi profesorica angleščine in nemščine, uveljavila pa se je kot prevajalka in publicistka. Zrasla je v never-skem okolju, iskanje življenjskega smisla pa jo je vodilo do študija različnih verskih in filozofskih tradicij, predvsem vzhodnih in ezoterike. Njeno pozornost so pred leti zbudili vse pogostejši pojavi, ki jih ni mogoče znanstveno razložiti: prikazovanje skrivnostnih likov na žitnih poljih v Veliki Britaniji in Ameriki, prikazovanja Marije in Kristusa na različnih krajih po svetu, pojavi svetlobnih križev prav tako vsepovsod po svetu, srečevanja z angeli in drugimi bitji, ki tako skrivnostno, kot se kažejo, tudi izginejo. Še posebej jo je pritegnil pojav, ki je bil zares množičen. Lanskega septembra so kipci hinduističnih božanstev po svetih v mnogih mestih od indijske podceline do Amerike srkali mleko, ponujeno jim v daritev. Čudežu so bili pričeto tisoči ljudi, zabeležili so ga tudi množični mediji.

Čudeža v Novem mestu

Avtorica ni v knjigi zabeležila le čudežev iz sveta, kot to običajno počno pisatelji podobnih knjig, ki le povzemajo že napisano, ampak navaja tudi nekaj slovenskih primerov. Enemu je bila sama priča, in sicer prikazovanju Jezusovega srca na steni stanovanjske hiše blizu Ljubljane. Dva med navedenimi čudeži pa sta zanimiva za nas, ker sta se dogodila v Novem mestu.

O prvem poroču Tatjana Lindtner takole:

"Zgodilo se je nekega spomladanskega dne leta 1989 ali 1990. Okrog desete ure, po končani maši, so se pred kapteljsko cerkvijo v Novem mestu ljudje zbirali v manjše skupinice in kramljali o tem in onem. Med njimi sem bila tudi jaz. Nenadoma se je med nami pojavila slepa ženska srednjih let. Okrog vratu je na vrvi imela kartonsko škatlo, na kateri je pisalo Umrl mi je mož. Naravno bi bilo, da bi vsaj kdo izmed nas segel po denarici in ubogi ženski dal nekaj denarja. Žal tega ni storil nihče. Nekaj trenutkov smo se v zadregi neumno gledali in še bolj neumno izgovarjali, češ, saj nimamo denarja pri sebi. Medtem je ženska izgnila. Na vse strani sem se začudeno ozirala, da bi videla, v katero smer odhaja in kako lahko hodi sama, ko pa je vendar popolnoma slepa. Izginila je prav tako skrivnostno, kot se je prikazala.

Doma sem še dolgo premišljevala o tej ženski. Spraševala sem se, kako bo sedaj, ko je ostala sama, živela in skrbel sama zase. Upala sem, da jo bom še kdaj srečala in ji ponudila pomoč, hkrati pa sem imela občutek slabe vesti, ker tega nisem storila takoj. Nikoli več je nisem srečala, čeprav je Novo mesto razmeroma majhen kraj.

Ko se danes ozrem nazaj, ugotavljam, da je ta dogodek v meni pustil globoko sled. Ko sedaj srečam pomoči potrebnega človeka, ne čakam na jutri, temveč storim kaj takoj. In pogostokrat, ko komu pomagam, imam občutek, da ne delujem samo jaz, občutim prisotnost še nekoga.

Verjamem, da so spremembe, ki jih pri sebi opažam v zadnjih petih letih, povezane s skrivnostnim dogodkom..."

Anonimna priča, prav tako iz Novega mesta, pa poroča o prikazni moške postave (Kristusa) v oblakih, ki jo je ugledala 17. decembra 1994 med skupinsko meditacijo prvega letnika Duhovne univerze v Novem mestu. "Iz oblaka se je

pojaval moški od pasu navzgor. Imel je temne, ravne lase do ramen, počesane nazaj, visoke obrvi, oči je imel temne, raven nos, polna usta, temno rjavo polt (kakršno imajo Indijci), imel je brke in brado. Nosil je belo modro oblečilo. Prišlo mi je na misel: To je gotovo Kristus."

Tem dogodkom Škoberne pravi inspirativni čudeži in jih loči od parapsiholoških pojavov, kot so premikanje predmetov na daljavo, krivljenje vilic in podobni iluzionistični triki, zato ker inspirativni čudeži posebej delujejo na ljudi, ki so jim priča. Ti čudeži v človeku prebudijo vero v dobro, lepo, v sočutje, skromnost, spremene jim vrednostni sistem, razumevanje sveta, v sebi začutijo navdih za bolj plemenito, človeka vredno življenje. Ljudem se ob čudežnih dogodkih razkrija globlji smisel življenja in pogosto potem zažive duhovno polnejše življenje, hkrati ko se zavedo, da z nami biva neka razumu nedoumljiva božanska navzočnost.

Zakaj prihaja do čudežev

Ko Barbara Škoberne kot neverujoča osebnost išče razlago za pojav čudežev, jo najde v ezoteričnem nauku, katerega bistvo je neumrljiva duša, notranji jaz ali duhovno jedro, ki diha skozi minljivega človeka in se v procesu reinkarnacije na poti utelešenj v tisoče življenj samouresničuje. Tisti, ki so samouresničenje dosegli, so razsvetljeni, prebudjeni, gospodje sočutja ipd., so prebivalci sveta duha, pravijo jim tudi Belo bratstvo, duhovna hierarhija in mojstri modrosti. Občasno nekateri pridejo delovat med ljudmi in so poznani kot mitološka ali zgodovinska bitja: Hermes, Heraklej, Konfucij, Buda, Kristus. Delujejo pa tudi preko svojih učencev, ki jih navdihujejo, da človeštvu dajejo izjemna odkrija, ideje in spoznanja, omenimo Aristotela, Platona, da Vincija, Beethovna, Bacha, Shakespeara, Gandhija, Schweitzerja.

Čudeži so znamenja, s katerimi se potrjuje in razkriva obstoj Belega bratstva. Vse več jih je zato, ker mojstri duha prihajajo živeti med ljudi, da bi človeštvu pomagali na prehodu iz obdobja Rib, ki se po dveh tisočletjih zaključuje, v obdobje Vodnarja. Za dobo Rib je bil značilen idealizem in individualizem, ki pa sta se izrodila v fanatizme in totalitaristične ideologije ter sebičnost z vsemi škodljivimi političnimi, gospodarskimi in okoljskimi posledicami, prihajajoča doba Vodnarja pa naj bi s približevanjem duhovnega in materialnega sveta prinesla duhovno osvoboditev človeka in uresničevanje idealov v vsakdanjem življenju. Prelomni čas je težak, poln nevarnosti, ki groze z uničenjem človeštva in planeta, zato naj bi mojstri modrosti skupaj z Maitrejo, najstarejšim in najbolj posvečenim med njimi, z bivanjem med ljud-

Foto: M. MARKELJ
Avtorica knjige Prihaja čas čudežev Barbara Škoberne.

mi pomagali premagati nevarnosti. Naraščajoče število čudežev, zdravnih vrlcev, videnj, NLP in podobnega za zdaj opozarja na prisotnost Maitreje in mojstrov modrosti med nami. Število čudežev bo naraščalo toliko časa, dokler se ne bodo ljudje začeli na glas spraševati, kaj se dogaja, in bo napočil čas, ko se bo Maitreja na poziv javnih medijev, ki se ne bodo več mogli sprenevedati, razodel in razkril razloge za svoj prihod med ljudi. To bo na Dan razglasitve, ki bo sam čudež nad čudeži. Na ta dan se bo pojavil Maitrejev obraz na vseh televizorjih, ljudje bodo telepatško sprejeli njegov poziv k pravičnosti, pravilnim odnosom in miru, energija ljubezni pa bo tekla skozi vsa srca in ljudem dala izkušnjo božanskosti v njih samih.

Maitreja naj bi že nekaj let živel v Londonu, ostali mojstri modrosti pa v različnih drugih krajih sveta.

Sporočilo upanja

Škobernetova v knjigi razlaga tudi osnove Maitrejevega učenja in povzema nekatera od 140 sporočil, ki jih je Maitreja s telepatiskimi presvetlitvami posredoval škotskemu pisatelju Benjaminu Cremu, s katerim avtorica vzdržuje stike. Na koncu knjige objavlja obsežnejši blok najzanimivejših vprašanj in odgovorov, ki se tičejo vsega povedanega. Kot zanimiv drobec omenimo Maitrejevo mnenje o združenju Evrope, torej o temi, ki je ta čas za Slovence tako zelo vroča. Maitreja pravi, da je v redu, da se Evropa bolj povezuje v kulturno-gospodarskem smislu, vendar je sedanje združevanje po njegovem posledica diktature kapitala, ki ogroža nacionalno samobitnost držav, ki se združujejo.

Knjiga Prihaja čas čudežev je vsekakor zanimivo branje. Četudi ne bo prepričala vseh bralcev, saj na več mestih boleha za neverodostojnostjo (tako je denimo fotografija pojava Maitreje v Nairobiju leta 1988 očitna in zlahka prepoznavna fotomontaža), pa to niti ni tako pomembno, če poslanstvo te knjige vidimo v optimizmu, ki ga ponuja ljudem, in v poudarjanju vrednot, ki so posamezniku in človeštvu dandanes še kako potrebne. Ker vrednot ne veže na ideologijo ne na religijo oziroma dopušča, da jih ljudje sprejmejo znotraj svojih različnih nazorskih obzorij, so toliko bolj sprejemljive za vsakogar. Kar se pa tiče neumrljive duše, Maitreje, mojstrov modrosti in njihovih čudežev, je stvar človekove osebne odločitve, oziroma boljše rešeno, verovanja, ali jih bo sprejel kot resnico ali ne.

MILAN MARKELJ

Maitreja v značilni beli obleki se je iz nič pojavil na molitvenem srečanju v Nairobiju.

Maj, peti maj

"Po polju je duhtelo po svežih grudah in kmetje so sadili koruzo. Tudi moja sestra, mati in jaz smo tisto popoldne sadile. Dan je bil lep, sončen, ves omamen od cvetoče pomladi. Breze so zelene žarele. Vse potne smo kdaj pa kdaj dvignile glave in se zasanjano zazrle v prelepe belokranjske steljnice. Kobilice in murenčki v travah so se poskrili, joj! Bil je petek in v zvoniku naše cerkve je odbila tretja ura. Vsak petek ob tej uri se je oglasil veliki zvon in zapel v čast Kristusovemu trpljenju, ki je ob tej uri na križu umrl. Tako je tudi ta dan zazvonil tretjo uro, zadnjič iz visokih lin. Mama se je pokrivala in prišla moliti, sestro pa sva molili za njo. Zvon je utihnil. V tem zvoniku za vekomaj. Ni bilo dolgo, ko so tam od Črnomlja prihurmeli avioni in pričeli krožiti nad vasjo. Začuden smo strmele v te železne pošasti, ki so preteče zavijale.

Tedaj pa, o groza! Prvi tovor iz bombnika je padel na vas. V nebo se je dvignil gost črn dim. Avioni pa so še naprej grozeče zavijali, ti jekleni jastrebi.

Ne zavedam se, kako smo pritekale v zatišje obrova na koncu njiv, preraščenege s smrekami. Avioni so odleteli, kot da se jim silno mudi nazaj, od koder so prišli, me pa smo stekle domov, da vidimo, kaj se je zgodilo v vasi.

Mamo učiteljice Zore Hartman je ubilo in jo vrglo na ograjo bodeče žice, kjer je obvisela. Vaščanke so jo položile v travo na Štefaničevem vrtu. Takrat je prišel mimo Babičev Mika in jih posvaril: 'Kaj čakate? Bežite, dokler je še čas! Radi se povrnejo z novim tovorom.' Kot bi listje pometel, smo se razkropile.

Bila sem sredi te tragedije. Naša hiša ni bila daleč, in še predno sem prišla do nje, so tam iz smeri Butoraja že drugič prileteli. V stiski sem se zarila v živo mejo kraj vasi. S seboj sem vzela, sama ne vem od kod in kako, bratovo triletno hčerkico Bredo. V ograji sem jo stiskala k semi in ji zakrivala obrazek, da ne bi videla te groze. Bilo nas je več. Gledali smo v trebuhe teh pošasti. Zasmrdelo je vsakič, ko je bombnik poletel nizko nad ograjo. Ob vsaki eksploziji bombe sem nehote dvignila glavo in videla tisto silno razdejanje. Mogočna zvonika farne cerkve sta hkrati padala vznak kot drevo, kadar ga posekaš, ne da bi se sesula. Ob eksploziji se je pokazal najprej gost črn dim, ki ga je hip zatem pordečila cerkvena opeka, ki je letela v nebo. Pri drugem bombardiranju je odtrgalo glavo že prej mrtvi ženici in jo vrglo med cerkvene ruševine, kjer so drugi dan našli le nekaj koščkov. Pokopali so jo brez glave.

Ko so zmetali svoj tovor, so avioni odleteli. V vasi je ostala velika vrzel. Ostala je brez krone, ki jo je krasila. Kolika je bila bolečina faranov! Vsi so se jokali, ko so se v nedeljo, namesto da bi bili pri maši, zbrali ob ruševinah. Bolečina je ostala živa še mnogo let. Tako smo izgubili drago cerkev sv. Janeza Krstnika.

Ko je bilo konec drugega napada, si nisem upala več v vas. Zapustili smo naše zasilno zaklonišče in vsakdo je stekel proti sosednji vasi, ki mu je bila najbližja. Jaz sem bežala kar čez polja, kakor so mi noge dale. Prišla sem v pol ure oddaljeno vas Sela. Tu sem našla nekaj obupanih sovaščanov. Medtem ko sem bežala čez lože, so avioni že tretjič leteli nad Dragatuš. Izpod dreves smo gledali proti domači vasi, kako se strmo spuščajo proti delu vasi, ki je bila svojčas namenjena za gradnjo železniške postaje. Ko se je zmrčilo, so avioni srečno odleteli, vedoč, da so nas silno onesrečili.

Tisti čas je bila vas že skoraj čisto prazna. V njej je bil le še moj oče. Našli smo ga, ko smo se drugi dan preplašeni vrnili. 'Ali se nisi skrila?' smo ga vprašali. On pa je odvrnil: 'Nisem hotel nikamor. Če mi je usojeno umreti, naj umrem v domači hiši.' Začuden smo bili nad njegovim pogumom. Doma je bil tudi brat Fonza, ki je bil takrat v brigadi. Noč po bombardiranju je prišel domov. Pripovedoval je: 'Veter je močno pihal, ko sem šel ponoči skozi vas. S streh je metal opeke in okna in vrata praznih hiš so loputala v vetru. Klical sem, a ni bilo nikjer nikogar. Vas je bila kot izumrla. Hotel sem stopiti v sosednjo Kučko hišo, prijel za ključko in vrata so padla s tečajev. Jokal sem

vso pot, in ko sem prišel domov, sem v domači hiši našel očeta. Ležal je v postelji. Objel sem ga in skupaj sva jokala.'

Še nekaj dni po bombardiranju so ležale med ruševinami in na polju neeksplozirane bombe. Na naši njivi je 500-kilogramska zaorala globoko brazdo. Bali smo se, da je tempirana, pa smo se je izogibali. Čez nekaj dni so prišli partizani, vse razmontirali in odpeljali. Tako je bila končana velika tragedija Dragatuša. Vas je bila izdana, češ da je v njej partizanski štab, a se je ta nekaj dni prej umaknil. Na srečo več žrtev ni bilo.

Vaščani so pričeli graditi nove hiše. Vas je zacvetela kot majski cvet, toda najlepši cvet, naša farna cerkev, se je izgubil za vekomaj."

Cita Matkovič - babica, ki piše

Približno tako je o tistem 5. maju pred dvainpetdesetimi leti, ko so nemški bombniki grobo posegli v življenje Dragatuša in njegovih prebivalcev, zapisala Cita Matkovič. Rojena je v tem kraju, v Cestnikovi družini, ki je dala več besednih in likovnih ustvarjalcev. Tudi Cita, čeprav je ostala v Dragatušu kot žena, gospodinja, mati in babica, je nagnjena k leposlovnemu in likovnemu izražanju. Ko sem jo pred dnevi obiskal v Dragatušu, mi je pripovedovala o svojem delu. Vse ji pač rodi

Cita Matkovič ob maketi nekdanje dragatuške cerkve

Smrt Jugoslavije

"Mojih resnic" o razpad(an)ju Jugoslavije je bilo napisanih že kar nekaj, zadnji dve izpod peres dveh največjih protagonistov v kolektivnem predstvedstvu nekdanje SFRJ dr. Drnovška in dr. Joviča, zato je knjiga Smrt Jugoslavije angleške dopisnice Financial Timesa Laure Silber in večkrat nagrajenega novinarja BBCja Allana Littla nekaj posebnega. Je pogled z nevtelene in neprizadete strani, je zelo verodostojna, s podatki in izjavami prič temeljena kronologija krvavega razpada neke dokaj velike in nazven uveljavljene države ter je napisana, kot pravi njen prevajalec Marjan Sedmak, predsednik Društva novinarjev Slovenije, v briljantnem novinarskem slogu. Istoimenska odmevna televizijska serija, ki je nastala na njeni osnovi oz. hkrati z njo, velja za prepričljivo podobo jugoslovanske tragedije.

Knjiga Smrt Jugoslavije je temeljita predvsem v predstavitvi političnih dogodkov, ki so delali Jugoslavijo vse bolj nezno za mirno skupno življenje. Avtorja sta bila očividca, raziskovalca in razlagalca večine ključnih dogajanj, predvsem v Beogradu in Zagrebu. Položaj novinarjev iz tako uglednih tujih novinarskih hiš jima je omogočil vpogled tudi v tisto zakulisje, ki je bilo za domače bolj ali manj nenevtralne poročevalce zaprto. Svojo publiko sta med prvimi opozorila na pravi pomen te vojne, na željo po delitvi ozemlja.

Knjigo je vredno pazljivo prebrati, ker je polna argumentiranih podrobnosti, ki šele ustvarjajo celovito podobo in omogočajo razumevanje krvavega razpeta. Samo primer, ki nas najbolj zadeva. Tistega usodne junijskega nedeljskega dopoldneva leta 1991, ko so letala JLA že ogrevala svoje motorje, da poretijo s smrtonosnim tovorom nad Slovenijo, je marikdo menil, da smo vendarle tvegali preveliko ceno za osamosvojitve,

spontano, ker sama tako čuti ali ker jo k temu spodbudijo drugi. Zdaj se ji utrne otroška pesmica, zdaj zapiše zgodbo, ki ji je globlje segla v srce, zdaj se prepusti svoji domišljiji in čustvom. Včasih je tudi slikala. Veliko tihožitij in belokranjskih motivov v olju in drugih tehnikah so ustvarile njene roke in mnogo jih je odražalo v širni svet z belokranjskimi izseljenci kot njihova trdna vez z domovino. Zaradi zdravstvenih razlogov zdaj ne slika več, piše pa še. Velika spodbuda za njeno ustvarjanje sta bila njena vnučka Jure in Ana. Ko je pazila nanju, jima je pisala otroške pesmice in zgodbe. Čeprav sta dorasla in ne potrebuje več babičine varnega zavetja, ju še vedno spremljata zvezka s temi zapiski, ki jima jih je poklonila babica. Ti zapiski so seveda intimna stvar vsakega posameznika, Cita pa razmišlja tudi o tem, da bi vsaj del svojega besednega ustvarjanja zbral in publicirala. Tako bi tudi širša javnost zvedela, kaj se dogaja in snuje v prijazni belokranjski vasi Dragatuš, saj je Cita, lahko bi rekli, tudi neke vrste njen kronist.

Ko mi bere iz svojega zvezka, bere o dogodku, usodnem za Dragatuš in njegovo faro, stoji poleg nje na mizi tudi maketa farne cerkve, ki jo je izdelal njen oče Janez Cestnik. Le na maketi in na raznih fotografijah tukajšnje povojne generacije lahko vidijo, kako lepa in mogočna je bila nekdanj njihova cerkev. Kako je bila izbrisana, pa priča gornja Citina pripoved.

TONE JAKŠE

Leksikon Slovenska književnost

Leksikon Slovenska književnost, ki ga je izdala Cankarjeva založba leta 1982, se je z leti "postaral" in je ob vseh spremembah, ki jih je Slovenija doživela, že kar klical po prenovitvi. V petnajstih letih se je namreč pojavilo več novih obetavnih pesniških in pisateljskih imen, v leksikonu že vpisani ustvarjalci so napisali nova dela, nekaj se jih je tudi poslovalo od življenja, predvsem pa je v slovensko književnost stopila dotlej zaradi političnih in ideoloških razlogov zamočena in prepovedana zdomska literatura s precejšnjim številom novih imen. Tri leta so trajale priprave za obnovo leksikona in pred kratkim je ta potrebna in mnogim koristna knjiga izšla.

Da gre za obnovljeno in precej dopolnjeno izdajo, je opaziti že na zunaj. Leksikon je drugačen po zunanem videzu, je vezan v trde platnice, obsejnejši in nekoliko večjega formata kot dosedanja. Bistvena sprememba pa je seveda v vsebini, saj ima nova izdaja dodanih okoli 250 novih gesel, tako da je vseh skupaj 1325.

Uredništvo (Janko Kos, Ksenija Dolinar in Andrej Blatnik) se je odločilo, da bo načelom, na katerih je bil zasnovan prvotni leksikon, sledilo tudi v novi izdaji, se pravi, da so poskušali vanj zajeti kar najširši krog literarnih ustvarjalcev, leposlovnih piscev in njihovih sopotnikov, pri čemer so upoštevali vse avtorje, ki so se že močneje uveljavili in pritegnili pozornost javnosti, ne glede na žanrsko, estetsko ali generacijsko pripadnost. Gesla so razvrščena po abecednem vrstnem redu, vsak ustvarjalec pa je predstavljen z bolj ali manj izčrpnim opisom življenjske in literarne poti, sledita pa še bibliografija in seznam literature o njegovem opusu. Na splošno se leksikon izogiba vrednostnim sodbam, razen kadar navaja splošno priznana mnenja. Pri pisanju novejših gesel so nekateri od avtorjev (vseh je dvajset) presegli golo navajanje dejstev in so ubrali bolj avtorski pristop. Na koncu knjige so geslovniku dodani še seznam antologij, almanahov, literarnih časopisov, zbirke pogovorov in avtobiografij, literarnozgodovinskih in literarnoteoretičnih del ter enciklopedij in leksikonov.

Vsekakor koristna in uporabna knjiga, ki pa bi oboje lahko bila še bolj, če bi uredniki v leksikon vključili še več literarnih ustvarjalcev. Ob listanju se nekako vsiljuje misel, da so bili kriteriji primernosti uvrstitve v leksikon nekoliko prestrogi. Od leksikona uporabnik ne pričakuje kakovostnega izbora, ampak kar največ informacij o ustvarjalcih literature, ki so delovali ali še delujejo na Slovenskem. Videti je, kot da odmevnost velja le, če zadeva slovensko upravno središče, saj v leksikonu denimo ne boste našli literarnih ustvarjalcev, ki desetletja dolgo žive in ustvarjajo recimo v Novem mestu, Trebnjem ali Krškem, pa četudi njihov opus šteje nekaj knjig in več deset objav v revijah in časopisih.

MILAN MARKELJ

Cena ljubezni, cena prijateljstva

Pisatelj, pesnik, publicist in prevajalec Cvetko Zagorski je marca letos praznoval 80. rojstni dan in v počastitev tega lepega življenjskega jubileja je pri Sanjski knjigi pred kratkim izšel izbor njegovih osmih proznih del pod naslovom CENA LJUBEZNI, CENA PRIJATELJSTVA. Avtorja, ki je bil dolga leta znan predvsem kot pisatelj za mladino, smo v drugačni luči prepoznali po izidu avtobiografskih del Vračanje k sebi in Vračanje v čas ter romaniranem avtobiografskem delu Lisičji čas. V njih je opisal svojo življenjsko pot v partizanih in potem v svinčenih časih, ko je bil kot mnogi drugi zaprt, ko je moral skozi kalvarijo Golega otoka in potem še lep čas trpel preganjanje, ker je pač mislil s svojo glavo. Pisatelj je v teh delih pokazal presenetljivo odkritosrčnost, redko v sodobni slovenski literaturi, zato ne preseneča, da je tudi v svoji najnovejši knjigi enako, če ne celo še bolj odkrit, kot tudi ne preseneča, da je večina objavljenih novel avtobiografskih. Za Zagorskega je pač lastno življenje tisti najpolnejši vir, iz katerega zajema snov, za svoje pisanje, v jeseni življenja še toliko bolj, saj "zdaj pri osemdesetih, to imam: samega sebe. In premišljam in pišem o sebi. Dolbem vase, se razgaljam, kar je bila od nekdanj moja sla; odpreti se sam sebi, se vsega priznati..."

Vendar ne gre za spsihologizirano brskanje po samem sebi, pač pa za klasično realistično pripoved, ki jo poleg pregledne in jasne pripovedi odlikuje humanistična moralna drža in čut za druge ljudi. Res je, da se Zagorski loteva težkih tem, blokad v razmerjih med zakonci, odtujenosti med člani družine, uničevanju osebnosti po zaporih in v golootoškem gulagu, moralne poplitenosti nekdanjih partizanskih tovarišev, vendar je v teh mračnih zgodbah čutiti neko vedrino, optimizem, ki temelji predvsem na pisateljevi globoki veri v človeka, kot da bi s slikanjem njegovega padca opozarjal na višine, s katerih je padel.

MILAN MARKELJ

Kamen na srcu

Verjetno ni človeka, ki na srcu ne bi nosil kakšnega kamna ali pa vsaj kamenčka. Ni važno, koliko je težak - kamen je kamen. Lažje pa ti je, če ga vsaj za nekaj časa lahko odvržeš. Tudi pisateljica Zdenka Žebre nam tokrat ponuja "zgodbo s kamnom na srcu", zgodbo, ki je otožna, pa vendarle ob branju nudi tudi iskricice veselja. Morda ravno zato, ker je tako iskrena in občutljiva. Žebretova Kamen na srcu je "težak" 166 strani, izšel pa je pri grosupeljski založbi Mondena.

Zdenka Žebre, sicer redkim poznana pisateljica, je tokrat napisala že četrto knjigo. S Kamnom na srcu prihaja med bralce s pretresljivo zgodbo o svoji mladostni prijateljici, ki je svoje življenje zaključila žalostno in prezgodaj. Boleče je spremljanje usode mladega dekleta, na začetku polnega moči, lepote in veselih pričakovanj, na koncu pa utrujenega, razočaranega in propadlega, ki mu tudi najboljša prijateljica, čeprav tako drugačna od nje, ni mogla pomagati skreniti s pogubne poti. Kljub temu roman vendarle pokaže na to, kako je za vsakega človeka in njegov notranji mir pomembno in potrebno prijateljstvo. Se posebno vrednost pa ima, če se je rodilo v mladosti. "Mladostno prijateljstvo - kako čudežno je, kako nepozabno in neponovljivo. Tudi če umre, še vedno ohrani svojo moč, ker je del življenja." Roman lepo prikazuje tudi odnos med najstnikom in starši, ki je ponavadi v teh letih zelo problematičen. Lahko pa se takrat postavijo med njimi vezi lepega prijateljstva, ki traja. Kamen na srcu ima svojo lahkost v tem, da se čuti, da ga je Žebretova napisala z veliko ljubeznijo, človeškim razumevanjem, z živim spominom in v trenutku - verjetno zato, ker je za boleč spomin iz mladosti pač "moral" dati iz sebe.

Vital Klabus, ki je napisal spremeno besedo, opozarja predvsem na dve posebnosti pisanja Zdenke Žebre, ki sta v naši literaturi zelo redki. Najprej je to čas zgodbe (1936), pred drugo svetovno vojno, ko je bilo pri nas še skoraj vse nedotaknjeno, veljale so drugačne vrednote in morala, prevara in greh je bil veliko strašnejši kot danes, itd. Druga posebnost pa je pisateljičin jezik. "V njem je vse polno besed in fraz, ki so bile v takratni družbi žive in normalne, potem pa so potihoma usahnile in jih danes najdemo le še pri nekaterih pisateljih tistega časa, na primer pri Puglju in Kvedrovi." Tudi zato je Kamen na srcu Zdenke Žebre vredno prebrati. Morda bo potem naš malo lažji. Vsaj za nekaj časa.

LIDIJA MURN

Anton Martin Slomšek

Vse kaže, da bomo Slovenci prav kmalu dobili tudi prvega zares našega svetnika oziroma blaženega. Postopek beatifikacije škofa Antona Martina Slomška je namreč v sklepi fazi in prav lahko se zgodi, da bo za slovenske katoličane radostno vest o sprejemu Slomška med blažene sporočil sam papež, ko bo sredi tega meseca za tri dni obiskal Slovenijo. Škof Slomšek bo tako še močneje sijal med znamenitimi in velikimi Slovenci, med katerimi ima že dolgo svoje mesto kot narodni preroditelj, prosvetitelj, pesnik, urednik, lavantiski škof in borec za pravice slovenskega naroda.

O življenju in delu škofa Slomška govori knjiga Braca Zavrnika ANTON MARTIN SLOMŠEK, ki je nedolgo tega izšla pri Mladinski knjigi. Pisec je pospremil našega prosvetitelja skozi vse pomembne življenjske postaje od študenta bogoslovja v Celovcu do lavantinskega škofa v Mariboru, njegovo delovanje pa je zarisal na širšem zgodovinskem ozadju. Na koncu knjige je natisnjen še zanimiv dodatek, kako je tekel postopek za Slomškovo beatifikacijo.

MIM

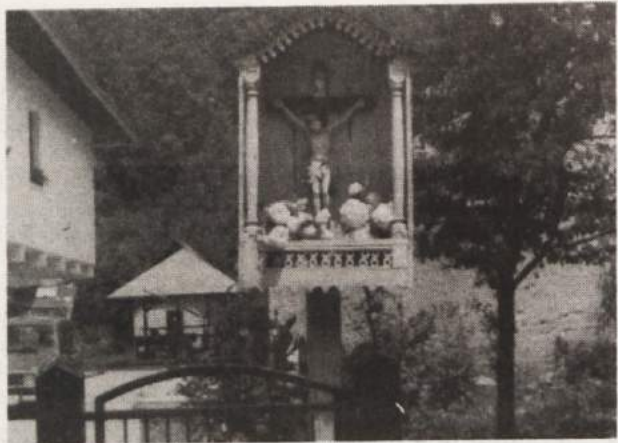

FOTO: I. POČKAR

ZNAMENJE S KRIŽANIM - Očem v veselje, spominu na ljubo in sedanjosti v ponos stoje iz preteklih časov staroveška znamenja ob cestah in poteh. Pred Požunovo hišo v Podbočju, pri Spodogarjevih, stoji ob cesti leseno znamenje s križanim. Postavili ga je dala stara mati pokojnega Požuna. Do nedavnega in še v današnji dan ima to znamenje posebno mesto in vlogo v življenju faranov. Ob njem so se vedno ustavili pogrebci iz okoliških vasi, ki so s sprevedom pospremili pokojnika v cerkev in nato na pokopališče. Ob znamenju Križanega je spreved počakal duhovnika, ki jim je prišel naproti iz Sv. Križa, sedajega Podbočja. Znamenje je "vaško", krase pa ga Požunovi. V preteklosti so zanj izdelovali rože iz krep papirja, danes ga krasi s svežimi rožami in s smrekovimi vejicami in vato. (Pripravila etnologinja Ivanka Počkar)

Na Trdinovih kopiskov

Zamaknjena v moža in kupico - Hudevka Belka poštena žena in sicer prav dobra, skrbna gospodinja mora iti vsak ponedeljek z možem v mesto. Na zadnje ostane z njim in drugimi Hudevci v kaki krčmi tudi včas do polnoči. Zdjaj je noseča, ima doma majhne otroke, dosti lačne in žejne živine ali to je ne predrugači. Po porodu začela bo isti red precej, ko pojde prvokrat v cerkev - celi ponedeljek ne bo je doma. Ta dan mora piti v ljubljenskih možičkih v družbi bratovski složnih Hudevcev - z njimi v krčmo pride, z njimi odide. Včas vstane in se napoti ali čez nekaj hipov sedi zopet pri možu in gleda zamaknjeno zdaj njega zdaj kupico. Kaj ima raje se ne ve ali to se ve, da je vredna ljubezni svojega moža radi prelepega ponašanja in vrliga gospodinjstva in tudi to, da je vredna vina, ktere ga pije, kajti si ga pridela sama toliko s potom in žulji doma, da si za skupljene denarje lahko omisli kak bokal v veseli tovaršii poštenih vaščanov v kaki mestni ali kakor je prilika v kmečki krčmi mestne okolice.

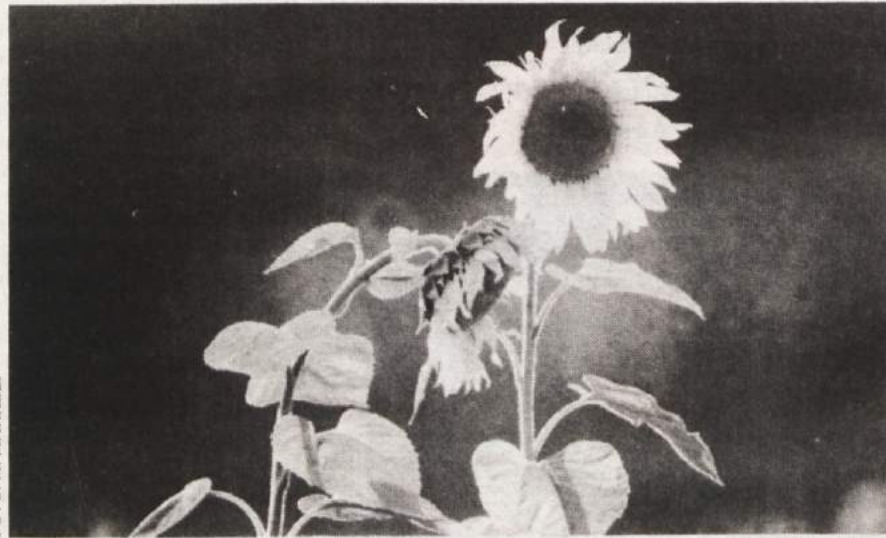

FOTO: M. MARKELJ

Pogosto moraš vložiti veliko truda in veliko upanja, da premagaš kakšno oviro. Tako nastajajo mostovi kot plodovi naših prizadevanj, da bi uresničili svoja upanja. Pravim mostovi, ker po mojem obstajajo poleg mostov, ki povezujejo bregove rek in služijo premagovanju naravnih ovir, tudi mostovi med ljudmi. To so mostovi upanja, zaupanja in ljubezni. In te mostove je najtežje graditi.

Ljubezen večkrat prinaša več gorja kot veselja. Nihče ji ne uide. Pogosto je prav ljubezen tisti "dogodek", ko ob stremljenju, da bi spoznal ljubljeno osebo, spoznaš svoj pravi jaz.

Že dolgo časa gradim svoj most ljubezni, a šele pred kratkim sem spoznala svoj cilj. To je on, princ mojih sanj. Poznala sem ga že prej, vendar je bil dolgo zame nepomembna oseba, bil mi je tujec. Potem pa se je nenadno vse spremenilo. Iz tujca mi je postal najljubše bitje, zanj sem se pripravljena žrtvovati, ni me strah ljubezni, ni me strah usodne poti, ki je pred menoj, čeprav vem, da bo težka. A tvegala bom, živela bom zanj.

Pravijo, da tisti, ki zna čakati dobi vse. Znam čakati in pripravljena sem na vse. Čakala bom, še celo življenje je pred menoj. Predolgo sem čakala na človeka, kot je on, pa bom počakala še toliko, da bo res moj.

Kitajski pregovor pravi, da pot, dolgo tisoč milj, prehodiš tako, da narediš prvi korak.

A kako naj mu povem, kar čuti moje srce, ko pa se tako bojim. Bojim se govoriti, svojih čustev ne znam izliti na papir. A tako rada bi mu povedala, kako mi je, ko si priključem pred oči njegov obraz, kako na ulici vztrepetam, kadar zagledam kakšnega blondinca in mislim, da je on. Rada bi, da bi vedel, kako mi je, ko grem zvečer sama v posteljo, kakšne bolečine mi povzroča želja, da bi se ga lahko vsaj dotaknila.

Pravijo, da sem močna osebnost, a sama se ne počutim tako. Če bi bila res močna, bi se ne bala, da bo zavrnil mojo ljubezen. Zdjaj pa me hromi ta strah. Včasih se bojim, da zastoj gradim svoj most ljubezni. Zgodilo se mi je že tako, zato se toliko bolj bojim novega poraza.

Bilo je to davnega leta 1925, med obev svetovnjima vojnoma. Moja pokojna mati je bila takrat še dekle. Imela je prijateljico Lino, s katero sta se družili, kot da bi bili sestri. V tistih časih ni bilo v ljudeh toliko pokvarjenosti in bilo je veliko pravega prijateljstva pa tudi časa so imeli dovolj, da je sosed sosedu prišel v vas, se pogovoril o dobrem in hudem. Tudi za molitev ni manjkalo časa. Ko se je zvečer oglasil zvon k večernicam, je avemarija žanjici na njivi ali koscu na travniku naznanila, da je končal z delom. Zdjaj vsega tega ni več.

A vrnimo se k zgodbi. Nekega večera, ko so ljudje kot običajno sedeli pred hišami, je stekel pogovor o strahovih, o čarovnicah in vsem mogočem. Beseda je nanesla tudi na vaške govornice, da na koncu vasi ob večerih straši, da se kaže sama smrt v belem ter s koso na rami.

Te večera so se fantje in dekleta odločili, da gredo gledat strah. Nad šentjernejskim poljem je že padala noč, ko so se je vaška mladina odpravila na mesto, kjer naj bi strašilo. Tudi moja mati s svojo prijateljico Lino je šla tja. Ko sta prišli do konca vasi, sta videli, da že več mladih čaka na prikazen. Skupaj so krenili naprej.

In glej, iz bližnje koruze se nenadoma prikaže velika bela smrt s koso na rami. Vsem se je zdela neskončno velika in strašna. Večina jih je prestrašena zbežala, nekateri so od groze otrpnili na mestu. Najpogumnejši fant pa je junaško zavpil: "Streljal bom!"

Res je imel s seboj pravi revolver. Tedaj pa je smrt, prav tako nenadoma prestrašena, vrgla iz sebe belo rjuho, v katero je bila zavita. In zaslišal se je glas vaščana: "Ivo, ne streljaj! Jaz sem, Stanko."

Še dobro, da se je smrt razkrila, saj je bil Ivo zares pripravljen streljati, in lažno smrt bi doletela tista prava, dokončna smrt.

Moja mati in njena prijateljica sta po vsem tem tako tekli proti domu, da ju nihče ni mogel dohajati. Ljudje pa so se o dogodku, ki bi se kmalu tragično končal, še velikokrat pogovarjali. Kaj vse bi lahko bilo iz norčij!

Partizanski Rog - duša in srce odpora

Odločili so se za postavitev brunarice iz neotesanih debel. Potrebovali so deske za kritino in za obdelavo notranjih sten. Nabavili so jih pri lesnem trgovcu Spreicerju v Starih Žagah. Dve okni so sneli z neke prazne hiše v Srobotniku. Priprave so vzele nekaj dni, Ganziti pa je oblikoval delovno skupino. Vodenje del je zaupal Alojzu Založniku, ki ni bil samo dober zidar, marveč prav tako dober tesar. Pomagali so mu zidarji: Anton Anžur, Ciril Pezdir, Mirko Trtnik, Anton Tomšič in mizar Anton Bizjak. Nekateri med njimi so že pred vojno gradili skrivališča za partijske tehnike in tiskarne; med vojno so se jim pridružili novi sodelavci pri gradnji prostorov za delo ilegalnih tehnik in tiskarn in za stanovanja ilegalcev v okupirani Ljubljani. Zatem so gradili za podobne namene v Podlipoglavu in Dolomitih. Zdjaj naj bi svoje bogate izkušnje uporabili pri urejanju novega sedeža političnega vodstva in ga gradili v kar največji tajnosti.

V dolini zbrani material so z vozom prepeljali čez Podturn, po Roški in Červanovi cesti, tam so ga razložili in ga na ramah znosili po strmi stezi na gradbišče. Najprej so postavili kamnit temeljni zid, na tem pa je iz neotesanih debel rasla brunarica. Fantje so garali in hišico postavili, jo opremili in pokrili v treh dneh. Sami sebi niso mogli verjeti, da jim je uspelo delo opraviti v tako kratkem času. Inž. Rojč, ki graditeljem tega sicer ni povedal ob začetku del, je računal, da bodo imeli za ureditev baze mesec dni časa. Tako je namreč kazalo s preselitvijo celotnega VPV iz Dolomitov, ko je od tam odhajala prva skupina. Vendar se je uštel, saj je bila 16. aprila 1943 dograjena prva brunarica, naslednji dan, 17. aprila pa je že končala svoj desetdnevni pohod iz Dolomitov glavni na VPV s sodelavci, ki je prispela na novi - roški sedež.

Manj zadovoljni kot prvi stanovalci Baze 20 so bili z brunarico graditelji; ob prvem močnejšem dežju je skozi star in preležani les začela pronicati voda. Svoje je k temu prispevala tudi zelo položna streha, ki jo je zaradi boljše prikritosti predpisal inž. Lojze Rojč. Povrh se je pokazala potreba, da bi čimprej zrasla še ena baraka - za člane IO OF.

Žica s proge, žebliji iz partizanske "tovarne"

Gradbeniki so se tokrat dela lotili malo drugače. V gozdu so odkrili tesan les, ki je ležal tam še od začetka vojne. Iz tega so napravili ogrodje za novo barako, čezenj pa so nabili opaž iz desk. Ostrešje so pokrili z opeko, ki so jo pobrali z opuščene kozolca na Pogorelcu nad Podstencami. Po naročilu inž. Rojca so začeli graditi naslednjo barako za CK KPS. Gradili so jo kot prejšnjo, prekrili pa so jo s strešno lepenko, ki so jo priskrbeli sodelavci Cirila Kulovca. Gradbeni skupini se je pridružil Franc Darovec-Polde, doma s Polja ob

Vinko Blatnik
2
Partizanski Rog
duša in srce odpora

Krki, strokovnjak za izdelavo skodel. Logar iz uprave bolnišnic je določil prostor, kjer je Darovec s pomočnikom lahko začel z izdelavo tolikanj potrebne kritine.

Gradnja baze je odpirala vsak dan nove probleme; komaj so rešili enega, že se je pojavil drugi. Graditeljem je pošla vsa zaloga žebeljev, ki jo je Ganziti pred časom pokupil na Gornjih Sušicah. Zdjaj ni bilo več kje kupovati. Ganziti je potožil o težavi Jožetu Nosetu, ta pa se je posmejal in povedal, da je pred italijansko ofenzivo skrnil precejšnjo zalogo žebeljev. Šel je Ganzitiju pokazat kraj v gozdu, kjer jih je skrnil. Res sta jih našla. Problem je bil za nekaj časa rešen, a je žebeljev kmalu zmanjkalo. Našli so rešitev. Patrola je ob železnici pobrala jekleno žico, v delavnici v Starih Žagah so jo nasekali, koščke na enem koncu ošilili, na drugem potolčki, da je nastala glavica, in - žebliji so bili tu.

Delo graditeljev je bilo težaško. Les in vse drugo, kar so pri gradnji potrebovali, so morali v glavnem znositi do baze po strmih, skalnatih roških stezah. Tudi priprava terena za gradnjo jim je delala težave, saj so, kamor so se obrnili, naleteli na skalo. Tako je bila gradnja barak še najmanj utrudljiva, a kaj, ko so jim "odgovorni tovariši" postavljali kar naprej tako kratke roke. Vselej se je mudilo. To, kar so dokončali danes, bi moralo stati že večera. Kljub garanju "težka tehnika" ni nikoli odpovedala. Graditelji so bili vselej dobre volje, med seboj so se razumeli in živeli kot družina. Ob večerih so kljub utrujenosti radi pokramljali ob ognju in se šalili zdaj na račun enega, zdaj drugega.

Rezervna skrivališča za hudo silo

Nova baza, ki je kmalu dobila ime Baza 20, je bila še daleč od svoje končne podobe, ko so graditelji že dobili novo nalogo. V bližini je bilo treba zgraditi skrivališča za primer napada na bazo. Poiskali so tri primerne prostore v bližini Červanove ceste. Skrivališča so uredili v kratkem času, čeprav je bilo delo še težje od priprave in gradnje barak.

Prostor, ki so ga določili za gradnjo skrivališča - v glavnem so bile to vrtače - so najprej očistili in ga oblikovali; če je bilo dno pregloboko, so ga prekrili z debelimi tramovi in čeznje napravili pod. Stene so obložili z lesom. Strop so napravili tako, da so s skale na skalo polagali tramove, nanje pribili deske, to pa prekrili s strešno lepenko. Na tako pripravljeno "streho" so nasuli debelo plast zemlje in površino uredili, da se

ni razlikovala od okolja. Ko so bila skrivališča dograjena, je bilo v njih prostora za približno petdeset ljudi. Bila so zračna, opremljena s pogradi, klopmi, mizami in policami. Poleg opreme je bila v vsakem skrivališču brenta vode in zaloga suhe hrane. Založnik, ki je sodeloval pri gradnji vseh skrivališč, je imel nalogo enkrat mesečno vsa tri pregledati in v njih zamenjati vodo.

Ob nevarnosti - kadar je sovražnik udaril iz svojih postojank z večjimi silami in je kazalo, da lahko prodre tudi v Rog - je bila Baza 20 z vsemi svojimi prebivalci v pripravljenosti. Pri vsaki baraki je bil zakopan pločevinast sod, v katerega so pospravili arhiv. Graditelji skrivališč so imeli točen razpored, v katero skrivališče se bodo umaknili in kdo bo vodil skupine do skrivališč. Vodniki so bili graditelji in so se morali v takih primerih tudi umakniti v skrivališča.

Do barak skozi krošnje dreves

Bivanje na Bazi 20 se je precej razlikovalo od onega na prejšnjem sedežu glavnega poveljstva v Dolomitih. Ilegalna skrivališča so sicer zamenjale udobnejše brunarice in barake, a baza je živela ves čas svojega delovanja v enako strogi tajnosti kot skrivališča v Dolomitih. Vhoda v bazo nepoklicano oko ne bi moglo odkriti. Vsi prebivalci baze so vanjo prihajali in iz nje odhajali po lestvi, ki je bila položena na prečni drog, vsidrnan med dvema drevesoma. Lestev se je dala dvigati in spuščati. Po njej so borci znosili vso potrebno hrano, vodo, drva in ostale potrebščine. Vhod je bil urenjen po zamisli in izkušnjah dr. Lunačka. Ob vstopu na lestev ni smelo biti nobenih sledi. Za to so borci poskrbeli sproti. Zabrisali so sledi stopinj in po potrebi nasuli listja. Tudi kasneje, pozimi, je bilo treba skrbno zabrisati sledi. Najprej so jih zravnali, potem so čeznje s sitom narahlo posuli sneg. Vse življenje na bazi je bilo podrejeno skrbi za ohranjanje njene tajnosti. V začetku so prebivalcem baze celo priporočali, naj se po nepotrebnem ne gibljejo med barakami. Posebno skrbno so kurili in dim odvajali skozi zemeljski rov, da ne bi z njim zbužali pozornosti v dolini. Kadar so sovražnikovi premiki kazali na ofenzivne akcije v smeri Roga, so bili vsi varnostni ukrepi še poostreni. Ne nazadnje pa je k tajnosti baze mnogo pripomoglo tudi ime Baze 20, ki so ga dosledno uporabljali v pisnih kot tudi v osebnih stikih prebivalcev baze z drugimi partizani. Ob tem imenu ni nikoli nihče omenjal političnega vodstva.

Stare Žage - partizanski "interšop"

Po naselitvi VPV na Rogu je v obdobju od aprila do julija 1943 nastajalo v Starih Žagah oskrbovalno središče. Najprej so tu organizirali klavnico in mesnico, uredili so skladišča hrane, obleke in druge vojaške opreme, imeli so hlev z jahalnimi konji in nekaj mulami. Nastajala pa je cela vrsta partizanskih delavnic: od puškarske, mehanične in finomehnične do krojaške in čevljarke, ki so se jim kasneje pridružile še nekatere. Vsa ta podjetja so partizani imenovali Henrikova ali pa Borutova baza - po intendantu in njegovem pomočniku.

Hrano in vse druge potrebščine so iz Starih Žag na bazo nosili borci zaščitne čete. Dokler je bila Baza 20 številno šibka, so fantje vse nosili v nahrbtnikih in vrečah na ramah vsak drugi dan. Nošenje je bilo naporno; ko se je število prebivalcev baze povečalo, je oskrba postajala za zaščitnike še utrudljivejša. Fantom so dali nekaj mul, kar je pomenilo precejšnje olajšanje na uro in pol do tri ure trajajoči poti.

Oskrbovanje vojnopolitičnega vodstva je postalo manj zapleteno, znosnejše, ko se je skupaj z drugimi ustanovami preselilo v Belo krajino. Decembra 1944 so se namreč prebivalci Baze 20 preselili na Dobljučko goro, kjer so ostali do odhoda v Ljubljano.

Konec

OBČINA SEVNICA
Glavni trg 19 a
8290 Sevnica

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA JAVNEGA PODJETJA
KOMUNA, d.o.o., SEVNICA,
Naselje heroja Maroka 17

Kandidati za direktorja morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko ali višjo, izjemoma tudi srednjo, šolsko izobrazbo,
- da imajo vsaj pet let delovnih izkušenj v stroki, od tega vsaj tri leta na vodilnih delovnih mestih,
- da imajo sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanjih zaposlitev,
- da predložijo program razvoja komunalne dejavnosti v občini Sevnica.

Pisne prijave z dokazili o zahtevanih pogojih in dosedanjih delovnih izkušnjah pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na Občino Sevnica, Splošna služba, Glavni trg 19 a, 8290 Sevnica.

ŠPORT

Lana je najboljša med najmlajšimi

Dolenjsko smučanje dobiva novo šampionko

TREBNJE - Trebanjka Lana Grandovec, ki vadi in tekmuje za smučarsko društvo Krka Rog, Novo mesto velja za najboljši nadarjeno mlado smučarko v Sloveniji. V letošnji sezoni je kar trikrat zmagala na tekmovanju za Ski open oziroma pokal Rega in Kvak, dvakrat pa

Lana Grandovec

je bila na tem tekmovanju druga ter tako prepričljivo osvojila prvo mesto tudi v skupnem vrstnem redu. Uspešno je nastopila tudi na najbolj množičnem smučarskem tekmovanju za najmlajše pokalu Maximarketa, kjer je med cicibankami, rojenimi leta 1987, prav tako osvojila prvo mesto. Vse kaže, da z njo dolenjsko smučanje poleg pionirske državne prvakinja Jane Jazbinšek iz Šentjošta pri Novem mestu dobiva še eno odlično smučarko.

TRI ZMAGE KRKE

NOVO MESTO - Tekači novomeškega atletskega kluba Krka so pri ljubljani nastopili na Molniškem teku. V teku na 21 km je z odličnim časom 1:06,37 Borut Retelj zmagal, v teku na 10 km pa sta zmagala Gregorova varovanca Franci Menič in Milena Auersperger, ki je še mladinka, medtem ko je bil Martin Erceg drugi.

FILIP SEDMI V NEMČIJI

NOVO MESTO - Kolesarji novomeške Krke so zastopali Slovenijo na etapni dirki po nemški pokrajini Thüringen. V skupnem vrstnem redu je največ dosegel Branko Filip, ki je bil na koncu sedmi. Na posameznih etapah se je najbolje uvrstil Branko Filip, ki je bil v četrti etapi drugi in v šesti etapi peti.

BALINARJI IZ ŠENTJANŽA - Lani so v Šentjanžu na Dolenjskem zgradili novo balinišče, na katerem so se v nedeljo, 28. aprila, domači balinarji pomerili z balinarskim klubom Oaza iz Novega mesta. Zmagala je domača ekipa, za katero igra tudi osnovnošolka Iris Majcen, edina deklica v dolenjski balinarski ligi. (Foto: J. Pondelak)

V DRUGEM KROGU

BREŽICE - Od 26. do 28. aprila je na teniških igriščih v Brežicah potekal turnir za odprto prvenstvo Slovenije v tenisu za člane in članice. Od Novomeščanov je na turnirju nastopila le Katja Zupančič, ki se je uvrstila v drugi krog glavnega turnirja.

ŠTANGLJU PRVA ETAPA V VENDEEJU

NOVO MESTO - Novomeščan Gorazd Štangelj je na izredno močni etapni dirki Tour de Vendee, na kateri je sicer član italijanskega Fiora nastopil v dresu slovenske reprezentance, v šprintu dvajseterice dobil prvo 183 km dolgo etapo, v nadaljevanju pa je precej pripomogel, da se je to pomlad najbolj pripravljene slovenski kolesar, ljubljanečan Robert Pintarič, prebil na prvo mesto in na dirki, na kateri je nastopilo kar 8 prvorazrednih poklicnih moštev in vsi najboljši francoski kolesarji, tudi zmagal. Gorazd je na koncu v skupnem vrstnem redu osvojil 20. mesto, medtem ko je bila slovenska reprezentanca v ekipnem vrstnem redu druga.

NA 18. TEKU NA PETELINJEK 5 ZMAG SEVNIČANOV

GABROVKA - Na dan upora proti okupatorju v soboto, 27. aprila, je ŠD Presad pripravil že 18. tek na Petelinjek. Sevniki atleti so nastopili s 14 tekači in petkrat zmagali. V kategoriji deklic, letnik 1985 in mlajše, je na 500 m zmagala Branka Virtič, pri fantih, letnik 1984 - 1985 je na 1000 m zmagal Domen Kralj, na 2000 m Borut Veber, pri članicah na 6500 m Klavdija Tomažin, pri članih na 11.000 m pa Robert Grojzdek.

KARATEISTU DANILU LISCU 3 KOLAJNE

LENART - Na 1. pokalni tekmi za osnovnošolce v katah in borbah so v Lenartu sevniki karateisti osvojili 10 medalj, v kategoriji kate ekipno pri starejših dečkih pa je Sevnicanom pripadel tudi naslov pokalnih zmagovalcev. V borbah posamezno je pri starejših dečkih v kategoriji do 40 kg zmagal Gorazd Mlinarič, najboljši posameznik v sevniskem moštvu pa je bil Danilo Liseč, ki je osvojil 3 kolajne, in sicer zlato v ekipnem delu, srebrno v katah posamezno in bronasto v borbah. Tudi drugi sevniki karateisti so se zelo dobro odrezali. Posebej velja omeniti nastop mladega karateista Iztoka Kešeta, ki je v kategoriji mlajših dečkov osvojil srebrno in bronasto kolajno.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

klubu Galea Malečnik in Andraž Jovanovič iz Tennis collegea iz Ljubljane. Od Novomeščanov sta največ pokazala Tomaž Kastelec in Tjaša Blaznik, ki sta se uvrstila v četrtfinale glavnega turnirja. Turnir je v sodelovanju s teniškim centrom Otočec pripravil teniški klub Krka Novo mesto.

- TUDI DOLENJSKE TOPLICE - S člansko izkaznico imajo tenisarji po novem 30 odstotkov popusta na teniških igriščih v Dolenjskih Toplicah, že od prej pa velja, da lahko ceneje igrajo v Šmarjeških Toplicah, na Otočcu in pod Portovalom ter da imajo 10-odst. popust v restavraciji Tango na Otočcu.

Šport iz Kočevja in Ribnice

RIBNICA - Na igrišču Ugar je bila mednarodna prijateljska rugby tekma med Kolinsko Bežigradom in moštvom ameriških vojakov v Evropi. V prvem polčasu so bili gostje boljši, saj so z nekaterimi pobeži po krilih spravili ljubljane v obup, v nadaljevanju pa ji je zmanjkalo moči in ljubljane so zmagali s 67:35. V predtekmi so mladi ribniški rugbyisti premagali Kolinsko Bežigrad s 15:0. Junija bo v Ribnici mednarodni turnir, na katerem bo sodelovalo 10 ekip.

KOČEVJE - Končnica državnega prvenstva v prvi ženski ligi se bo začela v soboto, 4. maja. Ekipa Kočevja, ki je redni del prvenstva končala na predzadnjem mestu, se bo v prvem krogu pomerila z Poljem v Ljubljani, v drugem bo prav tako gostovala pri mariborskem Braniku.

DOLENJA VAS - Na občnem zboru Športnega društva Lončar iz Dolenje vasi so na kratko so ocenili lanske dosežke, med katerimi je treba še posebej omeniti dograditev igrišča za male športe. Posebno priznanje so podelili dosedanjemu predsedniku Tonetu Prusu. Za novega predsednika je bil izbran Danilo Hočevjar.

KOČEVJE - Plesni studio in Klub M je bil organizator 13. državnega prvenstva v rock n'rollu. V telovadnici OŠ je nastopilo 200 tekmovalcev iz šestih slovenskih klubov. Med pionirji sta zmagala Barbara Šerčer in Damir Lazič (Klub M), med mladinci sta postala državana prvaka Urška Jenko in Klemen Prosen, med člani pa Katarina Medić in Marko Vavpotič (vsi Bolero).

M. GLAVONJIČ

KAJAK, KANU IN RAFT REGATA NA KRKI

ŽUŽEMBERK - Kajak-kanu klub iz Žužemberka bo v nedeljo, 5. maja, pripravil 11. mednarodno turistično veslaško regato od vasi Krka, kjer bo štart ob 10. uri, do Žužemberka, kjer naj bi bil cilj okoli 15.30. Regata je predvsem rekreativnega značaja, na njej lahko nastopijo kajaki, kanuji in rafti. Vse dodatne informacije lahko dobite pri glavnemu organizatorju Emilu Glaviču (tel.: 87 055).

S. M.

KEGLJAŠKE NOVICE

TREBNJE - Na 14. mednarodnem kegljaškem turnirju Jama 96 v postojni je Trebanjka Milena Veber v prvem delu podrla 431 kegljev. (N. G.)

NOVO MESTO - Na letošnjem prvenstvu Dolenjske v igri dvojic st med moškimi, ki so tekmovali v Črnomlju in Novem mestu, zmagala Željko Goleš in Vinko Hutar (3389 kegljev) nad dvojico V. Mržljak - S. Mržljak (3233) in Draganjac - Simic (3182). Vsi so člani črnomaljskega kluba. Med ženskami, ki so tekmovali samo v Novem mestu, sta zmagali Trebanjki Andreja Rifelj in Milena Veber (1483) nad Črnomaljkama Vidmarjevo in Lamutovo in Trebanjkama Škedljevo in Dalmacijo. Zmagovalni dvojici sta se uvrstili na državno prvenstvo. (N. G.)

NOVO MESTO - Na kegljišču Vodnjak v Novem mestu se je začelo odprto prvenstvo Trebnjega. Po nastopu 37 tekmovalk je vodila Irena Oder iz Slovenj Gradca s 415 podrtimi keglji, druga je bila Lojzka Škafar iz Krškega, peta pa Trebanjka Milena Veber. (N. G.)

KRKA TRETJA V SLOVENIJI

NOVO MESTO - Tretje mesto novomeške mladinske košarkarske ekipe v državi je nov dokaz, da se v Novem mestu zares dobro dela z mladimi košarkarji in da imajo uspehi članskega moštva trdne temelje. Krkini mladinci na finalnem turnirju mladinskega prvenstva sicer niso mogli ugnati vrstnikov iz Smelta Olimpije, ki so pravzaprav že pravi mladi profesionalci, pač pa so na tekmi za tretje mesto po srditem boju in podaljškju z 90:86 (81:81, 45:36) premagali ZKK Maribor. Najboljši strellec turnirja je bil Novomeščan Matjaž Smodiš, ki je na dveh tekmah dosegel 73 točk, izbran pa je bil tudi v najboljšo peterko.

A. K.

DOGODKI V SLIKI IN BESEDI

OTROCI RAZVESELILI STANOVALCE DOMA STAREJŠIH - Pogosto slišimo, kako dobro se razumejo otroci in starejši ljudje. O tem se je bilo mogoče prepričati tudi v četrtek, 24. aprila, ko so malčki VVO Laboda iz Novega mesta dopoldne veselo presenetili stanovalce Doma starejših občanov v Šmihelu na intenzivnem oddelku. Skupaj s svojima prizadevnima vzgojiteljicama Tončko Rozman in Majdo Kirar so s petjem in igranjem na različne instrumente ter z radostjo, ki jim je ne manjka in je nalezljiva, polepšali dan nekaj 10 bolnikom. Ti so se otrokom pridružili pri petju in jim ob koncu kulturnega programa podarili Huga na steklu. Zadovoljstvo je bilo obojestransko in otroci iz Labodovega vrta so obljubili, da se kmalu spet vidijo. (Foto: L. Mum)

NOVA PRODAJALNA MESA - Kostanjeviška klavnica, ki posluje v okviru krškega Mercatorja Agrokombinata, je v Velikih Malencah pri gostilni Prah odprla svojo prodajalno. Prebivalci okoliških krajev, predvsem pa Krške vasi, so mesnico močno pogrešali. Kot so na otvoritvi zagotavljali predstavniki podjetja in poslovodja Albert Lorber, bo prodajalna dobro založena, predvsem z mesom živine iz krškopoljskih hlevov in z mesnina, ki nosijo zaščitni znak "Mesnine iz Kostanjevice". (Foto: M. Vesel)

LUDOVICA PRAZNOVALA 90 LET - Prezadovoljna in zelo bistra teta Ludovika Brzin s Trstenika 1 pri Miri je v nedeljo, 21. aprila, v Javornikovih gostilni na Rakovniku pri Sentrupertu praznovala svoj 90. rojstni dan. Z veliko truda in mnogimi odgovodmi v življenju ji je uspelo dočakati častiljiva leta. Vsi tisti, ki smo bili v nedeljo z vami, vam želimo še mnogo sreče, zdravja v krogu svojih najdražjih. (K. V.)

OBIČAJ OB SEKANJU VELIKONOČNIH PIRHOV - V vasi Gm imajo vrtnarico Magdo Hlebec, ki skrbi za okras vasi, poleg nje pa so v vasi tudi dobri kmetje, pridni obrtniki in ostali. Vsa vas živi v slogi in prijateljskih odnosih. Zbirajo se ob vsakih praznikih: novem letu, dnevu žena. Letos se je po starem običaju - sekanju velikonočnih prihov pri vaški novo urejeni kapelici zbralo okrog 40 vaščanov (na sliki). Seveda je bila miza poleg s pirhi obložena tudi z ostalimi dobrotami, ki so jih pripravile vaščanke. Znaprej pa mentorici Darinka Slavič in Magda Hlebec že načrtujeta samostojne izlete. Prvi naj bi bil na Gorenjsko, potem na Gorjance in še kam. Taka srečanja in medsebojni prijateljski odnosi cele vasi naj bi se torej še nadaljevali. (Foto: Franc Bartolj)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravek za objavo informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Strasti spet razgorelo Drgančevje

Dol. list št. 16, 18. aprila

Občinski svet mestne občine Novo mesto je 11. aprila s tajnim glasovanjem sprejel sklepe o bodoči namembnosti nekdanjega vojaškega območja pri Žabji vasi. Po teh sklepih, ki so pisani na kožo skupini zasebnih obrtnikov, ki so po pogodbah z občino najemniki opuščeni in bolj ali manj za silo popravljeni (ali celo na črno dograjeni) vojaških zgradb, naj bi v dopoljenem prostorskem delu dolgoročnega plana občine to območje opredelili za "proizvodno storitveno cono za okolju neškodljive in sosednjim stanovanjsko sosesko nemoteče proizvodne dejavnosti manjših in srednjih zmogljivosti (tekstilna, konfekcijska in obutvena industrija, elektroindustrija, kovinsko-predelovalna industrija, grafična industrija, farmacevtska industrija, lahka predelovalna industrija), drobno obrt, trgovino, gostinstvo in turizem, dejavnosti osebnih storitev, finančnih, tehničnih, informacijskih in drugih poslovnih storitev ter dejavnosti komunalne in energetske oskrbe". Temu pestremu in obsežnemu "programu" so predlagatelji sklepa dodali še naslednji stavek: "Takšno opredelitev namembnosti območja Ždrančevja se upošteva ob pripravi urbanističnih zasnov Novega mesta in ob tem prouči možnost umesčenja v to območje tudi nekaterih kvartarnih dejavnosti." Očitno predlagatelji takega sklepa in občinski svetniki, ki so glasovali zanj, nimajo niti najosnovnejše predstave o resničnih prostorskih možnostih danega zemljišča, ne poznajo zakonsko določenega postopka za pripravo urbanističnega načrta (kakršnekolikoli ravni) in se ne menijo za doslej strokovno opredeljena izhodišča rabe tega eminentnega dela novomeškega urbanega prostora!

Zaman so bila vsa strokovna pojasnila in opozorila pristojne strokovne in upravne službe ter izdelovalca urbanističnega načrta mesta in vse kaže, da naj bi se neustrezna urbanistična praksa stihijskega plenjenja mestnega prostora, ki je bila - z redkimi izjemami - značilna za pretekla desetletja, nadaljevala...

Na omenjeni seji občinskega sveta so si nekateri, zlasti pa g. Vesel (eden od najemnikov in pobudnik sklepov) ter g. Smrkotova, dovolili poskus strokovnega diskreditiranja urbanistične stroke in še posebej mene, ki sem v Urbanističnem inštitutu RS poverjen za izdelavo osnutka novega urbanističnega načrta mesta. Pri tem je bilo večkrat poudarjeno dejstvo, da z izdelavo tega osnutka zamujamo, vendar niso bila sprejeta pojasnila okoliščin, ki so vplivale na to zamudo. Najbolj žalostno je, da je bilo s protipravnim izglasovanjem omenjenih sklepov stopnjevano nasilje nad mestom ter stroko, in sicer nekaj dni pred prvo javno razpravo o osnutku celovitega urbanističnega načrta!

Obnutek urbanističnega načrta (ali po besedah zakona žurbanistične zasnove) je ovrdenotil območje Drgančevja in sosednjega Ragovskega polja kot prvovrstno območje za perspektivno širitev mestnih centralnih dejavnosti, med njimi zlasti žitovarne znanja kot najpomembnejšega mestotvornega dejavnika evropske (in upajmo tudi naše) bodočnosti mest. Med temi dejavnostmi, (ki jih strokovna literatura imenuje tudi 'kvartarne') naj bi prednjačilo visoko šolstvo, raziskovalna in raz-

vojna dejavnost s spremljajočimi stanovanjskimi in rekreacijskimi programi. Obstaja pa tudi možnost določenega deleža urbanih stanovanj in storitev. Gričevnati in gozdnati (pretežni!) del Drgančevja naj bi bil urejen in vzdrževan kot mestni park, ki povezuje zeleno vzhodno zaledje mesta z Ragovim logom in krajinskim obrobjem reke Krke. Valorizacija sestava krajine je bila delno že opravljena ob načrtovanju lokacije univerzalne mestne dvorane, ki naj bi bil eden od možnih odgovorov na potrebo športne naprave za bližnje svetovno mladinsko kolestarsko prvenstvo. Taka dvorana je namreč povsem skladna s primarnim programom, ki smo ga imeli v mislih za celoten kompleks.

Ob tej priliki ne bi želel podrobneje utemeljevati neprimernosti Drgančevja za 'industrijsko cono', menim tudi, da to niti ni potrebno ob očitni nestrokovnosti izglasovanega sklepa. Vsekakor pa je tudi povsem nesmotrno puščati prazno bližnje obrtno cono na Cikavi, ki je že komunalno opremljena in v kateri je občina nudila zainteresiranim obrtnikom nadvse ugodne pogoje namestitve.

Prof. mgr. VLADIMIR BRACO MUŠIČ, d.i.a.
Urbanistični inštitut RS

Dobrepolje: Ni (še) zanimanja za turizem

Dol. list št. 16, 18. aprila

Občina Dobrepolje je sprejela del prostorske dokumentacije za izgradnjo 10 do 15 ha velike industrijske cone v neposredni bližini vasi Podstruge. To pomeni grobo industrializacijo ene zadnjih ohranjenih slovenskih dolin.

V "igri" so tri možne lokacije za novo industrijsko območje. Zeleni Slovenije smo zaskrbljeni zaradi nagibanja oblasti občine Dobrepolje k ekološki najmanj primerini lokaciji. Industrijska cona na kraških tleh sredi gozda v neokrnjeni naravi v bližini stanovanjskega naselja, ki naj bi se širilo še na drugi strani ceste, je že sedaj močno obremenjena s kamnolomom KPC Ljubljana. Za kakšno tovarne, skrite v gozdu naj bi Slo? Včasih so se v gozdovih skrivali ravbarji.

Pekarna, sladoleđarna, livarna, predelava poliuretana in kaj vse bo še našlo domovanje v reliktu preteklosti? Povsod po razvitim svetu namreč industrijske cone opuščajo, novogradnji pa se ne lotevajo. Nikjer več pa jih ne postavljajo skoncentriranih na enem mestu v neokrnjeni naravi.

Posebej zanimiv je sklep občinskih oblasti, da bi domači podjetniki imeli 30-odst. popust pri komunalnih dajatvah. Vsem "tujim" investitorjem, bodočim obrtnikom industrijalcem (pri čemer "tuj" ne pomeni Italijanov, Francozov..., ampak Slovenca iz drugih delov Slovenije), bodo uničenje okolja zaračunali dražje.

To področje potrebuje in je prav, da se tam čimprej prične urejati problem vodovoda, kanalizacije, čistilnih naprav, novih delovnih mest, vendar predvsem za domačine. Velik del vsega potrebnega in željenega bi v Dobrepolju lažje in hitreje rešili z večjim poudarkom na terciarnih dejavnostih, zlasti turizmu in drugih okolju prijaznih projektih.

Kljub izrednim možnostim predvsem kmečkega turizma ni v celi občini niti ene postelje, kjer bi turist lahko prespal.

Krajanom Dobrepolja in širše okolice zeleni želimo dobre in racionalne rešitve, ki ne bodo imele negativnih posledic.
RUDI MERŠAK,
generalni sekretar Zelenih Slovenije

Iz Trdinovih zapisov

Dol. list št. 16, 18. aprila

V svojih zapisnih knjižicah je pisatelj Janez Trdina (1830-1905) zabeležil veliko zapiskov, največ o Dolenjcih, manj o Kranjcih in Belokranjcih ter le nekaj, ki posebej pričajo o tedanjih Hrvatih oz. Hrvatih. Od slednjih je Dolenjski list objavil le eno "mnenje o Hrvatih", nesramno in žaljivo, ki ga je Trdina povedal nekdo, ki očitno ni preveč maral Hrvatov, zato bi bilo napačno in krivično po tem

mnenju soditi pisatelja in sosedni narod, čeprav je od tedaj minilo že 125 let. Zato bi dodal nekaj drugih Trdinovih "hrvaških" zapiskov, da popravim bralcem prvotni vtis.

"Slabo mnenje o Hrvatih, ki so ga dobili Slovenci od vojakov in Svabov gine brzo, odkar zahajajo naši bajtarji in dr. delavci v šume in na železnice, etc in se zopet med rojake povračajo. Nekaterim včas je modrost hrvaških kmetov, da se iz človeka ne delajo tako norca ko Kranjci. Drugi hvalijo hrvaško šego pozdravljanja: Hvaljen Bog na vek in da se o teh besedah oba odkrijeta. Lepo jim se zdi, da tudi otroci povsod pozdravljajo tuja prijazno po krščanski. Tudi pravijo da niso Hrvatje tako ušivi, kakor so pred o njih slišali, tudi tatvina da je redka..."

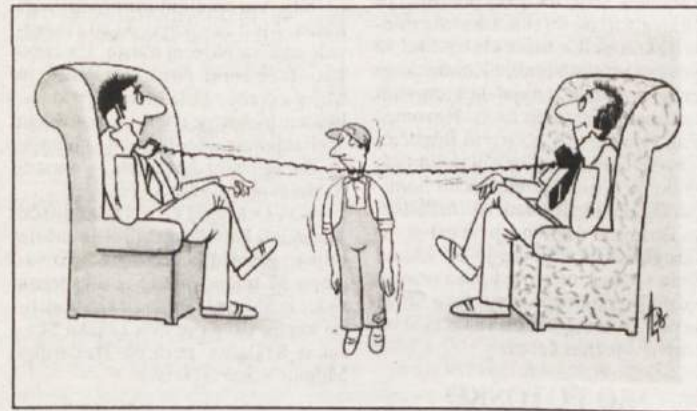
"Meščanke hvalile so Hrovate a) da ne pijančevajo ko pridejo na božjo pot b) kamor gredo, da so med svojo rodovino - oče, mati, otroci, sosedje vedno skupaj - vlačugarjev menda med njimi še ni c) če že pridejo v krčmo, da nikoli ne razsajajo, ne žalijo drugih in se ne pretepajo kakor Kranjci d) da niso razuzdanci, se ženijo zgodaj in vsi - skurbana dekleta so med njih redke, med sabo jih ne trpe e) žlahtniki se med sabo radi imajo - v hiši je toliko žen in se vendar ne pripravajo in ravsajo - Kranjci bi hišo po koncu postavile, pri nas še edina nevesta z edino taščo ne more ostati prijateljica. Za združbe jih ni huhj ljudi na svetu nego so Kranjci."

"S Srečo je treba govoriti po hrvaški, drugače ne čuje. Sreča je Hrovatica. Sreča doge dela. Sreča kliče v hrvaške šume. Na Hrvaškem najde srečo vsaki Kranjec, ki ostane zdrav, priden in pošten."

"O Hrvatih pater Tramontanus: Ni res da bi bili za vsako reč za nami. Predivo pripravljajo bolje ko mi, slive suše bolje ko mi, kuruze sejejo več ko mi, v vinogradih skrbje za žlahtni trs bolj kot mi... duhovne spoštujejo tako kakor zasluzijo, ne preveč pa tudi ne premalo, kakor mi, ki v nobeni reči ne poznamo mere. Ponočnjakov pri njih ni, pri nas so, pretepačev tudi ni tako kakor pri nas, žlahta se med sabo bolj ljubi kakor pri nas, tudi so boljšega srca od nas. Tudi kvantati, kvartati in goljufati ne znajo tako kakor mi, še njihove babe klepetajo manj kakor naši moške in še tisti ki se štejejo za modre. V nagajanju in obrekovanju so proti nam pravi otroci."

Na koncu pa še tale: "Na raznju zna peči edini Hrvat in njegov najbližji brat Belokranjec, delo vseh drugih mojstrov in mojstrie je šušmarija."

Tako je Trdina zapisal, kaj se je o Hrvatih in Kranjcih govorilo v tistih časih, pa vendar kakšen stavek bi bil še za današnjo rabo. Trdina je bil zelo naklonjen Hrvatom, saj je na Hrvaškem preživel del svojega življenja in deloval v prid slovensko-hrvaškega prijateljstva in spoštovanja.
Inž. IGOR JUGOVIČ

Grozljivka, bolezen norih krav

Dol. list št. 16, 18. aprila

Z začudenjem smo prebrali, gospod novinar, vaš članek v prejšnji številki Dolenjskega lista, z naslovom "Grozljivka, nore krave". Saj se z nekaterimi vašimi trditvami kar strinjamo, toda v podnaslovu ste zagrešili veliko napako, ko enačite Bovino spongiformno encefalopatijo (po novinarski iznajdbi imena bolezn - bolezen norih krav) z Creutzfeldt-Jacobovo bolezen. To zaenkrat niti približno ni potrjeno, pa tudi novejša raziskave ne kažejo v to smer.

Mislimo, da enačenje obeh težkih boleznii ene pri živalih in druge pri ljudeh, delate veliko škodo sebi, pa tudi ljudem s katerimi skupaj živite in za katere

pišete. Bojimo se, da se ne zavedate posledic tako zmotnih trditve. Ljudje bodo prestrašeni, strah jih bo celo "zvite vrvi". Mislimo, da vsak javni delavec, posebno pa še novinar, se mora zavedati odgovornosti za svoje pisanje, z nati prevzemati odgovornost, saj ima veliko možnosti, da preko javne besede ustvarja zmedo ali red v prostoru kjer tudi sam živi.

VETERINARSKI ZAVOD SLOVENIJE OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

PRIPIS - Zapisano napako (povezava med Bovino spongiformno encefalopatijo pri govedu in Creutzfeldt-Jacobovo boleznijo pri človeku res ni strokovno dokazana in je britansko zdravstveno ministrstvo v svoji javni izjavi 22. marca uporabilo besedo "morebiti") sem, ko je bilo že prepoznano, sam opazil in popravil v naslednji številki Dolenjskega lista, ko sem poročal s predavanja mag. Polone Juntes in mag. Zorana Kovača v Novem mestu. Nastala je kot posledica pomanjkanja verodostojnih strokovnih informacij in se zanjo opravičujem.

In še to, dragi zavod, tudi tvoj kritični odmev ni čisto brezhiben: navaja napačen naslov članka, nenatančno ime boleznii in ni prepoznavno podpisan z imenom in priimkom, da o vejicah niti ne govorimo.
MARJAN LEGAN, dipl. inž. agr.

Mesto je kot skupna dnevna soba

Dol. list št. 16, 18. aprila

Trenutno stanje pri izdelavi urbanistične zasnove Novega mesta

V kratkem (9.5.1996) se bo razvila strokovna obravnava osnutka urbanistične zasnove Novega mesta, kateri bo čez dober mesec ali dva sledila javna razgrnitev osnutka dokumenta. Strokovna obravnava, kjer bodo sodelovali ljudje različnih profilov, je predvidena zato, da bi pred javno razgrnitvijo in javno obravnavo dobili trdna strokovna izhodišča, na podlagi katerih bi znali kasneje ovrednotiti prispela mnenja javnosti. Javne razgrnitve in javne obravnave prejšnjih osnutkov urbanistične zasnove Novega mesta, ki so bile opravljene v preteklih letih so namreč pokazale, da je sprejemanje takega temeljnega prostorskega dokumenta, kot je urbanistična zasnova, težavna naloga, saj gre za trenje najrazličnejših mnenj in potreb, katerih se je treba lotiti skrajno organizirano in odgovorno, če želimo uspešno pripeljati ta pomembni dokument do zaključka.

Gorjancev". Omenjena odločitev pristojnih organov in strokovnih služb Mestne občine Novo mesto je bila z vsem spremljajočim gradivom ravno tako oktobra 1995 posredovana občini Sentjernej, da se glede te odločitve opredeli, saj spada velik del obravnavanega območja Gorjancev k njihovemu teritoriju. Novonastala občina Sentjernej pa ima v svojem programu prioriteten nalog v ospredju druga, zanjo nujnejša opravila njenega odgovora pa nam žal do danes še ni uspelo dobiti. Brez sodelovanja omenjene občine pa kvalitete krajinske zasnove Gorjancev ne moremo izdelati.

Zakaj se izdelava programske zasnove za ureditveni načrt grajskega kompleksa GRM še ni začela? Izdelava programske zasnove za ureditveni načrt grajskega kompleksa GRM in ureditvenega načrta smo uvrstili v program nalog za leto 1996, vendar ne moremo z gotovostjo trditii, da jo bomo v letošnjem letu tudi izpeljali. Na Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Mestne občine Novo mesto se namreč ukvarjamo in vodimo poleg novih nalog tudi vrsto starih, nedokončanih, ki smo jih podedovali iz prejšnjih let in jih je glede na čas začetka izdelave nujno potrebno pripeljati do konca.

Trenutno stanje pri izdelavi ureditvenega načrta za industrijski kompleks Revoza

Postopek izdelave ureditvenega načrta za industrijski kompleks Revoza se je začel v drugi polovici leta 1994. Naročnik izdelave ureditvenega načrta je podjetje Revoz, d.d., za izvajalca del pa je bilo izbrano podjetje K.A.B., d.o.o., iz Novega mesta. Po več usklajevalnih sestankih med naročnikom, Sekretariatom za varstvo okolja in urejanje prostora takrat občine Novo mesto, in izdelovalcem dokumenta v letu 1994 je v letu 1995 delo na ureditvenem načrtu industrijskega kompleksa Revoz zastalo deloma zato, ker naročnik še do danes izdelovalcu ni sporočil končnih potreb, zahtev in rešitev v zvezi z ureditvijo tovarniškega kompleksa, deloma pa tudi zaradi kadrovskih in reorganizacijskih sprememb na Mestni občini Novo mesto. V letu 1996 naj bi se ureditev industrijskega kompleksa tovarne Revoz obravnavala v okviru urbanistične zasnove Novega mesta, ki je v pripravi in v nadaljevanju tudi z dokončanjem ureditvenega načrta za industrijski kompleks Revoza.

Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Mestne občine Novo mesto

Krško le ni Černobil

Dol. list št. 17, 25. aprila

Ali mislijo gospod dr. Šešerko in njegovi somišljeniki slovenski narod spraviti na beraško palico? Dovolj je nepravilnosti in nepremišljenih ukrepov nekaterih poslancev, ki se izživljajo in trobijo razne strokovne zadeve po svoje. Mislim, da je stroka povedala svoje. Dr. Šešerko in njegovi privrženci, če vztrajate pri predčasnem zaprtju JE Krško, in vsi tisti, ki trobite v ta rog, med njimi tudi naši sosedje Avstriji in Italijani, prevzemite vse stroške, tudi stroške energije, potem pa predčasno zaprite NE Krško. Druga možnost je, da se dr. Šešerko in vsi tisti, ki jih je strah pred nuklearko, izselijo tja, kjer ni jedrskih elektrarn.

ANTON JAVORIČ
na Dorcu 8
Brestanica

Bioenergetik - čer ali svetilnik

Dol. list, 23. marca 1994

Gospod Pirc, čeprav ste mi rekli, da ne potrebujete pisne zahvale, češ da je bilo zahvale že dovolj, se temu ne morem upreti. Hvala vam za vso pomoč in trud, ki ga vlagate vame, v moža... Dajete mi svojo moč, svojo energijo. To opazijo tudi drugi okoli mene. Pred 28. septembrom 1995 sem bila čisto na tleh. Tedaj sem prvič prestopila prag hiše, v kateri zdravite. G. Ivan, razdajate se za nas vse, večkrat tudi preveč. Res ste skrivnosten mož, ki prihaja na Rateč. Mnogi vam niso dovolj hvaležni. Zelo težko mi je, da vas vidim

utrujenega. Ste močan, zelo energičen. Rada vas vidim veselega našmejanega.

Ze pri prvem obisku ste odpravili vrtoglavo, na nogi sem imela 15 let kurje oko, ki je izgubilo, da nisem dobro vedela kdaj, pediker se ni mogel načuditi. Oči li 17 let sem imela kronične bolečine, v želočudi in organih okrog nje, bolečina se je širila celo v pleča. Verjetno so bile težave živčnega izvora, bolečina pa se je iz leta leto stopnjevala do neznosnih naporov v letu 1995, ko zaradi nepočni nisem mogla zatisniti očesa. Ivana sem po telefonu ničko kokrat prosila za pomoč, bolečina je takoj ponehala za kak dan, zadnji seansi 9. aprila letos pa me lim, da sem boleznii rešena.

Pa še to: v naši sosesčini živi človek, ki je lani hudo bolan ležal v novomeški bolnišnici. Srce delovalo prav in je bil poln voča. Zdravniki mu niso mogli več pomagati, takrat pa je njegova žena poslala g. Pirca, naj mu pomaga telepatično. Nista se videla, on pa je že prvo noč po dolgem času ležal spal. Bil je vsak dan boljši in kmalu se je vrnil domov zdrav.

Bila sem med mnogimi, ki smo našli pot do velikega bioenergetika, ki sem mu iz srca zahvaljujem.

AMALIJA (naslov v uredništvu)

"Zmagali bomo in pospravili vse, kar je slabega"

Dol. list št. 17, 25. aprila

Kot domorodka iz Loškega potoka najprej povem, da Loški potok predstavlja sedem vasi in je "osvoboditve" samostojna občina. Hudo žal nam je, da je s takozvano osamosvojitvijo pri nas zopet zaživelo medvojno sovraštvo. Pred desetletji smo pozabili hude človeške rane, ki so se začele v naših lepih krajih z ustanovitvijo prve bele garde na Slovenskem. Po vojni smo se stari in mladi trudili in odpravili nesoglasja s sovražstvo.

No, zdaj nas spet delijo. Posledno aktivni so desničarji, ki so kmalu dobili nekaj pristavev z obujanjem sovražnosti iz časov vojne. Ne domači, ampak vrhovi desničarskih strank. In tako so omenjena dne sklicali predvolilni kakešen že zbor socialnih Janševih demokratov. V našem Loškem potoku je nekaj deset članov stranke. Agilni predsednik Malega Loga se strašno trudi, da bi jih bilo čimveč. Potočani, posebi namreč, pravijo, da sta Janša in Breje obljubila nagrado če bo še bolj uspešen.

"Velikega" zborovanja se udeležilo nekaj nad dvajset ljudi iz občine Loški potok samo drugi so prišli z Blok, iz Sodražice ter drugih vasi, da bi zapolnili dvesto sedežev. Govornik pa ni nihče drug kot zelo poznani alpski poslanec Ivo Hvalica z vrha Janševе stranke. Seveda so bili večina zelo razočarani, ker niso prišli resno na strankni miting, pa pa nas je bilo nekaj tudi "firbec", kot se to ponavadi dogaja povsod pa tudi pri maši. Razočarani predsednik iz Malega Loga je od huda bije kar kričal, "koku so lđje nečiplinirani", nezavedni, površni, še marsikaj je rekel, kar ni vredno zabeležiti. Jasno, da je bil tudi v vasi desničarske poslanske skupine v DZ, kakor mu pri nas pravijo Ivo Hvalica nadvse razočaran. Mislim, da bodo naši ljudje kmalu drli v dvorano, ni pa vedel, da ga že prek televizije že zdavno presiti.

Pustite nas v miru božjem našem! Kaj ne vidite, da nam je zaslugi Peterletove lastninske zakonodaje v Loškem potoku padlo vse gospodarstvo? V smeh je tudi lesna industrija. Stari ata so rekli, da je bila Loškem potoku ustanovljena parna žaga na Kranjskem. In glejte zdaj: sredi bujnih gozdov smo ustavili jermene tudi tej industriji, pa se bomo šli spet "hrvatarje", gozdne delavce v Slavonijo Strankarji, naj vas hudič vzemeh nehaite nas imeti za norce! Pustite naše življenje v miru, saj nam kar lepo s sedanjim županom, zares vzorno skrbi za vse ljudi občini, posebno pa v Loškem potoku!

Pismo za časopis sem oddala Ljubljani, ker vrag ga veda, če me ne bi pogrnutali kakšni janski brejčevci in "lahku tude nastrojam". Povem pa vam, da sem naposled čisto resnica.

Tak človek
ne more biti
državni tožilec

Izjava ZZB Slovenije

ZZB Slovenije je že ob kandidaturi Antona Drobniča za generalnega državnega tožilca nasprotovala njegovemu imenovanju. Bili smo mnenja, da njegovo javno politično udejstvovanje, posebno pri ustanavljanju Nove slovenske zaveze, ne daje jamstva, da bo kot generalni državni tožilec deloval nepristransko. Kljub temu je bil, v posmeh odporniški Sloveniji, na to odgovorno mesto imenovan človek, ki je po lastnih izjavah ponosen, da je bil domobranec. Kaj takšnega se v drugih deželah demokratične

REHABILITACIJA ŠKOFA ROŽMANA? - Poskus rehabilitacije ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana (ki ga je spodbudil tožilec Drobnič) dokazuje, da slovenska Cerkev ni sprejela zgodovinske resnice, da je predvojni politični katolicizem vodil v fašizacijo slovenske družbe in da je opazni del te Cerkve zagrebel kolaboracijo. Tudi škof Rožman. S to rehabilitacijo bi se formalno oprala zgodovinske krivde, hkrati pa bi prikrija ali vsaj opravičila kot potrebno današnje obnavljanje političnega katolicizma in vlogo cerkve kot vodilne družbene, kapitalške in politične sile pri nas.

Ob avtonomnem in nepristranskem sodstvu ni nobene možnosti za rehabilitacijo škofa Rožmana. Njegova krivda je dokazljiva že z znanimi dokumenti, kriv pa je tudi po tedaj veljavnem cerkvenem pravu, saj je zapustil svojo škofijo brez izrecnega dovoljenja iz Vatikana. (Peter Kovacic Peršin v intervjuju za Svobodno misel)

odporniške Evrope ne bi moglo zgoditi. Zato je tedaj nad 32.000 borcev, članov ZZB NOB in drugih državljanov Slovenije, podpisalo zahtevek za njegovo razrešitev. Dosedanje delovanje g. Drobniča je potrdilo upravičenost naših pomislekov. Kot generalni državni tožilec aktivno izpoveduje svojo politično usmeritev, predvsem pa javno in na strokovni ravni opravičuje kolaboracijo z okupatorjem. Do tega ima kot državljan vso pravico, ni pa takšno ravnanje v skladu s funkcijo državnega tožilca.

GO ZZB NOB Slovenije se zato pridružuje pobudi, da Državni zbor RS oceni delovanje generalnega državnega tožilca Antona Drobniča in v primeru upravičenosti pripomb in ugotovitev, danih v pobudi za njegovo razrešitev, to tudi stori.

Glavni odbor ZZB in udeležencev NOB Slovenije predsednik: **IVAN DOLNICA**

Krščanski socialisti so se razšli

Zakaj naša skupina ostaja v okviru DS pod novim imenom Krščansko socialno krilo

Somišljeniki, ki nas vodi krščanski socialni čut, se že dolgo poznajo in skupaj delujemo. Tako so za nekatere zanimiva že sedemdeseta leta, ko smo se tedensko sestajali v tako imenovani Sentiakovski skupini, pa razna srečanja po vsej Sloveniji (na Rakitni, na primer). Od nekdanj smo bili različni. Taki smo tudi danes.

Vse nas družita predvsem dva pridevnika: KRŠČANSKI in SOCIALNI. Ali kot bi s preprostimi besedami rekli: pošteni kristjani, ki svoje delovanje osmišljajo na krščanskem etosu in navezanosti na slovensko krščansko socialno izročilo.

Pred zadnjimi volitvami se je skupina organizirala v stranko Krščanski socialisti in skupaj z dvema drugima manjšima strankama smo šli na volitve. Ker smo si ves čas prizadevali naše ideje in programe uveljavljati v vsem slovenskem prostoru, smo se v zadnjem času pridružili stranki, ki je bila programsko najbližja našim vrednotam. Pri dogovarjanju o možnih povezavah z drugimi strankami smo namreč vedno izhajali iz naših načelnih programskih izhodišč ter možnosti za delovanje in uveljavljanje le-teh v slovenskem političnem prostoru.

Za razliko od skupine naših ko-

legov, ki so prejšnji teden iz Demokratske stranke Slovenije izstopili, ostali nadaljujemo z delom pri Demokratih Slovenije (DS). Glavni vzrok razhajanj v krilu krščanskih socialistov je bil prav v oceni o možnosti za uveljavljanje in v dosedajni stopnji uveljavljanja našega programa znotraj DS. Tisti, ki v DS nadaljujemo z delom, smo prepričani, da moramo graditi na celovitem programu, ki naj v prvi vrsti zagotavlja stabilen gospodarski in civilizacijski razvoj Slovenije kot suverene in demokratične države, temelječe na sodobnem socialnotrznem gospodarstvu. Torej vsakemu državljanu zagotoviti možnost, da z delom soustvarja bodočo blaginjo Slovenije. Prav tako pa je za nas izredno visoka vrednota te rezultate krščanske pravičnice (socialno) deliti.

Osnovna skrb in odgovornost vseh vladajočih struktur pa je zagotavljanje pogojev, da bodo imeli predvsem Slovenci (in ne tujci) možnosti za razvoj lastnega ekonomskega potenciala. Tu se lahko učimo pri našem vzorniku dr. Kreku, ki je vzpodbujal ustanavljanje slovenskih združenj, slovenskih hranilnic in podobno, predvsem za to, da bi Slovenci in Slovenke zavarovali pred preplavljanjem tujega kapitala. Le gospodarsko močan narod (in njegovi posamezniki) je lahko samozavesten član v evropski družini enakopravnih narodov.

Program DS je z vstopom in delovanjem krščanskih socialistov bogatejši in popolnejši. Skupaj z ostalimi člani DS si bomo prizadevali, da ga bomo imeli priliko

tudi uresničiti. Skupina, ki nas je zapustila, je skupina poštenih ljudi, ki daje prednost predvsem socialnim vprašanjem. Do tod smo si enotni, s tem da mi enakovredno in celo na prvem mestu poudarjamo pravico do dela in možnosti za ustvarjanje in šele nato pravično delitev.

Naš program pa lahko uresničujemo samo z aktivnim političnim delovanjem, ki ga nam po naših ocenah DS v okviru svoje organiziranosti omogoča. Slovenija kot majhna država si namreč ne more privoščiti prevelike socialne razslojenosti, če hoče obstajati in biti uspešna. Socialna pravičnost ima zato v naših programih prednost in jo v naših aktivnostih tudi posebej izpostavljam.

Naši programi so kot temeljna sestavina vključeni v program DS. Med drugim so zajeti v dolgoročnih usmeritvah in temeljijo na razvoju in ravnovesju med tržnim gospodarstvom in socialno pravičnostjo, demokracijo in pravno državo ter zagotavlja možnost za razcvet podjetnosti in ustvarjalnosti. Gospodarski sistem mora biti enostaven in stabilen, z visokim vrednotenjem etike in morale ter strogim nadzorom javnih finan. V ospredje je postavljen razvoj na podlagi lastnega znanja, ki temelji na visoki kakovosti ekološko sprejemljivih tehnologij. Pri tem se morajo upoštevati načela politike enakomernega regionalnega razvoja. Program zavezuje DS, da mora posebno skrb nameniti življenjski ravni mladih družin, študentov, dijakov in invalidov ter ukrepom, ki bodo spodbujali odločanje za več otrok. Preprečevanje nadaljnega upadanja ravni socialnega standarda, vzpodbujanje uvajanja novih dejavnosti, ki omogočajo intenzivnejše zaposlovanje, ter uveljavljanje politike sporazumevanja med delodajalci, delojemalci in državo, je vsekoli v ospredju prizadevanj DS.

Ker smo ocenili, da imamo možnosti za nadaljnje delovanje, smo se odločili, da naša skupina nadaljuje z delom v okviru DS pod novim imenom Krščansko socialno krilo.

Za krščansko socialno krilo pri DS **JOŽE DULAR**

Šefi s Kompasom, delavci s krampi (in delom na črno)

1. maj - praznik dela

Ker še vedno nista sklenjena socialni sporazum za leto 1996 in dogovor o politiki plač, lahko pričakujemo razpad sistema plačne politike tako v gospodarstvu kot v kmetih, kar bo imelo katastrofalne posledice za možnosti uspešnega razvoja države. Še bolj se bo povečalo neupravičeno socialno razslojevanje, ki ni zasnovano na rezultatih dela in znanja, ampak na uveljavljanju "pravice" moči družbenih elit, poslovnih povzpeticov in skupin, ki delujejo na robu kriminala.

Še vedno se nadaljuje slabšanje pravne varnosti zaposlenih, ki v posameznih primerih spominja na odnose, značilne za začetke industrijske družbe koncem 19. stoletja.

V industriji grozijo množični stečaji, še posebej v delovno intenzivnih panogah, čeprav je gospodarstvo že dosedaj plačalo ceno "tranzicije" z izgubo 250.000 delovnih mest.

Množice brezposelnih in zaposlenih, vendar slabo plačanih delavcev, ki v vsakdanji borbi za preživetje iščejo dodatni vir zaslužka v sivi ekonomiji, bo prvomajske praznike v kombinaciji s tremi dnevi dopusta izkoristila za delo na črno. Njihovi šefi bodo pa praznovali s Kompasom ali s kako drugo turistično agencijo na morju, v hribih, v tujih letoviščih in ekzotičnih krajih 1. maja ne bodo nikoli pozabili.

V upanju, da bodo spet prišli časi, ko bomo vsi lahko praznovali vse praznike, ob 1. maju, delavskem prazniku, čestitam vsem revnim in razžaljenim delavcem (na črno). **JOŽE VUK**

tajnik Delavske zveze ZL

Filip Rihar

Z žalostjo v srcih smo sprejeli vest, da je za vedno odšel od nas naš nekdanji učitelj na šoli v Soteski, kjer je služboval v prvih povojnih letih, saj ni bil samo učitelj, ampak tudi neutrujen organizator kulturnega življenja. Na novo je ustanovil kulturno-prosvetno društvo, ki je prav po njegovi zaslugi zelo uspešno delovalo.

Bil je izjemno skromen človek, vendar zelo sposoben in je zrežiral na desetine ljudskih iger, ki smo jih igrali na domačem odru in tudi po okoliških krajih, kjer so nas ljudje sprejemali zelo priščno in so bile dvorane vedno nabito polne. Na prireditve smo hodili, se vozili z vozovi in konje ozaljšali, kot da gremo v svate.

Neutrudni Filip pa je moral poskrbeti pri vsaki igri za razne stvari, ki jih mi še nismo bili vešč. Pisal je na roke plakate, tudi po trideset za eno igro, skrbel za sceno, maskiranje in drugo. V imenu tistih, ki smo še živi, lahko rečem, da je bilo lepo in čudovito delati pod njegovim vodstvom. Bil je tudi dovteten za šale in smo se včasih do srca nasmejali, ko nam je "praktično" pokazal, kako se zaigra kakšen lik igralca.

Tudi na šoli so ga imeli učenci radi, in če bo kateri bral te vrstice, se bo zamislil v tiste čase, ko še nismo imeli toliko materialnih dobrin, pač pa smo imeli idealiste. In eden izmed teh je bil naš učitelj in režiser Filip Rihar. Naj mu bodo te vrstice v zahvalo za vse, kar je naredil pri nas na kulturnem in prosvetnem področju.

Filip je ljubil zemljo, naravo. Bil je asket, ki ni ne pil ne kadil, kolezaril in planinaril pa je zelo rad. Navkljub vsem samoopovedim je bil naravno vesel in je tudi svoje življenje sprejemal kot dar narave. V imenu soteskih igralcev

TONE VIRANT

Dom za ostarele - okrevališče in ne hiralnica

Pohvala šmihelskemu osebju

NOVO MESTO - V današnjem brezčutnem svetu nenehenga pehanja za materialnimi dobrinami smo že prav začuden, če kje naletimo na prijaznega sočloveka, ki nam privoščijo besedico ali dve več, kot je nujno potrebno. Nekaj takšnih ljudi sem pred dnevi spoznala in njim je namenjenih teh nekaj vrstic.

Bilo je v Domu za starejše občane v Šmihelu pri Novem mestu, kamor sem pospremila svojo bolno mamo. O domu in bivanju v njem smo slišali različna mnenja, zato smo imeli družinski člani pomisleke - to zdaj kar nekoliko osramočena priznam - ali naj mamu prepuščimo oskrbi tam zaposlenih. Toda njena bolezen je napredovala in druge rešitve ni bilo. Da bi ji olajšala življenjsko sprejembo sem prvih nekaj dni preživela v domu skupaj z njo. Obe sva bili nadvse prijetno presenečeni, ko sva opazovali vzorno čiste prostore, trikrat na dan uživali dobro pripravljeno hrano, se sprehajali po svetloem parku okoli stavbe in končno našli popoln mir na balkonu svoje sobe.

Še bolj pa naju je presenetilo osebje doma, ki, na čelu s prijazno gospo direktorico, skrbi za dobro počutje svojih varovancev. To so ljudje, ki sem jih omenila v uvodu, ljudje v pravem pomenu besede. Njim služba ne pomeni zgolj delo za preživetje, temveč zares delajo po znanem geslu "z ljudmi za ljudi". Prijazni so, potrpežljivi, vestni, hitri in ustrežljivi, veseli.

Tale zapis je nastal v zahvalo osebju doma in za spodbudo vsem, ki se sprašujete, ali bi onemogle svoje napolniti tja. Moj nasvet: peljite jih v dom, saj to ni hiralnica, to je pravo okrevališče!

ZDENKA VIDIC
Novo mesto

V Dol. Toplicah počastili spomin na preteklost

Vzorna prireditev

DOLENJSKE TOPLICE - V počastitev dneva upora proti okupatorju in praznika dela je bila v nedeljo, 28. aprila, v osnovni šoli v Dolenjskih Toplicah slavnostna akademija, ki so jo organizirali krajevno združeni borcev in udeležencev NOV, društvo upokojencev Dolenjske Toplice, krajevna skupnost, društvo za zaščito spomenikov Baze 20 in topliška sekcija medvojnih pionirjev.

Prireditev je bila zelo dobro organizirana ter lepo in kulturno izvedena. Nadvse pohvalno se je predstavil upokojenski pevski zbor iz Straže, ki je med drugim zapel partizanske pesmi, ki so bile tudi v sedanjem času med starejšo generacijo in mladimi lepo sprejete. Slavnostni govornik je bil predsednik KS Alojz Puhan ml., navzoče pa je pozdravil še predsednik KZZB NOV Metod Rom. Učenci osnovne šole Andreja Urbanč in Urška Novak sta doživeto recitirala. Ob spremljavi harmonike in pevskega zbora so za zaključek zapeli pesem "Domovina naša je svobodna". Veselo spominsko srečanje se je nadaljevalo s plesom ob zvokih ansambla Mitje Bukovca. Spominska predstavitev zgodovinskih dni, kot kažejo obiski takih srečanj, se bo med slovenskim narodom ohranila, saj smo se v tistih težkih dneh borili za preživetje naroda. Načrti nacizma in fašizma s Slovenci so še vedno živi!

TONE VIRANT

ZAHVALA

NOVO MESTO - Od 25. do 30. marca sem bila s skupino 8 invalidnih otrok, 4 sestrami negovalkami in štirimi od staršev na letovanju v zdravilišču Laško. Izredno sem bila presenečena nad delovno strokovnostjo, poštrevnostjo, dobro voljo in brezhibno organizacijo celotnega letovanja. Vsem sestram, organizatorjem in sponzorjem se v svojem imenu in imenu ostalih staršev najtopleje zahvalujem.

JOŽICA BREGAR
Sentiernerj

ZAHVALA

NOVO MESTO - Iskrena hvala KS Birčna vas, ki je namesto vena pokojnemu Alojzu Boltarju iz Birčne vasi podarila denar za humanitarno dejavnost občinski organizaciji RK Birčna vas.

Glejte, že sonce zahaja!

Nihče ni rad na starost zapuščen in osamljen, zato jim podarimo nekaj časa, toplo besedo in nasmeh

KOČEVJE - Na praznični velikonočni ponedeljek je ribniška župnijska Karitas obiskala starejše in bolne v domu počitka v Kočevju, da bi vsaj delček velikonočnega veselja prinesla v življenje našim preizkušnim bratom in sestram. Z veseljem smo se zbrali pred župniščem in se odpeljali v Kočevje. Naši trepeti prijatelji se spominjajo časov, ko je tudi zanje prišla pomlad, ko so se lahko veselili novega življenja. Ja, marsikatera bridka solza steče po licih. Žrgolenje ptic ne zgane več njihovega srca, ampak naznanja še en dan samote, zapuščenosti in mogoče trpljenja. Mnogi si želijo, da sonce ne bi več vželo in da bi končno stopili tja, kjer ni več trpljenja. Toda saj od nas ne zahtevajo veliko, le kakšen obisk, prijazno besedo, malo časa. S solzami v očeh so se nam zahvaljevali za obisk.

Ne smemo pozabiti, da bomo tudi mi nekoč veseli, če nas bo kdo prišel obiskat, da ne bomo zapuščeni. Kakor se mi danes obnašamo do starejših, tako se bodo drugi obnašali do nas. V spominu so mi ostale besede, ki so jih mnogi izrekli: "Radi bi umrli!" Za temi besedami se ne skriva samo teža boleznij, ampak tudi osamljenost. Toda starost sodi v naše življenje in v družbo, sicer bi nekaj manjkalo. Da imaš srčno kulturo, ne potrebuješ univerze, ampak le čut za človeka v stiski. Nihče ni rad sam ali drugim v breme. Še najhujše pa je, če te zapustijo tvoji domači, ki kaj hitro pozabijo, da si jim bil nekoč koristen.

Našega obiska so bili vsi zelo veseli, razveselili pa smo jih tudi s simboličnim darilcem - pomarančo in pirhom. Za spomin pa jim je g. kaplan Jože Rački podaril podobico sv. očeta. Za popostritev je g. Jože Oswald veselo zaigral na harmoniko in poskrbel za smeh in

TONE VIRANT

MILKA KOZINA
Ribnica

Kruhova pijanost

Nam je res hudo?

Ker rad pešam, sem se pred kratkim odpravil peš od Straže proti Soteski. Občudoval sem zeleno naravo, saj je bil tisti dan sv. Jurij. Pogled mi je uhajal na njive, kjer so ljudje sadili krompir in sejali drugo seme, pa tudi v vinogradih so imeli precej dela. Marsikje sem videl dim, saj so sežigali, kar je nekoristnega. Razveselil sem se tudi pičjega petja.

Med potjo so me sicer v oči zbudile odvržene pločevinke in druge smeti, toda ko sem prišel na vrh Strmol, sem onemel: pod cestno bankino sem zagledal kup kakšnih 20 hlebcev in štuc kruha! Naslonil sem se na ograjo in gledal in gledal... Zasklelo me je pri srcu in ob spominu na lačno mladost bi se skoraj zjokal ob tako sramotnem dejanju.

Spominim se očeta, ki je dejal, da je kruhova pijanost hujša od vinske. Spominjam se naših mater, da so, preden so hlebec načele, nanj naredile znamenje križa. Če nam je otrokom po nesreči kruh padel na tla, smo ga spoštljivo poljubili. Tako so nas takrat učili doma in v šoli.

TONE VIRANT

PRIJETNEM SREČANJU - V soboto, 20. aprila, smo odborniki KS RK Dragatuš pripravili srečanje starejših krajanov. Iz naših 22 vasi jih je prišlo od 50 povabljenih, starejših od 80 let. Ob prihodu so naši gostje dobili kaviar, ponudili smo jim aperitiv in kasneje prigrizek, pijačo in ostalo. Po toplim pozdravnem nagovoru predsednice KORK Dragatuš Milene Fink so gostje z zanimanjem prisluhnili ubranemu petju treh mladih pevk: Marjane Vesni in Barbari, razživel pa so se tudi ob zvokih harmonike Tomaža Veselca in si pozorno ogledali igrice Lumino kraljestvo petošolcev naše šole. Srečanje je sproščeno klepet, tudi o mladosti, radi pa so se tudi zavrteli ob igranju harmoniko Ivana Kambiča. Prvi je to storil 93-letni oče Franc Zagar. Vse udeleženci in radostnih lic smo skupaj zapeli nekaj priljubljenih pesmi. Po petju so se spoznali, da je starost lahko tudi lepa. Našim gostom, ki jih imamo rada, pa želimo, da bi še dolgo ostali med nami. (Milena Gorše, KO RK Dragatuš)

MODNI KOTIČEK Lepota za vse čase

Štirje letni časi ne naznanja samo sprememb temperature, ampak tudi včasih bolj, včasih manj opazne spremembe v naši zunanosti in počutju. Vsakdo izmed nas lahko prepozna enega in ga proglasi za svojega. Pomembno je, da se naučimo pozitivno izkoristiti spremembe letnega časa za lepoto podoba, ki izžareva našo osebnost. Pomlad se je začela, ne samo koledarsko, temveč tudi vremensko. Že po tradiciji je to čas za nov začetek. Dnevi postajajo daljši, sonce prebuja prve prozorne in čiste barve. Če je pomlad vaš letni čas, vas bo kmalu, če vas še ni, omamilo spomladansko počutje, zanos v novo pričko in lahkotnejša oblačila.

Tudi v vaš siceršnji odnos do življenja bo zavel spomladanski veter. Sedaj je čas, da si temeljito ogledate postavo, težo in mere. Če niste zadovoljni sami s seboj se lotite sprememb: shujševalne diete, odpravite se alkohola, kajenja, pojedite v naravo, da bo telo "zadhalo". Skrbno pospravite zimsko garderobo in si pripravite spomladansko-poletno. Razmislite o presenetljivih barvnih kombinacijah in jih začnite ustvarjati. Ko končate pregled oblačil in obutve, se posvetite obrazu. Najboljši način za osvežitev vaše zunanosti je, da si spremenite pričesko. Preglejte vse dele telesa, na katerih je koža suha in razpokana: kolone, kolena, hrbet, stegna. Ko boste naredili postopoma začnite izpostavljati svoje telo soncu in zraku, vendar pazljivo!

JERCA LEGAN

BILO JE PRED STO LETI Hvaležna brana

Izbral Miloš Likar

Na njivo naš kmet se dosti pazi, na travnik pa navadno premalo. Vsak posestnik pa v., da nudi travnik primeroma več dobička, nego njiva. Vsaj vidimo, da bolji in umnejši kmetovalci opuščajajo sejanje rži in pšenice, da si pridobijo več prostora za krmila. Tako je tudi prav. Toda paziti je treba, da se tudi boljše skrbi za travnike. Čas za to pa je ravno sedaj spomladi najbolj pripraven. Prav zdaj je treba travnik lepo osnažiti, razgrniti kratine in ga dobro namočiti. Prevleči je tudi treba travnik z brano.

Kmetje se pritožujejo, kako naj prevlečejo travnik z brano, saj ta umne stvari nimajo. Jaz pa jim svetujem: "Kupi si je sam. Če ni težko, združite se dva, trije, štirje ali cela soseska. Korist je tako velika, da se vam stroški vže v prvem letu povrnejo". Posredujem vam spis iz Kmetovalca. Takole piše:

"Mnogo se je vže govorilo in pisalo o travniških branah: toda naši kmetovalci še ne rabijo dosti tega prekorisnega poljedelskega orodja." Bodi mi dovoljeno, da iz svoje izkušnje nekoliko povem o koristnosti in porabi travniške brane. Ker imam precej travnikov, umislil sem si brano, in sicer dvouprežno. Stala me je 40 goldinarjev (to je mesečna plača nižjega uradnika, op. M. L.). Stroški so se mi povrnil v enem letu.

Res, brana je zelo koristna stvar.

Dolenjske Novice, april 1896

Zakaj smo upokojenci grenko razočarani

Razmišljanje o našem sedanjem položaju in vzrokih, ki so pripeljali do tega, da smo se sami politično organizirali

Upokojenci postajamo vse težje breme vladi in državnemu zboru naše mlade osamosvojene Republike Slovenije. V želji, da se kar najbolj razbremenimo, je vlada "podtaknila", državni zbor pa sprejel v januarju zakon, s katerim nam je spet zmanjšal pokojnino za leto 1996 za najmanj eno tretjino mesečne pokojnine. To zmanjšanje ni bilo prvo, saj so nas že leta 1993 prav tako prikrajšali za del pokojnine.

Na februarjskih demonstracijah upokojencev iz cele Slovenije je bilo potrjeno, da je upokojenska generacija zastopljena in zančevana. Predsednik državnega zbora Jožef Školč, mladenič, ki doslej še ni delal nič drugega kot politik, ni hotel sprejeti naše delegacije na pogovor. Tako je "država" nedvoumno pokazala zaničljiv odnos do upokojencev, arogantnost in globoko podcenjevanje generacije, ki je zgradila temelje naše samostojnosti in neodvisnosti.

Potem je prišlo pismo vlade vsem upokojencem. Da bi tudi pri tem nekaj prihranila, je vlada za poštarja uporabila Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki nam je skupaj z obračunom pokojnine za prijavo dohodnine poslal še navedeno pismo. V tem pismu nam vlada med drugim tudi piše, da "omenjeni sitem obračunavanja pokojnin ne zmanjšuje pravic upokojencev". No, pa razumi to vlado: vzame ti del pokojnine in ti pri tem ne zmanjša pravic! Mogoče res, da pravica ni zmanjšana, pokojnina pa je!

Upokojenci smo z veseljem sledili razvoju naše mlade države, oživljanju gospodarske rasti, izvoznim dosežkom, vse večjim deviznim rezervam in se nadejali, da ob tako pozitivnem razvoju naše pravice ne bodo le ohranjene, temveč celo povečane. Toda grenko smo razočarani. Govorijo, da je upokojencev preveč in veliko stanejo. Govorijo, da 750.000 aktivnih zavarovancev ne more vzdrževati 450.000 upokojencev in zbirati prispevkov še za njihove pričakovane pokojnine, pri tem pa zamolčujejo ali neradi priznavajo, da število aktivnih zavarovancev v zadnjih letih vse bolj upada, v letih 1990/91 za 9,3% ali za 67.713 zavarovancev, v letih 1991/92 za 7,4% ali 52.629 zavarovancev. Tako se je samo v dveh letih število zavarovancev zmanjšalo za 120.000. Ali so temu krivi upokojenci? Kdo vodi politiko zaposlovanja in zakaj ni bilo večjega prizadevanja za ohranjanje delovnih mest? Je ali ni to naloga vlade? Pri tem se je število upokojencev povečalo za najmanj enkrat več kot pri normalni dinamiki upokojevanja. Le-ta je znašala v obdobju 1984-1989 od 5 do 7% letno in se je povečala v letu 1990 na 9,4%, v letu 1991 na 15,3% in v letu 1992 na 9,4%. Število upokojitev se je v teh treh letih podvojilo. Zakaj? S pospešenim upokojevanjem je vlada zmanjševala socialne napetosti.

Slika pokojninskih izdatkov je izkrivljena, saj se znotraj njih nahajajo razne socialne dajatve, ki niso pokojnine in bi jih moral pokrivati državni proračun (v letu 1994 je bilo znotraj pokojninskih izdatkov kar 27% socialnih dajatev). Tako zamegljena podoba je po volji vlade, da lažje pritiska na zmanjševanje "javnih" izdatkov za upokojence. Sledijo akcije za zmanjševanje pokojnin. Že leta 1993 je intervencijski zakon odpravil poračune in tako zmanjšal pokojnine. Namesto za 11,4% so se povečale le za 6,71%, razmerje med povprečno plačo in povprečno pokojnino pa se je znižalo na 74,5%. Predlogi za omejevanje pokojnin so si sledili in vlada je spet radikalno posegla in z odpravo poračunov zmanjšala naše pokojnine. Smešno in obenem žalostno je, da so predlogi za omejevanje nastajali v ministrstvu za delo, družino in socialno politiko. Taka ministrstva se v "Evropi" potegujejo za upokojence, če bi si finančni minister drznil segati po sredstvih za pokojnine. Res smo še daleč od Evrope.

Kakor koli obračamo, pridemo do zaključka, da moramo upokojenci aktivneje poseči v boj za naše pravice. Zato smo se organizirali v Demokratično stranko upokojencev Slovenije. Zakaj tako in kaj hočemo, bomo povedali v nadaljevanju.

Znašli smo se v položaju, ko naj bi breme družbene preobrazbe prevzeli na svoja ramena najprej in pretežno upokojenci. Tam je se

hočemo organizirano upreti v okviru naše stranke DeSUS. Imamo naslednji program.

1. HOČEMO V PARLAMENT V neposredni tekmi z ostalimi političnimi strankami želimo izvoliti naše poslance v državni zbor, da bomo lahko brez posrednikov enakopravno sodelovali o svojem položaju in o vseh vprašanih družbenega razvoja.

2. DeSUS se ne izloča iz mreže društev upokojencev in organizacij invalidov, je organiziran, da se bori za pravice upokojencev in invalidov. Ko bodo upokojenci in invalidi lahko uveljavljali svoje pravice prek organizacij civilne družbe, bo lahko stranka postala odveč.

3. DeSUS se zavzema, da se ohranijo oziroma povečajo pravice upokojencev in invalidov. Želi sodelovati pri sprejemanju bodočega pokojninskega sistema.

4. Kot parlamentarna stranka bomo zagovarjali rešitve, ki bodo v skladu z našim programom, in sicer:

- pokojnina je trajno pridobljena pravica, je lastninska pravica, ki je ni mogoče enostransko spreminjati,
- v odnosu do zaposlenih delavcev nočemo nobenih izjem in zagovarjamo soodvisnost gibanja plač in pokojnin;
- odklanjamo še nove izjeme za upokojevanje;
- sredstva za pokojnine so osebna in ne javna poraba, zato jih ni mogoče podrežati proračunskim bilancam;
- v društvih upokojencev je včlanjeno več kot polovico upokojencev, zato se ta društva in invalidske organizacije mora upoštevati kot subjekt civilne družbe pri urejanju državnih zadev, ki zadevajo upokojensko generacijo,
- skupščina pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije mora zagotoviti enakopravno udeležbo in odločanje upokojencev z drugimi partnerji. Skupščina mora dobiti večje pristojnosti in neodvisnosti.

5. Spremembe sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja so možne le na osnovi strokovnih analiz in študij. Za že upokojeno generacijo ni mogoče spreminjati pokojnine kot trajno pridobljene pravice, ki izhaja iz dela in višine vplačila v pokojninski sklad. Spremembi sistema ni mogoče ukinjati usklajevanje pokojnin z rastjo plač. Nacionalna pokojnina je cilj, ki ga bo mogoče doseči potem ko bomo gospodarsko do-

volj razviti. Ovdoveli zakonec naj bo udeležen v pokojnini umrlega zakonca!

Kapitalski sklad je bistvena prvina novega sistema pokojninskega zavarovanja. Naj bo samostojna pravna oseba in profitno usmerjena organizacija, ločena od sredstev za izvajanje obveznega zavarovanja. Isto velja za stanovanjski sklad.

Socialne dajatve je treba izločiti iz celotnega obsega pokojnin in jih prenesti v proračun.

Sedanjo splošno solidarnost naj nadomestijo solidarnosti znotraj posameznih zavarovanj.

6. Zdravstveno zavarovanje: Odklanjamo nove obremenitve upokojenih zavarovancev, saj so že dosedanje spremembe prizadele večino upokojencev. V sistemu zdravstvenega zavarovanja morajo biti posebej zaščiteni starejši upokojenci, upoštevajoč njihov socialni položaj.

7. Gospodarska politika: Zavedamo se, da brez gospodarske rasti ni večjega zaposlovanja in večjih upokojenskih pravic.

Zavzemamo se za stabilizacijsko politiko, pri čemer pa ne sme prevladovati omejevalni pristop predvsem do upokojencev. Zahtevamo objektivno in kritično oceno vseh oblik javne porabe in ne pristajamo na oceno, da stroške dela dvigujejo le visoke prispevne stopnje. Za učinkovitejšo davčno politiko manjkajo ukrepi za onemogočanje dela na črno, nezakonitega zaposlovanja, grabeža družbene lastnine, ukrepi za ekonomsko upravičene davke od premoženja in učinkoviti ukrepi za zajemanje pa izterjavo predpisanih davkov.

Zunanja politika naj se usmeri v gospodarsko-poslovno diplomacijo za odpiranje novih tržišč.

Zavzemamo se za usklajen program javnih del, za novo zaposlovanje, za selektivne omejitve pri uvozu proizvodov široke porabe in za ekonomsko spodbujanje zaposlitve tudi za krajši delovni čas.

Plače po individualnih pogodbah v podjetjih z družbeno lastnino naj bodo javne, kakor tudi prihodki nosilcev javnih funkcij!

8. Socialna politika: Po naši osamosvojitvi so se po-

dedovane socialne pravice iz prejšnjega režima začele ožiti in vse več ljudi živi v revščini. Zmanjšuje se skrb za predšolske in šolske otroke, študij postaja domena premožnih, število nezaposlenih je veliko, omajana je pravna varnost delavcev in upokojencev. Prevladuje divji kapitalistični razvoj z vse večjimi socialnimi razlikami in krivicami, za kar so v pretežni meri krive odločitve tistih, ki vladajo in ki niso znali ali hoteli vgraditi varovalk za zmanjšanje sedanjih vse manj razumnih socialnih razlik.

9. Smo za politični pluralizem, ne bomo pa podpirali teženj in rešitev, ki jim je za cilj vse večja koncentracija politične moči v vrhovih političnih strank. Smo za širok medstrankarski sporazum na področju zunanje politike, ciljev makroekonomske politike in politike nacionalne varnosti.

Nasprotujemo težnjam političnih strank, da bi svoje ideološko obarbane interese uveljavili na vseh področjih družbenega razvoja.

Ne bomo se združevali z drugimi strankami, sodelovali pa bomo, ko bo šlo za odločanje o konkretnih vprašanih.

10. Kakšno državo hočemo? Zavzemamo se za demokratično, pravno in socialno državo z racionalno organizacijo državne uprave in skrbjo za varovanje okolja. Sodelovanje v lokalni samoupravi nam bo omogočilo vplivati na kvaliteto našega življenja. Nasprotujemo nacionalni omejenosti in odklanjamo teorije o naši samozadostnosti. Odklanjamo nacionalizem. V odnosu do sosednjih držav je potrebno vsa nesoglasja in odprta vprašanja reševati s strpnim, enakopravnim in demokratičnim dialogom.

Z gornjim programom stopamo pred naše volilce. Prepričani smo, da bodo predvsem upokojenci dali svoj glas za svojo stranko in si tako omogočili prek svojih poslancev enakopravno soodločanje v parlamentu o vseh vprašanih družbenoekonomskih razvoju naše mlade države, ki še išče pravo pot. Zakaj ji s svojimi bogatimi izkušnjami ne bi pri tem pomagali?

MIROSLAV VUTE
Novo mesto

Ne čakamo samo na pokojnine

Po oceni predsednika slovenskih upokojencev je DU Novo mesto eno najbolje organiziranih na Slovenskem

Zadnje čase se upokojenci oglašamo le še kot protestniki ali pa drugi pišejo o nas, češ da nas je težko toliko živeti, drugi spet nas upoštevajo le kot grožnjo ob prihajajočih volitvah.

Prav zato vam bom raje pripovedoval o tem, kaj vse počnemo v Društvu upokojencev v Novem mestu. Nikoli nimamo rok križem, tudi na jesen življenja počnemo marsikaj, posebno tisti, ki nam je res do kvalitetnega življenja in ne le do preživetja.

V treh smereh teče naše dobro organizirano delo. V športno-rekreacijski dejavnosti igramo šah, balinamo, kegljamo, streljamo z zračno puško in pikado. Na regijskem tekmovanju smo v skupni razvrstitvi osvojili 1. mesto! Enkrat tedensko imamo v telovadnici osnovne šole Grm koledarstvo telovadbo, ki jo vodi fizioterapevt iz Doma starejših občanov. Organiziramo prevoz in kopanje v Šmarjeških Toplicah, že

• V naših vrstah je 3.475 članov. Mnoge še čakamo. Vključite se, poskrbite za kvalitetno jesen življenja, ne počutite se odrinjene in zapostavljene! Sami morate napraviti prvi korak. Vključite se in pridite že na občni zbor našega društva, ki bo 30. marca ob 17. uri v osnovni šoli Grm.

dalj časa poteka tudi plesni tečaj, ki ga vodi g. Boris Volk.

Zelo pester in lep program imamo v izletniško-družabni dejavnosti. Hodimo na izlete, organiziramo martinovanje, dan žena, novoletno rajanje. Za letos je v načrtu kar trinajst izletov po domovini in tujini.

Nekaj posebnega se dogaja v programu kulturno-izobraževalnih dejavnosti. Hodimo na gledališke in operne predstave v različne kraje in si tisti dan vedno ogledamo še kaj drugega (ZOO, Plečnikovo cerkev na barju, Pokrajinski muzej v Mariboru, Stolnico,

ljubljski Grad...). Nadaljujemo s tečajem nemščine; vsak tork je na kmetijski šoli Grm tečaj pletanja iz šibja; enkrat tedensko so vaje našega mešanega pevskega zbora. Zelo dobro so obiskana predavanja o zgodovini Novega mesta, ogledali smo si kulturno-zgodovinske zanimivosti Kapitlja, razstavo Vse o srcu idr. Poleg vsega tega imamo poseben program za interesno skupino Planinarjenje za vsakogar in Ogled in kopanje v slovenskih zdraviliščih.

Sprotno in tekoče smo o vsem obveščeni preko Biltena, ki ga dobimo vsake tri mesece. V njem preberemo, kaj smo od načrtovanja že opravili in tudi načrt dela za naslednje tri mesece.

Predsednik Društva upokojencev Slovenije g. Vinko Gobec je dejal, da smo eno najbolje organiziranih društev na Slovenskem, ki se odlikuje zlasti po raznolikosti dejavnosti. Vse naše aktivnosti bodo letos usmerjene predvsem v praznovanje 50-letnice in 40-letnice našega pevskega zbora, kar bomo storili oktobra.

I. MESTNIK

APLAVZ NI OBVEZEN

Čar kotizacije

Permanentno izobraževanje je potrebno za vse poklice, še posebej za učiteljskega. Republika in občina odmerjata v ta namen skromne tolarčke, šole pa naj bi delale čudeže. Vsakega učitelja naj bi poslale po znanje vsaj trikrat letno na seminarje, za katere je treba plačati kotizacijo. Pa ne majhno, kot bi si kdo mislil. Pameni organizatorji permanentnega izobraževanja so pognurali, da se da z (ne)znanjem dobro zaslužiti.

Poglejte: Pred kratkim se je na Bledu izobraževalo najmanj 400 ravnatelj slovenskih osnovnih šol. Kotizacija je bila 14.000 tolarjev in ni treba imeti fakultete s smerjo matematikafizika, pa človek lahko izračuna, da je to natanko 5.600.000 tolarjev. To niso mačje solze, če vemo, da so dobili ravnatelji za ta denar nekaj predavanj žrnja in mož z ministrstva, šest osnutkov pravilnikov (ki bi jih morali tako in tako dobiti), kup reklamnega materiala slovenskih založb ter koncertne resne glasbe v blejski Festivalni dvorani. Prenosišča in dnevnice so poravnale šole, iz katerih so pač bili udeleženci ravnatelji. Biznis, ni kaj!

Permanentno izobraževanje poteka navadno v turističnih krajih: na Bledu, v Portorožu pa morda še v katerih od slovenskih topic. Tam, kjer so hoteli, ki jih je treba napolniti, ko je tako imenovana "mrtva sezona". Organizatorji seminarjev so za to "specializirana podjetja in ne morda samo Ministrstvo za šolstvo in šport.

Če je permanentno izobraževanje že (predpisano) zahtevati bi bilo prav, da se zanj zagotovi tudi denar, in to v celoti. Kaj pravite odgovorni na to trditve?

TONI GAŠPERIC

USTANOVILI DRUŠTVO UPOKOJENCEV

VINICA - Na občnem zboru upokojencev na Vinici, ki se ga udeležilo 50 članov, so ustanovili društvo upokojencev. Dotlej so bili viniški upokojenci včlanjeni v društvo Črnomelj. Upokojenci krajevne skupnosti Vinica in Slivno vrh se bodo odslej včlanjevali v novo društvo. Predsednik društva je postal Ivan Cvijak, a tajnik Franc Butala.

OGORČENI KRAJANI

Krajanji Obrežja, Slapa in Loke ugotavljamo, da do danes nismo prejeli odgovora na zahteve, podane 4.11.1988 in poslana na KS Radeče. Ponovno opozarjamo, da so pri lokaciji čistilne naprave kršeni pozitivni predpisi glede oddaljenosti lokacije čistilne naprave do naselja Obrežje. Ne glede na stanje tehnične dokumentacije in dovoljenja za gradnjo naprave, obveščamo prejemnike tega pisma, da bomo sprožili upravni spor pri ustreznih institucijah, v skrajni sili pa fizično preprečili začetek izvajanja del. Ker smo zagotovniki pravne države, predlagamo, da se nastali problem reši sporazumno z dogovorom. Zahtevamo takojšen odgovor!

ODBOR OGORČENIH KRAJANOV

Obljubljena dežela - kdaj?

Vsem nam navadnim smrtnikom, ki ne poznamo dovolj politike, so mogotci pri koritu natvezli, da bo po osamosvojitvi bolje. Rekli so, da bo Slovenija etnično čista, da naši delavci ne bodo delali za nerazvite, da bo Slovenija postala mala Švica. Toda obljube ostajajo marsikje neizpolnjene, še posebej za kmete in delavce. Veljajo pa za nesmrtnike, za katere se točno ve, kdo so. Osamosvojitve je torej le za grofne, farje in tovarnarje, mi navadni navčji pa bomo kot v starih časih postali sužnji, berači, hlapci in morda (žal) še tolovaji. Velja pomisliti, če g. Jelinčič le ni premalo nestrpen. Mar naj pokličemo na pomoč kralja Matjaža? Da ne bo pomote - poudarjam le to, da so ljudje le delno verjeli v izrek, da če se bo mogotcem dobro godilo, se tudi nam ne bo slabo. In kaj se danes govori med ljudmi: "Komunisti so krađali, pa so še revežem dali. Danes pa kradejo še bolj, toda siromakom nihče ničesar ne da."

LOJZKA PUHEK Črnomelj

VELIKO ZNANJA IN SPRETNOSTI - Mladi tehniki iz vseh dolenskih, posavskih in belokranjskih občin so v delu z Iskrinimi strojčki pokazali veliko znanja. Izdelki bi bili lahko v ponos tudi njihovim starejšim in mnogo bolj izkušenim mojstrom stroke. (Foto: J. Pavlin)

Mladi tehniki so tekmovali

Zbralo se jih je nad 300 iz 15 občin - Najboljši v Velenju

BRŠLJIN - Območni svet ZOTKS Novo mesto in osnovna šola v Bršljinu sta bila v petek organizatorja 19. občinskega in 14. regionalnega srečanja mladih tehnikov osnovnih šol iz občin Brežice, Črnomelj, Grosuplje, Ivančna Gorica, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Semič, Sevnica, Škocjan, Sentejernej, Trebnje in Videm-Dobrepolje. V znanju s področja ekologije, strojnštva, robotike, računalništva, filma, domače obrti, raketarstva in letalstva ter še nekaterih znanj se je pomerilo več kot 300 mladih. Barve Bele krajine, Dolenjske in Posavja bodo na 5. državnem srečanju, ki bo 1. junija v Velenju, zastopali naslednji učenci: Nataša Ribič in Natalija Felja iz OŠ Lekovec pri Krškem (ekologija); Jože Zokalj in Goran Anžiček iz OŠ Lekovec pri Krškem (strojnštvo); Aljoša Zakšek iz OŠ Breznica in Toni Mustar iz OŠ Lekovec pri Krškem (Fischer tehnika); Janez Kranjc in Darjan Skube iz OŠ Žužemberk (elektronika); Matjaž Župevec in Jure Strmec iz OŠ Žužemberk (elektronika-konstruiranje); Silvester Markovič in Uroš Papež iz OŠ Bršljin (robotika); Aleš Maver iz OŠ Sava Kladnika in Uroš Jurglič iz OŠ Sentrupert (računalniški programi); Janez Omerzu iz OŠ Artiče (CAD junior); Tadej Male in Uroš Zunič iz OŠ Semič (izdelki iz lesa); Nino Dančulovič iz OŠ Grm in Rok Ilc iz OŠ Brežice (lego dacta); Alenka Anžlin, Svetlana Evdjetič, Jure Rajer, Marjana Miklič, Bojan Kukman, vsi iz OŠ Bršljin (tradicionalne tehnologije); Jaka Piltaver iz OŠ

Brežice in Aleš Lekše iz OŠ Lekovec pri Krškem ter Rok Marolt iz OŠ Brežice (iz učenčeve domače delavnice).

Najboljše izdelke so razstavili: tehnični krožek OŠ Šmarje-Sap, lesarski krožek OŠ Bršljin, Tea Zakrajšek iz OŠ Trebnje ter Anže Kriz OŠ Center (foto); fotografije foto krožkov OŠ Bršljin, Stopiče, Šmarjeta in Škocjan. Blaž Klobčar iz OŠ Bršljin je pripravil najboljši video film. V tehnično športnem delu so se odrezali naslednji tekmovalci: Vili Pepel iz OŠ Šmarjeta in Borut Vene iz OŠ Škocjan (tekmovalje avtomobilov); Borut Lendaro in Marjan Metelko iz OŠ Sevnica (rakete s padalom); Mojca Jenko iz OŠ Otočec in Urban Božič iz OŠ Sevnica (raketoplani); Goran Pavlin iz OŠ Dolenjske Toplice in Staš Stankovič iz OŠ Center (jadralski modeli); Primož Rav iz OŠ Sevnica in Jernej Rožman iz OŠ Artiče (deltoidni zmaji); Robi Florjančič iz OŠ Bršljin in Jože Mavsar iz OŠ Grm (škafasti zmaji); Mitja Luzar iz OŠ Brusnice in Sebastjan Lovrenčič iz OŠ Otočec (ladjski modeli); Rifelj Matej iz OŠ Otočec in Boštjan Marinčič iz OŠ Trebnje (jadrnice); Cvetka Mavsar iz OŠ Krško in Marko Keber iz OŠ Sevnica (lov na lisico).

Pokrovitelji prireditve so bili župani vseh sodelujočih občin, Krka - tovarna zdravil, Novoterm, Zdravilišče Šmarješke Toplice in klub ARK Apolo, raketna kluba Novo mesto in Žužemberk in CB Krka Novo mesto.

J. P.

Zmagali pobudniki srečanja

S prvega športno-strokovnega srečanja učiteljev slovenskih srednjih tehniških gradbenih šol

Jeseni je v zbornici novomeške gradbene šole vzniknila misel, da bi bilo dobro, če bi se učitelji slovenskih gradbenih tehniških šol kdaj srečali tudi v neformalnem, prijateljskem ozračju kake -iade. Tako se je rodila gradbeniada, ki je v svoji prvi izdaji uspela, da bolj ne bi mogla.

Srečanje učiteljev celjske, kranjske, ljubljanske, mariborske in novomeške gradbene šole je bilo v Kranjski Gori od 12. do 14. aprila. V tem času so udeleženci nastopili v desetih športih moškega in ženskega programa. Tekmovanja so potekala v prostorih hotelov Larix in Prisank in v telovadnici osnovne šole v Kranjski Gori. Novomeščani so zmagali v moški košarki in odbojki ter z mešanimi ekipami moških in žensk v kegljanju, šahu in biljardu. Ljubljancani in Kranjčani so zmagali po dvakrat, Mariborčani in Celjani pa po enkrat. Zmagovalna moštva v posameznih disciplinah so dobila

pokale, pokal skupnega zmagovalca pa so osvojili prireditelji Novomeščani. Končni vrstni red je bil naslednji: 1. STGS Novo mesto 42 točk, 2. STGS Ljubljana 33 točk, 3. STGS Kranj 27 točk, 4. STGS Maribor 23 točk in 5. STGS Celje 19 točk.

Organizatorji so tudi zasnovali in izdali informativni bilten, v katerem so se predstavile vse šole, ki so nastopile na prvi Gradbeniadi.

Ob zaključku srečanja so se predstavniki petih slovenskih tehniških gradbenih šol dogovorili, da bo naslednji prireditelj celjska Srednja tehniška gradbena šola, kraj srečanja pa bodo določili pozneje.

Srečanje so podprli številni pokrovitelji, najbolj radodaren pa je bil Bramac, brez katerega Gradbeniade '96 ne bi bilo. Eno od znamenj, da je srečanje uspelo, je bilo tudi dejstvo, da so učitelji na njem popolnoma odmisli svoj do dna prignani materialni in družbeni status in da se do slabotno voljo vzbujajoče teme niso dotaknili niti z besedo. Vse ob svojem času.

J. PENCA

OB DNEVU ZEMLJE

Ob dnevu Zemlje, 22. aprila, smo imeli učenci OŠ Boštanj naravoslovni dan in smo ustvarjali v 14 zanimivih delavnica. Mladi vrtnarji so presajali paradiznike in feferone, cvetličarji pa lončnice. V tehnični delavnici so oblikovali figure iz folije in okraske ter obeske iz različnih kovin. Iz likovne delavnice so prinesli čudovite kipe iz glin. Sadržarska delavnica je bila kar v sadovnjaku, kjer so izvedli marsikaj o sadjarstvu. Tudi mladi ribiči so se s terena vrnili navdušeni. Najbolj je dišalo iz slaščičarske delavnice, v kateri so napekli obilo dobrot. Vse smo s tekom pojedli. V orientacijski delavnici so spoznali kompasa in zdaj se res ne morejo več izgubiti. Geografi pa se dobro spoznajo na zemljevide. V čebelarški delavnici, ki je bila seveda v čebelnjaku, so se nekateri prav pošteno prestrašili čebel, a vrnili so se brez hujših posledic. V pletarski delavnici so se na veliko presenečenje vodje zbrale same deklice. Ljubitelji angleščine so ustvarjali besedila in pesmi v angleščini, vse seveda naši Zemlji na čast. Mladi novinarji pa smo spremljali delo vseh delavnic, anketirali učence, beležili vtise posameznikov, tudi fotografirali in razmišljali o naši onesnaženi Zemlji, ki je potrebna več pozornosti.

Člani novinarske delavnice OŠ Boštanj

S SREČANJA - Odbojarska ekipa gradbenic

“Lešniki” dozorevajo z zamudo

Letos srebrno Cankarjevo priznanje Barbari, lani pa zlato Ivanu

VELIKE LAŠČE - “Naši učenci so pri slovenskem jeziku kar uspešni, kot da se pozna, da

MARIJA OBLAK, predmetna učiteljica slovenskega jezika. (Foto: J. Prime)

so doma iz Levstikovih in Stritarjevih krajev,” ugotavlja Marija Oblak, predmetna učiteljica slovenskega jezika na osnovni šoli Primoža Trubarja v Velikih Laščah, ki je tudi mentorica šolskega glasila Lešniki. Glasilo ima ime po Stritarjevi pesniški zbirki “Lešniki”, izhaja pa dvakrat letno, in sicer 8. februarja in junija ob dnevu šole.

Najboljši dokaz o uspešnosti učencev pri slovenskem jeziku so vsakoletna državna tekmovanja za Cankarjevo priznanje. Na letošnjem je učenka 8. razreda Barbara Znidaršič dobila srebrno Cankarjevo priznanje, na lanskem pa Ivan Gale zlato priznanje.

Solarji pišejo še v velikolaško glasilo “Kraprove novice”, v PIL in Kekca ter še kam. V svojih “Lešnikih” objavljajo pomembne dogodke za šolo pa tudi pesmi in prozo učencev.

KULTURNI DAN V DRUŽBI S STARŠI

20. aprila smo imeli učenci vseh oddelkov 5. razreda kulturni dan. Zbrali smo se ob 8. uri in v spremstvu razredničark odšli v kulturni dom, kjer smo si ogledali film Sreča na vrvcu. Med gledalci je bilo tudi nekaj staršev. Po ogledu smo se vrnili v šolo na malico, potem pa smo v petih skupinah reševali naloge. Prva je morala ugotoviti marsikaj zanimivega o nastanku filma nasploh, druga napisati poročilo o kulturnem dnevu, tretja je pisala doživljajske spise, četrta skupina je odgovarjala na vprašanja o nastanku filma Sreča na vrvcu in o avtorju Vitani Malu, peta pa je naredila plakat. V skupine so se vključili tudi starši in nam ves čas pridno pomagali. Po dveh šolskih urah so vodje poročali o svojem delu. Vse skupine so zelo dobro opravile svojo nalogo. Po končanem delu smo skupaj s starši veseli odšli domov. Želimo si še veliko takih nepozabnih šolskih dni.

JASNA, DAMJANA, MARKO, 5.a OŠ Trebnje

KO PREŠTEJEM DO PET...

199 DEM*
na mesec!

1. PRIPELJITE SVOJO STARO KATRO, FIČOTA, JUGOTA, STOENKO ALI KARKOLI DRUGEGA NA ŠTIRIH KOLESIH V NAJBЛИŽI PRODAJNI CENTER RENAULT.
2. ČE JE AVTO VREDEN MED 2.000 IN 5.000 DEM, VAM GA BODO
3. VZELI V CENO IN UPOŠTEVALI KOT POLOG ZA PRIDOBITEV
4. UGODNEGA KREDITA, S KATERIM...

... BOSTE KUPILI NOVI RENAULT 5!

*v tolarški protivrednosti pri ocenjeni vrednosti starega avtomobila 3.500 DEM.

RENAULT
AVTO
ZIVLJENJA

Sejem otroških knjig v Bologni

Knjige iz več kot 80 držav - Naša ilustratorka Marlenka Stupica nominirana za Andersenovo nagrado

V Bologni je bil od 11. do 14. aprila sejem otroških knjig, ki je organiziran vsako leto in pomeni največjo knjižno predstavitev otroških in strokovnih knjig, srečanje založnikov vsega sveta in tudi največji šolski forum za otroke.

Ob vhodu na ogromni razstavnici prostor je najprej pritegnila pozornost mednarodna razstava otroških ilustracij, ki je letos praznovala 30. rojstni dan. Letos je bila tu še posebna razstava ilustratorjev iz Francije z naslovom Skrivni vrt. To je bil sploh zelo živahen del sejma, saj so se tu vsak dan zvrstile številne prireditve in srečanja z ilustratorji, slikarji, pisateljji, založniki itd. Med razstavljenimi knjigami iz več kot 80 držav smo lahko občudovali tudi novoizdane knjige naših treh založb: Mladinske knjige, DZS in Mohorjeve. Založba Mladinska knjiga je največ pozornosti namenila naši ilustratorki Marlenki Stupici, ki je bila letos pri IBBY (Odboru za knjige, namenjene mladim) predlagana za Andersenovo nagrado. To nagrado, ki jo IBBY vsako leto podeljuje avtorju in ilustratorju, ki s svojim celotnim delom predstavlja pomemben prispevek v otroški literaturi, sta letos dobila izraelski pisatelj Uri Orlev, ki je bil izbran med 23 avtorji iz različnih dežel sveta, in nemški ilustrator Klaus Ensikat, ki je bil izbran med 24 nominiranih ilustratorji sveta.

Na tem sejmu so vsako leto podeljene tudi nagrade za najboljšo knjigo, škoda pa je, da so ukinili posebne nagrade za knjige po izboru otrok. Posebna žirija odraslih je tako podelila nagrado leposlovnemu delu za otroke “Clown” Quentina Blaka, leposlovnemu delu za mladostnike pa “Magasin Zin Zin” Frédérica

Clémenta. Izmed strokovnih otroških knjig je nagrada pripadla skupini Les chats peles za delo Vive la musique, za mladinsko strokovno knjigo je bila nagrajena knjiga z naslovom Caught in the Crosstire Marie Oussemy, med novostmi Nicole Claveloux & Compagnie, posebno nagrado za promocijo čtiva v deželah, ki si prizadevajo v boju za opismenjevanje, pa so dobile knjige iz zbirke Mala knjižnica.

Sejem v Bologni je gotovo preobsežen, da bi si v nekaj dneh ogledali vse, kar nas zanima. Opazimo pa, da je vse več elektronskih knjig. Čeprav je sejem v Bologni namenjen otrokom, ga obišče tudi veliko odraslih, kar dokazuje, da knjige za otroke niso samo za otroke.

MIRA GRAHEK
Knjižnica Mirana Jarca

MLAD ČLOVEK MORA SANJATI

Vsak mladi človek mora sanjati, pa čeprav sanja same nemogoče, nedosegljive stvari, kajti sanje mu bogatijo domišljijo, s katero lahko naredi marsikaj. Če imaš domišljijo, lahko pišeš knjige, slikaš, snemaš filme, pišeš scenarije za filme, krojiš obleke za na pisto, rišeš itd. Dobro je, če se ti želje izpolnijo vsaj v sanjah, če se že ne morejo v resničnosti.

MARTIN HRIBAR, 7.a
OŠ Krmelj

Poraz, ki ga ponosno prenesemo, je tudi zmaga. (Eschenbach)

Zdravnica bo

Tako pravi Nina Ilc iz Velikih Lašč

VELIKE LAŠČE - Med pranimi učenkami osnovne šole Primoža Trubarja v Velikih Laščah je tudi učenka 8. razreda Nina Ilc iz Velikih Lašč. Tudi dan je bila dežurna v šoli in je imela kar precej dela. Kljub temu nama je uspelo na hitro se pogovoriti. Povedala je:

Po končani osnovni šoli, ki jo izdeluje s prav dobrim in odličnim uspehom, se bo vpisala na Zdravstveno šolo v Ljubljani, nato pa bo nadaljevala študij na Medicinski fakulteti, saj želi postati zdravnica in tako pomagati ljudem. Prav zato oblikuje tudi dodatni pouk kemije, saj ji bo to koristilo pri nadaljnjem študiju.

Poleg tega je športnica. Na 60 m ima rezultat 8,88. Igra tudi pri godbi na pihala. Ker v Velikih Laščah nimajo godbe, se je vpisala v dobrepoljsko godbo in se vozi na vaje na Videm. Sicer pa je v to godbo včlanjenih godbenikov iz občine Velike Lašče, največ s Turjaka, in sicer kar 7. Nina pa obiskuje še vrtnarski krožek, kar ji pride prav tudi pri delu na domačem vrtu.

J. P.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

PETEK, 3. V.

SLOVENIJA 1

8.15 - 0.30 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
9.00 OTROŠKI PROGRAM
PIKA NOGAVIČKA, 3. del
9.25 ČISTO PRAVI GUSAR, mlad. tv nadalj., 5/5
10.10 ŠEST TA PRAVIH IN ZAROKA, nem. naniz., 5/6
10.35 TEDENSKI IZBOR
ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE
11.25 DRGET, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.40 TERRA X, nem. poljudnoznan. serija, 7/10
15.25 PORTRET
16.20 KAM VODIJO NAŠE STEZICE, oddaja tv Koper
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 FALLERJEVI, nem. naniz., 10/36
18.30 HUGO, TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SORODNE DUŠE, angl. naniz., 8/21
20.40 POGLEJ IN ZADENI
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 DAJ ŠE ENKRAT SAM, amer. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.40 Tedenski izbor: Izziv, poslovna oddaja, ponov.; 12.10 Znanost od blizu, ponov.; 12.35 Umetniški večer; 13.35 Dediščina Sogunov, angl. dok. nadalj., 1/3; 14.35 Idealist, slov. film; 16.30 Sorodne duše, angl. naniz., 7/21 - 17.00 Cesarjski pingvin - 17.25 Veliki dosežki sloven. kirurgije - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Poglej me! - 19.25 Denis pokora, 3/13 - 20.05 Forum - 20.20 Angel Falls, amer. nadalj., 6/6 - 21.10 Večer poljske tv

KANAL A

8.00 Tv prodaja - 16.15 Risanka - 16.45 Pot flaminogov (ponov.) - 18.00 Splošna praksa (43. del avstral. naniz.) - 19.30 Risanka - 20.00 Dežurna lekarna (4. del špan. hum. naniz.) - 20.30 Hazarderska mrzlica (amer. film) - 22.05 Splošna praksa (ponov.) - 23.00 Bančni ropar (ponov. film) - 1.10 CNN poročila

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubeczen (serija) - 12.45 Adam (amer. film) - 14.35 Program za otroke in mladino - 15.10 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 112/120) - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna stvar - 20.45 Glasbena oddaja - 21.45 Hrvaški Feniks (dok. oddaja) - 22.15 Poročila - 22.35 Sliko na sliko - 23.05 Izgubljeni svet (dok. film) - 23.45 Poročila

HTV 2

13.05 TV koledar - 16.15 Turbo lamach show - 15.00 Tenis - 18.30 Govorimo o zdravju - 19.00 Hugo, tv igrica - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Korak za korakom (hum. serija) - 20.45 Ameriški film - 22.30 Latinica - 23.40 "Bubimir" amer. film - 1.30 Noč košarke

SOBOTA, 4. V.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.55 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
8.00 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.15 KLJUČKEVE DOGOVODIVŠČINE, 17/24
8.30 OTROŠKA ODVAJA
9.15 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.45 UČIMO SE TUIH JEZIKOV, francoščina, 7/11
10.10 POTOVANJE NA MELONJO, šved. film
11.50 VELIKI DOSEŽKI SLOVEN. KIRURGIJE, 15. oddaja
12.20 KONCERT NAGRAJENCEV MLADIH GLASBENIKOV
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
13.55 TERRA X, nem. poljudnoznan. serija, 8/10
14.40 TEDNIK, ponov.
15.30 CHRISTY, amer. nadalj., 13/21
16.20 VRHUNEC, švic. dok. serija, 2/3
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
MOJ OČE ŽIVI V RIU, nizoz. nadalj., 4/5
17.30 TIRI SKOZI ČAS, ponov. dok. oddaja, 5/8
17.55 ALPE JADRAN
18.25 OZARE
18.30 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 IZBOR ZA NAJLEPŠO GOSPO
21.15 ZGODOVINA VTIKANA
22.20 TURISTIČNA ODVAJA
22.50 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.15 NASPROTNI SPOL, amer. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.35 Poglej in zadeni - 11.05 Norčije v operi, amer. film - 12.35 Znanost od blizu, kan. znanst. nadalj., 10/20 - 13.00 Sport - 18.30 Karaoke - 19.30 Na vrtu - 20.05 Metulj, amer. film - 22.30 Sobotna noč

KANAL A

9.00 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 10.00 Risanka - 10.50 Dance sesion - 17.10 Kako je bil osvojen divji zahod (ponov. 3. dela) - 18.45 Šolska košarkarska liga - 19.30 Risanka - 20.00 Tropska vročica (amer. naniz., 13. del) - 21.00 Pomembneži (amer. film) - 23.00 Hazarderska mrzlica (ponov. amer. filma) - 1.00 CNN poročila

HTV 1

8.20 TV spored - 8.35 Poročila - 8.40 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Prizma - 13.20 Srčno vaši (dok. oddaja) - 14.20 Briljanten - 15.10 Svetovni reporterji - 16.00 Poročila - 16.05 Televizija o televiziji - 16.35 Sinovi Nevithe - 18.00 Turbo lamach show - 19.14 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.20 Zabavna oddaja - 21.15 Policijska akademija, 5 (amer. film) - 23.05 Dnevnik - 23.05 Nočna premiera: Anglosaksonska stališča

HTV 2

12.10 TV spored - 12.25 Beverly Hills (serija 11/31) - 13.15 Melrose place (serija, 11/31) - 14.00 Tenis - 17.25 Rokomet - 19.30 Poročila - 20.15 Hrvaški operni pevci (dok. oddaja) - 20.50 Vidikon - 21.35 Hrvaške županije - 22.25 Največji zločini in sojenja 20. stoletja (dok. oddaja) - 22.55 Hr top 20

NEDELJA, 5. V.

SLOVENIJA 1

8.15 - 1.00 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKI PROGRAM
JEKLENI JEZDECI, avstral. nadalj., 6/8
9.05 ŽIV ZAV
9.55 NEDELJSKA MAŠA
11.00 MOJ PRVI VIDEO O..., izobr. oddaja, 8/12
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
HUGO, tv igrica
13.35 KARAOKE, ponov.
14.35 NEDELJSKA REPORTAŽA
14.55 DLAN V DLANI
15.10 PONY EXPRESS, amer. film
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.45 ZA TV KAMERO
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 NEDELJSKIH 60
21.15 PEKOVSKI MOJSTRI, franc. nadalj., 2/6
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 CIKLUS FILMOV CARLOSA SAURE: ELISA, MOJE ŽIVLJENJE, šan. film

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 9.55 Tedenski izbor: Angleška glasbena lestvica; 10.45 Videošpon; 11.30 Vrtincu; 12.15 Tok, tok; 13.00 Poglej me!; 13.40 Lahkih nog naokrog; 14.25 Na vrtu - 14.55 Šport - 20.05 Izgubljene civilizacije; 9/10 - 20.55 Večerni gost - 22.00 Tiri skozi čas, dok. oddaja, 6/8 - 22.20 Lovci na glave, angl. drama, 3/3 - 23.10 Športni pregled

KANAL A

8.30 Risanka - 9.00 Kaličopko (otroška oddaja) - 10.00 Muppet show (35. del) - 10.30 Jeleni z zahoda (ponov. 5. dela) - 11.20 Tropska vročica (ponov. 13. dela) - 15.45 Šolska košarkarska liga (ponov.) - 16.30 Muppet show (ponov.) - 17.00 Mala morská deklica (risanka) - 17.30 Račje zgodbe (sinhron. risana serija) - 18.00 Ti otroci preveč vedo (amer. mlad. film) - 19.00 Slam (oddaja o košarki) - 19.30 Risanka - 20.00 Jeleni z zahoda (6. del amer. nadalj.) - 20.50 Kako je bil osvojen divji zahod (4. del amer. nadalj.) - 22.30 Slam (ponov.) - 23.00 Pomembneži (ponov. amer. filma) - 1.05 CNN poročila

PONEDELJEK, 6. V.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.20 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.00 OTROŠKI PROGRAM
PRAVLJICE IZ LUTKARJEVEGA VOZIČKA, 1/10
10.25 ARABELA SE VRAČA, češka nadalj., 9/26
10.55 CIKLUS FILMOV CARLOSA SAURE: ELISA, MOJE ŽIVLJENJE
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.00 TEDENSKI IZBOR
UTRIP
14.15 ZRCALO TEDNA
14.30 ZA TV KAMERO
14.45 FORUM
15.00 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.20 INTERVJU
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 TV OKO, angl. dok. serija, 9/13
18.00 SIMPSONOVI, amer. naniz., 31/48
18.30 LINGO, TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SOSTANOVALKE, angl. naniz., 2/13
21.25 TIBETANSKE ZGODBE
GLAVNA SESTRA IN NJENA ZGODBA, 2/3
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SEAQUEST, amer. naniz., 16/21

SLOVENIJA 2

Opomba: 16.00 do 18.00 Kolesarska dirka po Sloveniji
9.00 Euronews - 10.45 Tedenski izbor: Učimo se tujih jezikov, francščina, 7/11; 11.10 Turistična oddaja; 11.25 Policisti s srcem, avstral. naniz.; 12.10 Izbor za najlepšo gospo slovenije; 13.10 Sobotna noč; 15.10 Športni pregled; 15.55 Sostanovke, angl. naniz., 1/13 - 16.20 Seaquest, amer. naniz., 15/21 - 17.05 Muenchenčana v Hamburgu, nem. nadalj., 5/14 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Sedma steza - 19.15 Angleška glasb. lestvica - 20.10 Osmi dan - 20.40 Tommy, angl. film - 22.25 Brane Rončel izza odra - 23.55 Kolesarska dirka po Sloveniji - 0.25 Namizni tenis (posnetek)

KANAL A

16.10 Risanka - 16.40 Dežurna lekarna (ponov. 4. dela špan. naniz.) - 17.10 Slam (ponov.) - 18.00 Splošna praksa (44. del avstral. naniz.) - 19.30 Risanka - 20.00 Zlata dekleta (34. del amer. hum. naniz.) - 20.30 Modri zaliv (amer. film) - 22.05 Splošna praksa (ponov. 44. dela) - 0.00 CNN poročila

TOREK, 7. V.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.10 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 OTROŠKI PROGRAM
JAPONSKE PRAVLJICE
10.55 DRUGI MEDNARODNI OTROŠKI FESTIVAL VARŠAVA '95, 1/4
11.20 POTOVANJE NA MELONJO, ponov. šved. film
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.30 TEDENSKI IZBOR
MOJ PRVI VIDEO O..., izobraž., oddaja 8/12
15.00 OBZORJE DUHA
15.30 LOVCI NA GLAVE, angl. drama, 3/3
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
KLJUČKEVE DOGOVODIVŠČINE, 18/25
17.20 OTROŠKA ODVAJA
17.30 JEKLENI JEZDECI, avstral. nadalj., 7/8
18.00 FALLERJEVI, nem. nadalj., 11/36
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 BREZ ŽENSK NE GRE, angl. naniz., 9/19
20.40 MADE IN SLOVENIA
21.30 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SPOLOVNA BORZA
23.10 SEAQUEST, amer. naniz., 17/21

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.05 Tedenski izbor: Sedma steza; 10.35 Osmi dan; 11.05 Nečloveški napori, šved. serija, 2/3; 10.35 Alpe Jadrani; 11.05 Nedeljskih 60; 13.05 Posnetek opere; 14.50 Analitična mehanika; 17.52; 15.20 Kolesarska dirka po Sloveniji - 15.50 Brez žensk ne gre (8/19); 16.20 Seaquest, amer. naniz., 16/21 - 17.05 Dr. Finlay, zadnji del - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Izobraževalna oddaja - 19.15 Videošpon - 20.05 V žarišču - 20.35 Muenchenčana v Hamburgu, nem. nadalj., 6/14 - 21.30 Obiski - 22.25 Posnetek predstave MGL - 1.05 Tenis

KANAL A

17.10 Risanka - 18.00 Splošna praksa (ponov. 45. dela) - 19.30 Risanka - 20.00 Hermanova glava (amer. naniz.) - 20.30 Karma - 21.40 Tropska vročica (14. del amer. naniz.) - 22.30 Poslovna tveganja - 23.00 Splošna praksa (ponov. 45. dela) - 0.15 CNN poročila

SREDA, 8. V.

SLOVENIJA 1

9.45 - 1.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 OTROŠKI PROGRAM
DEKLICA DELFINA IN LISICA ZVITOREPKA
10.25 HOVI, angl. naniz., 1/8
10.50 TEDENSKI IZBOR
ROKA ROCKA
11.40 IZGUBLJENE CIVILIZACIJE, 9. del angl. dok. serije
12.30 REPUBLIŠKA REVILJA MPZ
ZAGORJE, 1. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
14.45 TEDENSKI IZBOR
DLAN V DLANI
15.00 MADE IN SLOVENIA
15.50 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madžarske tv
16.20 LJUDJE IN ZEMLJA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 FALLERJEVI, nem. naniz., 12/36
18.30 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GOSPOD BEAN, angl. naniz., 11/13
20.35 FILM TEDNA
IGRALEC, amer. film
22.45 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.15 SEAQUEST, amer. naniz., 18/21
0.05 WIMBLEDONSKI ZASTRUPLJEVALEC, angl. nadalj., 1/3
89.00 Euronews - 8.50 Tedenski izbor: Izobraževalna oddaja; 9.20 V žarišču; 9.50 Obiski; 10.40 Posnetek predstave MGL; 12.50 Kolesarska dirka po Sloveniji; 13.20 Tenis, posnetek iz Bratislave; 14.20 Pony express, amer. film; 15.55 Go

spod. bean, angl. naniz., 10/13; 16.20 Seaquest, amer. naniz., 17/21; 17.05 Angel Falls, amer. nadalj., 65/6 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Papež iz pušave, nem. dok. oddaja - 19.25 Vrtincu - 20.10 Nogomet - 22.05 Kolesarska dirka po Sloveniji - 22.35 Koncert orkestra slov. filharmonije

KANAL A

11.55 Tv prodaja - 12.10 Risanka - 12.40 Tropska vročica (ponov. 14. dela) - 13.30 Poslovna tveganja (ponov.) - 14.00 Karma - 15.30 Splošna praksa (46. del avstral. naniz.) - 16.30 SKL - finale osnovnih sol (prenos iz hale Tivoli) - 19.30 Risanka - 20.00 Tropska vročica (15. del amer. naniz.) - 21.00 Dance session (oddaja o plesu) - 21.30 Splošna praksa (ponov. 46. dela) - 0.00 CNN poročila

PETEK

4.30-8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program

SOBOTA

6.00 Začetek, horoskop - 8.30 Glasba je življenje - 10.00 Kuharski recept - 11.00 Evropa ta teden - 11.45 Na sončni in senčni strani Gorjancev - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 13.30 Čestitke - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Voluhar ekspres - 18.20 Kronika - 19.30-24.00 Večerni program

NEDELJA

6.00 Začetek - 7.45 Horoskop - 8.00 Duhovna misel - 8.30 Kmetijska oddaja - 11.00 Mali oglasi - 12.30 Čestitke - 19.00 Glas evangelijskega - 19.30-24.00 Večerni program (ob 21.30 Dec Jay Time)

PONEDELJEK

4.30-8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved, prilagoditve oddaj - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15-17.00 Lestvica NZ glasbe - 17.30 Zdravstvena oddaja - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Rezerviran čas

TOREK

4.30-8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 8.30 Svetovalna oddaja - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.30 Osmerec s krmarjem - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Telefonske zabavne želje

SREDA

4.30-8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved - 8.30 Kulturni kazipot - 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15-13.00 NZ želje - 14.00-15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.30 Čestitke - 18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Telefonske NZ želje

PETEK, 3.5.

5.30 Domača glasba - 7.00, 9.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Glasbene želje - 15.00 Poročila - 15.30 Grmski vulkan - 17.00 Srakini TV izbor - 18.00 Poročila - 21.00 Kviz z evergreeni - 24.00 Nočni skok

SOBOTA, 4.5.

5.30 Dobro jutro - 7.00 in 9.00 Poročila - 9.15 Praktični kotichek - 10.00 Gospodinje sprašuje, Helena Mrzlikar odgovarja - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 13.00 Mali oglasi - 15.00 Poročila - 17.00 Sraka ima dolgi rep - 18.00 Poročila - 20.00 Sobotna super veselica

NEDELJA, 5.5.

8.00 Dobro jutro - 9.00 Poročila - 9.30 Kmetijska oddaja - 10.00 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.10 Vinogradniška oddaja - 12.00 Mali oglasi, čestitke - 15.00 Poročila - 16.00 Kviz - 18.00 Poročila - 20.00 Cinca Marina - 22.30 Ves ta jazz

PONEDELJEK, 6.5.

5.30 Domača glasba - 7.00 in 9.00 Poročila - 9.30 Športni pregled - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Glasbene želje - 15.00 Poročila - 15.30 Popevka tedna - 17.00 Aktualna oddaja - 18.00 Poročila - 19.00 Rockovnik - 22.00 Koncert - 23.00 Ploščati vrhovi

TOREK, 7.5.

5.30 Domača glasba - 7.00, 9.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Glasbene želje - 15.00 Poročila - 15.50 Kviz: Vsi znamo vse - 18.00 Poročila - 20.00 Nočni beat - 22.00 Stari rockerji

SREDA, 8.5.

5.30 Domača glasba - 7.00, 9.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Glasbene želje

NOVA ZGOŠČENKA DRUŠTVA MRTVIH PESNIKOV

NOVO MESTO - Na police glasbenih trgovin prihaja nova zgoščenska skupine DMP z naslovom DMP - Opus 2 (Ko prižgeš nov dan). Novomeški kvartet je dal prednost akustičnim instrumentom, predvsem kitaram, godalnemu kvartetu in tolkalom. Ves material je bil posnet v studiu Luca v Novem mestu, producent pa je bil Janez Križaj, dobitnik lanske zlate note za najboljšega producenta in dveh letošnjih zlatih petelinov. Poleg glasbe vsebuje zgoščenska še računalniški multimedijški program s slikovnim, tekstovnim, avdio in video gradivom o skupini od začetkov do danes, to pa pomeni, da gre za prvi tovrstni večpredstavni projekt v Sloveniji. Računalniški program je izdelalo podjetje T media iz Novega mesta. Skupina DMP se pripravlja na promocijski projekta doma in po Sloveniji, prvič pa jih bo mogoče slišati 8. maja v menzi študentskega naselja v Ljubljani.

FREGATURA IN KOJOTI NAVDUŠILI

ČRNOMELJ - V soboto zvečer je bil v Mladinskem kulturnem klubu Črnomelj zanimiv koncertni večer, katerega protagonist sta bili skupini Fregatura in Kojoti. Koprčanke Fregatura so edini ženski rock'n'roll band v Sloveniji. Sam nastop je bil izbruh primarne punkovske energije, katere edini namen ni spretnost in melodičnost, ampak izražanje nezadovoljstva nad vsem in vsakim. To je bil lep uvod v nastop zagrebške skupine Kojoti, ki je navdušila več kot 140 obiskovalcev. Kojoti so se se izkazali kot izredno energična skupina, ki ve, kaj hoče. Njihov neposredni nastop je tako navdušil poslušalce, da je bil koncert pravo rajanje, saj je bila dinamika koncerta pisana na kožo obiskovalcev kluba. Kojoti pa so s sobotnim nastopom le potrdili, da gre za enega boljših bandov, od katerega lahko v prihodnosti pričakujemo še obilico dobre glasbe.

S. KHALIL

PESEM NAS DRUŽI - 27. aprila pozno ponoči se je v telovadnici Veliki Gaber končala 3. prireditve Pesem nas družijo. Tukajšnji KUD dr. Petra Držaja s peštrim kulturno-zabavnim sporedom in aktiv kmečkih žensk domačimi dobrotami, sta privabila številno občinstvo, med gosti pa je tudi trebanjski župan Ciril Pungartnik. Nastopili so mešani pevski zbor Petra Držaja (zborovodkinja Fani Anžlovar), otroški (na posnetku) mladinski zbor gabsrke šole pod vodstvom Dušana Ješelnika, cerkveni mladinski zbor (zborovodkinja Maja Gliha) in mladi harmonikarji. Predsednik ZKO Trebnje Mitja Prijatelj je v pozdravnem nagovoru omenil, da najvišje priznanje Pavla Golie, nedavno izročeno gabsrkemu KUD, pravi v prave roke. Za zabavo so poskrbeli Alberto Gregorič, duo Sonja in Joka, koroški godec Franc in harmonikar Srečo Vrtinek. (Foto: P. P.)

ZNAJO TUDI DRUGAČE - Tako so rekli učitelji in učenci Glasbene šole Brežice in prejšnjo sredo zvečer priredili koncert, ki je sodil v sklop prireditve ob 50-letnici glasbene šole. V nabito polni dvorani brežiškega kulturnega doma so obiskovalci lahko prisluhnili najrazličnejšim glasbenim zasedbam, v katerih so se učencem pridružili tudi profesorji. Tako se je na odru zvrstilo več zanimivih triov (nekatere se je pridružilo še solo petje) in duetov pa solisti na harmoniki in citrah ter vokalna solistka ob klavirju spremljavi. V drugem delu koncerta so nastopile številnejše zasedbe: profesorski kvartet z dvema pevskama, profesorski duo za violino in klavirjem, orkestralni kitar - najprej sam, nato še z vokalno skup

Na podlagi Pravilnika o subvencioniranju realne obrestne mere za namenske bančne kredite, odobrene za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v Občini Šentjernej (Ur. list RS, št. 20/96), objavlja

Občina Šentjernej

JAVNI RAZPIS

subvencioniranje realne obrestne mere za namenske bančne kredite, odobrene za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v Občini Šentjernej

1. PREDMET RAZPISA

Občina Šentjernej bo iz Proračuna Občine Šentjernej za leto 1996 (Ur. list RS, št. 20/96) iz proračunske postavke 9. in 11. namenila 1.000.000,00 SIT za subvencije omenjenih kreditov.

2. MERILA IN POGOJI

2.1. Splošni pogoji

Na razpis se lahko prijavi:

- enote malega gospodarstva, ki delujejo
- kot samostojni podjetniki posamezniki
- ali kot podjetja v zasebni lasti,
- kmetije,

ki bodo na ta način pridobljena sredstva vložili v razvoj in razširitev poslovanja oz. dejavnosti, in sicer:

— za razvoj malega gospodarstva v:

- nakup, graditev, prenavo in adaptacijo poslovnih prostorov;
- nakup opreme;
- odpiranje delovnih mest, povezano z ustanavljanjem novih enot malega gospodarstva;
- uvajanje sodobnih tehnologij v enote malega gospodarstva, ki so energetsko varčne in ekološko neoporečne;

— za razvoj kmetijstva v:

- graditev, prenavo in adaptacijo gospodarskih objektov kmetije;
- nakup in posodobitev opreme;
- razširitev in posodobitev ter pridobivanje novih zmožnosti na kmetijah za dopolnilne dejavnosti;
- za nakup in urejanje kmetijskih zemljišč ter združevanje parcel;
- za programe predelave in trženja.

Pogoj za odobritev subvencije je, da enota malega gospodarstva oz. oseba, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo, opravlja dejavnost na področju Občine Šentjernej in da je kraj investicije na območju Občine Šentjernej. Za subvencijo lahko zaprosijo tudi prosilci, ki so v lazi pridobivanja dovoljenja za opravljanje dejavnosti oz. registracije na sodišču.

Subvencije se prednostno odobrijo prosilcem, ki poleg pogojev, ki jih zahteva banka, v največji meri izpolnjujejo še naslednje kriterije:

— za enote malega gospodarstva:

- opravljajo ali bodo opravljali dejavnosti, ki v občini niso razvite;
- razširjajo obseg poslovanja in odpirajo nova delovna mesta v proizvodnih in storitvenih dejavnostih;
- ustanavljajo nove proizvodne in storitvene zmogljivosti in ustvarjajo možnosti za nove zaposlitve;
- da je naložba usmerjena v doseganje višje kvalitete proizvodov in storitev ter zagotavlja ekološko neoporečen delovni proces;
- zagotavljanje boljše oskrbe občanov;

— za kmetijsko dejavnost

- so kmetijski zavarovanci;
- so kmetje, ki že opravljajo dopolnilno dejavnost na kmetiji, so nasledniki oziroma imajo naslednika;
- kmetje, ki imajo ožjega družinskega člana s kmetijsko izobrazbo;
- ekonomska upravičenost investicije.

2.2. Višina subvencije

Subvencionira se 50% za malo gospodarstvo oz. 70% za kmetijstvo realne obrestne mere namenskih bančnih posojil, odobrenih za pospeševanje razvoja malega gospodarstva oz. kmetijstva v Občini Šentjernej.

Doba subvencioniranja realne obrestne mere je enaka dobi vračila odobrenega posojila.

3. VSEBINA VLOGE

3.1. Kratka predstavitev prosilca

3.2. Poslovni načrt — opis razvojnega programa s pričakovanimi učinki

3.3. Dokazilo o registraciji obrtnika, samostojnega podjetnika oz. družbe; dokazilo o začetnem postopku pridobivanja dovoljenja za opravljanje dejavnosti oziroma registracije na sodišču oziroma za osebe, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, potrdilo ZZSS, da so kmečki zavarovanci

3.4. Overjena fotokopija ali original pogodbe o odobrenem namenskem kreditu za pospeševanje razvoja malega gospodarstva oziroma za pospeševanje razvoja kmetijstva.

4. ROK ZA PRIJAVO

Rok za prijavo začne teči od objave in traja do 15. 7. 1996 oz. do porabe sredstev.

5. Vloge za dodelitev subvencij POŠLJITE NA NASLOV:

Občina Šentjernej, Oddelek za podjetništvo, Trubarjeva 5, 8310 Šentjernej.

Vloge morajo biti v zaprti kuverti in označene z napisom »Prijava na javni razpis za subvencije — ne odpiraj!«
Sklep o odobritvi subvencije se prosilec posreduje najkasneje v osmih dneh po sprejetju in je dokončen.

Po odobritvi subvencije sklene vsak posameznik tripartitno pogodbo z banko in Občini Šentjernej, v kateri so določene vse medsebojne pravice in odgovornosti pogodbenih strank. Namensko uporabo sredstev iz posojilne pogodbe preverjajo občinski organi in banka.

6. Nepopolnih vlog ne bomo obravnavali.

7. Vse potrebne informacije dobite:

— pri Občini Šentjernej (Darja Kovačič, tel.: 81-408)

Občinski svet Občine Šentjernej

E-SPORT

IZŠLA JE MAJSKA ŠTEVILKA REVIJ E-SPORT

iz katere smo izbrali nekaj naslovov:

- Vinko Kandija odhaja iz Slovenije.
- Intervju z nogometišem Erminom Šiljakom: »Zavidajo mi, da sem najbolje plačani igralec SCT Olimpije«.
- Pot košarkarjev Kovinotehne Savinjske Polzele do slovenskega pokala.
- Jadrarno padalstvo — šport s svetlo prihodnostjo.
- Velikani športa: 30 kolajn Mira Cerarja.
- Formula 1: Demon Hill trenutno brez pravega tekmeča.
- Šport skozi oči televizijke Metke Volčič.

Sodelujte v Hitovi nagradni igri in rešite nagradno križanko!

Pohitite do svojega prodajalca časopisov po majsko številko revije E-SPORT

FIAT

Seidlova 4 Tel./fax: 068/325-153

POOBLAŠČENI PRODAJALEC

FIAT

BRAVO & BRAVA

SERIJSKA OPREMA:

AIR BAG, blokada vžiga, proti požarni sistem, avtoradio, tonirana stekla, po višini nastavljen voznikov sedež, tretja zavorna luč...

PUNTO že od 16.900 DEM R+6

- UGODNI KREDITI
- MENJAVA STARO ZA NOVO

NOVO UNO za 12.850 DEM
dostavni program DUCATO

G.P.B., d.o.o., Poslovalnica Novo mesto, Seidlova 4

G.P.B., d.o.o., Cesta bratov Cerjakov 11, Brežice
tel.: 0608/61-633

GOTOVINSKA POSOJILA
ZA OBČANE
GARANCIJA ČEKI TR
Novo mesto, ☎ (068) 26-749

LEKARNA NOVAK

Lekarna Novak zaposli dipl. inž.
farmacije in farmacevtskega
tehnika za nedoločen čas; zaželjene
so izkušnje za delo v lekarni.

Tel.: 068/ 322-700

VIZIJA je na 5. javni dražbi postala delničar

PIVOVARNE UNION, RADENSKE IN TISKARNE NOVO MESTO

VIZIJA ima v svojem premoženju že delnice KRKE, LEKA, TERM ČATEŽ, KOLINSKE, KOMETA, IGM STREŠNIKA, LESOKOVA, AUREE, INTEREVROPE, LISCE, PETROLA, MELAMINA, ISTRABENZA, HRASTA ŠENTLOVRENC, INTEGRALA STOJNE KOČEVJE IN PAVLIHE.

Za delnice in deleže podjetij je zamenjala že 65 % zbranih certifikatov prvega sklada.

VIZIJA vpisuje certifikate še do 21. junija 1996.

Vsi delničarji VIZIJE bodo sodelovali v novi nagradni igri.

Kako vložiti certifikat v VIZIJO za delnice II. emisije Spoštovani lastniki certifikatov!

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov za delnice II. emisije, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

1. Izpolnite in podpišite pooblastilo.
2. Po pošti pošljite na naslov **VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, 68000 Novo mesto:**
 - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
 - certifikat (obvestilo SDK).
3. Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

Izjava:

Pooblaščen VIZIJO, družbo za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, za vpis in vplačilo delnic II. emisije v DPB Vizijo, pooblaščen investicijsko družbo, d.d., Novo mesto, Novi trg 5, do vrednosti, ki jo navajam v ustrezni rubriki pooblastila. Istovestno pooblaščen Vizijo, družbo za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic II. emisije v mojem imenu in za svoj račun na skupščini DPB Vizije, pooblaščen investicijske družbe, d.d., Novo mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnike in ostale opravilno nesposobne osebe
Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnika ali opravilno nesposobne osebe se za vpis imetnika certifikata uporabijo podatki mladoletne osebe oz. opravilno nesposobne, pooblastilo pa podpiše eden od staršev oz. skrbnikov. Nad podpis je potrebno z velikimi tiskanimi črkami napisati ime in priimek podpisnika.

POOBLASTILO

IMETNIK CERTIFIKATA
(priimek in ime s tiskanimi črkami)

NASLOV IMETNIKA

EMŠO

Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem: SIT

DAN MESEC LETO

KRAJ

PODPIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

TIP Trgovina, inženiring, projektiranje

Bandi Klemenčič, s.p., str. inž.

Do Težki vodi 70, Novo mesto

DOBAVA, MONTAŽA, SERVIS, PROJEKTIRANJE

ogrevanja stanovanjskih in poslovnih prostorov

prezračevanja in toplozračnega ogrevanja

klima naprav (RHOSS, EMMETI, TOSHIBA)

vodovodne in plinske instalacije

servisiranje gorilcev in klima naprav

sistemov za izkoriščanje alternativnih virov energije

etažne peči na kurilno olje IDEAL

CLIMA in EUROWARM

najcenejši solarni sistem "INTEGRAL"

plinskih cistern za individualne objekte

POSEBNA PONUDBA:

oljni gorilec KSO4 (pred. + lop.) 48.000,00 SIT

oljne peči TEDA 50.000,00 SIT

plinske peči RHOSS (ogreva. + san. vod.) 136.654,00 SIT

klima EMMETI (Split) 2,6 kw 142.509,00 SIT

komb. kotel VIADRUS 29 kw (20 let gar.) 105.372,00 SIT

Ceni ni zajet 3-odst. prometni davek in montaža.

Uradimo tudi brezplačno izdelavo proračunov in strokovno svetovanje. Pomagali vam bomo izbrati sistem, ki bo upošteval vaše želje in zmožnosti. Pokličite nas na tel. (068) 321-456!

DOLENJSKI LIST

18 (2438), 3. maja 1996

Na osnovi 22. člena Statuta občine Sevnica in 8. člena Pravilnika o dodeljevanju posojil iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Sevnica in o dodeljevanju sredstev za subvencioniranje realne obrestne mere je Občinski svet občine Sevnica na svoji seji dne 24.4.1996 sprejel sklep, da objavi

R A Z P I S

ZA DODELITEV SREDSTEV ZA SUBVENCIONIRANJE REALNE OBRESTNE MERE IZ OBČINSKEGA PRORAČUNA ZA POSPEŠEVANJE MALEGA GOSPODARSTVA V OBČINI SEVNICA ZA LETO 1996

VSEBINA IN POGOJI RAZPISA

- Sredstva za posojila znašajo do 135.000.000 SIT.
- Sredstva v obliki subvencioniranja realne obrestne mere iz občinskega proračuna se za isti program dodeljujejo le enkrat, in sicer za naslednje namene:
 - nakup, urejanje in opremljanje zemljišča za gradnjo poslovnih prostorov,
 - nakup, graditev in adaptacijo poslovnih prostorov, namenjenih za poslovno dejavnost,
 - nakup opreme in generalno obnovo obstoječe opreme, uvajanje sodobnih tehnologij,
 - obratna sredstva
- Sredstva za posojila bodo zagotovile banke:
 - Nova Ljubljanska banka, d.d., Podružnica Posavje Krško, Trg Matije Gubca 1, 8270 Krško
 - SKB banka, d.d., Poslovna enota Krško, Cesta krških žrtev 51, 8270 Krško
 - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto, Seidlova c. 3, 8000 Novo mesto
- Za sredstva za razvoj malega gospodarstva lahko zaprosijo naslednji prosilci:
 - samostojni podjetniki in obrtniki
 - mala podjetja
 - občani, ki so pri pristojnem organu vložili zahtevo za izdajo dovoljenja o izpolnjevanju pogojev oziroma na pristojnem sodišču priglasi za vpis v sodni register, da izpolnjujejo pogoje za pridobitev dovoljenja.Sedež obratovalnice oziroma podjetja ter poslovni prostori morajo biti na območju občine Sevnica.
- Višina subvencioniranja obrestne mere znaša 4 odstotne točke realne obrestne mere posojilodajalca. Sredstva za subvencioniranje realne obrestne mere se odob-

- rijo samo za nova posojila
- Doba subvencioniranja realne obrestne mere za odobreni kredit je tri leta.
- Posojila iz subvencije realne obrestne mere lahko pridobijo prosilci, ki imajo med viri financiranja zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev. Minimalni znesek posojila je 1.000.000 SIT.
- Razpis za pridobitev posojila in subvencioniranje realne obrestne mere traja po tem razpisu od 3.5.1996 do 18.5.1996, do 12. ure
- Vloge za posojila in subvencijo realne obrestne mere z vsa potrebno dokumentacijo vložijo prosilci osebno na naslov: **OBČINA SEVNICA, Glavni trg 19 a, 8290 Sevnica, soba št. 208.** Informacije dobijo prosilci na telefon št. (0608) 41-221, interna 206, ali osebno v Oddelku za gospodarske dejavnosti občine Sevnica v sobi št. 208 in pri bankah, navedenih v točki 3 tega razpisa, oz. njihovih enotah v Sevnici. Nepopolnih vlog ne bomo upoštevali.
- Prosilec mora predložiti naslednjo dokumentacijo:
 - vlogo na naslov banke, pri kateri želi najeti posojilo,
 - investicijski program ali poslovni načrt, iz katerega morajo biti razvidni:
 - finančna konstrukcija
 - donosnost in likvidnost projekta
 - pričakovani ekonomski učinki
 - plan trženja
 - možnost novih zaposlitev
 - tehnično-tehnološki vidik
 - kopijo overjenega izpiska iz sodnega registra z vsemi prilogami - za mala podjetja: kopijo priglasitvenega lista na obeh straneh, potrjenega od izpostave RUJP Sevnica - za samostojne podjetnike, kopijo obrtnega dovoljenja za prosilce, ki opravljajo obrtno dejavnost, ali potrdilo, da je občan pri pristojnem organu vložil zahtevek za priglasitev dejavnosti,
 - obrniki in samostojni podjetniki - potrdilo o plačanih davkih in prispevkih, napoved za odmero davka iz dejavnosti za leto 1995, overjeno od izpostave RUJP Sevnica, s prilogami (podatki iz bilance stanja, popis osnovnih sredstev) ter odločbo o odmeri davka od dohodka iz dejavnosti za leto 1994,
 - podjetja predložijo bilanco uspeha in bilanco stanja za leti 1994 in 1995 ter podatke o tekočem poslovanju v letu 1996

- na obrazcu banke, akt o ustanovitvi podjetja, statut podjetja, kopijo obvestila razvrstitev po dejavnostih (statistični list) in kopijo podpisanega kartona,
- dokumente v zvezi z zavarovanjem posojila in ostalo dokumentacijo, ki jo zahteva banka.
- dokazila glede na namen posojila:
 - pri nakupu poslovnih prostorov: kupoprodajno pogodbo oz. predpogodbo o sklenitvi kupoprodajne pogodbe,
 - pri gradnji ali adaptaciji poslovnih prostorov: gradbeno dovoljenje oz. potrdilo o priglasitvi del s predračunom ali izjavo lastnika poslovnih prostorov, da dovoli obnovo vitvena dela, in najemno pogodbo, ki mora biti sklenjena najmanj za dobo vračanja posojila,
 - pri nakupu opreme: račun ali predračun,
 - pri nakupu opreme za prenos dosežkov raziskovalnih del v proizvodnjo: račun ali predračun in potrdilo pristojnega organa o verifikaciji investicije,
 - za pridobitev obratnih sredstev: dokazilo (pogodbo) o prodaji izdelka.

Metodologijo za pripravo investicijskega programa oz. poslovnega načrta, ki določa osnovne elemente, ki jih mora vsebovati program, in obrazec za spremljanje tekočega poslovanja lahko dobite pri bankah, navedenih v točki 3, oz. njihovih enotah v Sevnici in v Oddelku za gospodarske dejavnosti občine Sevnica, soba št. 208.

Vse prosilce prosimo, da v vlogi navedejo svojo telefonsko številko in sestavljalca programa oz. poslovnega načrta in njegovo telefonsko številko, zaradi hitrejši obdelave podatkov.

- Banke, navedene v točki 3 tega razpisa, bodo v sodelovanju s strokovno službo Občine Sevnica sprejele odločitev v 30 dneh po dnevu poteka roka za vložitev vlog in nato v 8 dneh s sklepom obvestile prosilce.
- Občina Sevnica bo v roku, navedenem v točki 11, obvestila prosilce o odobritvi subvencije realne obrestne mere.
- Za subvencioniranje realne obrestne mere se sklene pogodba med posojilodajalcem, posojilodajalcem in občino Sevnica. V pogodbi se določi način plačevanja subvencionirane realne obrestne mere.
- V primeru nenamenske porabe posojila mora prejemnik sredstev za razvoj v celoti vrniti prejeta sredstva s pripadajočimi obrestmi, skladno s sklenjeno pogodbo.

ISDN

digitalno omrežje z integriranimi storitvami

Telekom Slovenije

ISDN je stroškovno ugoden. Kljub večjim hitrostim prenosa se ISDN povezave tarifirajo kot pri navadnih telefonskih priključkih. Pri samem telefoniranju hitrejši prenos ne igra bistvene vloge. Pač pa se pri prenosu podatkov ali pri dostopih k elektronskim medijem, kot sta Slovenija online in Internet, na račun večjih hitrosti lahko bistveno znižajo stroški.

INFORMACIJE: **Telekom Slovenije**

PE Novo mesto
Novi trg 7a
8000 Novo mesto
ali po telefonu 080 8080

AGRARIA CVETJE
proizvodnja in trgovina čatež d.d.

AGRARIA CVETJE, d.d., TOPLIŠKA 34, 8250 BREŽICE
razpisuje prosto delovno mesto

direktorja

(ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v gospodarstvu
- znanje vsaj enega tujega jezika (angleško ali nemško)
- starost do 45 let

Delovno mesto se razpisuje za določen čas (za dobo 5 let), OD po pogodbi.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev, s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj dostavite v 15 dneh po objavi na naslov družbe s pripisom "Za razpis direktorja".

Vse ostale informacije lahko dobite po telefonu (0608) 61-287.

Smo podjetje za projektiranje tehnologije in proizvodnjo opreme v gradbeni industriji s področja betona. Naša specialnost je kalupno-opažna oprema in vibrotehnika.

Za potrebe **STROJNEGA OBRATA SUHOR** (pri Vinici - v izgradnji) razpisujemo in vabimo k sodelovanju dinamično in skrbno strokovno osebno za delovno mesto

TEHNOLOG

Pogoji:

- zaželjena je višja ali srednja izobrazba strojne smeri
- vsaj 5 let delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
- zaželjena je usposobljenost za uporabo računalnika za program skladiščnega in obračunskega poslovanja

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Stimulativni osebni dohodek po dogovoru. Stanovanje za morebitno bivanje med tednom je preskrbljeno.

Če si želite delo med mladimi sodelavci in soustvarjati podobo uspešnega podjetja, oddajte Vašo prošnjo s kratkim opisom dosedanjega dela na naš naslov:

TEHNO INŽENIRING Radomlje
Homec, VII. ulica 35
SLO - 1235 RADOMLJE

MANA
turistična agencija

Kandijska 9
Novo mesto
068/342-136, 321-115

POČITNICE 96

ŠE VEDNO NE VESTE, KAM NA POČITNICE?!

ČE SI ŽELITE V SLOVENIJO, ISTRO ALI DALMACIJO ALI PA MORDA SARDINIJO, SICILIJO, PORTUGALSKO, GRČIJO.....

POKLIČITE NAS, POSLALI VAM BOMO KATALOG ALI ŠE BOLJE — OBIŠČITE NAS, POISKALI BOMO POČITNICE ZA VAS...

VSAK DAN OD 8.30 — 12. IN OD 14. — 18. URE

Vitacel

d.d. LJUBLJANA ENOTA KRŠKO

LASTNIKI GOZDOV, KMETJE

DENAR NI LE V DREVESU, KI JE PONOS VAŠEGA GOZDA!

Odkupujemo celulozni les smreke/jelke, rdečega bora in topole, debeline od 8 cm naprej, ter žamanje brez lubja.

Odkupujemo tudi slabši les, sušice in les dreves, poškodovanih od žleda ali snegoloma.

VSE INFORMACIJE NA TEL.: (0608) 21-110 (g. Matjaž Jakše)

RIGIPS MONTAŽA NIKO
Rimon
TEL./FAX 068/25-417
PODJETJE ZA NOTRANJA
ZAKLJUČNA DELA,
MONTAŽA SPUŠČENIH
STROPOV IN PREDELNIH
STEN IZ MAVČNIH PLOŠČ
KNAUF RIGIPS
Armstrong
NIKO MARTINOVIČ, s.p.
Potočna vas 19
8000 NOVO MESTO

INTARA
BORZNOPOSREDNIŠKA
HIŠA, D.D.

MERCATORJEVO DELNI-
CO VAM LAHKO PRODA-
MO NA LJUBLJANSKI
BORZI.

INTARA — PRAVA IZBIRA
Tel.: (061) 137-73-73,
137-74-74, 137-75-75,
173-44-44
Fax: (061) 173-44-80

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi in dobi mož, oče, brat in stric

ALBIN DROBNIČ
iz Murnic pri Šentjanžu

Ob boleči izgubi se zahvalujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo ge. Jelki Orešnik, ki nam je v težkih urah nudila pomoč, Jožetu Slapšaku za ganljive besede, pevskemu zboru iz Mokronoga in vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Žalujoči: žena Vida, sin Thomas in ostalo sorodstvo

Šentjanž, 24.4.1996

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

MARIJA PIRNAR

Gor. Prekopa 1

Ob boleči izgubi se zahvalujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjeno cvetje in sveče ter izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Konjanjeva na Krki, posebno ge. Lidiji Gašpir, osebju Nevrološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, Gasilskemu društvu Prekopa, delavcem podjetja LT - ja Šentjerneje, Radioklubu Iskra Prekopa ter g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Vsi njeni

zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje slovenije

OBVEŠČA

zavarovance, upokojenca in poslovne partnerje, da bo posloval

od ponedeljka, 6. maja
v prostorih na Novem trgu 2, etaža D, Novo mesto,
kjer bodo lahko v prihodnje urejali zadeve s področja
pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

**PROSTOVOLJNO
POKOJNINSKO
ZAVAROVANJE
ZAVAROVALNICE
TRIGLAV**

50 LET
zavarovalstva

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

ANA JENIČ

upokojena poštna uslužbenka

Od nje smo se poslovili v soboto, 27. aprila, na pokopališču v Krškem.

POŠTA SLOVENIJE, d.o.o., MARIBOR, POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

**KAKO POMAGATI
DRUGAČNIM?**

Vsi drugačni ljudje, vsi, ki jih je življenje postavilo na stranski tir, se mi zelo smilijo. Žal je čedalje manj resnično srečnih ljudi. Ko človek poslušajo zgodbe brezpravnih brezposelnih ljudi, mi gredo lasje pokonci. Skozi koliko ponižanj so šli nekateri ljudje! Tudi nesrečno otroštvo pusti ljudem duševne rane in se v življenju ne morejo znajti. Ti ljudje se ne morejo sami dvigniti. Ne glejmo jih zviška. Vsi bi se radi osvobodili pekla odvisnosti, treba pa jim je pomagati! Če pomislim, da je v Sloveniji 80.000 alkoholičkov, 8.000 narkomanov, 800 samomorov letno, mi to ne da spat. Ljudi je treba duhovno dvigniti. Pokazati jim je treba smisel življenja.

TINCA KUHELJ

ZAHVALA

H Gospodu življenja je odšel po plačilo

**JOŽE
GLAS**

iz Veniš

Med njegovo dolgo boleznijo in ob njegovi smrti smo spoznali, da nismo sami, da imamo veliko prijateljev in dobrotnikov. Hvala vsem duhovnikom, sestram z Rake, invalidom in spremljevalcem, darovalcem cvetja, sveč in sv. maš, sorodnikom in vsem vaščanom. Iskrena hvala cerkvenim pevcem iz Leskovca in iz Šmarjete, dobrotnikom in župljanom iz Šmarjete, g. Žičkarju in njegovim fantom. Naša zahvala naj velja vsakomur in vsem skupaj.

Vsi njegovi

RADIO

104.5 105.9
107.3 107.5

91.2
OGNJIŠČE

152-11-26 fax. 152-13-62

Brezplačne osmrtnice na radiu KRKA lahko naročite po tel. 068/341-160, 341-150 vsak dan od 8. do 20. ure.

V SPOMIN

*Ljubila svojo sta družino,
ljubila zemljo in svoj dom,
ostala grenka nam je bolečina,
ko odšla sta v večni dom.*

**ANTON IN
MARIJA SINTIČ**

Oštrc 33

V maju mineva 10 žalostnih let, odkar sta nas zapustila naša draga ata in mama. Le vajin grob so še naša srečanja z vama. Hvala vsem, ki jima prižigate sveče in ju imate v lepem spominu.

Žalujoci: vsi vajini, ki smo vaju imeli radi

V SPOMIN

3. maja minevata dve leti, odkar nas je zapustila draga mama, teta in babica

**MARIJA
KUŽNIK**

roj. Stariha

iz Črmošnjic pri Semiču

Hvala vsem, ki se je še spominjate!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, sestra in teta

**BOŽICA
SARIČ**

iz Šegove 7

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem iz Revoza, Srednji gostinski šoli Novo mesto in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče, finančno pomagali ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Latinoviču iz ZD Novo mesto, dr. Majdiču iz Onkološkega inštituta v Ljubljani in g. Bogovcu za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil dragi mož, ate in stari ate

**ANTON
BRULC**

iz Smolenje vasi 8

Iskrena hvala vsem, ki ste pokojnemu darovali sveče, denar za sv. maše, nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter ga množično pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala patronažni sestri Marici in dr. Kresetovi, ki sta mu lajšali bolečine v zadnjih mesecih življenja. Zahvala vsem, ki ste namesto cvetja darovali denar za drage medicinske aparate ter patru Darku za lepo opravljen obred slovesa. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 76. letu starosti je odšel k Bogu po večno plačilo naš dragi mož, oče in stari oče

**JOŽE
KOVAČIČ**

iz Cegelnice, Lastovče 48

Iskrena hvala sorodnikom, vaščanom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovane maše, cvetje in sveče ter vsem, ki ste našega dragega očeta v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo arhidiakonu - prelatu g. Oražmu, g. proštu, domačemu župniku in vsem duhovnikom za lepo opravljen obred ter pevcem cerkvenega zbora za zapete pesmi. Imeli smo ga radi in za vedno bo ostal v naših srcih.

Vsi njegovi

V SPOMIN

*Znanci mnogi že pred mano
so odšli pod zeleno rušo - mah.
Po njih sledi neprestano
hodim jaz, pa ni me strah.
Saj jaz sem le kratek čas,
in ti si le kratek čas,
preživi ga srečno!
Ljudstvo, ki ima svež obraz,
le temu ni merjen čas,
živelo bo večno.
(Rudolf Ramuta)*

**RUDOLFU
RAMUTA**

iz Metlike

Minilo je pet let, odkar nas je zapustil, spomini pa so ostali živi in sveži.

Njegovi otroci z družinami

ZAHVALA

*Zakaj nihče ne ve,
zakaj življenje je končano.
Dom je tih in nem,
ko dragega ata ni v njem.*

V 65. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

**STANISLAV
KOŠMERL**

s Potov Vrha 10

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem za pomoč pri delu, izraze sožalja, podarjene sveče, cvetje in vence. Posebna zahvala sodelavcem MKZ Krka, A.G., vaškim pevkam, trobentaču za zaigrano Tišino ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste našega ata v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Življenje celo si garal,
vse za dom si dal.
Sledi ostale so povsod,
od dela tvojih pridnih rok.
Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal.
Smrt te vzela je,
a v srcih naših boš ostal.*

V 34. letu starosti nas je mnogo prežgodaj zapustil dragi sin in brat

JOŽE ŠAŠEK

z Jugorja 3 pri Brusnicah

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo JP Komunalni, Pionirju MKI, obema govornikoma za besede slovesa ob odprtem grobu, g. župniku za opravljen obred, pevkemu zboru iz Smihela za zapete žalostinke ter Novakovim pogrebcom za organizacijo pogreba.

Žalujoci: ata, mama, brat Franci, Zinka z Borisom ter ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Petek, 3. maja - Aleksander Sobota, 4. maja - Cveto Nedelja, 5. maja - Angel Ponedeljek, 6. maja - Janez Torek, 7. maja - Stanko Sreda, 8. maja - Viktor

LUNINE MENE
3. maja ob 13.48 - ščip

kino

ČRNOMELJ: 3.5. (ob 21. uri) in 4.5. (ob 19. in 21. uri) ameriški akcijski film Nevarna srca. 5.5. (ob 19.

in 21. uri) ameriški akcijski film Zmeda na poštne vlaku.
KOSTANJEVICA: 4.5. (ob 20. uri) triler Vročina. 5.5. (ob 20. uri) ljubezna melodrama Carrington.
METLIKA: 3.5. (ob 19. in 21. uri) ter 4.5. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Zmeda na poštne vlaku. 5.5 (ob 19. in 21. uri) ameriški akcijski film Nevarna srca.
NOVO MESTO: Od 3. do 6.5. (ob 18.30 in 20.15) fantastični pustolovski film Jumarnji.
SEMČ: 5.5. (ob 19. uri) ameriška drama Košarkaški dnevniki.
ŠENTJERNEJ: 3.5. (ob 19. in 21. uri) triler Vročina.

film

RAZSODNOST IN RAHLO-ČUTNOST, dramedija (Sense and Sensibility, ZDA, 1995, 120 minut, režija Ang Lee)
"Razsodnost" je pojem v vseh ozirih neškodljivega in nekonfliktnega filma. Problemov, ki jih zgodba ponuja, ne rešuje, sicer pa si jih na ta način niti ne zastavlja. Torej je vse, kar je storila Emma Thompson s privedbo istoimenskega romana Jane Austen, samo to, da je razsodno in rahločutno prevedla klasično književno delo v dokaj kompaktno filmsko govornico. Nič več. Komentar? Saj je okej, toda zakaj ne več? Tisti fantastični čas na prelomu stoletij, razsvetljenstvo, ki je segalo še v konec 18. in predromantika v prvi polovici 19. francoska in industrijska revolucija, nove razredne delitve in podobno je namreč izvrsten poligon za nebroj scenarističnih pobegov, primernih za oplajanje osnovne zgodbe. Sicer pa verjamem, da bi dober literarni "stof" znal zaživeti tudi kot fascinanten film brez dodatkov.
Štiri ženske, mati in hčere, ostanejo po smrti sploh ne revnega očeta tako rekoč na cesti, saj je zakon veleval, da gre premoženje

v roke moškemu potomcu, tukaj sinu iz prvega zakona. Preselijo se iz dvorca v hišico, nimajo za ogrevanje in oblečke, razpustijo armada služinčadi. Že sicer je bila prioriteta takšnih damic čimprejšnja poroka, v dani situaciji pa sploh. In grejo na jago. Hudo romantična Marianne (dobra vloga Kate Winslet, prej Nebeška bitija), ki se nič kaj ne ženira pri takrat tabuiziranim razkazovanju čustev, je zaljubljena v lepega, tudi vihravega, vendar po premoženju hlepečega Willoughbyja (tudi dobri Greg Wise). Vanjo pa je zagledan kavalirski polkovnik Brandon (odlični Alan Rickman, prej Robin Hood), Emma Thompson, ki je očitno vso energijo in talent porabila za pisanje in se s to vlogo dotika le sence njene najboljšje v Ostanjih dneva, igra starejšo sestro Elinor, razumnico, ki skrbi za preživetje družine, sicer pa za mirna okoli prijaznega, skromnega in zmedenega Edwarda, solidni Hugh Grant. Pozor, punce so brez dote, kar samodejno večkrat zmanjša njihove zmožnosti. Seveda pravo srce ne gleda na cekin!
Zanimivo je, da je tipično angleško zgodbo posnel Tajvanec Lee, ki se ga spominite po odlični komediji Svatba, v ZDA pa so lani zganjali pravo austenomanijo, histerično so kupovali celoten opus Austenove in kuhali po njenih receptih. Angleži pa so le igrali Angleže.
TOMAŽ BRATOŽ

kmetijski stroji

- KOSILNICO BCS, bencin-petrolej, in visoko brejo mlado kravo prodam. ☎ (0608)43-247. 4981
- MANJŠO SAMONAKLADALKO, balirko, pajka, prevozni hladilni bazen za mleko, pajka in puhalnik prodam. ☎ (0608)75-411 ali (0608)75-221. 5013
- DVE CISTERNI po 1500 l, za prevoz mleka, s črpalko, prodam. ☎ (064)688-105. 5015
- MOTOKULTIVATOR Honda 600 D (freza), malo rabljen, prodam. ☎ (068)23-935. 5020
- TRAKTOR TV 818, s plugom, letnik 1989, opravljenih 280 delovnih ur, ugodno prodam. ☎ (0608)79-046. 5026
- KOMBAJN Claas Compact 25, 2.20 m, in Claas Dominator 80 ali 86, z obema adapterjema, ugodno prodam. ☎ (0608)75-411. 5030
- NOV MOLZNI STROJ Alfa Laval, mešalec za gnojeyko in pajka na 4 vretena prodam. ☎ (068)27-794. 5041
- PUHALNIK TAJFUN z elektromotorjem, malo rabljen, prodam. ☎ (068)41-160. 5045
- ŽETVENO NAPRAVO za BCS, majhno mlatično in slamorezno prodam. Ignac Matoh, Vrhnica, 1. Mirna Peč. 5055
- SILOKOMBAJN SK 80 in tehličko, staro 14 dni, prodam. ☎ (068)57-272. 5059
- KOSILNICO SIP, dobro ohranjeno, dodatna železna kolesa, prodam. ☎ (0601) 5064
- PUHALNIK TAJFUN prodam. Zdravko Gregorič, Družinska vas 28, Šmarješke Toplice. 5070
- TRAKTOR IMT 577 z dvobobensko 5-tonsko vitlo Inland prodam. ☎ (0608)87-562. 5077
- TRAKTORSKI OBRAČALNIK Mini-blic prodam. ☎ (068)40-871. 5082
- VOZICEK za BCS 127 kupim. ☎ (068)49-502. 5086
- ROTACIJSKO KOSILNICO Sip 135, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (0608)61-192. 5098
- ROTACIJSKO KOSILNICO 185 m in suha našagana drva prodam. ☎ (068)21-605. 5100
- KOSILNICO ROTOS, širina kose 127 cm, prodam. ☎ (068)89-218. 5114
- SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, balirko za kvadratne bale, pajka na 4 vretena in trosilek hlevskega gnoja prodam. ☎ (068)81-323. 5119
- KOSILNICO ALPINA, motor Tomos in spalnico z joggij prodam. ☎ (068)60-423. 5158
- GUMI VOZ, 15 col, in rotacijsko kosilnico IMT 165 prodam. ☎ (068)45-193. 5160
- DOBRO OHRANJENE traktorske brane kupim, ugodno pa prodam žitni mlin na kamne. Janez Ogrinc, Ledina 82, Sevnica. 5162

OPEL ROVER

Do 15. maja akcijska cena OPEL VECTRE!
Kreditni! Leasing brez pologa!
ADVIATIK
tel.068/324-424, 0609/612-999
Smrečnikova 45 Novo mesto (pri vrtinariji)

- AVTO MINI 1000, letnik 1978, prodam za 1100 DEM. ☎ (068)49-643. 5009
- Z 750, prva registracija 1986, registriran do 4/97, prodam. ☎ (0608)75-238. 5010
- R 4 GTL, letnik 1991, 60.000 km, bel, prodam. ☎ (068)315-000, int. 246, dopoldan. 5012
- R 4, prva registracija 1/86, rdeč, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)68-601. 5016
- R 4, rdeč, prva registracija 1/89, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)68-601. 5018
- PASSAT 1. i CL Karavan, ABS, daljinsko centralno zaklepanje, meglenke, letve, zadnja naslonjala, radio, rolo, nekaramboliran, prodam. ☎ (068)342-047. 5027
- R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 7/96, prodam. ☎ (068)75-520. 5028
- 126 P, letnik 1987, registriran do 12/96, rdeč, prodam za 1400 DEM. ☎ (068)85-701. 5033
- KADETT, C tip, letnik 1977, prodam. ☎ (068)24-559, po 18. uri. 5034
- APN 6 S, letnik 1992, zelo lepo ohranjen, skoraj nevožen, prodam. ☎ (068)42-302, Marko. 5035
- R 18, letnik 1981, registriran do 8/96, zelo ugodno prodam. ☎ (068)76-379. 5036
- Z 650 za prevoz živine, letnik 1983, na novo registriran, prodam ali menjam za osebni avto. ☎ (0608)33-520, po 19. uri. 5037
- GOLF JX D, letnik 12/88, rdeč, 107.000 km, 3V, prodam za 9500 DEM. ☎ (068)40-759. 5042
- JUGO KORAL 45, letnik 12/88, prevoženih 64.000 km, garažiran, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)21-696. 5047
- SKODO FAVORIT LX, letnik 1993, registrirano do 2/97, prodam. ☎ (068)84-564. 5048
- DAIHATSU CHARADE TD, letnik 1990, prodam. ☎ (0608)77-479. 5054
- R 5 CAMPUS, moder, 3V, letnik 1993, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)84-219, po 15. uri. 5058
- GOLF D, letnik 1984, bel, registriran do 8/96, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)73-336. 5061
- SKODO FAVORIT, letnik 1991, karambolirano, vozno, registrirano do 3/97, prodam. ☎ (068)59-524. 5063
- R 4, letnik 1987, rdeč, registriran do 10/96, prodam za 2500 DEM. ☎ (068)42-956. 5065
- FORD ESCORT 1.6 D, letnik 1986, prva registracija 1989, rdeč, prodam. Franc Blatinik, Stranska vas 19, Novo mesto. 5066
- R 5 CAMPUS, letnik 10/90, 35.000 km, prodam. ☎ (068)76-059. 5069
- JUGO KORAL 55, letnik 1988, prodam. ☎ (068)65-483. 5075
- R 19 1.4 GTS Chamade, garažiran, letnik 1990, ugodno prodam. ☎ (068)44-719. 5076
- JUGO KORAL 55, 5 prestav, rdeč, letnik 1990, prodam. ☎ (068)73-766. 5084
- OPEL VECTRO 1.6 CD, nov model, popolna novo, ugodno prodam. ☎ (0609)623-116. 5087
- JUGO 45 AX, rdeč, letnik 1987, prevoženih 66.000 km, registriran do 8/96, prodam. ☎ (068)78-186. 5088
- AX ALLURE, letnik 10/92, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)341-434. 5090
- Z 101, letnik 1988, prodam. Jordan, Ostrog 21, Šentjernej. 5091
- CITROEN BX TRS, letnik 1989, prodam. ☎ (068)325-230. 5095
- R 4 GTL, letnik 1991, prevoženih 55.000 km, prodam. ☎ (068)49-440. 5099
- TOVORNI AVTO TAM 130, kason 6 m, prodam. ☎ (068)83-373. 5099
- 126 P, letnik 1988, registriran do 11/96, prodam. ☎ (068)42-728. 5102
- LADO SAMARO 1300, letnik 1990, registrirano do 7/96, garažirano, prodam. ☎ (068)44-334. 5103
- FIAT UNO 45, letnik 1991, lepo ohranjen, rdeč, prodam. ☎ (068)342-539.

kupim

OTROŠKO KOLO, 8 do 12 let, lahko z manjšo okvaro, in mešalec za beton, lahko brez motorja, kupim. ☎ (068)42-604. 5056

NOVEJŠI MOBILTEL (žepni, Delta) kupim. ☎ (0608)33-622. 5167

AKACIJO, DEBLA (d = min. 6 m), kupim. ☎ 28-250.

motorna vozila

LADO SAMARO, rivo karavan ali aleko in moskvijski kupim. Plačilo takoj. ☎ (061)1263-400 ali (0609)614-484. 4694

AX ALLURE, letnik 8/92, registriran do 8/96, 40.000 km, rdeč, nepoškodovan, odlično ohranjen, prodam za 10.200 DEM. ☎ (068)26-198. 4850

R 5 GTS, letnik 1989, 5V, kovinsko zelen, registriran do 3/97, prodam. ☎ (068)26-834. 4978

R 4 GTL, letnik 1990, prodam. ☎ (068)78-033. 4985

Z 640 AN, 4 t, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)57-739. 4987

GOLF JX D, letnik 1987, bel, lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (0608)75-740. 4994

Z 128, letnik 1986, registrirano do 4/97, prodam. ☎ (068)21-529. 4998

PASSAT KARAVAN, letnik 1991, temno moder, z dodatno opremo, prodam. ☎ (068)342-047. 5000

126 P, letnik 2/90, prevoženih 35.000 km, prodam. Mohar, Krka 31, popoldan. 5001

TAM 130 T 11, letnik 1983, dobro ohranjen, prodam ali zamenjam. ☎ (0608)75-851. 5003

JUGO KORAL 55, letnik 12/89, prevoženih 85.000 km, registriran do 2/97, prodam. ☎ (068)57-661. 5004

JUGO 45, letnik 1990, rdeč, 50.000 km, prodam. ☎ (068)25-907. 5106

OPEL KADETT 1.7 D Karavan, letnik 9/91, prodam. ☎ (0608)87-284. 5107

UNO 45, letnik 1988, na novo registriran, zelo lepo ohranjen, prodam. ☎ (0609)632-973. 5108

JUGO SKALA 55, letnik 1990, rdeč, registriran do 18.2.1997, druga lastnica, prodam za 3600 DEM. ☎ (068)52-585. 5109

R 5 CAMPUS, letnik 1992, 57.000 km, prodam. ☎ (068)76-263. 5112

R 4 GTL, letnik 1983, registriran do 30.3.1997, obnovljen, prodam. Martin Turk, Dolž, Greben 19. 5117

Z 101 SC, letnik 1980, dobro ohranjeno, registrirano do 28.12.1996, prodam. ☎ (068)52-959. 5118

OPEL VECTRA 20 i GT, letnik 1990, registriran do 7/96, 5V, bel, ABS, klima, ugodno prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ (068)83-002. 5121

GOLF JX D, letnik 10/89, 108.000 km, sive kovinske barve, prodam. ☎ (068)42-773 ali 81-797. 5122

DAIHATSU CHARADE TS, bencinar, letnik 1990, rdeč, prodam za 6900 DEM. ☎ (068)65-501. 5124

R 4 GTL, letnik 1989, 87.000 km, registriran do 7/96, bež, nove zavore, izpušna cev in 2 zimski gumi, prodam za 3600 DEM. Turk, Stopiče 62. 5127

PEUGEOT 405 GR, letnik 1988, prodam. ☎ 23-949 popoldan.

LADO SAMARO 1300, letnik 1988, prvi lastnik, prodam. Jože Habjan, Vrh 18, Višnja Gora. ☎ (061)778-757. 5128

OPEL CORSO 1.5 D, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ (0609)623-116. 5130

R 18 TLJ, letnik 1985, registriran do 10/96, in 2 m3 suhih hrastovih plohov, 5 in 8 cm, prodam. Cesar, Rdeči Kal 8, Dobrnič. 5131

JUGO 45 KORAL, letnik 1989, 79.000 km, registriran do 9/96, drugi lastnik, prodam za 2300 DEM. ☎ (068)87-098. 5135

SKODO 105 L, letnik 1981, neregistrirano, vozno, prodam. ☎ (0608)75-373. 5138

GOLF JGL D, letnik 1984, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)76-387. 5141

OPEL KADETT GSI 2.0 16 V, letnik 1988, z dodatno opremo, prodam za 14.900 DEM. ☎ (068)28-490. 5142

R 5 CAMPUS, letnik 12/89, 5V, 5 prestav, siv, prodam. ☎ (068)89-256. 5143

KOMBI R Master, letnik 1986, prodam. ☎ (068)27-134. 5145

R 5, rdeč, 5V, letnik 1990, ugodno prodam. ☎ (068)47-220, Prijatelj. 5147

JUGO KORAL 55, letnik 1990, rdeč, registriran do 4/97, prevoženih 58.000 km, odlično ohranjen, prodam za 4200 DEM. ☎ (068)42-395. 5148

R 4, letnik 1988, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)78-462. 5149

JUGO KORAL 55, letnik 12/90, bel, prodam. ☎ (068)41-131. 5150

R 4 GTL, letnik 1983, ugodno prodam. ☎ (0608)69-148. 5151

GOLF JX D, letnik 1989/90, prodam. ☎ (068)342-329. 5152

OPEL IDA, letnik 1984, ugodno prodam. ☎ (068)73-177. 5153

JUGO 45 A, letnik 1986, registriran do 10/96, prodam. ☎ (068)41-189. 5154

126 P, letnik 1987, registriran do 2/97, prodam. ☎ (068)42-531. 5155

OPEL KADETT 1.3 LS limuzina, letnik 7/89, servisna knjižica, radio, nove gume, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)68-159. 5156

DAIHATSU APLAUSE 1600 m3, odlično ohranjen, prevoženih 72.000 km, registriran do 2/97, prva lastnica, prodam. ☎ (068)51-681, zvečer. 5157

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)44-659, zvečer.

Smeh na prepihu

V anekdotah in prigodah je Jože Dular je s pisateljsko veččino otel pozabi prenekatero zanimivo, duhovito, šaljivo podrobnost iz življenja znanih pa tudi brezimnih ljudi z obeh strani Gorjanec, na pobudo Dolenjskega lista, kjer je bilo objavljenih domala tristo zapisov, pa je Dular izbral blizu 250 anek-

dot in prigod, jih povezal v zaokroženo celoto – in tako je nastala lično opremljena, 114 strani debela knjiga z naslovom **Smeh na prepihu**. Knjiga stane 1.900 tolarjev, do nje pa ni moč priti le v knjigarni, ampak tudi s spodnjo naročilnico (pošljite jo na Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto), s katero vam priznamo 10 odst. popusta oz. je cena knjige le 1.710 tolarjev.

NAROČILNICA

Naročam _____ izvod(ov) knjige Jožeta Dularja Smeh na prepihu po ceni 1.710 tolarjev za izvod.
Knjigo mi pošljite s poštanim povzetjem na naslov:
Ime in priimek: _____
Kraj, ulica, hišna številka in pošta: _____

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročnina za 1. polletje 4.680 tolarjev, za upokojeince 4.212 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta te vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 2.400 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 4.800 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 2.800 tolarjev. Za nenaročnike mali oglasi do deset besed 1.600 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev; za pravne osebe 1 cm malega oglasa 2.400 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.
Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefaks (068)322-898.

Elektronska pošta: dl@insert.si Internet http://www.insert.si/dlist
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. davek od prometa proizvodov.
Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.
Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Naročilnica za brezplačni mali oglas v Dolenjskem listu (za naročnike, samo enkrat na mesec) vsebina oglasa (do 15 besed)

.....

Ime in priimek:

Ulica in kraj:

Pošta:

Naročniška številka: Podpis:

Datum:

DOLENJSKA BANKA

Dolenjska banka obvešča vse komitente, da bo od petka 3. maja 1996 dalje spremenjen poslovni čas v agenciji Dolenjske banke v Škocjanu. Agencija Škocjan bo odprta vsak delavnik med 8. in 12. uro ter med 14. in 16. uro in 30 minut.

LADO KARAVAN 1500, letnik rdeč, prodam. Erika Pegrin, C. na 7, Tržič. ☎ (068)87-284. 5107

Z 750, registrirano do konca leta, prodam za simbolično ceno. ☎ (061)867-603. 5108

GOLF JX D, letnik 1987, registrirano septembra, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)67-603. 5109

R 5 CAMPUS, letnik 1991, 5V, 58.000 km, prodam. ☎ (068)44-373, popoldan. ☎ (068)44-467, popoldan. 5112

FIAT TIPO 1.4, registriran do kovinsko siv, zatemnjena stekla, prodam za 9700 DEM. Ivan Maljevac, Dragana, Dragatuš. 5117

VW HROŠČA VETERANA, odlično ohranjena 1.1965, prodam. ☎ (068)250, dopoldne. 5118

W HROŠČ, letnik 74, reg. do ugodno prodam. ☎ 23-192.

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za vse ste piščancev, enodnevnih in večdnevnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)375.

SPREJEMAMO NAROČILA za vrste piščancev, bele, rjave in grahaste, za purane. Martin Metelko, Hudo B. 16, Studenc. ☎ (0608)89-038 ali ☎ (061)89-311. 5127

RJAVE in grahaste jarkice ter bele čance bomo prodajali od 3. maja dalje ☎ (068)48-366, Prevošček, Čatež. 5128

PURANE, bele, težke, stare 7 tedaj prodajamo vsak dan. Kuhelj, Šmarje, Sentjernej. ☎ 42-524. 5130

MLADE DANSKE RACE, odlične snice (320 jajc na leto, v 70-ih dnevk) prodam. ☎ (0601)21-806 ali ☎ (0601)192. 5131

KOKOŠI NESNICE, za kakol ali ljnjo rejo, farma Zalog, prodajamo. ☎ (Zdravje). ☎ 21-279 ali 84-394. 5135

JARKICE, rjave in grahaste, stare mesce, lahko dobite vsak dan. Jože šin, Rače sel, Trebnje. ☎ 44-389. 5138

NESNICE, mlade jarkice, pasme rjave, tik pred nesnostjo, opravljena cepčenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse macije: Jože Zupancič, Otovce 12, Č. melj, ☎ (068)52-806, Gostilna Č. Mostec, Dobova. ☎ (0608)67-578 in lina Janežič, Slepšek 9, Mokronog. ☎ (068)49-567. 5145

Žagat drva na domu. ☎ 28-639.

prekllici

REZI ANDREJČIČ, Segonje 1, Š. jan, prepovedujem Stanku Andreju Goriska vas 9, Škocjan, obdelovanje poseganje po mojih parcelah. Če tega bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

T. HUDOKLIN preklcujem vse nične besede, ki sem jih izrekel o Bartolu iz Dobravice 24, Šentjernej, in opravičujem.

posest

HIŠO na Puščavi pri Mokronogotom, prodam. ☎ (061)374-992.

HIŠO z dvema stanovanjema, parcela 1100 m², z garažo 10 x 4 m, opremo, v Črnomlju, Nova Loka 35, dam. ☎ (068)52-173.

VIŠNJA GORA - SP. BREZOVICA. Prodajamo starejšo vseljivo hišo in 1.990 šestih parcelah za 50.000 DEM. ☎ (061)373-500.

SUZUKI
PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN
Ressova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

MARUTI
Pooblaščen servis in prodaja rezervnih delov

BALENO

DARILO: RADIO Z AVTOZVOČNIKI

Ugodni krediti!

TELICO FRIZIJKO, brej 7 mesecev, prodam. ☎ (068)40-301. 5101
300 L vina (šmarnica) in domače žganje prodam. ☎ (068)25-254, po 20. uri. 5105
DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, 3-vrstno, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ (0608)70-170. 5110
SEDEŽNO GARNITURO in mizo s 6 stoli ugodno prodam. ☎ (068)322-827. 5111
ČRNO-BELO KRAVO s teletom prodam. Lukšič, Novomeška 52, Straža, ☎ 84-180. 5125
10 MALIH pujskov prodam. ☎ (068)76-548. 5126
KUHINJO GORENJE, posteljo, klubsko mizico in kopalniško pohištvo prodam. ☎ (068)45-666, zvečer. 5136
TELICO, staro 8 mesecev, dobre sorte, prodam. ☎ (068)85-819. 5137
DVE KRAVI, breji, mladi, prodam. ☎ (068)49-627. 5140
HARMONIKA VRATA, dimenzije 4,5 x 2,7 m, malo rabljena, prodam. ☎ (068)73-459. 5146
PRAŠIČA, težkega 90 kg, ter pujske, težke do 35 kg, prodam. ☎ (068)81-179. 5161
PLEMENKE OVCE prodam. Jože Črnič, Tribučje 60, Črnomelj. 5163
PRALNI STROJ Gorenje WA 906 X, malo rabljen, in 80-litrski električni boiler, nov, prodam. ☎ (061)865-078. 5170
PRESTIŽNE PTICE, enoletne pave, tri pare, prodam. Prospekt o rejli! ☎ (068)68-739. 5171

prodaj

VOZIL z mladimi ali z mlekom prodam. ☎ (068)87-532. 4982
KRAVO prodam ali menjam za tele ali ovce. ☎ (068)89-513. 4984
KUJOVA DRVA ugodno prodam. ☎ (068)43-657. 4986
VIDEO IGRE in sintesizer Yamaha 75 prodam. Martin Mihelič, Brezoberber 4, Semič. 4988
ODOJKE, 25 do 30 kg, prodamo. ☎ (068)41-179. 4989
100 L cvička prodam. Ivan Stuček, vrtec 3, Tržišče. ☎ (0608)80-523. 4990
OPAŽ, 680 SIT z dostavo, smrekov, prve klase, prodam. ☎ (063)451-082. 4992
POCENI PRODAJ nove ženske čevljarice, usnjene, št. 37, rjave in črne. ☎ (0608)41-005. 4993
GARAŽO na Jerebovi, primerno tudi za gradbeno barako, prodam. ☎ (068)27-4995. 4995
CEMENTNO strešno opeko, malo rabljeno, prodam. ☎ (068)20-548. 4996
PLETILNI STROJ, dvoredni, prodam. 400 DEM. ☎ (068)24-786. 4997
DOBERMANE, čistokrvne, mladiče, montano prodam. ☎ (0608)31-065. 5002
SIVALNI STROJ Bagat Višnja, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (0608)33-5005. 5005
BREJO KOBILO, staro 8 let, prodam. ☎ (0608)59-171, zvečer. 5011
KOZLIČKE za zakol ali rejo prodam. ☎ (068)84-305. 5021
50 VIDEOKASET, originale, s slovenskimi podnapisi, in opremo za videorekorder, ugodno prodam. ☎ (068)22-905. 5038
TELIČKO SIVKO, staro 10 dni, dobre sorte, prodam. ☎ (068)321-631. 5051
VINOGRADNIKI, POZOR! Pocinkano, debeline 3.14 mm, prodajamo po 97 SIT/kg. ☎ (061)614-113 ali ☎ (061)4-044. 5053
PEČ ČRNO-BELIH BIKCEV, starih 7 dni, in kravo simentalke, po teletu, prodam. ☎ (068)76-528. 5057
KRAVO, brejo 8 mesecev, s četrtem teletom, prodam ali menjam za bikca in jagnjeto, prodam. ☎ (068)40-191. 5060
KOZLIČKE, odlične pasme, za zakol nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)65-5062. 5062
DELILNI KROMPIR in Z 750 po delih prodam. ☎ (068)21-715. 5071
NORMANSKO OBLEKO št. 14 in čevljarice 39 (za fanta) prodam. ☎ (0608)32-5072. 5072
AGREGAT, 3 KW, zelo malo rabljen, prodam za 1200 DEM. ☎ (068)87-644. 5073
TELICO FRIZIJKO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)40-301, po 19. uri. 5074
ELEKTROMOTOR, 4,2 KW, prodam ali menjam za enofaznega manjše moči. ☎ (068)60-124. 5078
NAVADNO žensko kolo, nerabljeno, prodam. ☎ (068)24-867, po 19. uri. 5080
PEČ Emo 20, kombiniran boiler, elektrijska posoda, črpalka, manometer, merilno centralno, odštevalni števec, tačometer, 65 x 40, z dvema ventiloma, prodam. Stanislav Goljuf, Kandjijska 44, ☎ 5081. 5081
PUNJSKE, težke 40 kg, prodam. ☎ (068)75-121. 5083
TELE, staro 1 teden, križanec, ugodno prodam. ☎ (068)40-788. 5085
TELEČICE, sivko in 2 simentalke, težke 450 in 500 kg, prodam. ☎ (068)40-5089. 5089
KORUZO ali koruzni zдроб in žganje prodam. ☎ (068)22-467. 5092
PUNJSKOV, starih 8 tednov, in 3 prazna zakol, težkih 100 do 130 kg, prodam. ☎ (068)76-507. 5093
KOBILO, staro 6 let, sivo, brejo 9 mesecev, prodam. ☎ (068)89-070. 5094

razno

GRADBENI ENGINEERING, PGD in PZI projekti, promet z nepremičninami, upravni postopki, legalizacija ter izvedba vseh gradbenih del! ☎ (0609)630-883. 4416
PEČARSKO-KERAMIČARSKA DELA opravljamo. Garancija za opravljeno delo! ☎ (0609)630-883. 4417
LOKAL V OBULIČNEM NIZU v Trebnjem oddam v najem. ☎ (068)45-251, zvečer. 4980
UNIVERZAL - popravilo šivalnih strojev, Silvo Mišjak, Ob Težki vodi 58, Novo mesto. ☎ (068)27-682. 4999
ZIDARSKA zaključna dela izvajamo hitro, ugodno in kvalitetno. ☎ (0608)82-996. 5006
KLUB ZA KONJSKI ŠPORT Šentjerneje oddaja v najem gostinski lokal in pomožne prostore na hipodromu Šentjerneje. Interesenti si lahko lokal ogledajo v nedeljo, 5. maja, ob 10. uri. Ponudbe pošljite do 13. maja na naslov: Klub za konjski šport Šentjerneje, p.p. 8310, Šentjerneje. 5023
NA ODLIČNI LOKACIJI, v poslovni zgradbi na Kočevjarjevi 1/1 v Novem mestu, oddamo v najem lepo urejene pisarniške poslovne prostore. ☎ (0609)633-407. 5031
NA RELACIJI Gorenje Laknice - Šmarješke Toplice sem izgubil črno možko torbico, v kateri so dvojica očala. Najdite jo prosim, da pokličite na ☎ (061) 343-527 ali obvesti PP Tebnje na ☎ (068)44-002. 5050

službo dobi

IZKUŠENE SODELAVCE za telefonsko prodajo na domu iščemo. Možnost izjemne zasluzke. ☎ (061)264-474. 4979
IŠČEMO OSEBO za pomoč v gospodinjstvu, 4 ure dopoldan. ☎ (068)24-572, po 16. uri. 5014
ZASTOPNIKA za prodajo rolet in žaluzij iščemo. Šifra: »DOMZALE«. 5022
V TRGOVINI PALMA zaposlimo za nedoločen čas trgovca v prodajalni in trgovca na terenu za akcijske prodaje. Ponudbe oddajte v Trgovini Palma, Rozmanova 5, Novo mesto. 5025
REDNO ZAPOSILIMO natakaričo ali natakarijo, lahko tudi pripravnik. ☎ (068)73-391. 5029
ZA NEDOLOČEN ČAS zaposlimo vodjo dvostanovnega knjigovodstva in knjigovodjo. VI. oziroma V. stopnja ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj. Pisne vloge sprejemamo do 15. maja na naslov: Bonus, Kočevjarjeva 1, Novo mesto. ☎ (068)32-32-66. 5032
ŠOFERJA za mednarodne prevoze redno zaposlim. ☎ (068)73-045 ali (0609) 635-532. 5115
SNAŽILKO in drugo pomožno osebo za delo v fitnesu zaposlim. ☎ (0609)637-022. 5116
PRIPUPNO DEKLE za delo v strefi v Dolenjskih Toplicah iščemo. Možnost stanovanja. ☎ (068)21-279. 5134
KUHARICO in natakaričo redno zaposlimo. Nedelje proste. Gostišina Pri Marčki, ☎ 324-015. 5144

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za: _____
me in priimek: _____ Upokojenec: da ne
naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____
Pošta: _____
Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisмено odpovedal, sicer pa naročnino plačeval osebno ali s polnočino, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 1996.
Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

PRIJETNO NATAKARIČO iščemo. ☎ (068)48-303, do 12. ure. 5168

službo išče

DEKLE išče pripravništvo za natakaričo na lokaciji Krško - Sevnica. Naslov v oglasnem oddelku. 5008
DEKLE - trgovski poslovodja, kmetijski tehnik, z izpitom B kategorije, išče delo trgovca v okolici Brežice ali Krškega. ☎ (0608)59-242. 5019
STALNO ZAPOSILITEV kot strojnik težke gradbene mehanizacije iščem. Šifra: »STROJNIK«. 5079

stanovanja

OPREMLJENO stanovanje v Brežicah ali okolici najameva. ☎ (0608)61-055. 5007
PRITLIČNO STANOVANJE, 46 m², s KATV, CK, telefonom, zamenjam za stanovanjsko hišo z doplačilom. ☎ (068)323-941, zvečer. 5017
SOBO iščem za 6 mesecev. Šifra: »56-LETNI UPOKOJENEC«. 5044
DVOBNO STANOVANJE, primerno za zobozdravstvo, predstavnštvo ali tiho obrt, na lepi lokaciji, oddamo. Žučak, Košialova 42, ☎ (068)321-539. 5049
GARSONJERO v Novem mestu prodam. ☎ (068)28-504. 5097
GARSONJERO ali enosobno stanovanje v bližini Revoza najame. ☎ (068)27-987. 5113

ženitne ponudbe

LOVELY LAJN ponuja brezplačno pomoč pri iskanju partnerja. ☎ (090)42-85, 0,5 min/78 SIT. 5165
GOSPE in gospodje, ne bodite osamljeni. Pridružite se nam! ☎ (0609)635-796, ga. Vesna. 5166

ASTROLOGIJA VEDEŽEVANJE
090 42 47
090 42 48
Cena 78 SIT / 30 min.

ASFALTERŠTVO IN GRADBENIŠTVO
Čardak 17, Črnomelj
Tel. (068) 51-668
Mobilni: (0609) 612-594

Urejanje dvorišč:
asfaltiranje dvorišč, parkirnih prostorov, dovoznih poti, tlakovanje dvorišč in ostala gradbena dela.
Se priporočamo!

Mala Klinika
na
Cinizma

vašem kanalu
v soboto ob 18. uri
in po ciničnih željah
klinična ponovitev
v nedeljo ob 20. uri
in v sredo ob 21.30!

LUKY
Smrečnikova 45
Novo mesto
Tel. 068/24-612

Prodaja avtomobilov LADA na gotovo najugodnejši kredit!

Nudimo kredite in leasing tudi za rabljena vozila.

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

kobra
Poblaščen zastopnik za svetovanje, montažo in servis mobilnih telefonov.
ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel: 068/01-118, fax: 068/01-119

PE. Novo mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

Izvajamo adaptacije kopalnic, novogradnje, popravilo zamakanja ter vse montaže.
Telefon: (061) 316-826, (061) 488-096

DELNICE MERCATORJA
ugodno odkupujemo od ponedeljka do petka od 10. do 16. ure.
Tel. (061) 314-952

Takoj zaposlimo voznika - avtomehnika z vozniškim izpitom C- in E-kategorije. Prijave pošljite na naslov: **FINPOSS, d.o.o.**, Cesta brigad 13, Novo mesto

VI NAM - MI VAM
oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116 odmevno objavo v **DOLENJSKEM LISTU**

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE APROS, d.o.o., Novo mesto
3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečajji WINDOWS, WORD, EXCEL! Pričetek ob 16. uri na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na ☎ (068) 321-926, g. Zdenko POTOČAR.

COLOR SERVIS ZVONE GABRON, s.p. RAGOVSKA 16 NOVO MESTO
Slikopleskarstvo in montaža gips elementov. Armstrong spuščeni stropi, knauf predelne stene, spuščeni stropi in obloge. Vse vrste slikopleskarskih storitev z najnovejšimi materiali. RAGOVSKA 16, Novo mesto, ☎ /fax (068) 24-383

HOTELSKO NASELJE SIMONOV ZALIV IZOLA
Posebna ponudba do 22.6.1996 - Pri bivanju najmanj 5 dni nudimo 10% popusta, upokojencem pa 20% popusta! Ugodni pogoji za družine z otroki tudi poleti! Rezervacije na ☎ (066) 463-100, fax (066) 62-222.

KIK INTERIER, d.o.o., Prešernov trg 1, Novo mesto
Opremljanje poslovnih, skladiščnih in stanovanjskih prostorov. Oblaganje sten in stropov ter montaža pregradnih sten po sistemu KNAUF in ARMSTRONG. Izvedba zaključnih del v gradbeništvu. Prešernov trg 1, Novo mesto, ☎ 321-028

TIP trgovina, inženiring, projektiranje Ob Težki vodi 70, Novo mesto ☎ (068) 321-456
Klima EMMETI (Split) 2,6 kw - cena 142.509 SIT (v ceni nista upoštevana montaža in prometni davek)

KOPALNICE 068/322-879
Krediti za kopalnice R + 3%. 120 m² razstavnega prostora. Salon kopalniške opreme »Delfin« BTC Novo mesto.

LERAN, d.o.o.
promet z nepremičninami
Novo mesto, Lebanova 24

Prodamo:
● **hiše:** Vel. Poljane pri Šmarjeti, Osojnik pri Semiču, v Občicah, Novem mestu, Otočcu, Šmarjeti, Krškem, Senovem, Brežicah, Črnomlju, Mali Slatnik, Ratež, Mihovo pri Šentjerneju, Dolž, Catežu pri Trebnjem, Gornji Leskovec, Cerini pri Čateških Toplicah, Metliki, Šentjanžu, Šoteski, Cikavi, Smolenji vasi, Skočjan - okolica, Žužemberku, Brestanici, Luciji pri Portorožu, Rebri pri Žužemberku, Kostanjevici, Srednji vasi pri Semiču, Zastava pri Črnomlju, Srednje Grčevje, Vel. Banu pri Šentjerneju, Mali Strmci in drugod;
● **stanovanja:** v Novem mestu, Šentjerneju, Žužemberku, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Dol. Toplicah in Metliki;
● **lokale in pisarne:** v Novem mestu, Celju, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Mokronogu, Metliki, Novi trg - Novo mesto;
● **vikende in zidanice:** v Straži, Skočjanu, Metliki - okolica, Pahi, Zaplazu pri Catežu, Gor. Leskovec, Dobilčka gora, Trebnjem, Čretežu pri Krškem, v okolici Cerkelj ob Krki, Mirna, Bučja;
● **parcele za gradnjo:** v Mirni Peči, Bučki, Šentrupertu, Trški gori, Zagradski gori, Semiču, Mihovo pri Šentjerneju, Karteljevo, Osrečje pri Skočjanu, Štefanu pri Trebnjem, Vel. Gabru, Novem mestu;
● **kmetijska zemljišča in gozdove** po vsej Dolenjski, kmetije v Beli krajini, Krškem in Novem mestu;
● **v najem oddamo:** stanovanja, in poslovne prostore.
● **posebna ponudba:** prodamo bivšo Keramiko v Novem mestu s 4500 m² zemlje.

Tel./fax: 068/322-282, 069/342-470
Mobilni: 0609/633-553

KREDIT R + 3%
za
KOPALNICE
salon kopalniške opreme
elfin
BTC NOVO MESTO
tel/fax: 068/322-879

Divja hitrost
Že pozno zvečer je, ko sta se odpeljala iz Slovenj Gradca proti domu. Rahlo rosi in cesta je spolzka, zato vozi on bolj počasi. Sicer pa deset let stara stoenka niti ne zmore večjih hitrosti. Po ravnem še gre, na vsaki večji vzpetini pa ji malce pohaja sapa. Zato ju prehitava - jo prav vsi avtomobili. Neverjetno kliko je ob nedeljah na cesti bojših vozil.
"Daj no, pritisni malo na plin!" pravi nejevoljno soproga "drugače ne bova še danes doma." Potem pa izreče še tiste najhujše besede: "Hočeš, da jaz peljem?"
Malo se poboljša, kmalu pa gre vse spet po starem. Po približno treh urah vožnje se pred njima zasvetijo luči Novega mesta. Okoli polnoči je. Ulice so prazne, nikjer žive duše. Avto zapelje preko novega mostu čez Krko. Že sta mimo avtobusne postaje. Na vrhu klančka se cesta blago spušča proti križišču na Brodu. Upehani avto kar malce oživi, kot bi vedel, da je dom že čisto blizu.
"Sedaj se pa res ne more več kaj zgoditi," si on naglas oddahne.
O, pač! V temno noč pred njim posveti rdeča luč in daje znak, naj se ustavi.
"Vozniško in prometno, prosim," pravi mladi policist. Takoj nato pa: "Plačati bo treba, vozili ste prehitro."
"To je nemogoče," odgovori ogorčeno. "Tri ure se cijaziva iz Slovenj Gradca s to staro kripo, vsi po vrsti so me prehitovali, vi pa pravite, da vozim prehitro."
"Me prav nič ne zanima vaša zgodba... dva tisoč petsto tolarjev," vztraja mož postave. "Vozili ste jih šestdeset, tu pa je dovoljeno le petdeset. Dvatisoč petsto tolarčkov!"
Težkega srca seže po denarčniku. Policisti imajo vedno prav.
SLAVKO KLANČIČAR

- Popolnoma iskrene so samo solze, ki jih točimo nad samim seboj. (Shakespeare)
- Red vodi k vsem krepostim. (Lichtenberg)

VEDEŽEVANJE NUMEROLOGIJA
NIPPON S.&P. d.r.o.
Magic line
090 4 123
TUDI PISNO p.p. 34 Ljubljana Črnuče 156/SIT/mn

Lučka Lamai

namreč učiteljica likovnega pouka v osnovni šoli.

Ko je učila, jo je vodilo lepo, človekoljubno, globoko osebno prepričanje, ki je z njenimi besedami tako: "Vsi nosimo v sebi umetnika. Eni ga imajo na površju, drugi skritega globoko v podzavesti. Tega umetnika je treba odkriti. Tudi v šoli sem delala po tem pravilu. Vsakemu učencu sem dajala samozaupanje, da znajo vse. In začutili so, da nekaj so. Njihove navidne ustvarjalne zavore, ki so se z leti zalepile, so popustile."

Lučka Lamai je v času, ko je učila, oblikovala scensko opremo na različnih kulturnih prireditvah, naredila številne plakate in zaščitne znake, pojavila se je kot kostumografinja v plesni skupini v Krškem, odkrivala se je kot karikaturovarka v Našem glasu. Pred nedavnim je sodelovala v pogovoru na 4. Piščekem večeru. Doslej je svoje umetniško snovanje predstavila na Extemporu v Brestanici in na nekaterih skupinskih razstavah v Posavju, v Avstriji in v Nemčiji. Imela je samostojne razstave v beograjski galeriji Skuc, v Brestanici, dve v Krškem ter dve v Ljubljani. Najrajši je ilustratorka. Tako je ilustrirala med drugim zbirko pesmi literarnega društva Beno Župančič Krško in knjižico pesmi Bojane M. Kopine z naslovom Očka Svit.

Kot rečeno, zdaj biva na Sremiču. To je dober nadomestek za svobodo neponovljive Šumadije. Na Sremiču ima v starejši kmečki hiši atelje, v katerem je poleg čopičev in platen tudi šivalni stroj. Pred vrati je veliko kamnov-hišnih prijateljev s stoterimi sporočili v kamnitem licu; kamni so namreč majhni ljudje, kot ji je rekla Indijanka. Slikarka živi na domačiji tako, kot se ji zdi najbolj bogato in najbolj odrešeno, vsekakor pa živi tako, da si kar največ naredi sama. Gre ji bolj za skromnost kot za životarjenje, vse dela malce po svoje, kot že vse od svojega prvega spora z ljubljanskim vsakdanjkom. Potem ko zjutraj vstane, telovadi. Poile gre na vrt, ki ji pomeni atelje, zaradi česar ga obdeluje s posebnim navdušenjem in prav po svoje. V življenju združuje delo likovnika, in psihoterapevta. Išče močan stik s samim seboj, s svojim višjim jazom. V sebi nečno in iz ljubeznivo vzgaja rožo, kakršno ima v sebi vsakdo, čeprav ne ve zanj, pa bi moral vedeti in jo negovati, da bi bilo na svetu čim manj - "zmajev" in čim manj nasiļa. MARTIN LUZAR

Živim kot želim. Vendar ko si sam svoj gospodar, moraš biti bolj discipliniran, saj vse delaš sam, imaš nad seboj vse funkcije celega malega podjetja. Vedeti moraš, da je vsa odgovornost za uspeh in za neuspeh tvoja, zato marsikdo ne zmore te vloge. Danes moraš biti pogumen, da si lahko privoščiš tako svobodo. Odrkla sem se nekaterim stvarim, to mi ni bilo težko, ker mi svoboda toliko pomeni. Tako pravi Lučka Lamai.

Lučka Lamai to svobodo uživa zdaj na Sremiču pri Krškem, rodila pa se je v Ljubljani. Po očetu slikarju je dobila ravno toliko umetniškega naboja, da jo je vrglo iz zatohle, vkalupljene, zaspane, nečimrne, ničesar zmožne, z vsem zobogane Ljubljane in jo odneslo v svet. Neslo jo je z avtostopom na morje. Kamorkoli. Drugam. Se je prihajala nazaj v Ljubljano, sama s seboj in z otrokom. Ko se je ravno mislila vgnezditi v lastno urejeno stanovanje v Ljubljani, jo je spet zgrabila sla po svobodi in jo potegnila v Šumadijo. Šumadijska goščava, vsaj pol ure peš hoje do najbližjega avtobusa, prostrana gozdna trata, nepokvarjeni potočki prav blizu, ravno prav kmetije, Lučkina zvedava otroka, prijatelji, ki te marajo takega, kot si, in nad vsem Lučkin slikarski zanos - to je bila doslej najlepša postaja na poti Lučke Lamai v svobodo.

Ko je bivala zunaj Slovenije, je študirala slikarstvo in tako je leta 1982 diplomirala na likovni smeri zelo svobodomiselnost in nenasilno zasnovane beograjske pedagoške akademije. Takrat se je ona učila od drugih, pozneje pa je ona učila druge. Sedem let je bila

Denar ponarejo z laserskimi tiskalniki

Nekaj zanimivih ugotovitev z večdnevnega mednarodnega posvetovanja o ponarejanju denarja v Gotenici na Kočevski

GOTENICA - Po končanem petdnevnem mednarodnem posvetovanju o ponarejanju in razpečevanju denarja, ki je bil prvič pripravljen v Sloveniji, so bili udeleženci enotnega mnenja, da je pri odkrivanju tega kaznivega dejanja najpomembnejše, ponarjeni denar zaseči na izvoru. Pri slehernem odkrivanju je treba upoštevati tako imenovano sivo cono, kar pomeni, da je odkriti ponaredek zaznamovan, neodkriti pa še "živi", je v pravnem prometu in je nevaren. Zato je potrebno, da ponaredek čimprej odkrijejo.

V nekdanji državi v Sloveniji ni bilo večjih primerov ponarejenega denarja, z osamosvojitvijo pa je tudi tolar postal zanimiv na ponarejevalce. Po besedah državnega sekretarja MNZ Slavka Debelaka, ne moremo govoriti o množičnem

pojavu, pa vendar, so primeri, ki dajo misliti. Janez Majcen iz Banke Slovenije je povedal, da je tolar še kar dobro zaščiteno saj se ga do otipati, ima vodni žig in varnostno nitko, česar na ponarejenem denarju ni. Ponarejanje in razpečevanje denarja se je leta 1992 zaradi ponarejanja takratnih tisočtolarskih bankovcev še posebej razširilo. Od začetka junija, ko so bili odkriti prvi ponarečki, pa do konca leta je kriminalistična služba v sodelovanju s tujimi varnostnimi organi odkrila 257.000 ponarejenih bankovcev, od katerih jih je prišlo v obtok le 9.625. Leta 1993 se je to kaznivo dejanje razširilo in pričelo kazati znake organiziranega kriminala. Obravnavali so 632 kaznivih dejanj ter zasegli 3.522 bankovcev različnih valut.

Pred dvema letoma je razpečevanje denarja potekalo v povezavi z nezakonitim trgovanjem z orožjem, mamili in ukradenimi avtomobili. Kriminalisti so zasegli 5.876 ponarejenih bankovcev različnih valut, največ italijanskih lir in nemških mark. Lani so zasegli 4.994 ponarejenih bankovcev, od tega največ ameriških sto dolarjskih bankovcev (264 kosov) ter bankovcev po 200 nemških mark (1.108 kosov). V prvih treh mesecih letos so na terenu v 181 primerih zasegli 292 ponarejenih bankovcev. V okolici Maribora in Slovenjgradca so se pojavile fotokopije bankovcev po 5.000 tolarjev, izdelovalca pa še niso odkrili. Sicer pa imajo policisti in kriminalisti največ težav z ameriški dolarji, ki jih ljudje ne poznajo dovolj, poleg tega so slabo zavarovani, varnostno nitko imajo šele od leta 1990, nimajo vodnega žiga in varovalnih vlaken. Italijanska lira se naj-

več pojavlja v Novi Gorici in Krku, ponarečke pa so odkrili tudi tamkajšnjih igralnicah in v lipni igralnici. Kriminalisti MNZ dolga sodelujejo s predstavniki podjetja Avtotehna, ki je generalni zastopnik podjetja Canon, ki izdeluje kopirne stroje in laserske tiskalnike. Sodelovanje bodo še poglobili, kajti število kopiranih ali tiskanih bankovcev narašča. Treba

• Pri preprečevanju razpečevanja denarja, naša policija sodeluje z ustreznimi organi v Nemčiji, manj pa z Italijo in Hrvaško. Ti državi sta pravilni sodelovati samo taktiko je to v njihovem interesu, saj pa preverjanje podatkov preko Interpola. In kaj storiti se nam v rokah znajde kakšen red? Temeljno pravilo je, morajo državljani dobro poznati svoj denar. Če ne poznajo ponaredka, takoj postanejo oškodovanci oziroma se jim denar v zvezi. Sicer pa je pri dvomih boljše denar preveriti na najbližji banki, pri večjih količinah pa vestiti policijo.

vedeti, da so tiskalniki zelo popolnjeni, so primeri, ko ponarejevalci naredijo celo lepši denar kot je originalni.

Trunkljev Nace dela traktorje

V Podliscu nastajajo domači "gorski traktorji"

PODLISEC - V suhokrajinskem zaselku Podlisc pri Dobrni-

čju je šestero Trunkljevih otrok. Bilo je malo zemlje, in kot se spominja 27-letni Nace Trunkelj, so se v družini otepali z revščino. Čeprav Nacetu šola sploh ni dišala, je vendarle prišel do svojega poklica in ga je z veseljem opravljajal. Postal je avtomehanik, v Iskri Rateče pri Škofji Loki je bil, kot pravi, celo mojster. Ko je v podjetju zaškripalo, je dobil Nace 11.000 mark odpravnine in s tem denarjem v sosesčini doma zastavil veliko stanovanjsko hišo. Čeprav je že nekaj let brez službe, s spretnostjo svojih rok in ob zaposleni ženi družina kar shaja. "Pri meni je v delavnici pogosto luč tudi do polnoči. Z očetom se zaradi tega, ker vedno delam za druge, malo težje razumem. Toda moram trdo delati, če hočem, da bomo končali hišo, kamor sva se z ženo ter 3-letnim Žanom in 2-letnim Mihom že preselili. Tudi Žana že zanima moje delo. Jaz sem že pri približno 10 letih naredil iz raznih odpadnih delov nekakšen kombi. To je bila več kot le igračka," pripoveduje Nace in kaže na sicer zvečne zelo nejasnih fotografijah prototipe tega in drugih, doma narejenih motornih vozil. Nace je takih "gorskih traktorjev" s prikolico doslej naredil 6.

S svojim najboljšim prijateljem Borisem Anžurjem z Grmade, ki se je lani ponesrečil z motorjem, sta imela še velike načrte. Hotela sta se dogovoriti tudi s pokojnim dobrotnikom in predsedniškim kandidatom Ivanom Krambergerjem, a je ostal le spomin nanju. Kakorkoli: Nace je s traktorjem, ki ga je sam sestavil in zvaril, zvozil veliko kamenja in peska za svojo hišo. Srečali so ga tudi policisti, ko je ravno peljal iz gozda in mu niso nič prigovarjali ali ga kaznovali, čeprav ni tak, kot mora biti po vseh predpisih.

P. PERC

TRAKTOR ZA DOLENJSKE TOPLICE - Nace je ravno te dni končal še šesto vozilo, tokrat za naročnika Jožeta iz Dolenjskih Toplic. Jože je več vložil v traktor s prikolico, zato, ga je Nace zvaril iz novih pohištenih cevi in drugega materiala, a tudi "srce" traktorčka (na posnetku Nace s sinom Žanom) je bolj novo; gre za motor freze ACME, medtem ko je v prejšnje traktorje običajno vgradil motor Zastave ali Juga.

Traktorji, ki jih izdeluje Nace, so namenjeni predvsem za domačo uporabo, za delo v gozdu, na vrtu, na posestvu. Nace pravi, da je izdelava traktorjev za njega zanimiva zaradi tega, ker vedno delam za druge, malo težje razumem. Toda moram trdo delati, če hočem, da bomo končali hišo, kamor sva se z ženo ter 3-letnim Žanom in 2-letnim Mihom že preselili. Tudi Žana že zanima moje delo. Jaz sem že pri približno 10 letih naredil iz raznih odpadnih delov nekakšen kombi. To je bila več kot le igračka," pripoveduje Nace in kaže na sicer zvečne zelo nejasnih fotografijah prototipe tega in drugih, doma narejenih motornih vozil. Nace je takih "gorskih traktorjev" s prikolico doslej naredil 6.

S svojim najboljšim prijateljem Borisem Anžurjem z Grmade, ki se je lani ponesrečil z motorjem, sta imela še velike načrte. Hotela sta se dogovoriti tudi s pokojnim dobrotnikom in predsedniškim kandidatom Ivanom Krambergerjem, a je ostal le spomin nanju. Kakorkoli: Nace je s traktorjem, ki ga je sam sestavil in zvaril, zvozil veliko kamenja in peska za svojo hišo. Srečali so ga tudi policisti, ko je ravno peljal iz gozda in mu niso nič prigovarjali ali ga kaznovali, čeprav ni tak, kot mora biti po vseh predpisih.

NA CVIČKARIJO S ŠTUDENTI

NOVO MESTO - Društvo novomeških študentov in Mestna občina Novo mesto organizirata tradicionalno študentsko družabno in glasbeno prireditev: "CVIČKARIJA 96", v sredo, 8. maja, ob 21. uri v menzi študentskega naselja v Rožni dolini. Nastopili bodo: Vlado Kreslin in Mali bogovi, Magnifico in njegovi Pissmakers, D'Kovačič ter Društvo mrtvih pesnikov. Iz Novega mesta v Ljubljano in nazaj bo peljal posebni avtobus, vse informacije dobite v študentskem servisu DNS. Karte bodo na voljo v predprodaji po 350 SIT, dobite jih na INFO točkah ŠOU v Ljubljani in na ŠS DNS v Novem mestu. Vabljeni!

SKORAJ 3.000 TULIPANOV - Slavka Pezderšek iz Hruševca 51 pri svojem ljubiteljskem rožu. Na vrtu ob hiši jim pusti več prostora kot zelanje. Ta čas ima pravi mali gaj tulipanov. Rdeči, rumeni in pisani cvetovi kažejo, da so čebulice prišle od vsepovsod, tudi iz sosednje Avstrije in je. Prava škoda je, da bodo po 15. maju cvetovi odpadli, potem pa bo nekaj drugega. "Morda tudi paradižnik," je pristavil njen mož, Slavka pa vse, ki se vozijo tam mimo, naj se za hipec ustavijo in napasejo oči. (F. J. P.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Odmevni zapis o midsoseskem sporu na Bučki - Pesek po Šegovi ulici - Sposodila si je sosedovo ime in prodajala hišo, toda čigavo? - Spet o telefonih v Stopičah

O koncertu v Velikem Gabru nas je ta večer obvestil Jože Gliha iz Ljubljane in se s povabilom novinarju približal enemu osnovnih namenov te rubrike. Na dežurnem telefonu namreč čakamo tudi pobude o temah, o katerih bi časopis pisal.

Očitno je naletelo pisanje o midsoseskem sporu na Jarčem Vrhu pri Bučki na velik odmev med bralci, še posebej tistimi iz sosesčine sprtih družin. Kar četrtno odmerjene ure smo tokrat namenili razgovoru o tem primeru. Več bralecev se je oglasilo po telefonu, a se niso želeli predstaviti, da se midsoseski spor ne bi še razširil. Tako njihova anonimna mnenja jemljemo z rezervno. Sicer pa so

eni trdili, da sosedje in na splošno prebivalci Bučke ne podpirajo Slavka Rodiča, kot piše v našem članku, drugi pa so, nasprotno, potegnili z njim proti Plutovim. Sestra Rudolfa Posedela, Ivanka Posedel iz Novega mesta, tudi meni, da se v resnici Rodič širi na Plutovo zemljo, za zapiske svojega pokojnega brata pa še ni slišala.

Bralec Javorič iz Brestanice je čestital k uvodniku Dolenjskega lista, ki je pisal o Nuklearni elektrarni v Krškem, sicer pa je nekaj mnenj o Šešerkovi akciji zapisal tudi sam, zato smo mu dali napotke, kako naj odda prispevek za Pisma bralecev.

"Kljub akciji urejanja okolja je v naši ulici še vedno pesek, ki so ga tod trosili zaradi snega. Ker hodi tu mimo dnevno tisoč otrok, bi bilo prav, če bi ga pometli," opozarja pristojne službe Ivan iz Šegove ulice v Novem mestu.

V našem uredništvu se je osebno zglasila Nataša Modic iz Novega mesta, ki je bila presenečena, ko je v prejšnji številki Dolenjskega lista opazila mali oglas, v katerem naj bi njen oče prodajal hišo v Novem mestu. Zglasila se je v našem sprejemnem oddelku in ugotovila, da je očetovo ime in naročniško številko zlorabila Vladimir Špiletič. "Tako je sosedja prišla do brezplačnega oglasa, hkrati pa, ker je pozabila pripisati svojo telefonsko številko in je bil torej ob oglašju objavljeno ime in naslov mojega očeta, družini povzročila škodo in ji prizadela ugled. V družini je namreč pred kratkim umrla mama, oče pa je imel

prometno nesrečo, zdaj pa je izgledalo, kot da že prodaja premoženje!" je prizadeto povedala.

Marija iz Stopič opozarja, da še do danes naročniki telefonskih priključkov niso zvedeli, zakaj so morali poleg prispevka 105.000 tolarjev pošti plačati še 800 mark

• Ker ste tokratno številko našega časopisa zaradi praznikov prejeli šele v petek, vas obveščamo, da vas bo dežurni novinar ob telefonu čakal danes, 3. maja, med 20. in 21. uro. Če bi radi kam povabili novinarje, opozorili na svoje težave ali koga pohvalili, nas pokličite na telefon (068)323-606!

krajevni skupnosti, predvsem pa jo zanima, kako bo denar porabljen.

Informacijo o tem si lahko med drugim prebere tudi na novomeški strani prejšnje številke Dolenjskega lista. "Ne gre za 800, ampak za 640 nemških mark, ki so jih morali naročniki plačati krajevni skupnosti, ker je ta vodila akcijo, da bi se lažje dogovarjali s Telekomom in da bi vsem krajanom omogočila priključek po enaki ceni. Denar je šel Telekomu in z njim ne razpolaga krajevna skupnost. Vse to je bilo povedano ob podpisu pogodbe, napisano pa je tudi v sami pogodbi," je pojasnil predsednik sveta KS Stopiče Alojz Golob.

B. D. G.

- Cesta najmanjšega odpora je samo na začetku asfaltirana. (Kasper)
- Kolikor močnejše primemo kopivo, toliko manj pečje.

Dolenjske Novice.

1885-1919 kratkočasnice izbral Jože Dular

Svarilo
"Poročiti se hočete, mladi gospod? Ne storite tega, bodete bridko obžalovali. Jaz sem bil štirikrat poročen, pa bi se ne hotel nikdar več ženiti!"

S trga
Ribničan prodaja žlice na trgu. Mimo pride prijatelj ter ga vpraša: "Oče, kako gre kaj kupčija?" "Kako? Tako kakor pri bolniku: vsako uro eno žlico."

V sodni dvorani
Sodnik (staremu lopovu): "Povejte nam, kje ste bili od meseca maja do septembra?" Zatoženi: "Pod postavnim varstvom!"

Velika nada
"Vaš sinček bo gotovo prav imeniten in moderen slikar. Že sedaj tako slika, da se nikakor ne more spoznati, kaj naj slika predstavlja!"

Zdravniki med seboj
A: "Nekoč sem gospoda Milutina sedem let zdravil."
B: "Zaboga, ta človek je moral biti trdne narave."

Zadovoljnost
A: "Vi pač niste imeli sreče v ljubezni?"
B: "K sreči ne!"

SMEH JE POL ZDRAVO

Šale izbira Bojan Ajčič

Šolarska
Učitelj vpraša:
"Kaj je moški, če nima žene?"
Učenec: "Samec."
Učitelj: "In kaj je moški, ki ima ženo?"
Učenec: "Trpin..."

On že ve
Žena, ki odhaja v zdravilišni naroča možu:
"In ne pozabi zalivati rož!"
"Ne skrbi, saj vem, kaj je žejna!"

Ljubezniv odgovor
"Ljubi moj, ali veš, da so golobi najbolj neumne ptice?"
"Vem, vem, golobičica moja..."

Razlog
"Toliko lepih knjig imaš, nimam pa nobene knjižne omare ali police."
"Takole je s tem: knjige ti prinesejo, police pa ti jih odnesejo."